EESTI NSV SOTSIAALKINDLUSTUSE MINISTEERIUM

PENSIONILISE KINDLUSTAMISE EESKIRJAD

TALLINN * 1958

B-2946

B-2946/11

EESTI NSV SOTSIAALKINDLUSTUSE MINISTEERIUM

Saadetakse nimekirja järgi

Nr. 1292

PENSIONILISE KINDLUSTAMISE EESKIRJAD

AMETLIKE MATERJALIDE KOGUMIK

Toimetaja
G. Bachverk

Koostaja
P. Loogus

TALLINN * 1958

2
Tartu Ülikooli
RAAMATUKOGU
191843

I. ÜLDALUSED

NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKE VABARIIKIDE LIIDU KONSTITUTSIOON

(PÕHISEADUS)

(Väljavõte)

§ 120. NSV Liidu kodanikel on õigus ainelisele kindlustusele nii vanaduses kui ka haiguse ja töövõime kaotuse korral.

Seda õigust kindlustab tööliste ja teenistujate sotsiaalkindlustuse laialdane arendamine riigi kulul, töörahvale tasuta arstiabi võimaldamine, laialdase kuurortide võrgu andmine töörahva kasutusse.

NLKP XX KONGRESSI DIREKTIIVID NSV LIIDU RAHVAMAJANDUSE ARENDAMISE KUUENDA VIIEAASTA PLAANI KOHTA AASTAIKS 1956—1960.

(Väljavõte)

VIII. Rahva materiaalse ja kultuurilise elutaseme tõstmise alal

6. Suurendada riiklikke kulutusi töölistele ja teenistujatele sotsiaalkindlustuse korras antavateks abirahadeks ja väljamaksudeks, sotsiaalhoolduse korras antavateks pensionideks, paljulapselistele ja üksikutele emadele abirahadeks, õpilastele stipendiumideks, tasuta meditsiiniliseks abiks, sanatooriumide ja puhkekodude tasuta ning soodustushinnaga tuusikuteks, tasuta õpetuseks ja kvalifikatsiooni tõstmiseks, palga maksmiseks puhkusaja eest ning teisteks väljamaksudeks ja soodustusteks töötajaile 154 miljardilt rublalt 1955. aastal 210 miljardi rublani 1960. aastal. Reguleerida pensionide maksmine, märksa suurendades madalaid pensionimäärasid ja vähendades põhjendamatult kõrgeid pensionimäärasid; parandada elatanud kodanike elutingimusi ja nende invaliidide töölerakendamist, kes oma tervist kahjustamata võivad teha ühiskondlikult kasulikku tööd.

VNFSV TÖÖSEADUSTE KOODEKSIST

§ 175. Sotsiaalkindlustuse korras on kindlustuse saamise õigus kõigil palgaliselt töötajail, vaatamata sellele, kas nad töötavad riiklikes, ühiskondlikes, kooperatiivseis, kontsessioonilistes, renditud, sega- või

eraettevõtteis, asutistes või majandeis või eraisikute juures ja sõltumata töö liigist, kestusest ja tasu maksmise viisist.

§ 176. Sotsiaalkindlustuse korras antakse: a) arstiabi; [1] b) toetust ajutise töövõimetuse korral (haigus, vigastus, karantiin, rasedus, sünnitus, hoolitsemine haige perekonnaliikmete eest); c) täiendavaid toetusi (lapse toitmiseks, imikuvarustuse muretsemiseks, matmiseks); d) [2]; e) invaliidsuspensioni; f) vanaduspensioni; g) pensioni töötajate perekonnaliikmeile toitja kaotuse korral (surm või teadmata kadumine). (26. augusti 1929. a. redaktsioonis — VNFSV SK 1929, nr. 65, art. 640).

Märkus. Eespooltähendatud kindlustuse määramise, väljaandmise, katkestamise ja lõpetamise kord ning tingimused, tööstaaži kestus üksikute liikide ja vanusrühmade jaoks, kindlustuse normid ja vormid ja varandusliku seisukorra arvestamise kord määratakse NSV Liidu seadusandlusega (§ 176 lisa). (10. augusti 1930. a. redaktsioonis — VNFSV SK 1930, nr. 37, art. 467).

§ 177. Sotsiaalkindlustuse teostamiseks võetakse kindlustusmaksu protsendilises vahekorras makstud palgalt. Kindlustusmaksude suurus, olenevalt ohtlikkuse ja kahjulikkuse astmest, samuti töötajate üksikute kategooriate suhtes määratakse NSV Liidu seadusandlusega (§ 177 lisa).

Märkus. Kindlustusfondid eraldatakse kindlasti ainult tööliste ja teenistujate kindlustamise vajadusteks, ilma õiguseta kulutada neid mõnedeks muudeks vajadusteks. (10. augusti 1930. a. redaktsioonis — VNFSV SK 1930, nr. 37, art. 467).

§ 178. Kindlustusmaksud tasutakse palgalist tööjõudu kasutavate ettevõtete, asutuste, majandite ja isikute poolt, ilma õiguseta maksustada kindlustatut või maha arvutada maksu palgast.

§ 179. Ettevõtete, asutuste, majandite ja üksikisikute poolt nendelt kuuluva kindlustusmaksu (§ 178) maksmata jätmine ei võta mingil määral nende juures palgaliselt töötavailt isikuilt õigust saada kõiki käesoleva koodeksi § 176 jj. ettenähtud toetusi. (10. augusti 1930. a. redaktsioonis — VNFSV SK 1930, nr. 37, art. 467).

§ 180. Käesolevas koodeksis, samuti ka teistes seadussätteis ettenähtud sotsiaalkindlustuse eeskirjade rikkumise eest võetakse süüdlased kriminaalvastutusele Kriminaalkoodeksi vastavate paragrahvide järgi. (10. augusti 1930. a. redaktsioonis — VNFSV SK 1930, nr. 37, art. 467).

---

[1] Vaata NSVL RKN 22. märtsi 1937. a. määruse punkti 1 (NSVL SK 1937. a. nr. 22, art. 88). Määrust käesolevas kogumikus ei tooda.

[2] Käsitas töötutele toetuse maksmist. Sotsialismi võidu tulemusena on meie maal tööpuudus likvideeritud.

II. PENSIONID 14. JUULI 1956. a. RIIKLIKE PENSIONIDE SEADUSE ALUSEL (TÖÖLISTELE, TEENISTUJATELE, REA-, SEERSANDI JA VANEMATE KOOSSEISU AJATEENIJATELE JT.)

RIIKLIKE PENSIONIDE SEADUS

Vastu võetud NSV Liidu Ülemnõukogu neljanda koosseisu viiendal istungjärgul 14. juulil 1956. a.

Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidus on kodanike õigus ainelisele kindlustusele nii vanaduses kui ka töövõime kaotuse ja haiguse puhul üks Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni saavutusi, mis on fikseeritud NSV Liidu Konstitutsioonis.

Pensionilise kindlustamise garanteerib NSV Liidus loodud sotsialistlik kord, mille tingimustes on alatiseks kaotatud inimese ekspluateerimine inimese poolt, tööpuudus ja töötajate ebakindlus homse päeva suhtes. Pensionilist kindlustamist teostatakse Nõukogude riigis täielikult riiklike ja ühiskondlike summade arvel.

Edusammud sotsialistliku majanduse arendamises, mis nõukogude rahvas on teinud Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei juhtimisel, võimaldavad praegu veelgi enam parandada olukorda pensionilise kindlustamise alal.

Selleks Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Ülemnõukogu otsustab:

I

Üldeeskirjad

§ 1. Õigus riiklikule pensionile on:

a) töölistel ja teenistujatel;

b) sõjaväelastel;

c) kõrgemate õppeasutuste, kesk-eriõppeasutuste ning kaadri ettevalmistamise koolide ja kursuste õpilastel;

d) teistel kodanikel, kui nad invaliidistusid riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisel;

e) käesolevas paragrahvis mainitud kodanike perekonnaliikmetel toitja kaotuse puhul.

§ 2. Käesoleva seaduse alusel määratakse riiklikke pensione:

a) vanaduse,

b) invaliidsuse,

c) toitja kaotuse puhul.

§ 3. Kodanikele, kellel on üheaegselt õigus mitmesugustele pensionidele, määratakse üks pension nende endi valikul.

§ 4. Kodanikud, kellel on õigus riiklikule pensionile, võivad pärast pensioniõiguse tekkimist taotleda pensioni määramist mistahes ajal ilma mingisuguse tähtajalise piiramiseta.

§ 5. Pensione määravad rajoonide (linnade) töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt moodustatavad pensionide määramise komisjonid.

Pensionide määramise komisjoni otsuse peale võib edasi kaevata rajooni (linna) töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele.

§ 6. Riik tagab pensionide väljamaksmise NSV Liidu riigieelarvest iga aasta assigneeritavate vahendite arvel, sealhulgas riikliku sotsiaalkindlustuse eelarve vahenditest, mis moodustatakse ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide sissemaksudest ilma mingisuguste mahaarvamisteta töötasust.

§ 7. Pensionid ei kuulu maksustamisele.

II

Vanaduspensionid

§ 8. Õigus vanaduspensionile on töölistel ja teenistujatel:

meestel — 60-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga;

naistel — 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga;

§ 9. Soodustatud tingimustel on vanaduspensioni õigus:

a) töölistel ja teenistujatel allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides — NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirja [1] järgi:

meestel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga;

naistel — 45-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga;

b) töölistel ja teenistujatel teistel raskete töötingimustega töödel — NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirja [1] järgi:

meestel — 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga;

naistel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga.

Töölisel või teenistujal on õigus saada soodustatud tingimustel vanaduspensioni, kui vähemalt pool temale selle pensioni määramiseks vajalikust staažist langeb vastavatele töödele, mis annavad õiguse saada pensioni soodustatud tingimustel (sõltumata viimasest töökohast).

§ 10. Naistel, kes on sünnitanud viis või enam last ja kasvatanud neid kaheksa aasta vanuseni, on õigus vanaduspensionile 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga, kui neil pole õigust vanaduspensionile varajasemas eas.

§ 11. Töölistel ja teenistujatel — pimedatel, kes saavad invaliidsuspensioni, on õigus saada selle pensioni asemel vanaduspensioni: meestel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga; naistel — 40-aastaseks saamisel ja vähemalt 10-aastase tööstaažiga.

§ 12. Töölistele ja teenistujatele, kes töötamise ajal jõudsid vanuseni, mis on vajalik neile pensioni määramiseks, kuid kellel ei ole täispensioni määramiseks nõutavat tööstaaži ja kes siiski on töötanud vähemalt 5 aastat, sealhulgas vähemalt 3 aastat vahetult enne pensioni taotlemist, määratakse pension proportsionaalselt olemasolevale staažile, kuid mitte vähem kui neljandik täispensionist.

---

[1] Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 22. augusti 1956. a. määrusega nr. 1173. (Siin ei tooda).

§ 13. Vanaduspensionid määratakse järgmistes suurustes:

Kuutöötasu rublades	Pension			
	Töölistele ja teenistujatele peale nende, kes töötasid allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides		Töölistele ja teenistujatele, kes töötasid allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides	
	Protsentides töötasust	Pensioni väikseim suurus rublades (ilma lisanditeta)	Protsentides töötasust	Pensioni väikseim suurus rublades (ilma lisanditeta)
Kuni 350 (kaasa arvatud)	100	300	100	300
350 kuni 500 „ „	85	350	90	350
500 kuni 600 „ „	75	425	80	450
600 kuni 800 „ „	65	450	70	480
800 kuni 1000 „ „	55	520	60	560
1000 ja üle selle	50	550	55	600

Vanaduspensioni alammääraks kehtestatakse 300 rubla kuus.

Vanaduspensioni ülemmääraks kehtestatakse 1200 rubla kuus.

§ 14. Kehtestatakse järgmised pensionilisandid vanaduspensionidele (pensioni ülemmäära piirides):

a) pideva tööstaaži eest üle 15 aasta või üldise tööstaaži eest — meestele, kes on töötanud vähemalt 35 aastat, ja naistele, kes on töötanud vähemalt 30 aastat, — 10 protsenti pensionist. Töölistele ja teenistujatele, kellel on õigus pensionile soodustatud tingimustel vastavalt käesoleva seaduse paragrahvi 9 punktile «a» ning paragrahvidele 10 ja 11, kehtestatakse nimetatud pensionilisand üldise tööstaaži eest, kui nende üldine tööstaaž ületab staaži, mis on nõutav pensioni määramiseks soodustatud tingimustel, vähemal 10 aasta võrra;

b) mittetöötavatele pensionäridele, kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul 10 protsenti pensionist; kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul 15 protsenti pensionist.

§ 15. Töötavatele pensionäridele makstakse vanaduspensioni 150 rubla kuus, kui nende töötasu ei ületa pärast pensioni määramist (arvestamata pensioni summat) 1000 rubla.

Töötavatele pensionäridele, kellele vanaduspension on määratud soodustatud tingimustel kui isikutele, kes on töötanud allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides, makstakse pensioni 50 protsendi ulatuses määratud pensionist, olenemata saadavast töötasust.

Vanaduspensioni, mis on määratud mittetäieliku staaži korral, töötavatele pensionäridele ei maksta.

§ 16. Töölistele ja teenistujatele, kellel on vajalik staaž, kuid kes on lõpetanud töötamise enne vanust, mis annab õiguse vanaduspensionile, määratakse pension siis, kui ta on selle vanuseni jõudnud.

§ 17. Vanaduspension määratakse eluajaks, sõltumata töövõimest.

III

Invaliidsuspensionid töölistele ja teenistujatele

§ 18. Õigus invaliidsuspensionile on töölistel ja teenistujatel invaliidsuse puhul, s. o. töövõime alalise või kestva kaotuse puhul.

Invaliidsuspension määratakse töölistele ja teenistujatele sõltumata sellest, millal invaliidsus on tekkinud: töötamisel, enne töötamise alustamist või pärast töötamise lõpetamist.

§ 19. Olenevalt töövõime kaotuse ulatusest jagunevad invaliidid kolme gruppi.

Invaliidsuse grupi määravad arstlikud tööekspertiisikomisjonid NSVL Ministrite Nõukogu poolt kehtestatavas korras.

§ 20. Invaliidsuspensione määratakse juhul, kui töövõime kaotus on tekkinud:

a) töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel;

b) üldhaigestumise tagajärjel.

Töövõime kaotuse puhul vigastuse tõttu, mis ei olnud seotud tööga, määratakse pension samuti kui töövõime kaotusel üldhaigestumise tagajärjel.

§ 21. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse pension töölistele ja teenistujatele sõltumata tööstaažist.

Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse pension töölistele ja teenistujatele pensioni taotlemise ajaks järgneva tööstaaži olemasolul:

Vanus	Tööstaaž (aastates)		
	meestel	naistel	töölised ja teenistujad allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides
20 aastast kuni 23-aastaseks saamiseni	2	1	1
23 „ „ 26- „ „	3	2	2
26 „ „ 31- „ „	5	3	3
31 „ „ 36- „ „	7	5	5
36 „ „ 41- „ „	10	7	6
41 „ „ 46- „ „	12	9	7
46 „ „ 51- „ „	14	11	8
51 „ „ 56- „ „	16	13	10
56 „ „ 61- „ „	18	14	12
61 aastast ja üle selle	20	15	14

Töölistele ja teenistujatele, kes invaliidistusid üldhaigestumise tagajärjel enne 20-aastaseks saamist, määratakse pension:

a) kui invaliidsus tekkis töötamise ajal või pärast töötamise lõpetamist — olenemata tööstaažist;

b) kui invaliidsus tekkis enne töötamise alustamist — vähemalt üheaastase tööstaaži olemasolu korral.

§ 22. Töölistele ja teenistujatele määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes suurustes:

a) I grupi invaliididele — 100 protsenti töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;
b) II grupi invaliididele — 90 protsenti töötasust kuni 450 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;
c) III grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 400 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust.

Töölistele ja teenistujatele allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides, määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 100 protsenti II grupi invaliididele — 90 protsenti III grupi invaliididele — 65 protsenti	töötasust kuni 600 rubla kuus ja üle selle 20 protsenti ülejäänud töötasust

Töölistele ja teenistujatele teistel raskete töötingimustega töödel, määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 100 protsenti II grupi invaliididele — 90 protsenti III grupi invaliididele — 65 protsenti	töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 15 protsenti ülejäänud töötasust

Pensionide alammääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 360 rubla kuus; II grupi invaliididele — 285 rubla; III grupi invaliididele — 210 rubla.

Pensionide ülemmääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 1200 rubla kuus; II grupi invaliididele — 900 rubla; III grupi invaliididele — 450 rubla.

§ 23. Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse töölistele ja teenistujatele pensionid järgmistes suurustes:
a) I grupi invaliididele — 85 protsenti töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;
b) II grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 450 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;
c) III grupi invaliididele — 45 protsenti töötasust kuni 400 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust.

Töölistele ja teenistujatele allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides määratakse üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 85 protsenti II grupi invaliididele — 65 protsenti III grupi invaliididele — 45 protsenti	töötasust kuni 600 rubla kuus ja üle selle 20 protsenti ülejäänud töötasust

Töölistele ja teenistujatele teistel raskete töötingimustega töödel määratakse üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 85 protsenti II grupi invaliididele — 65 protsenti III grupi invaliididele — 45 protsenti	töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 15 protsenti ülejäänud töötasust

Pensionide alammääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 300 rubla kuus; II grupi invaliididele — 230 rubla; III grupi invaliididele — 160 rubla.

Pensionide ülemmääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 900 rubla kuus; II grupi invaliididele — 600 rubla; III grupi invaliididele — 400 rubla.

Töölisel ja teenistujal on õigus pensionile üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul soodustatud tingimustel, kui vähemalt pool temale vajalikust tööstaažist langeb vastavatele töödele, mis annavad õiguse soodustatud pensionile (sõltumata viimasest töökohast).

§ 24. Töölistele ja teenistujatele, kes töötamise ajal muutusid I või II grupi invaliidideks üldhaigestumise tagajärjel, kui neil ei ole täispensioni määramiseks nõutavat tööstaaži, määratakse pension proportsionaalselt olemasolevale tööstaažile, kuid mitte vähem kui veerand täispensionist.

§ 25. Invaliidsuspensionidele määratakse järgmised pensionilisandid (pensionide ülemmäärade piirides):

a) I ja II grupi invaliididele üldhaigestumise tagajärjel pideva tööstaaži eest 10—15 aastat — 10 protsenti pensionist, üle 15 aasta — 15 protsenti pensionist;

b) mittetöötavatele I ja II grupi invaliididele (sõltumata invaliidsuse põhjusest), kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist; kahe või enam töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist;

c) I grupi invaliididele (sõltumata invaliidsuse põhjusest) nende hooldamiseks — 15 protsenti pensionist.

Pensionilisandite kogusumma ei või üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul I grupi invaliididel ületada 30 protsenti pensionist.

§ 26. Invaliididele — meestele vanusega üle 60 aasta ja naistele üle 55 aasta määratakse invaliidsuspensionid eluajaks. Nende invaliidide taasläbivaatust teostatakse ainult nende endi avalduse põhjal.

Teistele invaliididele määratakse invaliidsuspension kogu töövõimetuse perioodiks.

§ 27. I ja II grupi invaliididele, kes saavad mingisugust töötasu, makstakse pension täies suuruses, sõltumata töötasust.

Töötavatele III grupi invaliididele makstakse pensioni sellises suuruses, et pension ja saadav töötasu ei ületaks üldsummas kogu töötasu enne pesioni määramist, kuid igal juhul makstakse välja vähemalt 50 protsenti määratud pensionist.

IV

Toitja kaotuse puhul tööliste ja teenistujate perekondadele makstavad pensionid

§ 28. Õigus pensionile toitja kaotuse puhul on neil surnud töölise, teenistuja või pensionäri töövõimetutel perekonnaliikmetel, kes olid tema ülalpidamisel.

Töövõimetuteks perekonnaliikmeteks loetakse:

a) lapsed, vennad, õed ja lastelapsed, kes ei ole saanud 16-aastaseks (õpilased — 18-aastaseks), või sellest vanemad, kui nad invaliidistusid enne 16-aastaseks (õpilased — 18-aastaseks) saamist; seejuures vennad, õed ja lastelapsed tingimusel, kui neil ei ole töövõimelisi vanemaid;

b) isa, ema, naine, mees, kui nad on jõudnud elatanud ikka: mehed — 60 aastat, naised — 55 aastat, või kui nad on invaliidid;

c) üks vanematest või abikaasa, sõltumata vanusest ja töövõimest, kui ta ei tööta ja hooldab surnud toitja lapsi, vendi, õdesid või lastelapsi, kes ei ole saanud 8-aastaseks;

d) vanaisa ja vanaema, kui puuduvad isikud, kes on seaduse järgi kohustatud neid ülal pidama.

Surnu lastel ja töövõimetutel vanematel, kes ei olnud tema ülalpidamisel, on tema surma puhul õigus pensionile, kui nad hiljem on kaotanud elatusvahendite allika.

§ 29. Mõlema vanema ülalpidamisel olnud lastel on isa või ema surma puhul õigus pensionile ka sel juhul, kui teine vanem töötab.

§ 30. Õppivatele lastele, vendadele, õdedele ja lastelastele makstakse pensioni ka siis, kui nad saavad stipendiumi.

§ 31. Vanematel on õigus pensionile, sõltumata sellest, millal nad jõudsid elatanud ikka või invaliidistusid: kas enne või pärast toitja surma.

Surnu abikaasal (naisel või mehel) on õigus pensionile, kui ta on jõudnud elatanud ikka või invaliidistunud enne toitja surma või hiljemalt viie aasta jooksul pärast tema surma. Surnu abikaasale, kellel ei ole täisealisi töövõimelisi lapsi, määratakse pension sõltumata elatanud ikka jõudmise või invaliidistumise ajast.

§ 32. Lapsendajatel on pensioniõigus võrdselt vanematega ja lapsendatuil võrdselt lihaste lastega.

Alaealistel, kellel on õigus pensionile toitja kaotuse puhul, säilib see õigus ka nende lapsendamisel.

§ 33. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid sõltumata toitja tööstaažist järgmistes suurustes:

a) kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti toitja töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust;

b) kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti toitja töötasust kuni 450 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust;

c) ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti toitja töötasust kuni 400 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust.

Allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides töötanud ning töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste

ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	toitja töötasust kuni 600 rubla kuus ja üle selle 20 protsenti toitja ülejäänud töötasust

Teistel raskete töötingimustega töödel töötanud ning töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	toitja töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 15 protsenti toitja ülejäänud töötasust

Pensionide alammääraks kehtestatakse: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 300 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 230 rubla; ühele perekonnaliikmele — 160 rubla.

Pensionide ülemmääraks kehtestatakse: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 1200 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 900 rubla; ühele perekonnaliikmele — 450 rubla.

§ 34. Üldhaigestumise tagajärjel surnud ja invaliidsuspensioni määramiseks nõutava tööstaažiga tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes suurustes:

a) kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti toitja töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust;

b) kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti toitja töötasust kuni 450 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust;

c) ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti toitja töötasust kuni 400 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust.

Allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides töötanud ning üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti	toitja töötasust kuni 600 rubla kuus ja üle selle 20 protsenti toitja ülejäänud töötasust

Teistel raskete töötingimustega töödel töötanud ja üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti	toitja töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 15 protsenti toitja ülejäänud töötasust

Pensionide alammääraks kehtestatakse: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 300 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 230 rubla; ühele perekonnaliikmele — 160 rubla.

Pensionide ülemmääraks kehtestatakse: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 900 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 600 rubla; ühele perekonnaliikmele — 400 rubla.

Üldhaigestumise tagajärjel surnud töölise või teenistuja perekonnal on õigus soodustatud pensionile, kui vähemalt pool staažist, mis toitja oleks vajanud invaliidsuspensioni saamiseks, langes vastavatele töödele, mis annavad õiguse soodustatud pensionile (sõltumata toitja viimasest töökohast).

Perekondadele, kelle koosseisu kuuluvad mõlemad vanemad kaotanud lapsed (täisorvud) või surnud vallasema lapsed, määratakse pensionid samas suuruses, mis on ette nähtud perekondadele, kes on kaotanud toitja töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel.

§ 35. Tööliste ja teenistujate perekonnaliikmetele, kelle toitja suri töötamise perioodil üldhaigestumise tagajärjel, omamata invaliidsuse täispensioni saamiseks nõutavat tööstaaži, määratakse pension proportsionaalselt toitja tööstaažile, kuid mitte vähem kui veerand täispensionist.

§ 36. Toitjakaotuspensionile määratakse järgmised pensionilisandid (pensionide ülemmäärade piirides):

a) töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele kolme või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist;

b) üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele, kui toitjal oli pidev tööstaaž 10—15 aastat — 10 protsenti pensionist, kui pidev tööstaaž oli üle 15 aasta — 15 protsenti pensionist.

§ 37. Pensionäridele, kellele pension on määratud toitja kaotuse puhul, makstakse pension täielikult välja ka sel juhul, kui neil on mingisugune teenistus.

V

Sõjaväelastele ja nende perekondadele makstavad pensionid

§ 38. Rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatel on õigus pensionile invaliidsuse puhul ning nende perekondadel — toitja kaotuse puhul.

Neile sõjaväelastele ja nende perekondadele määratakse pensionid sõltumata sõjaväes teenimise aja kestusest ja sõjaväelase eelnevast tööst.

Endistele partisanidele ja nende perekondadele määratakse pensionid üldistel alustel sõjaväelaste ja nende perekondadega.

Rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijate ja endiste partisanide hulka kuulunud surnud pensionäride perekondadel on õigus pensionile toitja kaotuse puhul.

§ 39. Reakoosseisu ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist töötasid töölistena või teenistujatena ja invaliidistusid NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel, määratakse pensionid järgmistes suurustes, lähtudes töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist:

a) I grupi invaliididele — 100 protsenti töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

b) II grupi invaliididele — 90 protsenti töötasust kuni 450 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

c) III grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 400 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust.

Reakoosseisu ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides ning invaliidistusid ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 100 protsenti II grupi invaliididele — 90 protsenti III grupi invaliididele — 65 protsenti	töötasust kuni 600 rubla kuus ja üle selle 20 protsenti ülejäänud töötasust

Reakoosseisu ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist teistel raskete töötingimustega töödel ja invaliidistusid ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 100 protsenti II grupi invaliididele — 90 protsenti III grupi invaliididele — 65 protsenti	töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 15 protsenti ülejäänud töötasust

Pensionide alammääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 385 rubla kuus; II grupi invaliididele — 285 rubla; III grupi invaliididele — 210 rubla.

Pensionide ülemmääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 1200 rubla kuus; II grupi invaliididele — 900 rubla; III grupi invaliididele — 450 rubla.

§ 40. Reakoosseisu ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena ja invaliidistusid niisuguse õnnetusjuhtumi läbi saadud vigastuse tagajärjel, mis ei ole seotud sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisega, või haigestumise tagajärjel, mis ei ole seotud rindel viibimisega, määratakse pension järgmistes suurustes, lähtudes töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist:

a) I grupi invaliididele — 85 protsenti töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

b) II grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 450 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

c) III grupi invaliididele — 45 protsenti töötasust kuni 400 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust.

Reakoosseisu ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides ning invaliidistusid ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 85 protsenti II grupi invaliididele — 65 protsenti III grupi invaliididele — 45 protsenti	töötasust kuni 600 rubla kuus ja üle selle 20 protsenti ülejäänud töötasust

Reakoosseisu ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist teistel raskete töötingimustega töödel ja invaliidistusid ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 85 protsenti II grupi invaliididele — 65 protsenti III grupi invaliididele — 45 protsenti	töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 15 protsenti ülejäänud töötasust

Pensionide alammääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 330 rubla kuus; II grupi invaliididele — 230 rubla; III grupi invaliididele — 160 rubla.

Pensionide ülemmääraks kehtestatakse: I grupi invaliididele — 900 rubla kuus; II grupi invaliididele — 600 rubla; III grupi invaliididele — 400 rubla.

§ 41. I ja II grupi mittetöötavatele invaliididele nende sõjaväelaste hulgast, keda mainitakse käesoleva seaduse paragrahvides 39 ja 40, ning kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, määratakse pensionilisand (pensionide ülemmäärade piirides): ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist; kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist.

I grupi invaliididele nende sõjaväelaste hulgast, keda mainitakse käesoleva seaduse samades paragrahvides, määratakse pensionilisand invaliidi hooldamiseks 15 protsendi ulatuses pensionist (pensionide ülemmäärade piirides).

§ 42. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena töötanud ja NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse, vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel hukkunud reakoosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pensionid käesoleva seaduse paragrahvis 33 ettenähtud suurustes, lähtudes toitja viimasest tööst ja töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

§ 43. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena töötanud ja õnnetusjuhtumi läbi saadud vigastuse tagajärjel, mis

ei olnud seotud sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisega või haigestumise tagajärjel, mis ei olnud seotud rindel viibimisega, surnud reakoosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pensionid käesoleva seaduse paragrahvis 34 ettenähtud suurustes, lähtudes toitja viimasest töökohast ja töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

§ 44. Seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele, jefreitoritele ja vanemmadrustele — ajateenijatele, kes on töötanud enne sõjaväeteenistusse kutsumist tööliste või teenistujatena, samuti nende sõjaväelaste perekondadele tõstetakse käesoleva seaduse paragrahvides 39, 40, 41, 42 ja 43 loetletud pensione, sealhulgas minimaalseid, 10 protsendi võrra (pensionide ülemmäärade piirides).

§ 45. Reakoosseisu ajateenijatele, kes ei töötanud enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena ja kes invaliidistusid NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel, määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades:

I grupi invaliididele — 385 rubla kuus,
II grupi invaliididele — 285 rubla kuus,
III grupi invaliididele — 210 rubla kuus.

§ 46. Reakoosseisu sõjaväelastele, kes ei töötanud enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena ja kes invaliidistusid õnnetusjuhtumi läbi saadud vigastuse tagajärjel, mis ei ole seotud sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisega, või haigestumise tagajärjel, mis ei ole seotud rindel viibimisega, määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades:

I grupi invaliididele — 330 rubla kuus,
II grupi invaliididele — 230 rubla kuus,
III grupi invaliididele — 160 rubla kuus.

§ 47. I ja II grupi mittetöötavatele invaliididele nende sõjaväelaste hulgast, keda mainitakse käesoleva seaduse paragrahvides 45 ja 46, ning kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, määratakse pensionilisand: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist; kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist.

§ 48. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena mitte töötanud reakoosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades (sõltumata sõjaväelase surma põhjusest):

kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 300 rubla kuus,

kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 230 rubla kuus,

ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 160 rubla kuus.

§ 49. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena mittetöötanud seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele, jefreitoritele ja vanemmadrustele — ajateenijatele, samuti nende sõjaväelaste perekondadele tõstetakse käesoleva seaduse paragrahvides 45, 46, 47 ja 48 loetletud pensione 10 protsendi võrra.

§ 50. Rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist tööndusko operatsiooni artellide liikmetena, määratakse pensionid üldistel alustel nende sõjaväelastega, kes töötasid töölistena või teenistujatena.

Enne sõjaväeteenistusse kutsumist tööndusko operatsiooni artellide liikmetena töötanud sõjaväelaste perekondadele määratakse pensionid üldistel alustel nende sõjaväelaste perekondadega, kes töötasid töölistena või teenistujatena.

§ 51. Rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele ja nende perekondadele pensionide määramisel rakendatakse vastavalt käesoleva seaduse paragrahve 18 (1. lõik), 19, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 ja 37. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena, teenistujatena või tööndusko operatsiooni artellide liikmetena töötanud sõjaväelaste perekondadele pensionide määramisel rakendatakse vastavalt samuti käesoleva seaduse paragrahv 36 (punkt «a»).

§ 52. Kindralite, admiralide, ohvitseride, rea-, seersandi ja vanemate koosseisu üleajateenijate ning nendega võrdsustatud isikute, samuti nende perekondade pensionilist kindlustamist teostatakse NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kehtestatud korras ja suurustes. [1]

Käesolevas paragrahvis mainitud isikutele, kui nad sõjaväest vabanemisel ei omanud õigust saada pensioni, mis on ette nähtud vastavate kategooriate sõjaväelastele ja nende perekondadele, võidakse määrata pensione käesoleva seaduse järgi alusel, mis on ette nähtud töölistele, teenistujatele ja nende perekondadele, sõltumata sellest, kas need isikud varem töötasid töölistena või teenistujatena.

VI

Pensionide arvutamine

§ 53. Pensionid arvutatakse tegelikust keskmisest kuutöötasust. Selle töötasu hulka arvatakse kõik töötasu liigid, millelt võetakse kindlustusmaksu, peale tasu ületunnitöö eest, kohakaasluse eest ja igasuguste ühekordsete väljamaksete. Iga-aastane tasu väljateenitud aastate eest arvatakse selle töötasu hulka, millest arvutatakse pensionid.

Keskmine kuutöötasu arvutatakse 12 viimase kuu töötasust või pensioni taotleja soovil mistahes järjest viie aasta jooksul saadud töötasust viimase kümne aasta kestel enne pensioni taotlemist.

§ 54. Pensionäridele nende tööliste, teenistujate ja sõjaväelaste hulgast, kes on töötanud pärast pensioni määramist vähemalt kaks aastat kõrgema töötasuga kui see, millest arvutati pension, kehtestatakse uus pensioni suurus, lähtudes sellest kõrgemast töötasust.

§ 55. Pensionid kõigi lisanditega määratakse pensionide ülemmäärade piirides ja mitte üle 100 protsendi töötasust, millest pension on arvutatud. Kuid igal juhul ei tohi pensionid koos kõigi lisanditega olla madalamad pensionide alammääradest.

Pensionid I grupi invaliididele, samuti toitja kaotanud perekondadele, kus on kolm või enam töövõimetut, võivad olla suuremad kui 100 protsenti töötasust, millest pension on arvutatud.

[1] Vt. lk. 94.

§ 56. Pensionäridele, kes elavad alaliselt maal ja on seotud põllumajandusega, määratakse pensionid (sealhulgas minimaalsed ja maksimaalsed) 85 protsendi ulatuses normidest, mis on ette nähtud käesoleva seadusega.

VII

Käesoleva seaduse kehtestamise kord

§ 57. Vanadus- ja invaliidsuspensione ning pensione toitja kaotuse puhul, mis on määratud enne käesoleva seaduse kehtestamist, makstakse järgmistel alustel:

a) pensionäridele, kellel käesoleva seaduse alusel on õigus kõrgematele pensionidele, tõstetakse pensionide määra käesolevas seaduses ettenähtud normideni;

b) teistele pensionäridele jäetakse pensionid varem määratud suuruses, kuid mitte alla käesolevas seaduses ettenähtud alammäärade ja mitte üle ülemmäärade;

c) töötavatele pensionäridele makstakse pensioni vastavalt käesoleva seaduse paragrahvidele 15, 27, ja 37.

§ 58. Väljateenitud aastate eest makstavad pensionid, mis on määratud NSV Liidu valitsuse otsustega üksikutele spetsialistide kategooriatele (õpetajatele, meditsiinilistele töötajatele ja teistele) enne käesoleva seaduse kehtestamist, säilitatakse.

NSV Liidu Ministrite Nõukogule tehakse ülesandeks kindlaks määrata edaspidine väljateenitud aastate eest pensionide määramise ja väljamaksmise kord (töötajate ring, kellele neid pensione määratakse; pensionide alam- ja ülemmäärad nii varem määratute kui ka uute suhtes; töötavatele pensionäridele väljamakstavate pensionide määrad jne.). [1]

§ 59. Teaduse alal töötajate ja nende perekondade pensionilise kindlustamise kord, mis on ette nähtud NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatud teaduse alal töötajate pensionilise kindlustamise määrustikus, säilitatakse. Edaspidi määratakse teaduse ala töötajatele ja nende perekondadele pensione vastavalt mainitud määrustikule või nende soovil vastavalt käesolevale seadusele. [2]

§ 60. NSV Liidu Ministrite Nõukogule tehakse ülesandeks anda käesoleva seaduse alusel välja riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustik. [3] Määrustikus peavad muuhulgas olema ette nähtud pensionimäärad käesoleva seaduse 1. paragrahvi punktides «c» ja «d» mainitud kodanikele ning nende perekondadele.

NSV Liidu Ministrite Nõukogule tehakse ülesandeks anda välja ka määrus [4] riigi ees erilisi teeneid omavatele kodanikele ja nende perekondadele personaalpensionide määramise korra kohta.

§ 61. Käesolev seadus jõustub 1. oktoobrist 1956. aastast.

---

[1] Vt. NSVL Ministrite Nõukogu 11. jaanuari 1958. a. määrus nr. 47 ja 6. augusti 1958. a. määrus nr. 883.

[2] Teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise määrustik. Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määrusega nr. 4140 (vt. lk. 80).

[3] Vt. lk. 19.

[4] Personaalpensionide määrustik. Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 14. novembri 1956. a. määrusega nr. 1475 (vt. lk. 86).

RIIKLIKE PENSIONIDE MÄÄRAMISE JA VÄLJAMAKSMISE KORRA MÄÄRUSTIK

Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044.

I. Üldalused

1. Vastavalt Riiklike pensionide seadusele pensionid käesoleva määrustiku järgi määratakse ja makstakse välja:

a) töölistele, teenistujatele ja teistele kodanikele, kellele laieneb riiklik sotsiaalkindlustus; [1]

b) rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele;

c) kõrgemate õppeasutuste, kesk-eriõppeasutuste, kaadri ettevalmistamise koolide ja kursuste õpilastele; aspirantidele, doktorantidele ja kliinilistele ordinaatoritele;

d) teistele kodanikele, kui nad invaliidistusid seoses riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisega või seoses NSVL kodaniku kohuse täitmisega inimelude päästmisel, sotsialistliku omandi kaitsmisel, samuti sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel; [2]

e) käesolevas punktis nimetatud kodanike ja nende seast pensionäride perekondadele — toitja kaotuse puhul.

2. Käesoleva määrustikuga töölistele, teenistujatele ja nende perekondadele kehtestatud eeskirju kohaldatakse samuti vastavalt (kui ei ole ette nähtud muud):

a) teistele kodanikele, kellele laieneb riiklik sotsiaalkindlustus, ja nende perekondadele;

b) õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele, kes töötasid enne õppeasutusse, kursustele, aspirantuuri või ordinatuuri astumist töölistena või teenistujatena, doktorantidele, samuti ka nende perekondadele.

3. Käesoleva määrustikuga rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele kehtestatud eeskirju kohaldatakse samuti vastavalt (kui ei ole ette nähtud muud): [3]

a) endistele partisanidele ja nende perekondadele;

b) vastavate kategooriate töölistele ja teenistujatele, kelle invaliidsuse on põhjustanud sõjategevuse rajoonis, rindelähedaste raudteede piirkondades, kaitseehituste, sõja-mereväebaaside ja lennuväljade ehitamisel saadud haavad, vigastused või haigestumised, ning kes vastavalt NSVL valitsuse erimäärustele või -korraldustele [4] on võrdsustatud pensionilise kindlustamise alal sõjaväelastega, samuti ka samade kategooriate tööliste ja teenistujate perekondadele, kes on võrdsustatud pensionilise kindlustamise alal sõjaväelaste perekondadega.

---

[1] Vastavalt NSVL Ministrite Nõukogu 31. juuli 1957. a. määrusele nr. 922 määratakse alates 31. juulist 1957. a. erisideteenistuse kõrgemasse, vanemasse ja keskmisse juhtivasse koosseisu kuuluvatele isikutele ja nende perekondadele pensionid eeskirjade ja normide järgi, mis on ette nähtud NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga töölistele, teenistujatele ning nende perekondadele.

[2] Vt. 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 7 lk. 65. (Seletusena siin ja edaspidi käsitatakse NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee seletusi.)

[3] Vt. 28. septembri 1957. a. seletust nr. 33 lk. 69.

[4] Vt. lk. 100—106.

4. Käesoleva määrustiku alusel määratakse riiklikke pensione:
a) vanaduse;
b) invaliidsuse;
c) toitja kaotuse puhul.

5. Kodanikele, kellel on üheaegselt õigus mitmesugustele pensionidele (näiteks vanadus- ja invaliidsuspensionile) või pensionidele erinevatelt organitelt, määratakse üks pension nende endi valikul.

6. Kindralite, admiralide, ohvitseride, rea-, seersandi ja vanemate koosseisu üleajateenijate ning nendega võrdsustatud isikute, samuti nende perekondade pensionilist kindlustamist teostatakse NSVL Ministrite Nõukogu poolt kehtestatud korras ja suuruses. [1,2]

Käesolevas punktis mainitud isikutele, kui nad sõjaväest vabanemisel ei omandanud õigust saada pensioni, mis on ette nähtud vastavate kategooriate sõjaväelastele ja nende perekondadele, võidakse määrata pensione käesoleva määrustiku järgi alustel, mis on ette nähtud töölistele, teenistujatele ja nende perekondadele, sõltumata sellest, kas need isikud varem töötasid töölistena või teenistujatena. Seejuures arvutatakse pensionid ametikoha ja sõjaväelise auastme järgi teenistustasu määrast, mida sõjaväelane sai enne sõjaväeteenistusest vabastamist.

7. NSVL Siseministeeriumi miilitsa, kinnipidamiskohtade sõjaväelistatud valve ja sõjaväelistatud tuletõrje, [3] erisideteenistuse rea- ja noorema juhtiva koosseisu isikutele ja riikliku sotsiaalkindlustuse alla mittekuuluvatele ministeeriumide ja ametkondade sõjaväelistatud valve töötajatele, samuti ka kõigi nende isikute perekondadele pensionid määratakse pensionitaotleja valikul kas käesoleva määrustiku alusel, eeskirjade ja normide järgi, mis on kehtestatud töölistele, teenistujatele ja nende perekondadele või rea-, seersandi ja vanemate koosseisu sõjaväelastele ja nende perekondadele, või siis NSVL Ministrite Nõukogu erimääruste [1] alusel.

8. Vanaduspensionid või invaliidsuspensionid teaduslikele töötajatele ning pensionid toitja kaotuse puhul nende perekondadele määratakse vastavalt teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise määrustikule, mis on kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määrusega nr. 4140, [4] või, nende soovi kohaselt, vastavalt käesolevale määrustikule.

9. Kodanikud, kellel on õigus riiklikule pensionile, võivad pärast pensioniõiguse tekkimist taotleda pensioni määramist mistahes ajal, ilma mingisuguse tähtajalise piiramiseta.

10. Vanadus- või invaliidsuspensionid määratakse töölistele ja teenistujatele sõltumata sellest, kas nad on lõpetanud töötamise pensioni taotlemise momendil või jätkavad töötamist.

Invaliidsuspensionid sõjaväelastele määratakse peale nende vabastamist sõjaväeteenistusest.

---

[1] Vt. lk. 94.

[2] Vt. 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 8 lk. 65.

[3] NSVL Ministrite Nõukogu 10. detsembri 1957. a. korraldusega nr. 7295-r on märgitud pensionilise kindlustamise kord kehtestatud ka ametkondliku sõjaväelistatud tuletõrje isikulisele koosseisule.

[4] Vt. lk. 79.

11. Riik tagab pensionide väljamaksmise NSV Liidu riigieelarvest iga aasta assigneeritavate vahendite arvel, sealhulgas riikliku sotsiaalkindlustuse eelarve vahenditest, mis moodustatakse ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide sissemaksudest, ilma mingisuguste mahaarvamisteta töötasust.

12. Pensionid ei kuulu maksustamisele.

13. Pensionilist kindlustamist käesoleva määrustiku alusel teostavad sotsiaalkindlustuse organid. [1]

14. Ametiühingud teostavad ühiskondlikku kontrolli pensioniliseks kindlustamiseks ja pensionäride teenindamiseks eraldatavate vahendite õige kulutamise üle.

II. VANADUSPENSIONID

15. Õigus vanaduspensionile on töölistel ja teenistujatel:
meestel — 60-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga;
naistel — 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga.

16. Soodustatud tingimustel on vanaduspensioni õigus:

a) töölistel ja teenistujatel allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides — NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirja [2] järgi: meestel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga; naistel — 45-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga;

b) töölistel ja teenistujatel teistel raskete töötingimustega töödel — NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirja [2] järgi: meestel — 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga; naistel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga.

17. Naistel, kes on sünnitanud viis või enam last ja kasvatanud neid kaheksa aasta vanuseni, on õigus vanaduspensionile 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga, kui neil pole õigust vanaduspensionile varajasemas eas.

18. Töölistel ja teenistujatel — pimedatel, kes saavad invaliidsuspensioni, on õigus saada selle pensioni asemel vanaduspensioni: meestel — 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga; naistel — 40-aastaseks saamisel ja vähemalt 10-aastase tööstaažiga.

Mainitud vanuses ja tööstaažiga töölistele ja teenistujatele — pimedatele määratakse vanaduspension ka sel juhul, kui vanaduspensioni taotlemise ajaks neile invaliidsuspension ei olnud määratud.

19. Vanaduspensionid määratakse järgmises suuruses:

---

[1] NSVL Ministrite Nõukogu 3. detsembri 1956. a. korraldusega nr. 7014-r on NSVL Ministrite Nõukogu Töö ja Töötasu Küsimuste Riiklikule Komiteele pandud kohustus anda ministeeriumidele ja ametkondadele seletusi riiklike pensionide seaduse, riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku ja tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade, millistel töötamine annab õiguse pensionile soodustatud tingimustel ja soodustatud suurustes, nimekirjade rakendamise kohta.

[2] Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 22. augusti 1956. a. määrusega nr. 1173 (siin ei tooda).

Kuutöötasu rublades	Pension			
	Töölistele ja teenistujatele, peale nende, kes töötasid allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides		Töölistele ja teenistujatele, kes töötasid allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides	
	Protsentides töötasust	Pensioni väikseim suurus rublades (lisanditeta)	Protsentides töötasust	Pensioni väikseim suurus rublades (lisanditeta)
Kuni 350 (kaasa arvatud)	100	300	100	300
350 kuni 500 —„—	85	350	90	350
500 kuni 600 —„—	75	425	80	450
600 kuni 800 —„—	65	450	70	480
800 kuni 1000 —„—	55	520	60	560
1000 ja üle selle . . .	50	550	55	600

Vanaduspensioni alammääraks on 300 rubla kuus.

Vanaduspensioni ülemmääraks on 1200 rubla kuus.

20. Vanaduspensionide määramisel arvutatakse juurde järgmised lisandid (pensioni ülemmäära piirides):

a) pideva tööstaaži eest (punkt 116) üle 15 aasta või üldise tööstaaži eest — meestele, kes on töötanud vähemalt 35 aastat, ja naistele, kes on töötanud vähemalt 30 aastat, — 10 protsenti pensionist. Töölistele ja teenistujatele, kellel on õigus pensionile soodustatud tingimustel vastavalt käesoleva määrustiku punkti 16 allpunktile «a» ja punktidele 17 ja 18, arvutatakse juurde nimetatud lisand üldise tööstaaži eest, kui nende üldine tööstaaž ületab staaži, mis on nõutav pensioni määramiseks soodustatud tingimustel, vähemalt 10 aasta võrra;

b) mittetöötavatele pensionäridele, kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul 10 protsenti pensionist, kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul 15 protsenti pensionist. [1]

21. Töölistele ja teenistujatele, kellel on vajalik staaž, kuid kes on lõpetanud töötamise enne vanust, mis annab õiguse vanaduspensionile, pension määratakse siis, kui ta on jõudnud selle vanuseni.

22. Tööline ja teenistuja, kellel on õigus vanaduspensionile, võib pensioni taotleda töötamise ajal ja mistahes ajal peale töö lõpetamist, ilma mingisuguse tähtajalise piiramiseta.

23. Vanaduspensionid määratakse eluajaks, sõltumata töövõimest.

III. INVALIIDSUSPENSIONID

24. Invaliidsuspensionid määratakse invaliidsuse tekkimise, s. o. töövõime alalise või kestva kaotuse puhul.

25. Olenevalt töövõime kaotuse ulatusest jagunevad invaliidid kolme gruppi.

[1] Vt. 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 9, lk. 65.

Invaliidsuse gruppide määramise juhendi kinnitab NSVL Tervishoiuministeerium koos ÜAÜKN-ga.[1]

26. Invaliidsuse põhjused ja grupid ning samuti invaliidsuse tekkimise aja määravad arstlikud tööekspertiisi komisjonid (ATEK), kes tegutsevad NSVL Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava ATEK'ide põhimääruse[2] alusel.

Kui invaliidsuse tekkimise aega on võimatu kindlaks teha, loetakse invaliidsuse tekkimise päevaks see päev, mil invaliidsus kindlaks määrati.

27. Invaliidsuspensionid määratakse:

a) töölistele ja teenistujatele — sõltumata sellest, millal invaliidsus tekkis: töötamise ajal, enne töötamise alustamist või pärast töötamise lõpetamist;

b) sõjaväelastele, kui invaliidsus tekkis sõjaväeteenistuse perioodil või hiljemalt 3 kuu jooksul peale sõjaväeteenistusest vabanemist, või kui invaliidsus on tekkinud sellest tähtajast hiljem, kuid sõjaväeteenistuse perioodil saadud haava, põrutuse, vigastuse või haigestumise tagajärjel.

28. Invaliidsuspensione töölistele ja teenistujatele määratakse töövõime kaotuse puhul:

a) töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel;

b) üldhaigestumise tagajärjel.

Töövõime kaotuse puhul vigastuse tõttu, mis ei olnud seotud tööga, määratakse pensionid samuti kui üldhaigestumise tagajärjel töövõime kaotuse puhul.

29. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse pension töölistele ja teenistujatele sõltumata tööstaažist.

Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse pension töölistele ja teenistujatele pensioni taotlemise ajaks järgneva tööstaaži olemasolul:

Vanus	Tööstaaž (aastates)		
	Mehed	Naised	Töölised ja teenistujad allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides
20 aastast kuni 23 aastaseks saamiseni	2	1	1
23 aastast kuni 26 aastaseks saamiseni	3	2	2
26 aastast kuni 31 aastaseks saamiseni	5	3	3
31 aastast kuni 36 aastaseks saamiseni	7	5	5
36 aastast kuni 41 aastaseks saamiseni	10	7	6
41 aastast kuni 46 aastaseks saamiseni	12	9	7
46 aastast kuni 51 aastaseks saamiseni	14	11	8
51 aastast kuni 56 aastaseks saamiseni	16	13	10
56 aastast kuni 61 aastaseks saamiseni	18	14	12
61 aastat ja üle selle	20	15	14

[1] Vt. invaliidsuse gruppide määramise juhend lk. 130.

[2] ATEK'ide põhimäärus on kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 5. novembri 1948. a. määrusega nr. 4149 (siin ei tooda). Riiklike pensionide seaduse riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikust tulenevad muudatused viiakse ATEK'ide põhimäärusesse vabariikide ministrite nõukogude poolt. ENSV-s ATEK'ide põhimäärus on kinnitatud ENSV Ministrite Nõukogu 26. aprilli 1957. a. määrusega nr. 140, vt. lk. 125.

Töölistele ja teenistujatele, kes invaliidistusid üldhaigestumise tagajärjel enne 20-aastaseks saamist, määratakse pension:

a) kui invaliidsus tekkis töötamise ajal või pärast töötamise lõpetamist — sõltumata tööstaažist;

b) kui invaliidsus tekkis enne töötamise alustamist — vähemalt üheaastase tööstaaži olemasolu korral. Töölised ja teenistujad, kes invaliidistusid üldhaigestumise tagajärjel enne tööle asumist ja taotlesid pensioni pärast 20-aastaseks saamist, kui nad omavad pensionitaotlemise ajaks tööstaaži nende vanusele nõutavas ulatuses.

30. Neil juhtudel, kui invaliidsuse kindlakstegemise päevast pensionitaotluse esitamise päevani ei möödunud rohkem kui üks aasta, määratakse vajalik tööstaaž vastavalt vanusele invaliidsuse kindlakstegemise ajaks.

31. Üleviimisel invaliidsuspensionilt töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidsuspensionile üldhaigestumise tagajärjel, määratakse vajalik tööstaaž vastavalt vanusele invaliidsuse esmakordse kindlakstegemise ajaks.

32. Teistest maadest ümberasunud nõukogude kodanikele, kes ei ole töötanud NSV Liidus, määratakse invaliidsuspensionid:

a) invaliidsuse puhul töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel või Isamaasõja perioodil NSV Liiduga sõjaseisukorras olnud riikide armeede vastu võitluses saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel — sõltumata tööstaažist;

b) invaliidsuse puhul üldhaigestumise tagajärjel — tööstaaži olemasolul, mis on nõutav vastavalt vanusele töö lõpetamise päevaks.

33. Invaliidsus loetakse töölisel ja teenistujal tekkinuks töövigastuse tagajärjel, kui invaliidsuse põhjustanud õnnetusjuhtum toimus:

a) töökohustuste täitmisel (sealhulgas komandeeringu ajal), samuti mingisuguste toimingute sooritamisel ettevõtte või asutuse huvides, ka siis, kui see toimus administratsiooni korralduseta;

b) teel tööle või töölt;

c) ettevõtte või asutuse territooriumil või teises töökohas tööaja kestel, kaasa arvatud kehtestatud töövaheaegadel; ajal, mis on vajalik tootmisvahendite, riietuse jms. korrastamiseks enne töö algust või pärast selle lõppu;

d) ettevõtte või asutuse või muu töökoha läheduses tööaja kestel, kaasa arvatud ka kehtestatud töövaheajad, kui seal viibimine ei olnud vastuolus töö sisekorra eeskirjadega;

e) riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisel, samuti ka nõukogude, partei-, ametiühingu- ja muude ühiskondlike organisatsioonide eriülesannete täitmisel, ka siis, kui need ülesanded ei olnud seotud põhitööga;

f) NSVL kodaniku kohuse täitmisel inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi kaitsmisel ja samuti sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel.

Töölisel või teenistujal doonori funktsioonide täitmisel tekkinud invaliidsust võrdsustatakse töövigastuse tagajärjel tekkinud invaliidsusega.

34. Kutsehaiguste nimekirja ja juhendi tema rakendamise kohta kinnitab NSVL Tervishoiuministeerium kooskõlastatult ÜAÜKN-ga. [1]

35. Kui peale invaliidsuspensioni määramist töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidsus tugevneb seoses üldhaigestumisega, arvu-

[1] Kutsehaiguste loetelu ja selle rakendamise juhend, vt. lk. 138, 142.

tatakse pension ümber kõrgema invaliidsuse grupi järgi, normide alusel, mis on kehtestatud invaliidsuse juhtudeks töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel.

Samuti, kui peale invaliidsuspensioni määramist NSVL kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või haigestumise tagajärjel, mis on seotud rindel viibimisega, invaliidsus tugevneb seoses üldhaigestumisega, töövigastusega või kutsehaigusega, arvutatakse pension samal viisil ümber kõrgema invaliidsuse grupi alusel, kuid lähtudes tollest invaliidsuse põhjusest (kas esialgsest või järgnevast), mis annab õiguse kõrgemale pensionile.

36. Kõrgemate õppeasutuste, kesk-eriõppeasutuste kaadri ettevalmistamise koolide ja kursuste õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele, kes enne õppeasutusse, kursustele, aspirantuuri või ordinatuuri astumist ei töötanud töölistena ega teenistujatena, määratakse invaliidsuspensionid:

a) tootmisõppusel või praktikal olemisega seotud töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul — sõltumata õppeasutuses, kursustel, aspirantuuris või ordinatuuris viibimise kestusest;

b) üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul — kui õpilane, aspirant või kliiniline ordinaator õppis õppeasutuses, kursustel, aspirantuuris või ordinatuuris käesoleva määrustiku punktis 29 tähendatud vastava aja jooksul.

37. Töölistele ja teenistujatele määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes suurustes: [1]

a) I grupi invaliididele — 100 protsenti töötasust kuni 500 rubla kuus ning üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

b) II grupi invaliididele — 90 protsenti töötasust kuni 450 rubla kuus ning üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

c) III grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 400 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust.

Töölistele ja teenistujatele, kes töötavad allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides, määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 100 protsenti
II grupi invaliididele — 90 protsenti
III grupi invaliididele — 65 protsenti
} töötasust kuni 600 rubla kuus ja üle selle 20 protsenti ülejäänud töötasust

Töölistele ja teenistujatele teistel rasketel töötingimustega töödel, määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 100 protsenti
II grupi invaliididele — 90 protsenti
III grupi invaliididele — 65 protsenti
} töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 15 protsenti ülejäänud töötasust

[1] Isikutele, kes on autasustatud kõigi kolme järgu «Kuulsuse» ordenitega, suurendatakse riiklike pensionide seaduse normides arvutatud pensionid 50% võrra (pensionide ülemmäärade piirides) (NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 8. novembri 1943. a. seadlus).

Pensionide alammäärad: I grupi invaliididele 360 rubla kuus; II grupi invaliididele — 285 rubla; III grupi invaliididele — 210 rubla.

Pensionide ülemmäärad: I grupi invaliididele 1200 rubla kuus; II grupi invaliididele — 900 rubla; III grupi invaliididele — 450 rubla.

38. Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse töölistele ja teenistujatele pensionid järgmistes suurustes: [1]

a) I grupi invaliididele — 85 protsenti töötasust kuni 500 rubla kuus ning üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

b) II grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 450 rubla kuus ning üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

c) III grupi invaliididele — 45 protsenti töötasust kuni 400 rubla kuus ning üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust.

Töölistele ja teenistujatele, kes töötavad allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides määratakse üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 85 protsenti
II grupi invaliididele — 65 protsenti
III grupi invaliididele — 45 protsenti
} töötasust kuni 600 rubla kuus ja üle selle 20 protsenti ülejäänud töötasust.

Töölistele ja teenistujatele teistel raskete töötingimustega töödel määratakse üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 85 protsenti
II grupi invaliididele — 65 protsenti
III grupi invaliididele — 45 protsenti
} töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 15 protsenti ülejäänud töötasust.

Pensionide alammäärad: I grupi invaliididele — 300 rubla kuus; II grupi invaliididele — 230 rubla; III grupi invaliididele — 160 rubla.

Pensionide ülemmäärad: I grupi invaliididele — 900 rubla kuus; II grupi invaliididele — 600 rubla; III grupi invaliididele — 400 rubla.

39. Invaliidsuspensionide määramisel töölistele ja teenistujatele arvutatakse juurde järgmised lisandid (pensionide ülemmäärade piires):

a) I grupi ja II grupi invaliididele üldhaigestumise tagajärjel pideva tööstaaži eest (punkt 116): 10 kuni 15 aastat — 10 protsenti pensionist, üle 15 aasta — 15 protsenti pensionist;

b) mittetöötavatele I ja II grupi invaliididele (sõltumata invaliidsuse põhjusest), kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist; kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist; [2]

c) I grupi invaliididele (sõltumata invaliidsuse põhjusest) nende hooldamiseks — 15 protsenti pensionist.

Lisandite kogusumma ei või üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul I grupi invaliididel ületada 30 portsenti pensionist.

40. Rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele määratakse invaliidsuspensionid sõltumata sõjaväeteenistuse ja sõjaväelase eelneva töö kestusest.

---

[1] Vt. viide lk. 25.

[2] Vt. 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 9 lk.65.

41. Reakoosseisu ajateenijatele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist töötasid töölistena või teenistujatena ja invaliidistusid NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel, määratakse pensionid järgmistes suurustes, lähtudes töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist: [1]

a) I grupi invaliididele — 100 protsenti töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

b) II grupi invaliididele — 90 protsenti töötasust kuni 450 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

c) III grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 400 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust.

Reakoosseisu ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides ja invaliidistusid ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 100 protsenti
II grupi invaliididele — 90 protsenti
III grupi invaliididele — 65 protsenti

} töötasust kuni 600 rubla kuus ja üle selle 20 protsenti ülejäänud töötasust

Reakoosseisu ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist teistel raskete töötingimustega töödel ja invaliidistusid ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele — 100 protsenti
II grupi invaliididele — 90 protsenti
III grupi invaliididele — 65 protsenti

} töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 15 protsenti ülejäänud töötasust.

Pensionide alammäärad: I grupi invaliididele — 385 rubla kuus; II grupi invaliididele — 285 rubla; III grupi invaliididele — 210 rubla.

Pensionide ülemmäärad: I grupi invaliididele — 1200 rubla kuus; II grupi invaliididele — 900 rubla; III grupi invaliididele — 450 rubla.

42. Reakoosseisu ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena ja invaliidistusid õnnetusjuhtumi läbi saadud vigastuse tagajärjel, mis ei ole seotud sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisega, või haigestumise tagajärjel, mis ei ole seotud rindel viibimisega, määratakse pensionid järgmistes suurustes, lähtudes töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist: [1]

a) I grupi invaliididele — 85 protsenti töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

b) II grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 450 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

c) III grupi invaliididele — 45 protsenti töötasust kuni 400 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti ülejäänud töötasust.

Reakoosseisu ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides ja invaliidistusid ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

[1] Vt. viide lk. 25.

I grupi invaliididele	— 85 protsenti	töötasust kuni 600 rubla kuus ja üle selle 20 protsenti ülejäänud töötasust.
II grupi invaliididele	— 65 protsenti	
III grupi invaliididele	— 45 protsenti	

Reakoosseisu ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist teistel raskete töötingimustega töödel ja invaliidistusid ülalmainitud põhjustel, määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

I grupi invaliididele	— 85 protsenti	töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 15 protsenti ülejäänud töötasust.
II grupi invaliididele	— 65 protsenti	
III grupi invaliididele	— 45 protsenti	

Pensionide alammäärad: I grupi invaliididele — 330 rubla kuus; II grupi invaliididele — 230 rubla; III grupi invaliididele — 160 rubla.

Pensionide ülemmäärad: I grupi invaliididele — 900 rubla kuus; II grupi invaliididele — 600 rubla; III grupi invaliididele — 400 rubla.

43. I ja II grupi mittetöötavatele invaliididele nende sõjaväelaste hulgast, keda mainitakse käesoleva määrustiku punktides 41 ja 42, ning kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, arvutatakse juurde lisand (pensionide ülemmäärade piirides): ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist; kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist. [1]

I grupi invaliididele nende sõjaväelaste hulgast, keda mainitakse käesoleva määrustiku samades punktides, arvutatakse juurde lisand invaliidi hooldamiseks 15 protsenti pensionist (pensionide ülemmäärade piirides).

44. Seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele, jefreitoritele ja vanemmadrustele-ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena, kõrgendatakse punktide 41, 42 ja 43 järgi määratud pensione, sealhulgas ka minimaalseid 10 protsendi võrra (pensionide ülemmäärade piirides).

45. Reakoosseisu ajateenijatele, kes ei töötanud enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena ja kes invaliidistusid NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel — määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades: [2]

	Invaliididele, peale nende, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega	Invaliididele, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega
I grupi invaliididele	385 rubla	327 rubla
II grupi invaliididele	285 rubla	242 rubla
III grupi invaliididele	210 rubla	178 rubla

46. Reakoosseisu ajateenijatele, kes ei töötanud enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena ja kes invaliidistusid

[1] Vt. 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 9 lk. 65.
[2] Vt. viide lk. 25.

õnnetusjuhtumi läbi saadud vigastuse tagajärjel, mis ei ole seotud sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisega või haigestumise tagajärjel, mis ei ole seotud rindel viibimisega, määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades: [1]

	Invaliididele, peale nende, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega	Invaliididele, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega
I grupi invaliididele	330 rubla	280 rubla
II grupi invaliididele	230 rubla	195 rubla
III grupi invaliididele	160 rubla	136 rubla

47. I ja II grupi mittetöötavatele invaliididele nende sõjaväelaste hulgast, keda mainitakse käesoleva määrustiku punktides 45 ja 46 ning kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, arvutatakse juurde lisand: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist; kahe ja enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist. [2]

48. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena mittetöötanud seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele, jefreitoritele ja vanemmadrustele-ajateenijatele tõstetakse käesoleva määrustiku punktides 45, 46 ja 47 loetletud pensione 10 protsendi võrra.

49. Rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist tööndusskooperatsiooni artellide liikmetena, määratakse pensionid üldistel alustel töölistena või teenistujatena töötanud sõjaväelastega.

50. Töölistena või teenistujatena töötanud sõjaväelastele kehtestatud pensionide norme rakendatakse siis, kui sõjaväelane sõjaväeteenistusse kutsumise päevani töötas töölisena, teenistujana või tööndusskooperatsiooni artelli liikmena. Neid norme rakendatakse samuti järgmistel juhtudel: a) kui sõjaväelane, kes töötas varem töölisena või teenistujana või tööndusskooperatsiooni artelli liikmena, ei olnud tööl sõjaväeteenistusse kutsumise päevani, kuid tal säilis vastavalt kehtivale riiklike sotsiaalkindlustuse toetuste seadusandlusele pidev tööstaaž; b) kui töölt vallandamisest töölisena või teenistujana või töö lõpetamisest artelli liikmena kuni sõjaväeteenistusse kutsumiseni ei möödunud üle 3 kuu.

51. Suure Isamaasõja partisanidele (välja arvatud need, kel on õigus pensionile ohvitseridele ja üleajateenijatele kehtestatud suurustes) [3] määratakse invaliidsuspensionid vastavalt samadel alustel kui rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele.

52. Kõrgemate õppeasutuste, kesk-eriõppeasutuste, kaadri ettevalmistamise koolide ja kursuste õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele, kes ei töötanud enne õppeasutusse, kursustele, aspirantuuri või ordinatuuri astumist töölistena või teenistujatena, määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades:

[1] Vt. viide lk. 25.
[2] Vt. 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 9 lk. 65.
[3] Vt. lk. 94.

	Tootmisõppusega või praktikaga seotud tööõnnetuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul	Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul
I grupi invaliididele	360 rubla	300 rubla
II grupi invaliididele	285 rubla	230 rubla
III grupi invaliididele	210 rubla	160 rubla

Samadele õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele, kes elavad alaliselt maakohtades ja kes on seotud põllumajandusega, määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades:

	Tootmisõppusega või praktikaga seotud tööõnnetuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul	Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul
I grupi invaliididele	306 rubla	255 rubla
II grupi invaliididele	242 rubla	195 rubla
III grupi invaliididele	178 rubla	136 rubla

Õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele, kes enne õppeasutusse, kursustele, aspirantuuri või ordinatuuri astumist töötasid töölistena või teenistujatena, samuti doktorantidele määratakse pensionid töölistele ja teenistujatele kehtestatud normide järgi.

53. Kodanikele (kes ei kuulu tööliste, teenistujate, sõjaväelaste, õpilaste ja teiste käesoleva määrustiku punkti 1 allpunktides «a», «b» ja «c» mainitud isikute hulka), kes invaliidistusid riiklike ja ühiskondlike kohustuste täitmisel või seoses NSVL kodaniku kohuse täitmisega inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi kaitsmisel, samuti sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel, määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades:

	Invaliididele, peale nende, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega	Invaliididele, kes alaliselt elavad maakohtades ja on seotud põllumajandusega
I grupi invaliididele	360 rubla	306 rubla
II grupi invaliididele	285 rubla	242 rubla
III grupi invaliididele	210 rubla	178 rubla

54. Invaliid, kellel on õigus invaliidsuspensionile, võib taotleda pensioni töötamise ajal ja mistahes ajal peale töö lõpetamist või sõjaväeteenistusest vabanemist, ilma mingisuguse tähtajalise piiramiseta.

55. Invaliididele — meestele vanusega üle 60 aasta ja naistele üle 55 aasta määratakse invaliidsuspensionid eluajaks. Nende invaliidide taasläbivaatust teostatakse ainult nende oma avalduste põhjal.

Teistele invaliididele määratakse invaliidsuspensionid kogu töövõimetuse perioodiks. Nende invaliidide taasläbivaatuse tähtajad määratakse kindlaks arstlike tööekspertiisi komisjonide põhimäärusega. [1] NSVL Tervishoiuministeerium kinnitab koos ÜAÜKN-ga haiguste loetelu, [2] milliste puhul invaliidsuse grupp määratakse tähtajatult (sõltumata invaliidi vanusest).

56. Invaliidsuse grupi muutumise korral makstakse pension välja uue grupi järgi taasläbivaatuse päevast.

Juhul, kui taasläbivaadatu tunnistatakse töövõimeliseks, makstakse pension välja aja eest kuni arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) otsuse tegemise päevani, kuid mitte rohkem kui määratud taasläbivaatuse tähtajani.

57. Kui invaliid ei ilmunud arstlikku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) taasläbivaatusele selleks määratud tähtajaks, katkestatakse talle pensioni väljamaksmine ning väljamaksmist võib uuendada vaid päevast, mil ta tunnistatakse uuesti invaliidiks.

Taasläbivaatuse tähtaja möödalaskmisel kaaluval põhjusel makstakse pension välja juhul, kui isik tunnistatakse uuesti invaliidiks, ka aja eest — pensioni väljamaksu katkestamise päevast kuni taasläbivaatuse päevani. Pension selle aja eest makstakse välja mitte rohkem kui ühe kuu ulatuses, arvestamata statsionaarses raviasutuses (haigla, sanatoorium jne.) viibimise aega. Seejuures, kui invaliid on üle viidud taasläbivaatusel teise invaliidsuse gruppi (kõrgemasse või madalamasse), makstakse pensioni nimetatud aja eest endise grupi järgi.

58. Kui pensioni väljamaksmine üldhaigestumise tagajärjel töövõime kaotanud invaliidile oli katkestatud töövõime taastumise puhul või kui ta ei saanud pensioni kaaluvate põhjusteta taasläbivaatusele mitteilmumise tõttu, siis tema järgneva invaliidiks tunnistamise juhul uuendatakse varemmääratud pensioni väljamaksmine vaid tingimusel, kui päevast, mil lõpetati pensioni väljamaksmine, möödus mitte üle 5 aasta. Vastasel korral võib pensioni määrata ainult üldistel alustel.

59. Neil juhtudel, kui pensioni taotleva isiku invaliidsus tekkis seoses tema poolt toimepandud kuriteoga, mille eest ta oli karistatud vabadusekaotusega, invaliidsuspension määratakse tingimusel, kui karistus on kustutatud või maha võetud. Seejuures staaži hulka arvatakse ainult töö peale karistuse kandmist.

IV. Pensionid toitja kaotuse puhul

60. Õigus pensionile toitja kaotuse puhul on neil surnud töölise, teenistuja, sõjaväelase või pensionäri töövõimetutel perekonnaliikmetel, kes olid tema ülalpidamisel (punkt 61).

Töövõimetuteks perekonnaliikmeteks loetakse:

a) lapsed, vennad, õed ja lastelapsed, kes ei ole saanud 16-aastaseks (õpilased — 18-aastaseks), või sellest vanemad, kui nad invaliidistusid enne 16-aastaseks (õpilased — 18-aastaseks) saamist; seejuures vennad, õed ja lastelapsed tingimusel, kui neil ei ole töövõimelisi vanemaid;

b) isa, ema, naine, mees, kui nad on jõudnud elatanud ikka: mehed — 60 aastat, naised — 55 aastat, või kui nad on invaliidid;

---

[1] Vt. lk. 125.
[2] Vt. lk. 135.

c) üks vanematest või abikaasa, sõltumata vanusest ja töövõimest, kui ta ei tööta ja hooldab surnud toitja lapsi, vendi, õdesid või lastelapsi, kes ei ole saanud 8-aastaseks;

d) vanaisa ja vanaema, kui puuduvad isikud, kes on seaduse järgi kohustatud neid ülal pidama.

Surnu lastel ja töövõimetutel vanematel, kes ei olnud tema ülalpidamisel, on tema surma puhul õigus pensionile, kui nad hiljem on kaotanud elatusvahendite allika.

Kõik selle määrustiku eeskirjad, mis puudutavad surnute perekondi, laienevad vastavalt (kui ei ole ette nähtud muud) ka teadmata kadunute perekondadele, kui toitja teadmata kadumine on tõestatud kehtestatud korras. Seejuures sõjategevuse perioodil teadmata kadunud sõjaväelaste perekonnad võrdsustatakse rindel langenute perekondadega.

61. Surnu perekonnaliikmeid loetakse tema ülalpidamisel olnuteks, kui nad viibisid tema täielikul ülalpidamisel või said temalt abi, mis oli neile alaliseks ja põhiliseks elatisvahendite allikaks. Ei loeta surnu ülalpidamisel olnuks abikaasat (naine, mees), kes oli töövõimeline kolhoosi liige.

Neil surnu perekonnaliikmetel, kellele tema abi oli alaliseks ja põhiliseks elatusvahendite allikaks, kuid kes said ise mingisugust pensioni, on õigus üle minna uuele pensionile.

62. Mõlema vanema ülalpidamisel olnud lastel on isa või ema surma puhul õigus pensionile ka sel juhul, kui teine vanem töötab.

63. Õppivatele lastele, vendadele, õdedele ja lastelastele makstakse pensioni ka siis, kui nad saavad stipendiumi.

Täielikul riiklikul ülalpidamisel olevatele lastele, vendadele, õdedele ja lastelastele pensioni ei määrata ja neile varemmääratud pensionide väljamaksmine katkestatakse kogu ajaks, mil nad viibivad täielikul riiklikul ülalpidamisel.

64. Vanematel on õigus pensionile, sõltumata sellest, millal nad jõudsid elatanud ikka või invaliidistusid: kas enne või pärast toitja surma.

Surnu abikaasal (naisel või mehel) on õigus pensionile, kui ta on jõudnud elatanud ikka või invaliidistunud enne toitja surma või hiljemalt 5 aasta jooksul pärast tema surma. [1] Surnu abikaasale, kellel ei ole täisealisi töövõimelisi lapsi, määratakse pension sõltumata elatanud ikka jõudmise või invaliidistumise ajast.

65. Lapsendajatel on pensioniõigus võrdselt vanematega ja lapsendatuil — võrdselt lihaste lastega.

Alaealistel, kel on õigus pensionile toitja kaotuse puhul, säilib see õigus ka nende lapsendamisel.

66. Võõrasisal ja võõrasemal on õigus pensionile võrdselt isaga või emaga tingimusel, kui nad olid surnud võõraspoja või võõrastütre ülalpidamisel vähemalt 10 aasta jooksul.

Võõraspojal ja -tütrel on õigus pensionile võrdselt lihaste lastega siis, kui nad ei saanud alimente vanematelt.

67. Abikaasa surma korral määratud pension säilitatakse ka siis, kui pensionär uuesti abiellub.

68. Pensioni toitja surma puhul määratakse:

a) tööliste ja teenistujate perekondadele — sõltumata sellest, millal toitja suri: kas töötamise ajal või pärast töö lõpetamist;

[1] Vt. 13. aprilli 1957. a. seletust nr. 14 lk. 66.

b) sõjaväelaste perekondadele — kui toitja suri sõjaväeteenistuse ajal või mitte hiljem kui 3 kuu jooksul pärast sõjaväeteenistusest vabastamist, või kui toitja suri pärast seda aega, kuid surma põhjustasid sõjaväeteenistuse ajal saadud haav, põrutus, vigastus või haigestumine;

c) pensionäride perekondadele — kui toitja suri pensioni saamise ajal või mitte hiljem kui 5 aasta jooksul pärast pensioni maksmise lõpetamist.

Pensionid toitja teadmata äraoleku puhul määratakse sõltumata sellest, millal on kindlaks tehtud toitja teadmata äraolek.

69. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele, samuti surnud pensionäride perekondadele (sõltumata pensioni liigist või surma põhjusest) määratakse pensionid, sõltumata toitja tööstaažist.

Üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid siis, kui toitjal oli surmapäevaks temale invaliidsuspensioni määramiseks vajalik staaž (punkt 29). Tööliste ja teenistujate perekondadele, kelle toitjad surid vigastuse tagajärjel, mis ei olnud seotud tööga, määratakse pensionid samuti nagu nende tööliste ja teenistujate perekondadele, kelle toitjad surid üldhaigestumise tagajärjel.

Sõjaväelaste perekondadele määratakse pensionid kõigil juhtudel, sõltumata sõjaväeteenistuse ja sõjaväelase eelneva töö kestusest.

Töölistena ja teenistujatena mittetöötanud õpilaste, aspirantide ja kliiniliste ordinaatorite perekondadele määratakse pensionid vastavalt samadel alustel, nagu invaliidsuspensionid neile õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele (punkt 36).

Teistest maadest ümberasunud nõukogude kodanike perekondadele, kui nende toitja ei töötanud NSV Liidus, määratakse pensionid:

a) teistes maades toitja kaotuse puhul pensioni saanutele — sõltumata toitja tööstaažist;

b) pensioni mittesaanutele — tingimusel, kui toitjal oli töötamise lõpetamise päevaks vanusele vastav staaž, tema surma puhul aga töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel või haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel, mis olid saadud Isamaasõja perioodil võitluses nende riikide armeede vastu, kes olid sõjaseisukorras NSV Liiduga — sõltumata tema tööstaažist.

70. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid sõltumata toitja tööstaažist järgmistes suurustes:

a) kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti toitja töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust;

b) kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti toitja töötasust kuni 450 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust;

c) ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti toitja töötasust kuni 400 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust.

Allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides töötanud ning töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste

ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	toitja töötasust kuni 600 rubla kuus ja üle selle 20 protsenti toitja ülejäänud töötasust

Teistel raskete töötingimustega töödel töötanud ning töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	toitja töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 15 protsenti toitja ülejäänud töötasust.

Pensionide alammäärad: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 300 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 230 rubla; ühele perekonaliikmele — 160 rubla.

Pensionide ülemmäärad: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 1200 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 900 rubla; ühele perekonnaliikmele — 450 rubla.

71. Üldhaigestumise tagajärjel surnud ja invaliidsuspensioni määramiseks nõutava tööstaažiga tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes suurustes:

a) kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti toitja töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust;

b) kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti toitja töötasust kuni 450 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust;

c) ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti toitja töötasust kuni 400 rubla kuus ja üle selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust.

Allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides töötanud ning üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti	toitja töötasust kuni 600 rubla kuus ja üle selle 20 protsenti toitja ülejäänud töötasust

Teistel raskete töötingimustega töödel töötanud ja üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid järgmistes soodustatud suurustes:

Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti Kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti Ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti	toitja töötasust kuni 500 rubla kuus ja üle selle 15 protsenti toitja ülejäänud töötasust

Pensionide alammäärad: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 300 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 230 rubla; ühele perekonnaliikmele — 160 rubla.

Pensionide ülemmäärad: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 900 rubla kuus; kahele perekonnaliikmele — 600 rubla; ühele perekonnaliikmele — 400 rubla.

72. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena töötanud (punkt 50) ja NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse, vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel hukkunud reakoosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pensionid käesoleva määrustiku punktis 70 märgitud suurustes, lähtudes toitja töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

73. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena töötanud (punkt 50) ja õnnetusjuhtumi läbi saadud vigastuse tagajärjel, mis ei olnud seotud sõjaväeteenistuse kohuste täitmisega või haigestumise tagajärjel, mis ei olnud seotud rindel viibimisega, surnud reakoosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pensionid käesoleva määrustiku punktis 71 märgitud suurustes, lähtudes toitja töötasust enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

74. Pensioni määramisel toitja kaotuse puhul arvutatakse juurde järgmised lisandid (pensionide ülemmäärade piirides):

a) töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele, samuti nende sõjaväelaste perekondadele, kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena ja hukkusid NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel: kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 15 protsenti pensionist;

b) üldhaigestumise tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele — toitja pideva tööstaaži eest (punkt 116): 10 — 15 aastani — 10 protsenti pensionist, üle 15 aasta — 15 protsenti pensionist.

75. Seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijate, jefreitorite ja vanemmadruste-ajateenijate perekondadele, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist töötasid töölistena või teenistujatena, tõstetakse käesoleva määrustiku punktide 72, 73 ja 74 (allpunkt «a») järgi arvutatud pensione, sealhulgas minimaalseid, 10 protsendi võrra (pensionide ülemmäärade piirides).

76. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena mittetöötanud reakoosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades (sõltumata sõjaväelase surma põhjusest):

	Perekondadele, peale nende, kes elavad alaliselt maakohtades ja on seotud põllumajandusega	Perekondadele, kes elavad alaliselt maakohtades ja on seotud põllumajandusega
Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele	300 rubla	255 rubla
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele	230 rubla	195 rubla
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele	160 rubla	136 rubla

77. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena mittetöötanud seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijate, jefreitorite ja vanemmadruste-ajateenijate perekondadele tõstetakse punktis 76 märgitud pensione 10 protsendi võrra.

78. Enne sõjaväeteenistusse kutsumist tööndusko operatsiooni artellide liikmetena töötanud rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijate perekondadele määratakse pensionid üldistel alustel nende sõjaväelaste perekondadega, kes töötasid töölistena või teenistujatena.

79. Tööliste ja teenistujate, samuti sõjaväelaste, kes kuni sõjaväeteenistusse kutsumiseni töötasid töölistena või teenistujatena, perekondadele, kui perekonna koosseisu kuuluvad lapsed, kes kaotanud mõlemad vanemad (täisorvud), või vallasema (kellel oli õigus riiklikule toetusele) lapsed, määratakse pensionid, sõltumata toitja surma põhjusest, suurustes, mis on kehtestatud töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel toitja kaotanud perekondadele või vastavalt perekondadele, kes kaotasid toitja NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohuste täitmisel saadud haava, põrutuse, vigastuse või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel.

Kui mõlemad surmasaanud vanemad töötasid ja lastel on pensioni õigus kummagi vanema kaotuse puhul, arvutatakse pension mõlema vanema töötasu üldsummast. [1]

80. Suure Isamaasõja partisanide perekondadele (peale nende perekondade, kel on õigus pensionile suurustes, mis on kehtestatud ohvitseride ja üleajateenijate perekondadele) [2] määratakse pensionid toitja kaotuse puhul vastavalt samadel alustel kui rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijate perekondadele.

81. Kõrgemate õppeasutuste, kesk-eriõppeasutuste, kaadri ettevalmistamise koolide ja kursuste õpilaste, aspirantide ja kliiniliste ordinaatorite, kes ei töötanud enne õppeasutusse, kursustele, aspirantuuri või ordinatuuri astumist töölistena või teenistujatena, perekondadele määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades (sõltumata toitja surma põhjusest):

---

[1] Vt. 13. aprilli 1957. a. seletust nr. 12 lk. 66.
[2] Vt. lk. 94.

	Perekondadele, peale nende, kes elavad alaliselt maakohtades ja on seotud põllumajandusega	Perekondadele, kes elavad alaliselt maakohtades ja on seotud põllumajandusega
Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele	300 rubla	255 rubla
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele	230 rubla	195 rubla
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele	160 rubla	136 rubla

Õpilaste, aspirantide ja kliiniliste ordinaatorite perekondadele, kes töötasid enne õppeasutusse, kursustele, aspirantuuri või ordinatuuri astumist töölistena või teenistujatena ja samuti doktorantide perekondadele määratakse pensionid tööliste ja teenistujate perekondadele kehtestatud normides.

82. Seoses riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisega või seoses NSV Liidu kodaniku kohuse täitmisega inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi kaitsmisel, samuti sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel hukkunud kodanike (kes ei kuulu tööliste, teenistujate, sõjaväelaste, õpilaste ja teiste käesoleva määrustiku punkti 1 allpunktides «a», «b» ja «c» mainitud isikute hulka) perekondadele määratakse pensionid järgmistes kindlates kuumäärades:

	Perekondadele, peale nende, kes elavad alaliselt maakohtades ja on seotud põllumajandusega	Perekondadele, kes elavad alaliselt maakohtades ja on seotud põllumajandusega
Kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele	300 rubla	255 rubla
Kahele töövõimetule perekonnaliikmele	230 rubla	195 rubla
Ühele töövõimetule perekonnaliikmele	160 rubla	136 rubla

83. Määrustiku käesolevas osas märgitud tööliste, teenistujate, sõjaväelaste, Suure Isamaasõja partisanide ja teiste kodanike hulgast surnud pensionäride perekondadele määratakse pensionid vastavalt samadele normidele, nagu surnud tööliste, teenistujate, sõjaväelaste, partisanide ja teiste kodanike perekondadele.

84. Tööliste või teenistujate hulgast töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidsuspensioni saanud pensionäride perekondadele määratakse pensionid sõltumata pensionäri surma põhjusest suurustes, mis on kehtestatud töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud tööliste ja teenistujate perekondadele.

NSV Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel invaliidistunud sõjaväelaste hulgast pensionäride perekondadele määratakse pensionid sõltumata pensionäri surma põhjusest, suurustes, mis on kehtestatud NSV Liidu kaits-

misel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel hukkunud sõjaväelaste perekondadele.

85. Surnud kodusõja invaliidide ja nendega pensionilise kindlustamise alal võrdsustatud isikute perekondadele, kodusõja partisanide hulgast surnud invaliidide perekondadele ning samuti surnud Esimese maailmasõja invaliidide perekondadele määratakse pensionid suurustes, mis on kehtestatud nende hukkunud reakoosseisu ajateenijate, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist ei töötanud, perekondadele (punkt 76).

86. Perekond, kellel on õigus toitja kaotuse pensionile, võib pöörduda pensionitaotlusega igal ajal peale toitja surma või peale toitja teadmata äraoleku kindlakstegemist ilma mingisuguse tähtajalise piiramiseta.

87. Pensionid toitja kaotuse puhul määratakse:

a) alaealistele lastele, vendadele, õdedele ja lastelastele kuni 16-aastaseks saamiseni (õpilastele 18-aastaseks saamiseni);

b) elatanud ikka jõudnutele — eluajaks;

c) elatanud ikka mitte jõudnud invaliididele — kogu töövõimetuse ajaks;

d) vanemale või abikaasale, kes hooldab surnud toitja lapsi, vendi, õdesid või lastelapsi, kes ei ole saanud 8 aastaseks — lapse 8-aastaseks saamiseni.

Kui abikaasa, kes sai pensioni kui surnud toitja laste, vendade, õdede või lastelaste hooldaja, pensioni saamise perioodil invaliidistus või jõudis elatanud ikka (ehkki pärast punktis 64 märgitud 5-aastase tähtaja möödumist), jätkatakse pensioni maksmist abikaasale — kogu töövõimetuse ajal või eluaegselt.

88. Kõigile perekonnaliikmetele, kel on õigus pensionile, määratakse üks ühine pension.

Iga perekonnaliikme nõudmisel eraldatakse tema pensioniosa (pensioni jagamise teel võrdselt perekonnaliikmete arvuga) ja makstakse talle välja eraldi.

89. Toitja kaotuse puhul pensioniga kindlustatud perekonnaliikmete arvu muutumisel (näiteks, kui lapsed saavad 16-aastaseks (õpilased 18-aastaseks); perekonnaliikme töövõime taastumisel, kes varem oli invaliid; abikaasa elatanud ikka jõudmisel), arvutatakse pension ümber vastavalt nende perekonnaliikmete arvule, kel on õigus pensionile.

Samasugune pensioni ümberarvutamine teostatakse ka neil juhtudel, kui pensioni maksmine ühele perekonnaliikmetest katkestatakse (näiteks lapse paigutamisel lastekodusse) või taastatakse katkestamist põhjustanud asjaolude möödumisel.

90. Perekonnaliikmetele, kes on invaliidid, laienevad vastavalt käesoleva määrustiku punktides 24, 25, 26, 55, 56 (lõik 2), 57, 58 ja 59 märgitud eeskirjad.

V. Õigus pensionile soodustatud tingimustel või soodustatud suurustes [1]

91. Õigus pensionile käesoleva määrustiku punktis 16 märgitud soodustatud tingimustel või soodustatud suurustes on: [2]

[1] Vt. 13. septembri 1957. a. seletust nr. 29 lk. 68.
[2] Vt. 23. veebruari 1957. a. seletust nr. 10 lk. 66.

a) töölistel ja teenistujatel allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides — NSVL Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirja järgi; [1]

b) töölistel ja teenistujatel teistel raskete töötingimustega töödel — NSVL Ministrite Nõukogu poolt kinnitatava tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimekirja järgi. [1]

92. Vanaduspensionid töölistele ja teenistujatele allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides määratakse soodustatud tingimustel ja soodustatud suurustes, kui vähemalt pool kogu neile vanaduspensioni määramiseks vajalikust tööstaažist (punkt 16 allpunkt «a») langeb nendele töödele (sõltumata viimasest töökohast).

Töölistele ja teenistujatele teistel raskete töötingimustega töödel määratakse vanaduspensionid soodustatud tingimustel, kui vähemalt pool kogu neile vanaduspensioni määramiseks vajalikust tööstaažist (punkti 16 allpunkt «b») langeb nendele töödele või kogusummas nendele töödele ja allmaatöödele, tervist kahjustavatele töödele ja töödele kuumades tsehhides (sõltumata viimasest töökohast).

93. Pensionid üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse töölistele ja teenistujatele allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides vähendatud tööstaažiga (punkt 29) ja soodustatud suurustes siis, kui vähemalt pool neile invaliidsuse pensioni määramiseks vajalikust tööstaažist langeb märgitud töödele (sõltumata viimasest töökohast).

Töölistele ja teenistujatele teistel raskete töötingimustega töödel määratakse pensionid üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul soodustatud suurustes siis, kui vähemalt pool kogu neile invaliidsuspensioni määramiseks vajalikust tööstaažist (punkt 29) langeb nendele töödele või kogusummas nendele töödele ja allmaatöödele, tervist kahjustavatele töödele ja töödele kuumades tsehhides (sõltumata viimasest töökohast).

94. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse pensionid vastavates soodustatud suurustes, kui viimane töö annab õiguse pensionile soodustatud suurustes (punkti 91 allpunkt «a» või vastavalt allpunkt «b»).

Ent juhul, kui töölisel või teenistujal on vähemalt pool tööstaažist, mis on kehtestatud pensioni määramiseks üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul (punkt 29) ja kui see pool staažist langeb vastavatele soodustatud suuruses pensioni õigust andvatele töödele, määratakse invaliidsuspension töövigastusest või kutsehaigusest soodustatud suurustes sõltumata viimasest töökohast.

95. Rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele (samuti punkti 6 teises lõikes tähendatud sõjaväelastele), kes töötasid enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena või teenistujatena, määratakse invaliidsuspensionid (sõltumata invaliidsuse põhjusest) vastavates soodustatud suurustes tingimusel, kui sõjaväelase viimane töö enne sõjaväeteenistusse kutsumist annab õiguse pensionile soodustatud suurustes (punkti 91 allpunkt «a» või vastavalt allpunkt «b»).

Ent juhul, kui sõjaväelasel on vähemalt pool staažist, mis on kehtestatud töölistele ja teenistujatele pensioni määramiseks üldhaigestumisest tekkinud invaliidsuse puhul (punkt 29) ja see pool staažist langeb vastavatele soodustatud suurustes pensioni õigust andvatele töö-

[1] Vt. viide 2 lk. 21.

dele, määratakse invaliidsuspension sõjaväelastele soodustatud suurustes, sõltumata viimasest töökohast enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

96. Tööliste, teenistujate ja sõjaväelaste perekondadele määratakse pensionid toitja kaotuse puhul vastavates soodustatud suurustes siis, kui toitjal oli õigus invaliidsuspensionile soodustatud suurustes.

97. Neil juhtudel, kui tööline või teenistuja oli valitud valitavale ametikohale, töö niisugusel ametikohal mitte üle 5 aasta piirides võrdsustatakse soodustatud tingimustel või soodustatud suurustes pensioniõiguse määratlemisel tööga enne valimist.

VI. Pensionid osalise staaži puhul

98. Pensionid osalise tööstaaži puhul määratakse:

a) vanaduspensionid — töölistele ja teenistujatele, kes töötamise ajal jõudsid vanuseni, mis on vajalik nendele pensioni määramiseks, kuid kellel ei ole pensioni määramiseks nõutavat tööstaaži ja kes siiski on töötanud vähemalt 5 aastat, sealhulgas vähemalt 3 aastat vahetult enne pensioni taotlemist; selles kolmeaastases perioodis on lubatud vaheajad töös, mis üldsummas ei ületa 6 kuud; [1]

b) invaliidsuspensionid — töölistele ja teenistujatele, kes töötamise ajal muutusid I või II grupi invaliidideks üldhaigestumise tagajärjel, kui neil ei ole täispensioni määramiseks nõutavat tööstaaži;

c) pensionid toitja kaotuse puhul — tööliste ja teenistujate perekonnaliikmetele, kelle toitja suri töötamise ajal üldhaigestumise tagajärjel, omamata invaliidsuse täispensioni määramiseks nõutavat tööstaaži.

Käesoleva punkti rakendamisel töölise või teenistuja tööloleku ajal alanud ajutise töövõimetuse aeg võrdsustatakse töötamise ajaga.

99. Pensionid osalise tööstaaži puhul määratakse proportsionaalselt olemasolevale staažile, kuid mitte vähem kui neljandik täispensionist.

Kui antud töölisel või teenistujal või surnud töölise või teenistuja perekonnal oleks täistööstaaži puhul õigus pensionile riiklike pensionide seadusega kehtestatud alam- või ülemmäära suuruses, määratakse pension osalise staaži puhul proportsionaalselt olemasolevale staažile, lähtudes vastavalt täispensioni kas alam- või ülemmäärast, kuid igal juhul mitte vähem kui neljandik selle pensioni alammäärast.

Osalise staaži alusel pensioni saanud surnud pensionäri perekonnale määratakse pension proportsionaalselt tööstaažile, millest lähtudes oli määratud pension surnud toitjale.

Pension arvutatakse proportsionaalselt olemasolevale staažile järgmiselt: alguses tehakse kindlaks vastav täispension; see pension jagatakse nõutava üldise täisstaaži kuude arvuga; saadud summa korrutatakse antud töölise või teenistuja tegeliku üldise staaži kuude arvuga (selles staažis periood üle 15 päeva ümardatakse täiskuuni ja perioodi alla 15 päeva, kaasa arvatult, et arvestata).

100. Pensionide määramisel osalise staaži puhul ei rakendata pensioni määramiseks soodustatud vanuse ja staaži tingimusi ja pensionide soodustatud suurusi. Osalise staaži alusel määratavatele pensionidele lisandeid juurde ei arvutata.

101. Kui pensionär, kellele vanaduspension või invaliidsuspension I või II invaliidsuse grupi järgi on määratud osalise staaži alusel, töö-

[1] Vt. 2. juuli 1958. a. seletust nr. 15 lk. 72.

tab peale pensioni määramist, arvutatakse tema avalduse alusel pension ümber iga 2 aasta töötamise tagant, lähtudes ümberarvutamise ajaks olemasolevast staažist.

Kui pensionär, jätkates töötamist, omandab täispensioni määramiseks küllaldase staaži, arvutatakse pensionäri avaldusel pension vastavalt ümber, sõltumata sellest, kuipalju aega möödus pensioni määramisest osalise staažiga. Seejuures invaliidsuse täispension määratakse tingimusel, kui pensionär tähendatud ümberarvutuse taotlemise ajaks omab vastavalt tema vanusele küllaldase staaži täispensioni määramiseks.

Pension arvutatakse ümber kõigil juhtudel samast töötasust, millest pension esmakordselt määrati (või hiljem ümber arvutati punkti 125 korras), või viimasest töötasust — pensionäri enda valikul.

VII. Alaliselt maakohtades elavate ja põllumajandusega seoses olevate pensionäride pensionide määrad

102. Alaliselt maakohtades elavatele pensionäridele, kes on seotud põllumajandusega, määratakse protsentuaalselt töötasule arvutatavad pensionid (sealhulgas alam- ja ülemmääras) 85 protsendi suuruses kehtestatud normidest.

Kindlate määrade alusel määratavad pensionid alaliselt maakohtades elavatele ja põllumajandusega seoses olevatele pensionäridele määratakse käesoleva määrustiku vastavates punktides märgitud suurustes (punktid 45, 46, 47, 48, 52, 53, 76, 77, 81 ja 82).

103. Alaliselt maakohtades elavaid pensionäre loetakse põllumajandusega seoses olevaiks, kui pensionär on kolhoosipere liige või kui ta kuulub majandi koosseisu, millel on üle 0,15 ha õue-aiamaad (või üle teisest valitsuse poolt vastavate kategooriate töölistele ja teenistujatele kindlaksmääratud kõrgemast normist). [1]

Laste suhtes lahendatakse pensionide vastavate suuruste rakendamise küsimus sõltuvalt sellest, kus elab ja kas on seotud põllumajandusega isik, kes lapsi tegelikult kasvatab (ema, hooldaja jne.).

104. Kui pensioni saava perekonna üks osa elab linnas või linna tüüpi asulas, teised perekonnaliikmed elavad aga alaliselt maakohtades ja on seotud põllumajandusega, saavad need maakohtades elavad perekonnaliikmed pensioni 85 protsendi suuruses oma pensioniosast.

105. Alaliselt maakohtades elavatele ja põllumajandusega seoses olevatele pensionäridele kehtestatud lisandid arvatakse juurde pensionidele, mis on välja arvutatud arvestusega, et pensionär elab maakohas ja on seotud põllumajandusega.

106. Alaliselt maakohtades elavatele ja põllumajandusega seoses olevatele pensionäridele määratakse pensionid osalise staaži puhul täispensionist, mis on välja arvutatud arvestusega, et pensionär elab maakohas ja on seotud põllumajandusega.

107. Kui pensionär asus linnast või linna tüüpi asulast alaliselt elama maakohta ja on seotud põllumajandusega, või kui pensionär, elades maakohas, omandas seose põllumajandusega, arvutatakse pension vastavalt ümber põllumajandusega seose tekkimise momendist.

[1] Vt. NSVL Rahandusministeeriumi 25. juuli 1957. a. juhendi põllumajandusmaksu kohta lisa nr. 1 — «NSV Liidu valitsuse vastavate määruste ja korraldustega tööliste ja teenistujate — mittekolhoosiliikmete üksikutele kategooriatele kindlaksmääratud maatükkide suurusest» ja hilisemaid täiendusi.

Samuti kui pensionär asus maakohast alaliselt elama linna või linna tüüpi asulasse või jätkates elamist maakohas kaotas seose põllumajandusega, arvutatakse pension ümber pensionäri ümberasumise päevast või tema poolt vastava avalduse koos kõigi vajalike dokumentide esitamise päevast põllumajandusega seose lõpetamise kohta.

Ei loeta ümberasunuiks alalisse elukohta pensionäre, kes asusid elama antud kohta ajaks mitte üle ühe aasta (näiteks puhkuse ajaks, raviks, ajutiseks viibimiseks sugulaste juures). Teise kohta ajaks kuni üks aasta ümberasunuile, kes elavad seal tegelikult rohkem kui üks aasta, arvutatakse pension ümber selle tähtaja möödumisel. Neid eeskirju rakendatakse vastavalt ka uute pensionide määramisel.

Asustatud maapunkti linnaks või linna tüüpi asulaks ümberkujundamise puhul arvutatakse pension ümber sellise ümberkujundamise päevast alates.

VIII. Staaži arvutamine

108. Üldisse tööstaaži, mis annab õiguse pesionile, arvutatakse igasugune töö töölisena või teenistujana, sõltumata töö iseloomust ja kestusest ja töövaheaegade kestusest.

Tööstaaži arvatakse samuti: a) töö töölisena või teenistujana, mida tehti kodus; b) palgaline töö enne nõukogude võimu kehtestamist.

Evakueeritud tööliste ja teenistujate töö kolhoosides Suure Isamaasõja ajal arvatakse staaži sõltumata nende töö tasumise vormidest.

Lühiajaliste, juhuslike ja väikeste tööde täitmist üksikute kodanike jaoks, kus töötaja ei kuulunud riiklikule sotsiaalkindlustusele, ei arvata tööstaaži hulka.

NSVL kodanike palgaline töö välismaal arvatakse staaži hulka, mis annab õiguse pensionile. Selle töö sooduştatud tingimustel või soodustatud suurustes pensioni saamiseks vajaliku staaži hulka arvamise küsimus otsustatakse igal üksikjuhul individuaalkorras liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumide poolt.

109. Peale töö töölisena või teenistujana arvatakse üldisse tööstaaži samuti:

a) igasugune töö, kus töötaja, mitte olles tööline ega teenistuja, kuulus riiklikule sotsiaalkindlustusele;

b) töö kolhoosi esimehena või esimehe asetäitjana, kui antud töötaja oli suunatud kolhoosi tööliste või teenijate hulgast nõukogude või parteiorganite otsustega;

c) kolhoosiliikme töö mehhanisaatorina masina-traktori- või spetsialiseeritud (heinamaa melioratsiooni, metsakaitse jms.) jaamas aja eest kuni mehhanisaatorite koosseisuliste ametikohtade kehtestamiseni, kui edaspidi kolhoosnik arvati masina-traktori- või spetsialiseeritud jaama koosseisu. Seejuures töölistele, kes on arvatud koosseisu alaliste töötajatena, kuni selleni aga töötasid samuti masina-traktori- või spetsialiseeritud jaamas alalisel tööl, arvatakse see töö staaži hulka hooajaliste vaheaegade kaasaarvamisega;

d) teenistus sõjaväelistatud valves, erisideorganeis või mäepäästeosades (sõltumata ametkondlikust alluvusest ja eri- või sõjaväelise auastme olemasolust);

e) töö tööndusкooperatsiooni artelli (kooperatiivse tööndusartelli või kooperatiivse invaliidide artelli) liikmena, mida tehti üldistes töö-

kodades või kodustöötajana, samuti töö artellis õpilasena (sõltumata artelli liikmeskonda kuulumisest) [1];

f) töökohustuse korras täidetav töö;

g) töötamise ajal alanud ajutise töövõimetuse perioodid;

h) õppeaeg riiklike tööjõureservide süsteemi koolides (tööstus-, raudteekoolides, mäetööstuskoolides, vabriku-tehasekoolides, põllumajanduse mehhaniseerimise koolides, tehnilistes koolides jne.) ja teistes kaadri ettevalmistamise, kvalifikatsiooni tõstmise ja ümberkvalifitseerimise koolides ja kursustel;

i) õppeaeg kõrgemates õppeasutustes, kesk-eriõppeasutustes (tehnikumides, pedagoogilistes ja meditsiinilistes koolides jne.), parteikoolides, nõukogude parteikoolides, ametiühingulise liikumise koolides, töölisfakulteetides; aspirantuuris, doktorantuuris ja kliinilises ordinatuuris viibimise aeg;

j) teenistus NSVL Relvastatud Jõudude koosseisus ning partisanisalkades viibimise aeg; teenistus ÜEK, ÜRPV, SARK, RJRK, RJM, NSVL Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Julgeoleku Komitee, NSVL Siseministeeriumi vägedes ja organites; teenistus miilitsaorganites;

k) revolutsioonilise tegevuse eest kodanlike valitsuste ajal sunnitööl, vanglas või kindluses, asumisel või väljasaatmisel viibimise aeg; nende valitsuste ajal poliitilistel põhjustel töölt kõrvaldamise aeg.

Vanaduspensionide määramisel arvatakse allpunktis «i» märgitud perioodid tööstaaži hulka tingimusel, et neile eelnes töö töölisena, teenistujana või kooperatiivse tööndus- või kooperatiivse invaliidide artelli liikmena või teenistus NSVL Relvastatud Jõudude koosseisus või muu allpunktis «j» märgitud teenistus.

Vanaduspensioni, invaliidsuspensioni või toitja kaotuse pensioni määramisel soodustatud tingimustel või soodustatud suurustes võrdsustatakse allpunktides «j» ja «k» märgitud perioodid pensionitaotleja valikul kas antud perioodile eelneva või sellele perioodile järgneva tööga. Allpunktis «h» märgitud perioodid võrdsustatakse sellele perioodile järgneva tööga. [2]

Sõjaväelase sõjavangis viibimise aeg arvatakse tööstaaži kindlaksmääratud korras.

110. Töö aja eest 1. augustist 1945. a. Kaug-Põhjas ja Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud kaugetes maakohtades, [3] ja samuti töö ettevõtetes ja asutustes, milliste töötajatele on laiendatud soodustused, mis on kehtestatud Kaug-Põhja või Kaug-Põhjaga võrdsustatud kaugetes maakohtades töötajatele aja eest alates nende soodustuste laiendamise päevast — arvatakse staaži kahekordselt tingimusel, kui töötajal oli õigus neis rajoonides, maakohtades, ettevõtetes ja asutustes töötavatele töötajatele kehtestatud soodustustele.

111. Töötajatele, kes olid üle viidud tööle teise maakohta NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 19. oktoobri 1940. a. seadluse [4] alusel (välja

---

[1] Vt. 28. veebruari 1957. a. seletust nr. 10 lk. 66.

[2] Vt. 14. augusti 1957. a. seletust nr. 26 lk. 67.

[3] Vt. lk. 114.

[4] NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 19. oktoobri 1940. a. seadlus on ära muudetud. Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 25. aprilli 1956. a. seadlust (NSVL Ülemnõukogu Teataja 1956. a. nr. 10).

arvatud madalamale ametikohale ja distsiplinaarkaristuse korras üleviimise juhud), lisatakse töötaja valikul üks aasta eelnevale või järgnevale tööstaažile.

112. Pensionide määramisel veetranspordi töötajatele arvestatakse navigatsiooni täisperiood ühe tööaasta eest.

Töö kogu hooaja vältel turbaülestöötamisel, metsaraiumisel ja metsaparvetamisel arvestatakse ühe tööaasta eest.

Muud hooajatööd arvestatakse tööstaaži nende tegeliku kestuse järgi.

113. Töö leprosooriumides ja katkuvastastes asutustes arvatakse tööstaaži hulka kahekordselt.

114. Töötajatele, kes töötasid töölistena või teenistujatena kuni NSVL territooriumi vastava osa ajutise okupeerimiseni vaenlase poolt Suure Isamaasõja ajal, viibimine vaenlase poolt okupeeritud NSVL ja teiste riikide territooriumil, samuti NSV Liiduga sõjaseisukorras olnud riikide territooriumidel, arvatakse tööstaaži hulka, välja arvatud juhud, kui nad olid korda saatnud kuriteo kodumaa vastu. [1,2]

115. Staaži hulka ei arvata teenistust politseis, žandarmeerias ja muud teenistust, mille ülesandeks oli võitlus revolutsioonilise liikumisega.

Liiduvabariikide ministrite nõukogud kinnitavad vajaduse korral teiste ametikohtade loetelusid, millistel kodanlike valitsuste ajal kulgenud teenistust ei arvata tööstaaži hulka. [3]

116. Lisandid pideva tööstaaži eest arvutatakse pideva töö kestuse eest ühes ettevõttes või asutuses, sõltumata sellest, millal töölisel või teenistujal oli see pidev staaž: kas enne pensioni taotlemist või kunagi varem.

Kui tööline või teenistuja taotles pensioni pärast töötamise lõpetamist, arvutatakse lisand pideva tööstaaži eest, mis oli olemas kas töö lõpetamise päevaks või kunagi varem.

Pideva staaži säilitamise küsimused ühelt töölt teisele ülemineku puhul lahendatakse samade eeskirjade kohaselt, nagu riikliku sotsiaalkindlustuse korras toetuste määramisel. [4]

Pidevat tööd antud ettevõttes või asutuses kuni nõukogude võimu kehtestamiseni arvatakse pideva staaži hulka siis, kui töötaja peale nõukogude võimu kehtestamist jäi samasse ettevõttesse või asutusse ja kui staaž ei katkenud ka edaspidi.

117. Tööstaaži tõenditeks võivad olla:

a) tööraamatud, töönimistud, teenistuskirjad (sealhulgas töö kohta enne nõukogude võimu kehtestamist), tööndusKooperatsiooni artellide ja invaliidide kooperatsiooni artellide liikmete liikmeraamatud — kõik sissekannete suhtes, mis on tehtud dokumentide alusel;

b) tõendid, tunnistused ja muud sellised töökoha poolt väljaantud dokumendid töötamise kohta;

c) sama süsteemi, kus antud tööline või teenistuja töötas, kõrgemalseisvate asutuste tõendid (näiteks ministeeriumide, peavalitsuste, trustide, tööndusKooperatsiooni liitude jne. tõendid);

---

[1] Vt. 10. jaanuari 1957. a. seletust nr. 2 lk. 64.

[2] Vt. 20. mai 1957. a. seletust nr. 18. lk. 67.

[3] Vastavate ametikohtade loetelu on kinnitatud ENSV Ministrite Nõukogu 23. augusti 1956. a. määrusega nr. 211 lk. 107.

[4] Vt. 6. märtsi 1958. a. seletust nr. 5 lk. 69.

d) arhiiviasutuste tõendid. [1]

Palgaraamatud, ametiühingute liikmepiletid võivad olla tööstaaži tõendeiks vaid teiste dokumentide puudumisel. Seejuures võivad palgaraamatud olla tööstaaži tõendeiks ainult tööaja eest, mille kohta on olemas märkmed töötasu väljamaksmise kohta; ametiühingute liikmepiletid aja eest, mille kohta on olemas märkmed liikmemaksude maksmise kohta töötasult või stipendiumilt.

Tööd üksikute kodanike juures (majateenijad, autojuhid ja teised) tõendatakse ametiühingu organisatsioonide tõenditega, kui neid aga ei ole võimalik saada — tööandja tõenditega. Tööandja allkirja õigsus peab olema tõestatud majavalitsuse või külanõukogu poolt. Tööandja tõend peab olema kinnitatud kontrollaktiga, mis koostatakse rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna esindaja poolt majavalitsuse, tänavakomitee või külanõukogu esindaja osavõtul.

118. [2] Juhtudel, kui dokumendid olemasoleva tööstaaži kohta puuduvad ja neid ei ole võimalik saada asutuse või ettevõtte täieliku lik-

---

[1] Tööstaaži ja sõjaväeteenistuse kohta arhiiviteatise saamiseks tuleb avaldused saata alljärgnevatesse riiklikesse arhiividesse:

1) Töötamise kohta 1917. a. veebruarist kuni 1940. a. NSVL ja VNFSV riigivõimu ja riigijuhtimise kõrgemates organites, samuti neile alluvates liidulise tähtsusega asutustes ja organisatsioonides, NSVL ja VNFSV ülemkohtu organites, NSVL ja VNFSV teaduslikes (välja arvatud NSVL Teaduste Akadeemia ja tema instituudid), kultuur-hariduslikes ja ühiskondlikes asutustes ning organisatsioonides — NSVL Oktoobrirevolutsiooni ja Sotsialistliku Ülesehituse Riiklikku Keskarhiivi (Moskva G-48 Bolšaja Pirogovskaja 17).

2) Töötamise kohta alates 1940. a. punktis 1 märgitud asutustes ja organisatsioonides tuleb avaldused saata vastavate ministeeriumide ja ametkondade arhiividesse.

3) Kodanike töötamiste kohta vabariiklikes, oblastite, kraide, rajoonide, samuti endiste kubermangude, maakondade ja teistes kohaliku tähtsusega asutustes, ettevõtetes ning organisatsioonides — vastavatesse vabariiklikesse, kraide või oblastite riiklikesse arhiividesse nende asutuste, ettevõtete ja organisatsioonide asukoha järgi.

4) Teenistuse kohta vene armees kuni 1918. a. — NSVL Sõjaväe Ajaloo Riikliku Keskarhiivi (Moskva B-5 II Baumanskaja 3).

5) Teenistuse kohta Punaarmees või Punakaardis ja vabapalgalise töötamise kohta sõjaväelistes asutustes, ettevõtetes ja organisatsioonides kuni 1940. a. (incl.) — NSVL Punaarmee Riiklikku Keskarhiivi (Moskva G-48 Bolšaja Pirogovskaja 17).

6) Teenistuse kohta Nõukogude Armees ja vabapalgalise tööatamise kohta sõjaväelistes asutustes ja ettevõtetes 1941. a. kuni 1945. a. (incl.) — NSVL Kaitseministeeriumi arhiivi (Moskva oblast, Podolski linn Varssavi tee 9-a).

7) Teenistuse kohta vene sõjalaevastikus kuni 1917. a. ja sõjalaevastikus 1917.—1940. a. — NSVL Sõjalaevastiku Riiklikku Keskarhiivi (Leningrad, Halturini 36).

8) Teenistuse kohta sõjalaevastikus alates 1940. a. — Sõjalaevastiku Keskarhiivi (Leningrad, Martõnovi kaldapealne 70).

9) Töötamise kohta Moskva ja Moskva oblasti asutustes, ettevõtetes või organisatsioonides 1900.—1917. a. — Moskva oblasti Ajalooarhiivi (Moskva, Ogarevi 15).

10) Töötamise kohta Moskva ja Moskva oblasti asutustes, ettevõtetes või organisatsioonides 1918. a. kuni 1932. a. — Oktoobrirevolutsiooni ja Sotsialistliku Ülesehituse Arhiivi (Moskva, II Kadaševski põik 7/4).

Töötamise kohta kuni 1917. a. Eesti NSV piirides asuvates kohaliku tähtsusega ettevõtetes, asutustes, ja organisatsioonides — ENSV Riiklikku Ajaloo Keskarhiivi (Tartu, J. Liivi 4). Sama kohta 1917.—1941. a. — ENSV Oktoobrirevolutsiooni ja Sotsialistliku Ülesehituse Riiklikku Keskarhiivi (Tallinn, Toompea). Töö kohta pealesõjajärgsel perioodil vastavate ministeeriumide, ametkondade, ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide arhiivi või nende puudumisel vastavasse rajoonide/linnade riikliku arhiivi ettevõtte, asutuse või organisatsiooni asukoha järgi.

[2] Vt. 4. juuni 1958. a. seletust nr. 10 lk. 71.

videerimise tõttu või arhiiviandmete puudumisel, määratakse pensionimääramiseks puudujääv tööstaaž kindlaks pensionide määramise komisjoni poolt (punkt 153) kahe või enama tunnistaja seletuste alusel. [1] Seejuures on nõutav, et üks tunnistajatest tunneks avaldajat ühise töötamise tõttu samas ettevõttes, asutuses või ühes süsteemis. [2]

Komisjonidel on õigus piirduda tunnistajate kirjalike seletuste läbivaatamisega, mitte kutsudes neid isiklike seletuste andmiseks, tingimusel, kui nende allkirjade õigsus on kinnitatud notariaalkorras.

Üksikutel juhtudel võib komisjon töölise või teenistuja palvel kindlaks määrata dokumentidega tõestamata staaži tunnistajate seletuste alusel ka enne pensioni õigust andvate tingimuste saabumist (näiteks enne vanaduspensioni määramiseks nõutavasse ikka jõudmist).

Pensionide määramise komisjoni otsuses peab olema märgitud, nimelt missuguses ettevõttes või asutuses avaldaja töötas, mis ajast mis ajani ja kellena.

119. Staaž palgalise töö kohta välismaal määratakse kindlaks dokumentide alusel, mis on legaliseeritud kehtestatud korras NSVL Välisministeeriumi poolt. [3]

Välismaa tööstaaži kohta dokumentide puudumisel ning kui nende saamine on võimatu asutuse või ettevõtte täieliku likvideerimise tõttu või arhiiviandmete puudumise tõttu, määratakse puudujääv tööstaaž välismaal kindlaks pensionide määramise komisjoni poolt kahe või enama tunnistaja seletuste alusel. Kui tunnistajad elavad välismaal, võtavad komisjonid nende kirjalikke seletusi tööstaaži kohta läbivaatamiseks tingimusel, kui need seletused on legaliseeritud NSVL Välisministeeriumi poolt.

Dokumendid tööstaaži kohta, mis on välja antud nende riikide organite poolt, kellega NSV Liit on sõlminud või sõlmib erilepingu selles küsimuses, võetakse pensionide määramise komisjonides läbivaatamisele dokumentide legaliseerimiseta NSVL Välisministeeriumi poolt. [3]

120. Neil juhtudel, kui pensioni määramiseks välismaa kodanikele ja nende perekondadele on vajalik teatud kindel staaž, määratakse pensionid siis, kui kaks kolmandikku vajalikust staažist langeb tööle NSV Liidus.

IX. Pensionide arvutamine

121. [4] Pensionid töölistele ja teenistujatele ning enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena, teenistujatena või tööndusкooperatsiooni

[1] Vt. 11. jaanuari 1957. a. seletust nr. 3 lk. 64.

[2] Tööstaaži kindlakstegemisel riikliku pensioni määramiseks varem sulastena või taluteenijatena töötanud isikutele loetakse sama valla taludes teeninud sulaseid ja taluteenijaid sama süsteemi töötajateks (ENSV Ministrite Nõukogu 26. oktoobri 1957. a. korraldus nr. 1529-k).

[3] Vastavalt NSVL Välisministeeriumi kirjale 1. oktoobrist 1956. a. nr. KU-570/-68230 kuuluvad kooskõlas Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktiga 119 Albaania, Bulgaaria, Hiina Rahvavabariigi, Jugoslaavia, Korea Rahvademokraatliku Vabariigi, Poola, Rumeenia, Saksa Demokraatliku Vabariigi, Tšehhoslovakkia ja Ungari rahvademokraatlike võimude kui ka märgitud riikide territooriumidel varem kehtinud võimude poolt väljaantud dokumendid perekonnaseisu, hariduse ja tööstaaži kohta arvestamisele pensionide määramise küsimuste lahendamisel ilma nende legaliseerimiseta NSVL konsulite või NSVL Välisministeeriumi poolt. Juhul, kui märgitud dokumente on vajalik tõlkida või teha nendest ärakirju, teostatakse seda vabariikliku notariaalkontori poolt.

[4] Vt. «Riiklike pensionide arvutamiseks töötasu tõendite väljaandmise juhend» lk. 168.

artelli liikmetena töötanud sõjaväelastele arvutatakse kindlaksmääratud normide järgi protsentides nende tegelikust keskmisest kuutöötasust, mida nad said enne pensioni taotlemist, sõjaväelastele aga — enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

Neile sõjaväelastele, kes töötasid nii enne sõjaväeteenistusse kutsumist kui ka peale sõjaväeteenistusest vabanemist (enne pensioni taotlemist) arvutatakse pensionid nende endi valikul: kas töötasust, mida nad said enne sõjaväeteenistusse kutsumist, või töötasust, mida nad said enne pensioni taotlemist.

122. Keskmise tegeliku kuutöötasuna võetakse pensioni arvutamisel 12 viimase kuu töötasu üldsumma jagatuna kaheteistkümnega. Seejuures kuid, mil töötaja tegelikult ei töötanud või töötas mitte täistööpäevade arvuga (sõltumata põhjusest: haiguse, puhkuse, vallandamise jne. tõttu), arvesse ei võeta ja asendatakse teiste vahetult eelnenud kuudega.

Kui kahe viimase aasta jooksul enne töö lõpetamist (tööd jätkavaile — enne pensioni taotlemist) töötaja töötas üldkokkuvõttes vähem kui 12 täiskuud ning samuti kõigil juhtudel, kui töötaja töötas vähem kui aasta, arvutatakse pension kõigi tegelikult töötatud täiskuude keskmisest kuutöötasust. Selleks jagatakse nimetatud kuude eest saadud töötasu üldsumma nende kuude arvuga.

Kui töötaja on töötanud vähem kui üks täiskuu, siis kogu töötatud aja eest saadud töötasu jagatakse töötatud päevade arvuga ja saadud summa korrutatakse 25,6-ga (tööpäevade arv kuus, mis on välja arvutatud keskmiselt aasta eest). Sel juhul töötasu, millest arvutatakse pension, ei või ületada antud töötaja $1^1/_2$ tariifipalgamäära.

Pensioni määramisel töölistele ja teenistujatele, kes töötavad hooajatöödel, määratakse keskmine tegelik kuutöötasu kindlaks täishooaja töötasu jagamise teel kaheteistkümnega.

123. Pensionitaotleja soovil arvutatakse pension mistahes järjest viie aasta jooksul saadud keskmisest tegelikust kuutöötasust viimase kümne aasta kestel enne pensioni taotlemist. Nimetatud viieaastases perioodis on lubatud töövaheajad, mis üldkokkuvõttes ei ületa 12 kuud; sel juhul asendatakse puuduvad kuud teiste kuudega, mis vahetult eelnesid või järgnesid viieaastasele perioodile — pensionitaotleja valikul.

Viie aasta keskmine töötasu määratakse kindlaks töölisena või teenistujana tegelikult töötatud viie aasta eest saadud töötasu üldsumma jagamise teel kuuekümnega.

Teenimise aega NSVL Relvastatud Jõudude koosseisus ei arvata mainitud 10-aastasesse ajavahemikku ja ei loeta vaheajaks 5-aastases perioodis, mille järgi määratakse kindlaks keskmine kuutöötasu.

Pensionitaotleja soovil invaliidsuspensioni saamise aega ei arvata 10-aastasesse ajavahemikku ja ei loeta vaheajaks 5-aastases perioodis.

124. Töötasu hulka, millest arvutatakse pension, arvutatakse kõik töötasu liigid,[1, 2, 3] millelt arvestatakse kehtivate eeskirjade kohaselt

[1] Vt. 13. septembri 1957. a. seletust nr. 31 lk. 69.

[2] Vt. 29. märtsi 1958. a. seletust nr. 6 lk. 70.

[3] Kooskõlas ÜAÜKN poolt 15. septembril 1933. a. kinnitatud juhendi paragrahvidega 9 ja 10 üldisesse töötasu summasse, millelt arvutatakse kindlustusmaksud, arvatakse järgmised tasuliigid:

9. Kindlustusmaksud arvutatakse tööliste ja teenistujate töötasu kogusummalt, mingisuguseid kinnipidamisi arvestamata (tulumaksu järgi).

sotsiaalkindlustuse maksud, peale tasu ületunnitöö eest, kohakaasluse eest ja igasuguste ühekordsete väljamaksete.

Protsendilised lisandid ja iga-aastane tasu väljateenitud aastate eest arvatakse töötasu hulka, millest arvutatakse pension.

Kui töötaja ei saanud põhitöökoha järgi täit ametipalka (palgamäära) ja töötas kohakaasluse alusel (teises või samas asutuses või ettevõttes), arvutatakse pension kõigist töökohtadest saadud üldtöötasust, kuid

---

Töötasu üldsumma hulka, millelt arvestatakse kindlustusmaksu, võetakse järgmised tasuliigid:

a) tasu normaaltöö eest, olenemata tasumise viisist (kuutasu, päevatasu, tükitöötasu, akordtasu, arvete järgi jm.);

b) tasu ületunnitöö eest;

c) tasu üle normi tootmise eest;

d) tasu ja juurdemaks koormatuse eest;

e) preemiad ettevõtte direktorifondist kasumi arvel või asutuse töötajate ja majandusorganisatsiooni juhtiva aparaadi premeerimisfondist; preemiad leiutiste, tehniliste täiustuste ja ratsionaliseerimisettepanekute eest (olenemata sellest, mis fondist neid preemiaid makstakse); preemiad natuuras; preemiad väliskaubanduse alal töötajaile Väliskaubanduse Rahvakomissariaadi fondist ekspordiks antavate kaupade plaanide täitmise ja ületamise ning eksportkaupade kvaliteedi parandamise eest; ühekordsed ergutuspreemiad, mis makstakse raudteetransportdis avariita töö eest ühe aasta jooksul; preemiad, mis makstakse ametiühinguorganisatsioonide poolt aktivistidele-töölistele ja teenistujatele — ning alamastme ametiühingu-organisatsioonide töötajatele ühiskondlike kampaaniate eduka läbiviimise eest;

f) peale garanteeritud põhitöötasu protsentide alusel väljamakstav või komisjonitasu, sealhulgas ka tasu, mida makstakse üksikutele töötajatele tööde teostamise eest vastavalt lepingutele üksikute asutuste vahel (žetoonmaksude kogumine, kindlustusmarkide müümine..., tellimiste vastuvõtmine perioodilistele ja mitteperioodilistele väljaannetele jm.);

g) tööandjate poolt tasuta antavate naturaalvarustuse kõigi liikide maksumus vastavalt kollektiivlepingutes kehtestatud hinnetele (kui aga hinded ei ole neis kehtestatud, siis hinnete järgi, mis on kooskõlastatud tööandja ja vastava ametiühingu vahel), välja arvatud riiklike ettevõtete ja asutuste poolt tasuta antavate korterite, kommunaalteenuste ja kütuse maksumus;

h) kooperatiiv-, ühiskondlike... organisatsioonide ja üksikisikute poolt tasuta antavate korterite üür, kommunaalteenuste ja kütuse maksumus;

i) lisapuhkuse ajaks säilitatav töötasu;

j) töötasu, mis säilitatakse sõjaväeteenistuskohustuse seadusega pandud kohustuste täitmise ajal (kordamisõppused jne.);

k) ettevõtte seisaku või selle konserveerimise aja eest makstavad summad;

l) kompensatsioon kasutamata jäänud puhkuse eest;

m) personaalselt ekspertide koosolekutele kutsutavatele spetsialistidele makstav žetoontasu.

10. Töötasu üldsumma hulka, millelt kindlustusmakse ei võeta, arvestatakse:

a) vallandustoetus;

b) päevarahad komandeeringutel, kolimis- ja päevarahad ümberpaigutuste puhul;

c) kollektiiv- ja töölepinguga ettenähtud kindlad lisatasud päevarahade asemel komandeeringute puhul;

f) tasud, mida makstakse autoriõiguse kohta käiva seaduse alusel sõlmitud lepingute järgi, samuti kirjastuste poolt makstav autoritasu kirjanduslike teoste eest (artiklid jt.) koosseisulistele töötajatele, kelle kohustuste hulka ei kuulu kirjanduslik töö;

g) riiklike organite poolt tasuta antavate korterite, kommunaalteenuste ja kütuse maksumus, samuti riiklike organite poolt tasuta korterite, kommunaalteenuste ja kütuse asemel vastavalt kollektiiv- või töölepingutele makstav raha;

h) töötajatele tasuta antavate sõidupiletite maksumus (sõiduks raudteel, veeteedel ja trammis);

i) summad, mis tööandja ja ametiühingu vahelisel kokkuleppel makstakse väike-jaekaubandusvõrgu töötajatele kauplemisega seoses olevate kulude hüvitamiseks (maksud, pakkematerjal, ruumide üür, nende valgustamine, tööriistad, sõidud jne.).

mitte kõrgemast kui täisametipalgast (palgamäärast) põhitöökoha järgi.

Pensionide arvutamisel alg-, seitsmeaastaste ja keskkoolide (sõltumata ametkondlikust alluvusest), töölis- ja maanoorte koolide, keskeriõppeasutuste, tehniliste koolide, riikliku tööjõureservide süsteemi koolide õpetajatele arvutatakse ka lisatasud õpilaste kirjalike tööde kontrollimise, klassijuhataja kohuste täitmise, kabinettide ja laboratooriumide juhatamise, aine- ja tsüklikomisjonide juhatamise ja praktika juhatamise eest.

Juhtudel, kui sotsiaalkindlustuse maksud arvestatakse tinglikule töötasule, need tingsummad arvatakse pensioni arvutamiseks keskmise töötasu hulka. [1,2,3]

125. [4] Pensionäridele tööliste, teenistujate ja sõjaväelaste hulgast, kes pärast pensioni määramist on töötanud vähemalt 2 aastat töölistena, teenistujatena või tööndusko operatsiooni artellide liikmetena kõrgema töötasuga, kui see, millest oli arvutatud pension, määratakse pensionäri avalduse alusel pension uues suuruses, lähtudes sellest kõrgemast töötasust.

Märgitud kaheaastases perioodis on lubatud töövaheajad, mis üldkokkuvõttes ei ületa 6 kuud.

Pensioni uue suuruse kindlaksmääramiseks arvestatakse tegelik keskmine kuutöötasu vastava 2 aasta eest.

Pensionäri töötasu edaspidise suurenemise puhul teostatakse tema avalduse alusel peale igat 2 aastat kõrgema töötasuga töötamist vastav uus pensioni ümberarvutus.

126. Kui pensionär, kellele pension oli määratud kindlates määrades, töötas peale pensioni määramist vähemalt 2 aastat töölisena, teenistujana või tööndusko operatsiooni artelli liikmena, arvutatakse pensionäri avalduse alusel pension ümber, lähtudes nimetatud 2 aasta keskmisest kuutöötasust (punkt 125).

127. Pensionid õpilastele, aspirantidele ja kliinilistele ordinaatoritele, kes töötasid varem töölistena või teenistujatena, arvutatakse viimasest töötasust või stipendiumist — pensionitaotleja enda valikul.

Pensionid doktorantidele arvutatakse neile doktorantuuri ajaks säilitatud töötasust.

128. Masina-traktori- ja spetsialiseeritud jaamade traktoribrigaadide alalistele ja hooajatöölistele arvutatakse pensionid, lähtudes kõikidest rahalise ja naturaaltasu liikidest, mida makstakse masina-traktorijaamade ja spetsialiseeritud jaamade kaudu.

Pensionide arvutamisel nimetatud töölistele, samuti sovhooside töölistele arvestatakse naturaaltasu riiklike kokkuostuhindade järgi.

129. Töölistele ja teenistujatele, kes töötasid välismaal NSV Liidu asutustes või rahvusvahelistes organisatsioonides, arvutatakse pensionid 200 protsendi suurusest vastava ametikoha töötasu ülemmäärast

---

[1] Vt. 14. augusti 1957. a. seletust nr. 26 lk. 67.

[2] Kooskõlas NSVL Ministrite Nõukogu 27. veebruari 1958. a. määrusega nr. 226 ajalehtede, ajakirjade, TASS-i, kirjastuste, raadio ja televisiooni koosseisulistele kirjanduslikele töötajatele, kelle ametikoha palgamäär ei ületa 2000.— rubla kuus, riiklike pensionide arvutamiseks arvatakse keskmise töötasu hulka asutuste, kelle koosseisu nad kuuluvad, kirjandusliku honorari fondist nendele töötajatele makstud tasu, kusjuures keskmine töötasu koos honorariga ei tohi ületada 2000.— rubla kuus.

[3] Vt. 4. juuni 1958. a. seletust nr. 11 lk. 71.

[4] Punkt 125 on antud NSVL Ministrite Nõukogu 27. mai 1957. a. määruse nr. 532 redaktsioonis.

(kehtestatud lisanditega) nõukogude valuutas. Seejuures välisvaluutas väljamakstavat töötasu osa ei arvestata.

NSVL-st välismaale tööle või komandeeringusse suunatud töölistele ja teenistujatele, kes saavad töötasu nõukogude valuutas endise töökoha kaudu, arvutatakse pensionid 100 protsendi suurusest töötasust, mida nad said enne välismaale suunamist. [1]

130. Teistest maadest ümberasunuile nõukogude kodanikele, kes ei töötanud NSVL-s, arvutatakse pensionid NSVL vastava kutseala ja kvalifikatsiooniga tööliste ja teenistujate keskmisest töötasust pensioni määramise ajaks (ametiühingu andmete alusel).

131. Pensionide arvutamisel majateenijatele nende naturaaltasu osa arvatakse töötasu hulka 100 protsendi suuruses rahalisest osast.

132. Pensionide arvutamisel toitja kaotuse puhul tööliste, teenistujate ja enne sõjaväeteenistusse kutsumist töötanud sõjaväelaste perekondadele rakendatakse vastavalt käesoleva määrustiku punkte 121, 122, 123, 124, 127, 128, 129, 130 ja 131.

133. Tööliste, teenistujate, samuti enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena, teenistujatena või tööndusKooperatsiooni artellide liikmetena töötanud sõjaväelaste hulgast pensionäride perekondadele arvutatakse pensionid samast töötasust, millest arvutati toitja pension.

Nende pensionäride, kellel oli õigus pensionide ümberarvutusele käesoleva määrustiku punktide 125 ja 126 järgi, perekondadele arvutatakse pension töötasust, millisest lähtudes teostati või võis teostada toitja pensioni ümberarvutust.

134. Iga käesoleva määrustikuga ettenähtud lisand arvatakse juurde pensionile, mis on arvutatud ilma teist lisandit arvestamata.

135. Pensionilisandid, mis on kehtestatud mittetöötavatele pensionäridele, kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, arvutatakse perekonnaliikmete pealt, kes on märgitud käesoleva määrustiku punktides 60, 65 ja 66. Neid lisandeid ei arvutata nende perekonnaliikmete eest, kes saavad ise pensioni.

Kui perekonnas on kaks (või enam) mittetöötavat pensionäri, arvutatakse lisand iga nende ühisel ülalpidamisel oleva töövõimetu perekonnaliikme eest vaid ühele pensionärile nende endi valikul.

136. Kui pensioni summa, mis on arvutatud protsentuaalselt töötasule, on väiksem pensioni alammäärast, arvutatakse lisandid nimetatud pensioni summale (mitte alammäärale).

Neil juhtudel, kui pension mittetöötavale I või II grupi invaliidile sõjaväelaste hulgast, kes märgitud käesoleva määrustiku punktides 41 ja 42, arvestatult ilma lisanditeta ei ületa pensioni alammäära, lisand töövõimetute perekonnaliikmete eest arvutatakse pensioni alammäära juurde.

137. Kui pensionär peale pensioni määramist jätkab töötamist ja omandab pideva või üldtööstaaži, mis annab õiguse pideva tööstaaži lisandi saamiseks või selle kõrgendamiseks või üldstaaži eest lisandi saamiseks, teostatakse pensionäri taotlusel vastav pensioni ümberarvutus.

138. Neil juhtudel, kui peale pensioni määramist pensionär seoses perekonna koosseisus toimunud muudatustega ehk seoses tööle asumise või töötamise lõpetamisega omandab või kaotab õiguse lisandile töövõimetute perekonnaliikmete eest või selle lisandi suurus kuulub muutmisele, teostatakse vastav pensioni ümberarvutus.

[1] Vt. 13. aprilli 1957. a. seletust nr. 13 lk. 66.

139. Pensionid kõigi lisanditega määratakse kehtestatud normides pensionide ülemmäärade piirides ja mitte üle 100 protsendi töötasust, millest lähtudes pension on arvutatud. Kuid igal juhul ei tohi pensionid koos lisanditega olla madalamad pensionide alammääradest.

Pensionid I grupi invaliididele, samuti toitja kaotanud perekondadele, kus on kolm või enam töövõimetut, võivad olla suuremad kui 100 protsenti töötasust, millest lähtudes pension on arvutatud.

140. Keskmise kuutöötasu arvutamisel ning pensionide suuruste kindlaksmääramisel summad üle 50 kopika ümardatakse täisrublani, aga summasid kuni 50 kopikat (kaasa arvatult) ei arvestata.

X. Pensioni taotlemine

141. Pensionitaotlus esitatakse avaldaja elukohajärgsele rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonnale.

Neis rajoonides (linnades), kus sotsiaalkindlustuse osakond puudub, esitatakse pensionitaotlus rajooni (linna) töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele.

142. Sotsiaalkindlustuse osakonnad on kohustatud andma pensioni määramise küsimustes seletusi ja teateid ning osutama pensionitaotlejale kaasabi vajalike dokumentide hankimisel. Sotsiaalkindlustuse osakondadel on õigus nõuda ettevõtetelt, asutustelt, organisatsioonidelt ja üksikisikutelt vastavaid dokumente.

143. Vanaduspensioni taotlusele peavad olema lisatud:

a) tööstaaži tõendavad dokumendid;

b) tõendid (või teised dokumendid) töötasu kohta.

144. Töölise või teenistuja invaliidsuspensioni taotlusel peavad olema lisatud:

a) tööstaaži tõendavad dokumendid;

b) tõendid (või teised dokumendid) töötasu kohta.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab taotlusele ATEK-ist saadud väljavõtte arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) läbivaatuse aktist.

Kui invaliidsus on tekkinud töövigastuse tagajärjel, esitatakse ka akt (või muu ametlik dokument) õnnetusjuhtumi kohta.

145. Töölise või teenistuja perekonna pensionitaotlusele peavad olema lisatud:

a) perekonnaseisuaktide büroo (Perbüroo) tunnistus toitja surma kohta (või dokument, mis tõendab tema teadmata äraolekut);

b) toitja vanust tõendav dokument (kui vanus ei ole märgitud surmatunnistusele);

c) toitja tööstaaži tõendavad dokumendid;

d) tõend (või teised dokumendid) toitja töötasu kohta;

e) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muud dokumendid) toitja ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu kohta (punkt 148).

Peale selle lisatakse vajalikel juhtudel:

f) õppeasutuse tõendid selle kohta, et perekonnaliikmed vanusega 16—18 aastani on õpilased;

g) majavalitsuse või külanõukogu tõend selle kohta, et surnu vanem või abikaasa, kes hooldab surnu alla 8-aastasi lapsi, vendi, õdesid või lastelapsi, ei tööta.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab taotlusele arstliku tööekspertiisi komisjonist (ATEK) saadud väljavõtte ATEK-i läbivaatuse aktidest

TÜ RAAMATUKOGU

nende täiskasvanud perekonnaliikmete kohta, kel on õigus toitjakaotuse pensionile oma invaliidsuse tõttu.

Kui toitja surm oli tingitud töövigastusest, esitatakse akt (või muu ametlik dokument) õnnetusjuhtumi kohta.

Tööliste ja teenistujate hulgast surnud pensionäri perekonna pensionitaotlusele peavad olema lisatud käesoleva punkti allpunktides «a» ja «e» nimetatud dokumendid, vajaduse korral aga samuti selle punkti allpunktides «f» ja «g» nimetatud dokumendid. Pensionäri töötasu suurus määratakse tema pensionitoimikus olevate dokumentide alusel.

Kui pensionäril oli õigus pensioni ümberarvutusele käesoleva määrustiku punkti 125 järgi, kuid ei taotlenud sellist ümberarvutust, esitatakse vastav tõend pensionäri töötasu kohta peale pensioni määramist.

146. Sõjaväelase pensionitaotlusele peab olema lisatud haigustunnistuse ärakiri, mis on kinnitatud ja välja antud sõjakomissariaadi poolt, kes kustutas sõjaväelase sõjaväe arvelt, või sõja-arstliku komisjoni tõend.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab taotlusele väljavõtte ATEK-ist saadud arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) läbivaatuse aktist.

Kui sõjaväelane töötas enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölisena, teenistujana või tööndusko operatsiooni artelli liikmena, peavad olema pensionitaotlusele lisatud:

a) dokumendid, mis tõendavad sõjaväelase töötamist töölisena, teenistujana või artelli liikmena enne sõjaväeteenistusse kutsumist, samuti dokumendid, mis tõendavad sõjaväelase tööstaaži, mis vastavatel juhtudel on vajalik pensioni määramiseks soodustatud suurustes;

b) tõend sõjaväelase töötasu kohta enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

Kui invaliidsus on tekkinud peale sõjaväeteenistusest vabanemist, esitatakse haigustunnistuse ärakirja asemel sõjakomissariaadi tõend sõjaväeteenistuse läbimise kohta, näidates ära sõjaväeteenistusse kutsumise ja sealt vabastamise aja ning vabastamise alused.

147. Sõjaväelase perekonna pensionitaotlusele peavad olema lisatud:

a) sõjaväeosalt või rajooni (linna) sõjakomissariaadilt või NSVL Kaitseministeeriumi vastavalt valitsuselt või hospitalilt, või teiselt sõjaväeasutuselt saadud dokument, mis tõendab sõjaväelase surma fakti, samuti sõjaväelase surma aega ja põhjust, või dokument sõjaväelase teadmata äraoleku kohta;

b) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument) sõjaväelase perekonnaliikmete koosseisu kohta, kes olid tema ülalpidamisel enne sõjaväeteenistusse kutsumist (punkt 148).

Peale selle lisatakse vajalikel juhtudel:

c) õppeasutuse tõendid, et perekonnaliikmed vanusega 16—18 aastani on õpilased;

d) majavalitsuse või külanõukogu tõend selle kohta, et surnu vanem või abikaasa, kes hooldab surnu alla 8-aastasi lapsi, vendi, õdesid või lastelapsi, ei tööta.

Kui sõjaväelane töötas enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölisena, teenistujana või tööndusko operatsiooni artelli liikmena, peavad pensionitaotlusele olema juurde lisatud samuti:

e) dokumendid, mis tõendavad sõjaväelase tööd töölisena, teenistujana või artelliliikmena enne sõjaväeteeistusse kutsumist, samuti dokumendid, mis tõendavad sõjaväelase tööstaaži, mis vastavatel juhtudel on vajalik pensioni määramiseks soodustatud suurustes;

f) tõend sõjaväelase töötasu kohta enne sõjaväeteenistusse kutsumist.

Kui surm saabus peale sõjaväeteenistusest vabanemist, esitatakse surma fakti tõendava dokumendina perekonnaseisuaktide büroo (Perbüroo) tunnistus toitja surma kohta. Peale selle esitatakse sõjakomissariaadi tõend sõjaväeteenistuse läbimise kohta, näidates ära sõjaväeteenistusse kutsumise ja sealt vabastamise aja ning vabastamise alused.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab taotlusele arstliku tööekspertiisi komisjonilt (ATEK) saadud väljavõtted ATEK-is läbivaatuse aktidest nende täiskasvanud perekonnaliikmete kohta, kel on õigus toitjakaotuse pensionile oma invaliidsuse tõttu. Kui toitja suri 3 kuu möödumisel peale sõjaväeteenistusest vabanemist ja ta surm saabus sõjaväeteenistuse perioodil asetleidnud haavamise, põrutuse, vigastuse või haigestumise tagajärjel, sotsiaalkindlustuse osakond lisab samuti väljavõtte arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) otsusest surma põhjuste kohta.

Sõjaväelaste hulgast surnud pensionäri perekonna pensionitaotlusele peavad olema lisatud: perekonnaseisuaktide büroo (Perbüroo) poolt väljaantud pensionäri surmatunnistus (või dokument teadmata äraoleku kohta), majavalitsuse või külanõukogu tõendid (või teised dokumendid) pensionäri ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu kohta, vajalikel juhtudel samuti käesoleva punkti allpunktides «c» ja «d» tähendatud dokumendid. Kui pensionär töötas enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölisena, teenistujana või tööndusкooperatsiooni artelli liikmena, määratakse ta töötasu kindlaks pensionitoimikus olevate dokumentide põhjal.

Kui pensionäril oli õigus pensioni ümberarvutusele käesoleva määrustiku punktide 125 ja 126 järgi, kuid ei taotlenud sellist ümberarvutust, esitatakse vastav tõend pensionäri töötasu kohta peale temale pensioni määramist.

148. Majavalitsuse või külanõukogu tõendis (või muudes dokumentides) toitja ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu kohta peavad olema märgitud: perekonna-, ees- ja isanimi, sünniaasta ja -kuu, iga perekonnaliikme sugulusvahekord toitjaga, märkusega, et nad olid tema ülalpidamisel.

Perekonnaliikmete suhtes, kes elavad linnades ja töölisasulates eraisikutele kuuluvates majades, ülalmainitud tõendi annab välja majavaldaja ja ta peab olema kinnitatud kontrollaktiga, mis koostatakse rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna esindaja poolt tänavakomitee esindaja ja maja eest vastutava isiku osavõtul.

Abieluvahekorrad peavad olema tõestatud abielutunnistusega või kohtumäärusega (kindlaksmääratud juhtudel).

Vastavate dokumentide puudumisel ja nende taastamise võimatuse korral võib ülalpidamise fakti kindlaks teha kohtumäärusega. [1]

149. Pensioni määramiseks vajalikud dokumendid võib esitada nii algdokumentides kui ka notariaalkorras kinnitatud ärakirjades.

[1] Vt. NSVL Ülemkohtu 7. mai 1954. a. määrus (12. oktoobri 1956. a. redaktsioonis) «NSVL Ülemkohtu kohtupraktika» nr. 4 1954. a. lk. 218.

Tööstaaži tõendavaid dokumente esitatakse algdokumentides. Ent neil juhtudel, kui staaž tõestatakse tööraamatuga, esitatakse sellest väljavõte, mis on kinnitatud viimase töökoha ettevõtte või asutuse administratsiooni või rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna poolt. Töönimistu või teenistuskirja ärakirja võib esitada ainult kehtestatud vormikohasel blanketil.

150. Pensionitaotleja (sõltumata pensioni liigist) peab esitama passi ning maakohtades, kus ei ole kehtestatud passisüsteemi — muu dokumendi, mis tõendab isikut, vanust ja elukohta.

151. Kui esitatud dokumendis on märgitud ainult sünniaasta, ilma kuu märkimiseta, loetakse sünnikuupäevaks antud aasta esimene juuli.

Neil juhtudel, kui staaži tõendavas dokumendis on märgitud ainult tööle asumise või töö lõpetamise aasta, täpsete kuupäevade märkimiseta (näiteks «1927. a. kuni 1933. aastani»), loetakse töö alustamise või töö lõpetamise kuupäevaks antud aasta esimene juuli.

Kui dokumendis sünniaja kohta või staaži kohta on märgitud ainult aasta ja kuu, täpset kuupäeva märkimata, loetakse kuupäevaks vastava kuu 15-nes kuupäev.

152. Pensionitaotluse vastuvõtnud organ annab taotlejale allkirja taotluse ja temale juurdelisatud dokumentide vastuvõtmise kohta, märkides taotluse vastuvõtmise kuupäeva.

Pensionitaotlemise päevaks loetakse päev, mil võeti vastu taotlus kõigi vajalike dokumentidega.

Kui pensionitaotlus saadetakse posti teel ning esitatakse seejuures kõik vajalikud dokumendid, loetakse pensionitaotlemise päevaks lähetuskoha postitemplil märgitud kuupäev.

Neil juhtudel, kui taotlusele ei ole lisatud kõiki vajalikke dokumente, selgitab taotluse vastuvõtnud organ taotlejale (või vastavatel juhtudel teatab posti teel), missugused dokumendid ta peab esitama täiendavalt. Kui need dokumendid esitatakse hiljemalt 3 kuu jooksul täiendavate dokumentide esitamise vajaduse kohta teatise saamise päevast, loetakse pensioni taotlemise päevaks taotluse vastuvõtmise päev või kuupäev taotluse lähetuskoha postitemplil.

XI. Pensionide määramine

153. Pensionid määratakse rajoonide (linnade) töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteede poolt moodustatavate pensionide määramise komisjonide poolt.

Need komisjonid moodustatakse rajoonide (linnade) töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteede juures, koosseisus: rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja (komisjoni esimees), rajooni (linna) rahandusosakonna juhataja ja ametiühingu organisatsiooni esindaja.[1] Sõjaväelastele ja nende perekonnaliikmetele pensionide määramise juhtudel kuulub peale nende komisjoni koosseisu rajooni (linna) sõjakomissar. Ametiühinguorganisatsioonide esindajate kinnitamise korra

[1] Töölistele ja teenistujatele, kes on ametiühingute organisatsioonide poolt eraldatud rajoonide (linnade) töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteede juures asuvate pensionide määramise komisjonide liikmeteks, samuti arstliku tööekspertiisi komisjonide (ATEK) liikmeteks, säilitatakse töökohtade kaudu keskmine töötasu nende komisjonide tööst osavõtu ajaks (ÜAÜKN Sekretariaadi 3. oktoobri 1956. a. määrus, protokoll nr. 20).

pensionide määramise komisjonidest osavõtmiseks määrab kindlaks ÜAÜKN.

Neis rajoonides (linnades), kus sotsiaalkindlustuse osakond puudub, on rajooni (linna) töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee juures asuva pensionide määramise komisjoni esimeheks üks rajooni (linna) töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee esimehe asetäitjatest või sekretär.

154. Pensionitaotlusi vaadatakse läbi rajoonide (linnade) töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee juures asuvates pensionide määramise komisjonides hiljemalt 10 päeva jooksul taotluse kõigi vajalike dokumentidega saabumise või täiendavate dokumentide esitamise päevast (punkt 152).

155. Pensioni küsimuse eitavalt otsustamise juhul sotsiaalkindlustuse osakond hiljemalt 5 päeva jooksul vastava otsuse tegemise päevast annab või saadab avaldajale teatise pensioni eitavalt otsustamisest, märkides äraütlemise põhjuse ja edasikaebe korra ning tagastab samaaegselt kõik dokumendid.

156. Pensionide määramise komisjoni otsusele võib edasi kaevata rajooni (linna) töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteele.

Kaebused pensioniküsimustes ei kuulu kohtuorganite lahendamisele.

157. Pensionid määratakse pensioni taotlemise päevast (punkt 152), peale järgmiste juhtude, mil pensionid määratakse varasemast tähtajast:

a) töölistele ja teenistujatele määratakse invaliidsuspensionid arstliku tööekspertiisi komisjoni poolt invaliidsuse kindlakstegemise päevast, kui invaliidsus oli kindlaks tehtud ajutise töövõimetuse perioodil ja kui seejuures tööline või teenistuja taotles pensioni hiljemalt 3 kuu jooksul invaliidsuse kindlakstegemise päevast;

b) tööliste ja teenistujate perekondadele määratakse pensionid toitja surmapäevast, kui perekond taotles pensioni hiljemalt 3 kuu jooksul arvates toitja surmapäevast;

c) sõjaväelastele määratakse pensionid hospidalist väljakirjutamise päevast või sõjaväeteenistusest vabastamise päevast, kui invaliidsuse kindlaksmääramine arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) poolt ja pensioni taotlemine toimus hiljemalt 3 kuu jooksul, vastavalt kas hospidalist väljakirjutamise või sõjaväeteenistusest vabastamise päevast;

d) sõjaväelaste perekondadele määratakse pensionid sõjaväelase surmapäevast (või päevast, millest sõjaväelane loetakse teadmata kadunuks), kuid mitte rohkem kui pensionitaotlusele eelnenud 12 kuu eest.

158. Määratud pensioni ümberarvutus toimub järgmistest tähtaegadest:

a) õiguse tekkimisel pensioni kõrgendamisele — päevast, mil pensionär esitas vastava avalduse koos kõigi vajalike dokumentidega;

b) asjaolude tekkimisel, mis tingivad pensioni vähendamist — nende tekkimise päevast.

Käesoleva määrustiku punktides 56 ja 107 märgitud juhtudel arvutatakse pension ümber nendes punktides märgitud tähtaegadest.

159. Ühelt pensionilt teisele üleviimine (näiteks invaliidsuspensionilt vanaduspensionile, teaduseala töötaja pensionilt pensionile käesoleva määrustiku järgi) toimub pensionide määramise komisjoni otsusel.

Üle viiakse avalduse koos kõigi vajalike dokumentidega (kui need puuduvad pensionitoimikus) esitamise päevast.

160. Pensionitaotlus koos kõigi esitatud dokumentidega, samuti väljavõte komisjoni istungi protokollist (punkt 153) pensioni määramise otsusega hoitakse iga pensionäri kohta eraldi pensionitoimikus.

Pensionitoimikud asuvad pensionäri elukohajärgsetes rajoonide (linnade) sotsiaalkindlustuse osakondades, seal aga, kus need osakonnad puuduvad — rajoonide (linnade) töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteedes.

161. Pensionäridele antakse välja «Pensionitunnistus».

Pensionitunnistuste vorme määravad kindlaks liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumid.

162. Pensione välismaa kodanikele ja nende perekondadele määravad liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumid.

XII. Pensionide väljamaksmine

163. Pensionäridele tööliste ja teenistujate hulgast ja III grupi invaliididele sõjaväelaste hulgast, kes töötavad ettevõtetes või asutustes või tööndusKooperatsiooni artellides või invaliidide kooperatsiooni artellides töölistena või teenistujatena, makstakse pensionid välja ametiühingu organisatsioonide poolt töökoha järgi ettevõtte või asutuse administratsiooni kaudu või artelli juhatuse kaudu — sotsiaalkindlustuse maksete arvel.

Pensionid makstakse töötavatele pensionäridele välja sotsiaalkindlustuse osakondade korralduste põhjal.

Kõigile teistele pensionäridele (sealhulgas kõigile pensionäridele, kes saavad pensioni toitja kaotuse puhul) makstakse pensionid pensionäride elukohajärgsete rajoonide (linnade) sotsiaalkindlustuse osakondade poolt. Neis rajoonides (linnades), kus sotsiaalkindlustuse osakond puudub, makstakse pensionid nimetatud pensionäridele rajoonide (linnade) töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteede poolt. [1]

164. Pensioni väljamaksmine töökoha kaudu toimub möödunud kuu eest samaaegselt kuu teise poole töötasu väljamaksmisega.

Asutuse, ettevõtte või organisatsiooni pea(vanem)-raamatupidaja, kooskõlas kehtiva seadusandlusega [2] asutuste, ettevõtete ja organisatsioonide pea(vanem)-raamatupidajate kohta, kannab koos ametiühingu organisatsiooniga vastutust töötavatele pensionäridele pensionide õige arvutamise ja väljamaksmise eest.

165. Sotsiaalkindlustuse osakonnad maksavad pensione välja igal kuul nende poolt kindlaksmääratud tähtaegadel, kuid hiljemalt selle kuu 5. kuupäeval, mis järgneb kuule, mille eest pension makstakse. Töötavatele pensionäridele, kes saavad vanaduspensioni või invaliidsuspensioni III invaliidsuse grupi järgi sotsiaalkindlustuse osakondadest (p. 163), makstakse pension tõendi esitamisel möödunud kuu töötasu kohta.

Pensionide väljamaksmise korra määrab kindlaks NSVL Rahandusministeerium kooskõlastatult ÜAÜKN-ga, NSVL Sideministeeriumiga ja liiduvabariikide ministrite nõukogudega. [3]

Pensionide kohaletoimetamine ja edasisaatmine toimub riigi kulul.

---

[1] Vt. 13. septembri 1957. a. seletust nr. 28 lk. 68.

[2] Vt. NSVL Ministrite Nõukogu 17. septembri 1947. a. määrusega kinnitatud Riiklike, kooperatiivsete, ühiskondlike asutuste, organisatsioonide ja ettevõtete pea(vanem)-raamatupidajate määrustik (NSVL SK 1947. a. nr. 8).

[3] Vt. lk. 169.

166. Volituse alusel makstakse pensioni mitte rohkem kui 3 kuud järjest (välja arvatud punktides 180 ja 181 märgitud juhud).

Volitus peab olema kinnitatud notariaalkorras.

167. Pensionäri ümberasumisel alalisse elukohta teise rajooni (linna) jätkatakse pensioni maksmist pensionäri uue elukohajärgse sotsiaalkindlustuse oskonna poolt peale pensionitoimiku saamist. Pensioni väljamaksmine uuendatakse sellest ajast, millal maksmine lõpetati pensionäri endises elukohas.

Pensionäride endises elukohas arvelt kustutamise ja uues elukohas arvele võtmise korra ning nende pensionitoimikute edasisaatmise korra määravad kindlaks liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumid. [1]

168. Pensionäri poolt õigeaegselt nõudmata jäänud temale väljaarvestatud pensionisummad makstakse möödunud aja eest, kuid mitte rohkem kui 3 pensioni väljamaksmise taotlusele eelneva aasta eest. [2]

Pensionisummad, mis jäid õigeaegselt saamata pensioni määrava või väljamaksva organi süü läbi, makstakse möödunud aja eest välja tähtajalise piiramiseta.

Ülalmainitud juhtudel makstakse väljamaksmisele kuuluv pensioni summa mitte enam kui 12 kuu eest korraga ning ülejäänud osa makstakse igal kuul võrdsetes osades, mis ei ületa kuupensioni.

169. I ja II grupi invaliididele ja pensionäridele, kellele on määratud toitja kaotuse pension ja kes saavad mingisugust töötasu või muud sissetulekut, makstakse pension täies suuruses, sõltumata töötasust või muust sissetulekust.

170. III grupi invaliididele, kes töötavad töölistena, teenistujatena või kooperatiivsete tööndusartellide või kooperatiivsete invaliidide artellide liikmetena, makstakse pensioni sellises suuruses, et pension ja saadav töötasu ei ületa üldsummas kogu töötasu enne pensioni määramist, kuid igal juhul makstakse välja vähemalt 50 protsenti määratud pensionist. Seejuures arvatakse nimetatud töötasusse enne pensionimääramist kõik töötasu liigid, millelt arvestatakse kindlustusmakse, peale töötasu ületunnitöö eest, kohakaasluse eest ja igasuguste ühekordsete väljamaksete. Ühekordne tasu väljateenitud aastate eest arvatakse enne pensionimääramise-aegse töötasu hulka.

Kui pension oli ümber arvutatud, lähtudes uuest, kõrgemast töötasust (punkt 125), arvestatakse töötasu asemel enne pensioni määramist töötasu enne pensioni ümberarvutamist.

Neil juhtudel, kui pension oli arvutatud tegelikust keskmisest kuutöötasust järjest 5 aasta jooksul saadud töötasust viimase 10 aasta kestel enne pensioni määramist, arvestatakse pensionimääramisele eelneva töötasu asemel vastava 5-aastase perioodi keskmine kuutöötasu.

Kui pension on määratud alammääras või kindlas määras, loetakse tinglikult töötasuks enne pensioni määramist — 350 rubla, ning juhul, kui pension on ümber arvutatud lähtudes töötasust, mis ületas 350 rubla, arvestatakse töötasu enne pensioni ümberarvutamist.

Stipendiumi saavatele õppivatele III grupi invaliididele makstakse pension välja võrdsetel alustel töötavate III grupi invaliididega, kusjuures töötasu asemel arvestatakse stipendiumi.

III grupi invaliididele, kolhoosi liikmetele makstakse välja 50 protsenti määratud pensionist.

---

[1] Vt. lk. 163.

[2] Vt. 13. septembri 1957. a. seletust nr. 30 lk. 68.

171. [1] Pensionäridele, kes saavad vanaduspensioni ja töötavad töölistena, teenistujatena või kooperatiivsete tööndusartellide või kooperatiivsete invaliidide artellide liikmetena, makstakse pension välja 150 rubla suuruses kuus, kui nende töötasu peale pensioni määramist (arvestamata pensionisummat) ei ületa 1000 rubla.

Kõigile ülalmainitud pensionäridele, kellele vanaduspension on määratud soodustatud tingimustel kui allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel ja kuumades tsehhides töötanuile, makstakse pension sõltumata saadavast töötasust 50 protsendi ulatuses määratud pensionist, kuid mitte vähem kui 150 rubla kuus.

Vanaduspensioni, mis määratud osalise tööstaažiga, ei maksta pensionäridele, kes töötavad töölistena, teenistujatena, kooperatiivsete tööndusliike artellide või kooperatiivsete invaliidide artellide liikmetena.

Vanaduspensioni saavatele pensionäridele, kolhooside liikmetele, makstakse pension alaliselt maakohtades elavatele ja põllumajandusega seotud isikutele kehtestatud suuruses, arvestamata kolhoosi töö tulusid.

172. Pensionäridele, kes saavad invaliidsuspensioni III invaliidsuse grupi järgi või vanaduspensioni ja töötavad mittekoopereerunud käsitöölistena või kodutööndajatena või vabakutseliste isikutena, makstakse pensioni tingimustel, mis kehtestatud töölistena, teenistujatena või tööndusкooperatsiooni või invaliidide kooperatsooni artellide liikmetena töötavatele pensionäridele.

Tulude arvestamise korra pensioni väljamaksmisel pensionäridele mittekoopereerunud käsitööliste või kodutööndajate, samuti vabakutseliste isikute hulgast, määrab kindlaks NSVL Rahandusministeerium. [2]

---

[1] Määrustiku punkt 171 on antud NSVL Ministrite Nõukogu 6. detsembri 1956. a. määruse nr. 1567 redaktsioonis.

[2] Kooskõlas NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktiga 172 NSVL Rahandusministeerium määras järgmise tulude arvestamise korra pensionide väljamaksmisel III grupi invaliidsuspensionäridele ja vanaduspensionäridele, kes on koopereerumata käsitöölised, kodutööndajad või vabakutselised isikud:

1. Pensionäri, kes on koopereerimata kodutööndaja või käsitööline või kes tegeleb erapraksisega ja keda maksustatakse tulumaksuga vastavalt 30. aprilli 1948. a. NSVL Ülemnõukogu Seadluse art. art. 18 ja 19 alusel (välja arvatud advokaadid), mida arvestatakse pensioni väljamaksmisel, kuu keskmine tulu määratakse kindlaks 1/12 osana aastatulust, millisest arvestatakse tulumaksud jooksval aastal.

Rajoonide rahandusosakonnad on kohustatud teatama vastavatele sotsiaalkindlustuse osakondadele andmed, mis ajast saavad nimetatud pensionärid jooksval aastal tulu kodutööndusest — käsitööst või tegevusest erapraksisega ja nende kuu keskmise tulu kohta, milline on arvestatud ülalnimetatud korras, sealhulgas ka tuludest, millised on vabastatud tulumaksust, kas tulumaksustamisele mitte kuuluva miinimumi või vanaduse tõttu. Andmeid nende tulumaksustatavate kodanike muude tulude kohta ei teatata.

Sotsiaalkindlustuse osakonnad teostavad pensionide väljamaksmist tulu arvestamisega järgnevast kuust peale nimetatud tulu tekkimist.

Pensioni väljamaksu uuendamist täies ulatuses teostatakse järgnevast kuust, peale rahandusosakonna tõendi esitamist pensionäri poolt kodutööndusе-, käsitöö- või erapraksise tegevuse lõpetamise kohta.

Juhtudel, kui tulu suurus muutub tulumaksu ümberarvutamisel, varem väljamakstud pensione (tulu arvestamisega) ümber ei arvutata.

2. Neile pensionäridele, kes saavad tulu kirjanduslikust, kunstilisest, arhitektuurilisest, näitlemis- või muust tegevusest, ja keda tulumaksustatakse NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi Seadluse art. 16 alusel, makstakse pensionid nimetatud tegevuse eest, möödunud kuu eest faktilise töötasu arvestamisega.

173. Käesoleva määrustiku punktides 170, 171 ja 172 märgitud pensionäridele, kes saavad vanaduspensioni või invaliidsuspensioni III invaliidsuse grupi järgi, järgitakse pensionide väljamaksmisel alljärgnevaid juhiseid:

a) saadava töötasu hulka arvatakse kõik töötasuliigid, millelt võetakse kindlustusmaksu, peale tasu ületunnitöö eest, kohakaasluse eest ja igasuguste ühekordsete väljamaksete. Iga-aastane tasu väljateenitud aastate eest arvatakse selle kuu töötasu hulka, millal ta välja maksti; [1]

b) alaliste mittekoosseisuliste töötajate (õppejõud tunnitöötasuga, meditsiiniliste asutuste konsultandid jt.) töötasu arvestatakse võrdselt koosseisuliste töötajate töötasuga sõltumata sellest, kas on arvestatud kindlustusmaksu või mitte;

c) ajutise töövõimetuse aja eest arvestatakse töötasu asemel toetusraha haiguslehe järgi;

d) ei arvestata: töötasu töötamisel ajutise töölisena või teenistujana tähtajaga mitte üle 2 kuu; töötasu juhuslike tööde eest, tulusid, mis ei ole märgitud käesoleva määrustiku punktides 170, 171 ja 172;

kui pensionär oli võetud tööle ajutise töölisena või teenistujana tähtajaga mitte üle 2 kuu, aga tegelikult töötas rohkem kui 2 kuud, kuulub arvestamisele töötasu, mis saadud aja eest peale kahekuulise tähtaja möödumist; [2]

e) pensioni väljamaksmisel alaliselt maakohtades elavatele ja põllumajandusega seoses olevatele pensionäridele loetakse määratud pensioniks pension, mis on arvutatud arvestusega, et pensionär elab maakohas ja on seotud põllumajandusega.

174. Neil juhtudel, kui määratud pension töötasu, stipendiumi või muu sissetuleku või põllumajandusega seose tõttu kuulub maksmisele vähendatud suuruses või ei kuulu üldse maksmisele, või kui pensioni suurus kuulub ümberarvutamisele, on pensionärid kohustatud teatama sotsiaalkindlustuse osakondadele töötasu, stipendiumi või muu sissetuleku või põllumajandusega seose olemasolust.

Pensionärid, kes saavad pensioni toitja kaotuse puhul või pensionilisandit töövõimetutele perekonnaliikmetele, on kohustatud samuti teatama sotsiaalkindlustuse osakondadele muudatustest perekonnaliikmete koosseisus, kellele makstakse pensioni või pensionilisandit.

175. Üksikutele invaliididele sõjaväelaste hulgast, kes elavad invaliididekodus, makstakse 25 protsenti määratud pensionist. Neil juhtudel, kui nende invaliidide pensioni suurus ületab ülalpidamise maksumuse invaliididekodus, makstakse neile ülalpidamise maksumuse ja pensioni vaheraha, kuid mitte vähem kui 25 protsenti määratud pensionist. Kui invaliididekodus elaval sõjaväelaste hulgast invaliidil on töövõimetuid perekonnaliikmeid, kes viibivad tema ülalpidamisel (punktid 60, 65 ja 66), makstakse pension järgmises korras: 25 protsenti pensionist makstakse invaliidile enesele, ülejäänud pensioniosa makstakse ülalmärgitud perekonnaliikmetele.

Nimetatud pensionärid on kohustatud esitama sotsiaalkindlustuse organitele tõendid vastavatelt asutustelt, ettevõtetelt ja organisatsioonidelt saadud töötasu kohta, riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikus (p. 174) ettenähtud korras.

[1] Vt. 13. aprilli 1957. a. seletust nr. 15 lk. 67.

[2] Vt. 24. aprilli 1958. a. seletust nr. 7 lk. 70.

Teistele invaliidide- või vanadekodus elavatele pensionäridele makstakse 10 protsenti määratud pensionist, kuid mitte vähem kui 50.— rbl. kuus. Kui vanade- või invaliididekodus elava pensionäri ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmed, makstakse tema perekonnaliikmetele peale pensioni, mis makstakse ülalmainitud suuruses pensionärile endale: ühele töövõimetule perekonnaliikmele veerand määratud pensionist, kahele — kolmandik pensionist, kolmele ja enamale — pool pensionist.

Pensionäridele töö eest vanade- ja invaliididekodude juures asuvates töökodades ja abimajandites makstavaid summasid pensioni väljamaksmisel ei arvestata.

Käesolev punkt laieneb samuti õppekoolide-internaatidesse paigutatud invaliididele.

176. Aja eest, mil pensionär viibis statsionaarses raviasutuses (haiglas, kliinikus, sõjaväehaiglas jne.), makstakse pension üldistel alustel, seejuures arvestatakse ajutise töövõimetuse toetust võrdselt töötasuga (invaliidsuspensioni III invaliidsusgrupi järgi ja vanaduspensioni väljamaksmisel).

Leprosooriumides viibivatele pensionäridele pension makstakse välja täies ulatuses.

177. Vabaduse kaotanud pensionäridele pensioni maksmine seisatatakse. Pensionäri vabastamisel kinnipidamiskohast peale karistuse ärakandmist määratud pensioni väljamaksmine uuendatakse päevast, millal pöörduti pensioni saamiseks.

178. Mingisugused kinnipidamised pensionidest ei ole lubatud, peale kinnipidamiste alimentide ja pensionäri kuritarvituse tõttu temale liigselt väljamakstud pensionisummade sissenõudmiseks.

Kinnipidamised alimentide tasumiseks toimuvad vastavalt kohtuotsustele nende poolt määratud suurustes. Pensionäri kuritarvituse tõttu temale liigselt väljamakstud pensionisummade kinnipidamised (näiteks teadlikult valede andmetega dokumentide esitamisel, töötasu või muu sissetuleku varjamisel, andmete mitteesitamisel muudatuste kohta perekonna kooseisus) toimuvad pensionide määramise komisjonide otsustega mitte üle 20 protsendi igakordselt väljamaksmisele kuuluvast pensionist. Kinnipidamiste üldsumma igal väljamaksmisel ei või ületada 50 protsenti väljamaksmisele kuuluvast pensionist.

Pensioni väljamaksmise katkestamisel (näiteks töövõime taastumise tõttu) nõutakse allesjäänud võlgnevus ülemakstud pensionisummade osas sisse kohtukorras.

179. Pensionisummasid, mis kuulusid pensionärile ja jäid saamata seoses tema surmaga, ei arvata pärandi koosseisu hulka ning makstakse välja nendele tema perekonnaliikmetele, kes kuuluvad pensioniga kindlustatavate ringi toitja kaotuse puhul (punktid 60, 65 ja 66). Ent vanematel ja abikaasal on õigus nende summade saamisele sõltumata sellest, kas nad on töövõimetud ja kas nad olid surnu ülalpidamisel. [1]

Mitme perekonnaliikme pöördumisel jagatakse neile kuuluv pensionisumma nende vahel võrdselt.

Ülalmainitud summad makstakse välja, kui taotlus nende saamiseks esitatakse hiljemalt 6 kuu jooksul pärast pensionäri surma.

---

[1] Vt. 13. septembri 1957. a. seletust nr. 30 lk. 68.

180.[1] Välismaale sõitnud pensionäridele — NSVL kodanikele, peale välismaale alaliselt elama asunuile, makstakse pension välja üldistel alustel, kusjuures pension makstakse välja NSVL-s pensionäri volituse alusel.

Alaliselt välismaale elama asunuile pensionäridele — NSVL kodanikele makstakse pension välja ka nende välismaal viibimise aja jooksul.

181.[1] Välismaa kodanikele, kes said pensioni NSVL-s (sõltumata pensioni liigist), samuti ka välismaa kodanike perekondadele, kellele pension on määratud NSVL-s toitja kaotuse puhul, makstakse pensioni ka sel juhul, kui pensionär asub alaliselt elama välismaale (või kui NSVL-s töötanud surnud välismaa kodaniku perekond elab alaliselt välismaal).

Väliskodanikele, kes sõidavad välismaale ajutiselt, makstakse pension käesoleva määrustiku punktis 180 (lõik 1) ettenähtud korras.

XIII. Varemmääratud pensionide ümberarvutamise kord seoses Riiklike pensionide seaduse vastuvõtmisega

182. Käesolev määrustik jõustub 1. oktoobrist 1956. a.

183. Pensionäridele, kes saavad vanadus-, invaliidsus- või toitjakaotuse pensioni, milline oli määratud enne 1. oktoobrit 1956. a. ja arvutatud lähtudes nende töötasust, kuid kel on õigus Riiklike pensionide seaduse tingimuste ja normide järgi kõrgemale pensionile, suurendatakse pension alates 1. oktoobrist 1956. a. kuni selle seaduse normideni.

---

[1] Kooskõlas NSVL Ministrite Nõukogu 13. septembri 1958. a. määrusega nr. 1040 nõukogude ja välismaa kodanikele, kes said NSV Liidus vanadus- või invaliidsuspensioni, välja arvatud töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel määratud invaliidsuspensionid, samuti nõukogude ja välismaa kodanike perekondadele, kellele NSV Liidus määratud toitjakaotuspension, nende elama asumisel peale 1. oktoobrit 1958. a. ajutiselt või alaliselt kapitalistlikesse maadesse, pensioni väljamaksmine seisatatakse kogu välismaal viibimise ajaks, kuid enne väljasõitu NSV Liidust makstakse märgitud isikutele pension kuue kuu eest ette nõukogude valuutas.

Kapitalistlikes maades asuvatesse NSV Liidu asutustesse ja rahvusvahelistesse organisatsioonidesse töölesuunatud pensionäridele makstakse pension välja rublades Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga kehtestatud korras.

Pensionäridele, kes saavad invaliidsuspensioni töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel, sõltumata nende kapitalistlikesse maadesse sõidu ajast, samuti pensionäridele, kes saavad vanaduspensioni, invaliidsuspensioni üldhaigestumise tagajärjel või toitjakaotuspensioni ja kes on asunud alaliselt elama kapitalistlikesse maadesse enne 1. oktoobrit 1958. a., makstakse pension välja välisvaluutas järgmises korras:

a) NSV Liidus ülemmääras rbl. 1200.— kuus määratud pensionid makstakse välja välisvaluutas sellises suuruses, et need ei ületaks 15% vastava maa NSV Liidu saadiku valuuta-ametipalgast, mis arvutatud ametliku kursi alusel koos mittekaubalisteks makseteks lisandite arvestusega;

b) NSV Liidus vähemas suuruses määratud pensionid makstakse välja nende vähendamisega samas proportsioonis, nagu see ette nähtud allpunktis «a» ülemääras määratud pensionide kohta.

Kapitalistlikesse maadesse ülekantavad pensionid ei tohi olla madalamad Riiklike pensionide seadusega ettenähtud vastavate liikide pensionide alammääradest.

Üksikutele isikutele NSVL valitsuse otsustega määratud personaalpensionid makstakse välja nende otsustega kehtestatud suurustes.

Neil juhtudel, kui enne 1. oktoobrit 1956. a. määratud pensionid ületavad Riiklike pensionide seaduse norme (või kui nad on võrdsed nendele normidele), säilitatakse pensionid pärast 1. oktoobrit 1956. a. varemmääratud suurustes, kuid mitte üle seadusega kehtestatud ülemmäärade.

Pensionäridele, kes saavad vanaduspensioni, kuid kes ei ole jõudnud ikka või ei oma staaži, mis on kehtestatud Riiklike pensionide seadusega, säilitatakse pensionid pärast 1. oktoobrit 1956. a. varemmääratud suurustes, kuid mitte alla või üle seadusega ettenähtud alammäärade või ülemmäärade. Riiklike pensionide seaduse järgi vanaduspensioni määramiseks nõutavasse ikka jõudmisel ja vajaliku staaži olemasolul kõrgendatakse nimetatud pensionäridele pensionid kuni seaduse normideni, kui neil on õigus nende normide järgi kõrgemale pensionile. Sel juhul pension kõrgendatakse päevast, mil pensionär esitab vastava avalduse koos kõigi vajalike dokumentidega.

184. Pensionid arvutatakse ümber (punkt 183) lähtudes keskmisest kuutöötasust enne pensioni määramist, kui aga pension oli hiljem ümber arvutatud lähtudes kõrgemast töötasust, teostatakse ümberarvutamist sellest kõrgemast töötasust.

Pensionäri taotlusel arvutatakse pension ümber lähtudes järgmiste ajavahemike keskmisest kuutöötasust (pensionäri valikul): a) pärast pensioni määramist 2 aasta töö eest saadud kõrgemast töötasust (sõltumata sellest, kas oli teostatud seoses sellega varem pensioni ümberarvutus); b) 12 viimase kuu töö eest enne 1. oktoobrit 1956. a.; c) mistahes järjest viie aasta jooksul viimase kümne aasta kestel enne pensioni määramist või enne 1. oktoobrit 1956. a. Seejuures järgitakse töötasu arvutamisel nimetatud ajavahemiku eest Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku vastavaid eeskirju.

185. Pideva tööstaaži eest kehtestatud lisandite arvutamine pensionide ümberarvutamisel toimub (punkt 183) lähtudes pidevast staažist, mida pensionär kunagi omas kuni 1. oktoobrini 1956. a. — pensionäri enda valikul.

186. Pension arvutatakse ümber (punkt 183) ümberarvutamise ajaks pensionitoimikus leiduvate vanuse, staaži, töötasu jne. dokumentide alusel (kaasa arvatud pensionäri poolt ümberarvutamise ajaks täiendavalt esitatud dokumendid).

Kui pensionär esitab edaspidi täiendavaid dokumente, millised seoses Riiklike pensionide seaduse kehtestamisega annavad õiguse pensioni edasiseks kõrgendamiseks (dokumendid pideva või üldise staaži, töötasu, perekonnaseisu jne kohta), arvutatakse pension uuesti ümber vastavalt seaduse normidele. Seejuures arvutatakse pension ümber ka möödunud aja eest, kuid mitte enam kui 3 kuud tagasi täiendavate dokumentide esitamise päevast ja mitte varemast ajast kui 1. oktoobrist 1956. a.

Pensioni ümberarvutamisel pensionitoimikus enne käesoleva määrustiku kehtestamist leiduvate töötasu dokumentide alusel võetakse arvesse kõik töötasuliigid, mis arvestati pensionide arvutamisel enne Riiklike pensionide seaduse kehtestamist. Pensioni ümberarvutamisel pärast käesoleva määrustiku väljaandmist täiendavalt esitatud töötasu dokumentide alusel võetakse arvesse need töötasuliigid, mis on märgitud selle määrustiku punktis 124.

187. 1. oktoobrini 1956. a. sõjaväelastele, Suure Isamaasõja partisanidele, õpilastele ja nende perekondadele kindlate normide alusel

määratud pensionid, mis ei ulatu käesolevas määrustikus ettenähtud määradeni, tõstetakse alates 1. oktoobrist 1956. a. kuni nende määradeni.

188. I ja II grupi kodusõja invaliididele ja nendega pensionilise kindlustamise määrade osas võrdsustatud isikutele, I ja II grupi invaliididele kodusõja partisanide hulgast, samuti Esimese maailmasõja I ja II grupi invaliididele tõstetakse pensionid alates 1. oktoobrist 1956. a. kuni pensionide määradeni, millised on ette nähtud reakoosseisu ajateenijatele, kes ei töötanud enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölistena ja teenistujatena ja muutusid invaliidideks NSVL kaitsel saadud haava, põrutuse või vigastuse tagajärjel. [1]

Kodusõjas hukkunud sõjaväelaste perekondadele ja nendega pensionilise kindlustamise määrade osas võrdsustatuile, kodusõjast osavõtnud surnud partisanide perekondadele, Esimeses maailmasõjas hukkunute perekondadele, ülalmainitud surnud invaliidide perekondadele, tõstetakse pensionid alates 1. oktoobrist 1956. a. kuni pensionide määradeni, millised on ette nähtud hukkunud reakoosseisu ajateenijate, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist ei töötanud, perekondadele.

189. Pensionäridele, kellele oli määratud invaliidsuspension kindlates normides (punktid 187 ja 188), kuid kes on töötanud peale pensioni määramist kuni 1. oktoobrini 1956. a. vähemalt 2 aastat töölistena, teenistujatena või tööndusкooperatsiooni artellide liikmetena, samuti nende pensionäride toitjakaotuse pensioni saavatele perekondadele, arvutatakse pensionid pensionäri avalduse alusel ümber, lähtudes pensionäri vastava 2 aasta töötasust. Pensioni ümberarvutus teostatakse vastava taotluse koos kõigi vajalike dokumentidega esitamise päevast, kuid mitte varem kui 1. oktoobrist 1956. a.

190. Pensionärid, kes soovivad üle minna pensionile teisel alusel (näiteks invaliidsuspensionilt või pensionilt väljateenitud aastate eest vanaduspensionile), viiakse teisele pensionile üle Riiklike pensionide seaduse tingimuste ja normide järgi vastava avalduse koos kõikide dokumentidega esitamise päevast, kuid mitte varem kui 1. oktoobrist 1956. a.

Töötasu pensioni arvutamiseks, millele pensionär soovib üle minna, tehakse kindlaks käesoleva määrustiku punkti 184 eeskirjade järgi. Seejuures juhtudel, kui pensionär soovib saada pensioni, mis arvutatud järjest viie aasta jooksul saadud keskmisest töötasust viimase 10 aasta kestel enne pensioni määramist, võetakse kümneaastane periood pensionäri valikul kas enne pensioni esmakordset määramist või enne teisel alusel pensionile üleminekut.

191. Pensionäridele, kes töötavad töölistena, teenistujatena või kooperatiivsete tööndus- või invaliidide artellide liikmetena, või on kolhoosi liikmed, või tegelevad mittekoopereerunud käsitöölistena. kodutööndjatena või vabakutseliste isikutena, makstakse enne 1. oktoobrit 1956. a. määratud vanadus-, invaliidsus- ja toitjakaotuspensionid kooskõlas käesoleva määrustiku punktidega 169, 170, 171, 172 ja 173.

---

[1] NSVL Ministrite Nõukogu 10. novembri 1956. a. korraldusega nr. 6648-r võttis vastu Läti NSV Ministrite Nõukogu ettepaneku varem Läti NSV-s määratud Esimese maailmasõja ja kodusõja III gr. invaliididele määratud pensionide väljamaksmise säilitamise ja nende pensionide ümberarvutuse kohta 1. oktoobrist 1956. a., kooskõlas NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktiga 45.

192. Enne 1. oktoobrit 1956. a. määratud ja Riiklike pensionide seaduse normide järgi ümberarvutatud pensionidele, samuti selle seaduse normides uuelt määratavatele pensionidele 16. septembrist 1946. a. kehtestatud lisandit 60 rubla suuruses kuus juurde ei arvutata.

Nendele pensionäridele, kellele pensione ümber ei arvutata, saadav lisand 60 rubla suuruses kuus arvatakse alates 1. oktoobrist 1956. a. pensioni summasse. Kui pensionär 1. oktoobriks 1956. a. seda lisandit ei saanud, siis edaspidi seda lisandit juurde ei arvata ja selle lisandi maksmist ei uuendata.

193. Kõik Riiklike pensionide seaduse ja käesoleva määrustiku jõustumisega seotud pensionide suuruste ümberarvutused teostatakse pensionide määramise komisjonide otsustel.

194. Töötajatele, kellel tekkis õigus vanaduspensionile enne 1. oktoobrit 1956. a., kuid kes ei ole jõudnud Riiklike pensionide seaduses ettenähtud ikka vanadusepensioni määramiseks, või kes ei oma selle seadusega ettenähtud staaži, määratakse pensionid NSVL valitsuse poolt varem antud määruste alusel tingimusel, kui nad taotlevad pensioni kuni 1. oktoobrini 1956. a.

195. Käesolev määrustik laieneb samuti kodanikele, kes ei võinud saada pensioni varem antud määrustes kehtestatud tingimustel, kuid omavad õiguse pensionile Riiklike pensionide seaduse ja käesoleva määrustiku alusel.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 10. JAANUARI 1957. a. SELETUS NR. 2

Vaenlase poolt okupeeritud NSVL territooriumil viibimise aja arvamisest staaži hulka pensioni määramiseks, kui töötamine kuni okupatsioonini on kindlaks tehtud tunnistajate seletustega (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 114 juurde).

Viibimine vaenlase poolt okupeeritud NSVL ja teiste riikide territooriumil, samuti NSVL-ga sõjaseisukorras olnud riikide territooriumidel arvatakse staaži hulka kooskõlas Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktiga 114 ka neil juhtudel, kui töölisena või teenistujana töötamise fakt kuni NSVL territooriumi vastava osa ajutise okupeerimiseni vaenlase poolt Suure Isamaasõja ajal on kindlaks tehtud tunnistajate seletustega Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktis 118 ettenähtud korras.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 11. JAANUARI 1957. a. SELETUS NR. 3

Tunnistajate seletustest staaži arvutamiseks pensionide ja nende lisandite määramisel (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkt 118 juurde).

Kooskõlas Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktiga 118 võib tunnistajate seletuste alusel arvestada pensioni määramiseks puuduvat tööstaaži, sõltumata sellest, kas pension määratakse üldistel või soodustatud tingimustel.

Tunnistajate seletustega ei saa kindlaks teha:

a) kogu pensioni määramiseks vajalikku staaži;

b) pidevat staaži pensionile lisandite määramiseks;

c) üldist tööstaaži lisandi määramiseks vastavalt Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 20 allpunktile «a».

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 28. VEEBRUARI 1957. a. SELETUS NR. 7

Kolhoosi liikmete õigusest riiklikule pensionile, kes muutusid invaliidideks seoses NSVL kodaniku kohuse täitmisega kolhoosi omandi kaitsmisel (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti I allpunkti «d» juurde).

Kolhoosi liikmetel, kes muutusid invaliidideks seoses NSVL kodaniku kohuse täitmisega kolhoosi omandi kaitsmisel, on õigus riiklikule pensionile kooskõlas Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkt I allpunktiga «d» määrustiku punktiga 53 kehtestatud normides.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 28. VEEBRUARI 1957. a. SELETUS NR. 8

Isikute, kes ei kuulu riiklikule sotsiaalkindlustusele ja kes pensionilise kindlustamise alal on võrdsustatud ohvitserkoosseisu sõjaväelastega, õigusest pensionile Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku alusel (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 6 juurde).

Isikutel, kes ei kuulu riiklikule sotsiaalkindlustusele ja kes kooskõlas valitsuse eri otsusega on pensionilise kindlustamise alal võrdsustatud ohvitserkoosseisu sõjaväelastega, on õigus pensionile Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku alusel määrustiku punktis 6 nimetatud tingimustel ja normides.

Nende isikute hulka, muu hulgas, kuuluvad:

a) (muudetud) [1];

b) riiklikule sotsiaalkindlustusele mittekuuluv ministeeriumide ja ametkondade sõjaväelistatud valve kõrgem, vanem ja keskmine juhtiv koosseis.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 28. VEEBRUARI 1957. a. SELETUS NR. 9

Lisandi määramisest kolhoosi liikmeskonda kuuluvatele pensionäridele, kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 20 allpunkti «b», punkti 39 allpunkti «b», ja punktide 43 ja 47 juurde).

Kolhoosi liikmeskonda kuuluvatele mittetöötavatele pensionäridele, kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, määratakse Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkt 20 allpunktiga «b», punkt 39 allpunktiga «b» ja punktiga 43 ja 47 kehtestatud lisand üldistel alustel.

Ülalpidamise küsimus tuleb lahendada, kohaldades määrustiku punktis 61 kehtestatud eeskirju.

[1] Vt. viide 1 lk. 19.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 28. VEEBRUARI 1957. a. SELETUS NR. 10

Tööndusliku kooperatsiooni artelli liikmena töötamise aja arvestamisest soodustatud tingimustel pensioni õigust andva staaži hulka (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkt 109 juurde).

Töölistele ja teenistujatele, kes varem töötasid tööndusliku kooperatsioonis artelliliikmena, töölisena või teenistujana NSVL Ministrite Nõukogu 22. augusti 1956. a. määrusega nr. 1173 kinnitatud nimekirjades ettenähtud tootmisaladel, tsehhides, kutsealadel või ametikohtadel, arvatakse see töö staaži hulka, mis annab õiguse riiklikule pensionile soodustatud tingimustel ja soodustatud suuruses.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 13. APRILLI 1957. a. SELETUS NR. 12

Pensionide arvutamisest toitja kaotuse puhul lastele, kes on kaotanud mõlemad vanemad (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 79 juurde).

Kui mõlemad vanemad töötasid ja lastel on pensioni õigus kummagi vanema kaotuse puhul, arvutatakse pension mõlema vanema töötasu üldsummast ka sel juhul, kui üks vanemaist või mõlemad ei omanud küllaldast staaži täispensioni määramiseks invaliidsuse puhul.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 13. APRILLI 1957. a. SELETUS NR. 13

Välismaal NSVL asutustes töötanutele pensionide arvutamisest (Riikliku pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 129 juurde)

Välismaal asuvate nõukogude asutuste töölistele ja teenistujatele, nii enne kui ka pärast 1953. aasta augustit töötanutele, tuleb kooskõlas Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktiga 129 pension arvutada, lähtudes 200 protsendi suuruses võetud vastava ametikoha töötasu ülemmäärast nõukogude valuutas, s. o. töötaja ametikoha jaoks 1953. aasta augustist kehtestatud palgamäärast.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 13. APRILLI 1957. a. SELETUS NR. 14

Pärast surma rehabiliteeritu abikaasale pensioni määramise korrast (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 64 juurde)

Põhjendamatult kriminaalvastutusele võetu ja pärast surma rehabiliteeritu abikaasal (mehel või naisel) on õigus pensionile, kui ta jõudis elatanud ikka või muutus invaliidiks enne toitja rehabiliteerimist või hiljemalt viie aasta jooksul arvates rehabiliteerimise päevast (vastava otsuse tegemise päevast).

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 13. APRILLI 1957. a. SELETUS NR. 15

Vanaduspensionide ja III grupi invaliidsuspensionide väljamaksmisel arvestatavate preemiate töötasu hulka arvutamise korrast (Riikliku pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 173 juurde)

Vanaduspensionide ja III grupi invaliidsuspensionide väljamaksmisel arvestatavad preemiad, sealhulgas ka kvartali- ja aastapreemiad arvatakse selle kuu töötasu hulka, millal nad saadi.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 20. MAI 1957. a. SELETUS NR. 18

Keda tuleb lugeda töötanuteks töölistena või teenistujatena kuni ajutise okupatsioonini (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 114 juurde).

Kuni ajutise okupatsioonini töölistena või teenistujatena töötanuteks loetakse need isikud, kes töötasid töölistena või teenistujatena kuni okupeerimise päevani, kui ka need, kes ei töötanud niisugusel tööl, kuid kellel okupeerimise päevani kooskõlas kehtiva seadusandlusega riikliku sotsiaalkindlustustoetuste kohta säilis pidev tööstaaž.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 14. AUGUSTI 1957. a. SELETUS NR. 26

Rehabiliteeritute pensionilise kindlustamise mõningatest küsimustest (Riikliku pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktide 109 ja 124 juurde)

NSVL Ministrite Nõukogu ülesandel 2. augustist 1957. a. NSVL Ministrite Nõukogude Töö- ja Töötasu Küsimuste Riiklik Komitee seletab:

1. Pensionide määramisel rehabiliteeritud kodanikele soodustatud tingimustel või soodustatud suurustes võrdsustatakse kinnipidamiskohtades ja asumisel viibimise aeg pensioni taotlejate valikul kas areteerimisele eelnenud tööga või kinnipidamiskohast või asumiselt vabanemisele järgnenud tööga.

Kui hiljem rehabiliteeritud kodanik karistuse kandmise ajal töötas tootmisaladel, tsehhides, kutsealadel või ametikohtadel, millistel töötamine annab õiguse riiklikule pensionile soodustatud tingimustel või soodustatud suurustes ning esitab selle kohta dokumendi, arvatakse vastav periood sellele pensionile õigust andva staaži hulka, sõltumata areteerimisele eelneva või kinnipidamiskohast või asumiselt vabanemisele järgneva töö iseloomust.

2. Rehabiliteeritud kodanike pensionid arvutatakse NSVL Ministrite Nõukogu 8. septembri 1955. a. määruse nr. 1655 punktiga 4 kehtestatud eeskirjade alusel. Rehabiliteeritu soovil võib pensioni arvutada töötasust, mis on saadud paranduslike tööde asutuses tehtud töö eest, rakendades Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku IX osa.

Sel juhul vaadeldakse tööd paranduslike tööde asutustes tööna töölisena või teenistujana, töötasu töötamise aja eest paranduslike tööde asu-

tuses aga arvutatakse selles asutuses vastavate kategooriate töölistele ja teenistujatele kehtinud tasumäärade alusel.

3. Käesoleva seletusega ettenähtud kord rakendatakse ka kodanike suhtes, kes kandsid paranduslikel töödel karistuse ära ja keda hiljem rehabiliteeriti.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 13. SEPTEMBRI 1957. a. SELETUS NR. 28

Pensionide väljamaksmisest mittetäiskuu eest (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 163 juurde).

Pensionide väljamaksmist mittetäiskuu eest uute pensionide määramisel, suuruse muutmisel ja pensionide väljamaksmise lõpetamisel teostatakse faktiliste kalendripäevade arvu eest.

Kõigil neil juhtudel jagatakse kuupensioni summa antud kuu kalendripäevade arvule ja korrutatakse maksmisele kuuluvate kalendripäevade arvuga.

Samas korras makstakse pensionid mittetäiskuu eest pensionäridele tööle asumisel või töölt lahkumisel: ettevõtte või asutuse poolt tööaja eest; sotsiaalkindlustuse osakonna poolt — nende päevade eest, mil pensionär ei töötanud.

Töötavatele III grupi invaliididele ja vanaduspensionäridele pensionide väljamaksmisel mittetäiskuu eest väljamaksmisele kuuluv summa määratakse kindlaks järgmises korras:

mittetäiskuu eest saadud töötasu jagatakse pensionäri poolt töötatud tööpäevade arvule ja korrutatakse selle kuu tööpäevade üldarvuga ning sel teel määratakse kindlaks pensionäri kuutöötasu tinglik summa. Lähtudes sellest töötasust määratakse kindlaks pensioni kuusumma, mis jagatakse antud kuu kalendripäevade arvule ning korrutatakse väljamaksmisele kuuluvate kalendripäevade arvuga.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 13. SEPTEMBRI 1957. a. SELETUS NR. 29

Õigusest pensionile soodustatud suurustes (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktide 92—95 juurde).

Kui peale pensioni määramist pensionär jätkab töötamist ning omandab vastavalt määrustiku punktidega 92—95 kehtestatud õiguse pensionile soodustatud suurustes, siis arvutatakse pension ümber pensionäri avalduse alusel (p. 158). Seejuures arvutatakse pension ümber sellest töötasust, millest pension oli varem arvutatud, rakendades vastavatel juhtudel määrustiku punkti 125.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 13. SEPTEMBRI 1957. a. SELETUS NR. 30

Pensionide väljamaksmisest möödunud aja eest rehabiliteeritutele ja nende perekondadele (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktide 168 ja 179 juurde).

Rehabiliteeritute poolt saamata jäänud pensionisummad makstakse möödunud aja eest, kuid mitte rohkem kui 3-me pensioni väljamaks-

mise taotlusele eelneva aasta eest, järgides määrustiku punktidega 170 ja 171 kindlaksmääratud reegleid.

Pensionisummad, mis kuulusid maksmisele pensionärile ja jäid saamata, makstakse rehabiliteeritute perekondadele, kui nad pöördusid sellekohase taotlusega hiljemalt 6 kuu jooksul peale pensionäri rehabiliteerimist. Seejuures makstakse pension välja mitte enam kui 3-me pensioni väljamaksmise taotlusele eelneva aasta eest.

Aja eest kuni 1. oktoobrini 1956. a. arvestatakse pensionid normide kohaselt, mis kehtisid enne Riiklike pensionide seaduse väljaandmist.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 13. SEPTEMBRI 1957. a. SELETUS NR. 31

Pensioni arvutamisel töötasu hulka arvatavatest preemiatest (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 124 juurde).

Töötasu hulka, millest arvutatakse pension, arvatakse preemiad, mis on kindlaks määratud töötasusüsteemiga antud ettevõttes, asutuses, organisatsioonis, sõltumata väljamaksu režiimist (igal kuul, igal kvartalil, igal aastal, töö teatud etappide järgi, töö lõpetamisel jne.).

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 28. SEPTEMBRI 1957. a. SELETUS NR. 33

Kodanike, kes invaliidistusid seoses hävituspataljonides viibimise ajal saadud haava, vigastuse või haigestumisega ja nende perekondade pensionilisest kindlustamisest (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 3 juurde).

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riiklik Komitee seletab:

Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele kehtestatud eeskirju rakendatakse vastavalt ka kodanike, kes invaliidistusid seoses hävituspataljonides viibimise ajal saadud haava, vigastuse või haigestumisega, samuti ka nende perekondade suhtes.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 6. MÄRTSI 1958. a. SELETUS NR. 5

Pidevast tööstaažist sotsiaalkindlustuse korras toetuste ja pensionilisandite määramiseks

Vastavalt NSVL Ministrite Nõukogu 11. veebruari 1958. a. ülesandele NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riiklik Komitee seletab:

1. Sotsiaalkindlustuse korras toetuste ja pensionilisandite määramiseks pidev tööstaaž säilitatakse ka tööle asumise juhtudel peale vallandamist endiselt töölt:

a) seoses töölepingu tähtaja möödumisega;

b) varem sellel tööl töötanud töölise või teenistuja tööle ennistamise tõttu;

c) antud tööle kõlbmatuse selgumise tagajärjel;

d) seoses sellega, et ettevõte või asutus ei täida töölise või teenistuja töölevõtmisel enesele võetud kohustusi tähtajaliselt sõlmitud lepingu järgi;
e) seoses kolimisega abikaasa elukohta;
f) seoses sellega, et töötaja ei sooritanud töölevõtmise tingimusena seatud katset.

2. Käesoleva seletuse punktis 1 märgitud juhtudel pidev tööstaaž säilitatakse tingimusel, et tööle asutakse ühe kuu jooksul vallandamise päevast (arvestamata sõiduaega elukohta vallandamisel pärast tähtajalise töölepingu lõppemist või seoses kolimisega abikaasa elukohta).

3. Varemmääratud pensionilisandid pideva tööstaaži eest, samuti sotsiaalkindlustuse korras teostatud toetuste väljamaksed ümberarvutusele ei kuulu.

Käesoleva seletusega ettenähtud pideva staaži säilitamise kord ei laiene seletuse punktis 1 loetletud juhtudele, mis toimusid enne tema väljaandmist.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 29. MÄRTSI 1958. a. SELETUS NR. 6

Pensionide arvutamisest loominguliste liitude rehabiliteeritud liikmetele, kui puuduvad andmed töötasu kohta (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 124 juurde)

Vastavalt NSVL Ministrite Nõukogu 15. märtsi 1958. a. ülesandele NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riiklik Komitee seletab:

Kirjanikele, heliloojatele ja kujutava kunsti alal töötajatele, kes on loominguliste liitude liikmed ja kes alusetult olid võetud kriminaalvastutusele ning hiljem rehabiliteeritud, peale surma rehabiliteerimise korral aga — nende perekondadele pensionid arvutatakse töötasu andmete puudumisel vastava loomingulise liidu poolt seoses rehabiliteerimisega väljamakstud kahekuise töötasu poolest suurusest. Siinjuures pensioni ei või arvutada töötasust, mis ületab 2000.— rbl. kuus.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 24. APRILLI 1958. a. SELETUS NR. 7

Vanaduspensioni ja III grupi invaliidsuspensioni väljamaksmisest ajutistele töölistele ja teenistujatele (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 173 juurde).

Vastavalt NSVL Ministrite Nõukogu ülesandele 9. aprillist 1958. a. NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riiklik Komitee seletab:

Vanaduspensioni ja III gr. invaliidsuspensioni väljamaksmisel ei arvestata töötasu töö eest ajutise töölisena või teenistujana, kui pensionär töötas niisugustel töödel mitte rohkem kui kaks kuud kalendriaastal, sõltumata sellest, kas pensionär töötab need kuud järjest või vaheaegadega.

Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustik piirab pensionäride ajutist töötamist ajaliselt, mitte aga tööiseloomuga. Pensionär võib olla võetud nii ajutiselt puuduvate töötajate ametikohale kui ka vakantsetele ametikohtadele.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 4. JUUNI 1958. a. SELETUS NR. 10

Tunnistajate seletuste alusel tööstaaži kindlakstegemise korrast riiklike pensionide määramiseks (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 118 juurde)

Vastavalt NSVL Ministrite Nõukogu ülesandele 17. maist 1958. a. NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riiklik Komitee seletab:

1. Pensioni määramiseks puudujäävat tööstaaži võib kindlaks teha tunnistajate seletuste alusel neil juhtudel, kui vähemalt pool pensioni määramiseks vajalikust staažist on tõendatud dokumentidega.

Seda reeglit rakendatakse ka pensioni määramisel soodustatud tingimustel ja soodustatud suurustes. Seejuures võib tunnistajate seletustega kindlaks teha mitte üle poole staažist allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel, töödel kuumades tsehhides või muudel raskete töötingimustega töödel, mis on vajalik pensioni määramiseks soodustatud tingimustel ja soodustatud suurustes.

2. Pensioni määramisel osalise staaži alusel võib staaži kindlaks teha tunnistajate seletustega samas ulatuses, mis on tõendatud dokumentidega.

3. Tööstaaži kindlakstegemisel tunnistajate seletuste alusel peab üks tunnistajatest tõendama dokumentidega oma töötamise fakti ajavahemikul, mil taotleja töötas temaga koos samas ettevõttes, asutuses või ühes süsteemis, kusjuures ei ole nõutav, et tunnistaja esitaks dokumendid tööstaaži kohta kogu selle aja eest, mille kohta tunnistab taotleja töötamist.

4. Liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumidele antakse õigus üksikutel erakorralistel juhtudel, mil dokumendid tööstaaži kohta ei ole säilinud seoses NSVL territooriumi vastava osa ajutise okupeerimisega vaenlase poolt Suure Isamaasõja ajal, evakuatsiooniga või seoses stiihiliste õnnetustega (tulekahju, veeuputus jms.), teha erandeid käesoleva seletuse punktides 1 ja 3 ettenähtud reeglitest.

5. Otsused varemmääratud pensionide osas seoses käesoleva seletuse väljaandmisega ümber ei vaadata.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE JA ÜLELIIDULISE AMETIÜHINGUTE KESKNÕUKOGU 4. JUUNI 1958. a. SELETUS NR. 11

NSVL Ministrite Nõukogu 27. veebruari 1958. a. määruse nr. 226 «Koosseisuliste kirjanduslike töötajate keskmise töötasu arvutamise korrast» rakendamisest.

1. NSVL Ministrite Nõukogu 27. veebruari 1958. a. määrus nr. 226 laieneb kõigile ajalehtede, ajakirjade, Tass'i, kirjastuste, raadio ja televisiooni koosseisulistele töötajatele, kes on seotud loomingulise kirjandusliku tööga, sealhulgas ka juhtivatele töötajatele, nagu näiteks, toimetajatele, vastutavatele sekretäridele, osakondade juhatajatele ning vastavalt nende asetäitjatele ja ka raamatukirjastuste-, raadio-, televisiooni toimetuste juhatajatele, fotokorrespondentidele, kunstnikkudele, retušeerijatele, tõlkidele jne.

Nimetatud määrus ei laiene ajalehtede, ajakirjade, Tass'i, kirjastuste,

raadio ja televisiooni nendele koosseisulistele töötajatele, kes ei ole seotud loomingulise kirjandusliku tööga, näiteks ajalehtede ja ajakirjade toimetuste juhatajatele, korrektoritele, tehnilistele toimetajatele, väljaandjatele ja teistele.

2. Keskmine töötasu arvutatakse ka koosseisulistele kirjanduslikele töötajatele NSVL Ministrite Nõukogu 27. veebruari 1958. a. määrusega nr. 226 ettenähtud korras käesoleva määruse väljaandmise päevast, seejuures arvatakse arvestatava perioodi töötasu hulka ka kuni 27. veebruarini 1958. a. väljamakstud kirjandusliku honorari summad.

Neil juhtudel, kui koosseisulised kirjanduslikud töötajad olid NSVL Ministrite Nõukogu 27. veebruari 1958. a. määruse nr. 226 väljaandmise päevaks teenistusalases komandeeringus, puhkusel, täitsid riiklikke või ühiskondlikke kohustusi või ei töötanud seoses ajutise töövõimetusega, kuuluvad neile keskmisest töötasust arvestatud ja väljamakstud summad ümberarvestamisele uute eeskirjade alusel (kirjandusliku honorari arvestamisega) perioodi eest alates 27. veebruarist 1958. a.

Enne NSVL Ministrite Nõukogu 27. veebruari 1958. a. määruse nr. 226 väljaandmist väljamakstud töötasusid ning riiklike sotsiaalkindlustuse toetusi ümber ei arvutata.

3. Keskmise töötasu arvutamisel võetakse koosseisulise kirjandusliku töötaja kogu töötasu vastava arvestatava perioodi eest, kuid keskmise kuutöötasu summa, millest arvutatakse puhkusetasu, komandeerimisrahad, ajutise töövõimetuse toetused ja muud ning mille alusel määratakse pensionid, ei tohi ületada kahte tuhandet rubla.

4. Koosseisuliste kirjanduslike töötajate teenistusalastes komandeeringutes viibimise aja eest makstakse töötasu ametipalga ja komandeeringu ajal täidetud töö eest väljamaksmisele kuuluva kirjandusliku honorari suuruses, kuid mitte vähem keskmisest töötasust, mis on arvutatud vastavalt käesoleva seletuse punktile 3.

5. Keskmise töötasu arvutamisel koosseisulistele kirjanduslikele töötajatele, kirjanduslikku honorari, mis makstakse välja autoriõiguse seaduste alusel sõlmitud lepingute alusel, ei arvestata.

6. Tasu maksmine koosseisulistele kirjanduslikele töötajatele keskmise töötasu alusel korraliste puhkuste, teenistusalaste komandeeringute, riiklike ja ühiskondlike kohustuste täitmise eest toimub töötasufondi arvel.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU TÖÖ- JA TÖÖTASU KÜSIMUSTE RIIKLIKU KOMITEE 2. JUULI 1958. a. SELETUS NR. 15

Osalise tööstaaži puhul vanaduspensioni taotluse esitamise tähtajast (Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 98 allpunkti «a» juurde).

Vastavalt NSVL Ministrite Nõukogu ülesandel 13. juunist 1958. a. NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riiklik Komitee seletab:

Vanaduspensionid osalise tööstaaži puhul määratakse töölistele ja teenistujatele Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 98 allpunkti «a» tingimuste olemasolul, kui nad taotlesid pensioni määramist töötamise ajal või hiljemalt kuu aja jooksul töötamise lõpetamise päevast.

AMETIÜHINGUTE ÜLESANNETEST SEOSES RIIKLIKE PENSIONIDE SEADUSE VASTUVÕTMISEGA

ÜAÜKN presiidiumi 24. juuli 1956. a. otsus

(Väljavõte)

Nõukogude rahvas tervitas määratu suure rahuldustundega uut riiklike pensionide seadust, mis pärast üldrahvalikku heakskiitmist vastu võeti NSV Liidu Ülemnõukogu poolt. See seadus on üheks tähtsamaks abinõuks Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XX kongressi otsuste elluviimisel töötajate materiaalse heaolu edasise tõstmise kohta.

Pensioniga kindlustamise kõrge tase, nagu see on seadusega kindlaks määratud, sai võimalikuks nende edusammude tõttu sotsialistliku majanduse arendamisel, mida nõukogude rahvas on saavutanud Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei juhtimisel.

Seadus parandab oluliselt pensioniga kindlustamist vanaduses, invaliidsuse ja toitja kaotuse puhul. Kehtestatakse kõrged pensionimäärad, arvutades need kogu töötasust. Töölistele ja teenistujatele, kes töötasid allmaatöödel, tervistkahjustavate töötingimustega töödel, kuumades tsehhides ja teistel raskete töötingimustega töödel, määratakse pensionid soodustatud tingimustel ja kõrgemate normide järgi.

Soodustatud alustel määratakse vanaduspension ka naistele, kes on sünnitanud viis või rohkem last ja kasvatanud need kuni 8-aastaseks.

Uue seaduse järgi saavad pensioni ka need töölised ja teenistujad, kel ei ole pensioni määramiseks vajalikku tööstaaži: neile määratakse pensioni määr proportsionaalselt olemasolevale staažile.

Pensionimäärade suurendamisele aitab kaasa ka pensionide seadusega kindlaks määratud lisa pikaajalise pideva või üldise tööstaaži eest. Peale selle määratakse esmakordselt lisa pensionäri ülalpeetavaile.

Uue seaduse rakendamisega paraneb tunduvalt nende pensionäride materiaalne olukord, kelle pensionid olid määratud varem, kuna uued pensionimäärad laiendatakse kõigile pensionäridele, sõltumata pensionide määramise ajast.

Peale tööliste, teenistujate, sõjaväelaste ja nende perekondade kindlustatakse riiklike pensionidega töövõime kaotuse puhul ka kõrgemate, kesk-eriõppeasutuste, õppeasutuste, koolide ja kaadri ettevalmistamise kursuste õpilased ning teised kodanikud, kes jäävad invaliidideks seoses riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisega, samuti nende perekonnad.

Uus riiklike pensionide seadus on kujukaks väljenduseks kommunistliku partei ja Nõukogude valitsuse pidevast hoolitsusest rahva heaolu eest. Nõukogude Liidu töötajad vastavad sellele hoolitsusele uue võimsa tootmisalase tõusuga rahvamajanduse arendamise kuuenda viie aasta plaani täitmisel.

ÜAÜKN-i presiidium o t s u s t a b:

1. Kohustada ametiühingute keskkomiteesid, vabariiklikke, oblasti-, krai-, käitis- ja kohalikke komiteesid, ametiühingute nõukogusid ja nende juriidilisi nõuandlaid ulatuslikumalt selgitama töölistele ja teenistujatele riiklike pensionide seaduse tähtsust ja sisu üldkoosolekute, nõupidamiste, vestluste, ettekannete ja loengute läbiviimise teel.

2. Lugeda ametiühingu-organisatsioonide tähtsamaks ülesandeks sotsiaalkindlustuse organitele igakülgse abi osutamist riiklike pensionide seaduse elluviimisel.

Teha ametiühingute vabariiklikele, oblasti- ja krainõukogudele ülesandeks kehtestada ühiskondlik kontroll sotsiaalkindlustuse organite töö üle, pensionide õigeaegse määramise ja väljamaksmise, pensioniga kindlustamiseks ja pensionäride teenindamisks välja antud summade õige jaotamise üle, pensionäride töökorraldamise üle, invaliidide- ja vanadekodude võrgu arendamise ja nende töö üle.

Ühiskondliku kontrolli teostamiseks haarata kaasa ettevõtete ja asutuste ametiühingu sotsiaalkindlustuse aktiiv.

4. Pensionide määramise komisjonide ja arstlike tööekspertiisi komisjonide (ATEK) töö parandamise eesmärgil kohustada ametiühingute vabariiklikke, oblasti- ja krainõukogusid:

kinnitama 15. augustiks 1956. a. ametiühingu-organisatsioonide esindajad kõigis vabariikide, oblastite ja kraide pensionide määramise komisjonides ja arstlikes tööekspertiisikomisjonides. Sealjuures tuleb ametiühingu-organisatsioonide esindajad kinnitada nii alaliselt tegutsevatesse pensionide määramise komisjonidesse kui ka ajutistesse komisjonidesse, mis organiseeritakse varem määratud pensionide ümberarvestamise ajaks;

igasse arstlikku tööekspertiisikomisjoni kinnitada vähemalt 10—15 esindajat, kes peavad aasta jooksul osa võtma komisjoni tööst ametiühingu nõukogu poolt kindlaks määratud järjekorras;

ametiühingu-organisatsioonide kinnitatud esindajad ja nende osavõtu järjekord komisjoni tööst teha teatavaks rajoonide (linnade) sotsiaalkindlustuse osakondade juhatajaile ja rajoonide (linnade) töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede esimeestele.

Süstemaatiliselt kontrollida ametiühingu-organisatsioonide esindajate osavõttu pensionide määramise komisjonide ja arstlike tööekspertiisikomisjonide tööst.

Ametiühingunõukogude presiidiumide istungitel ära kuulata teadaandeid pensionide määramise komisjonide, samuti arstlike tööekspertiisikomisjonide tööst.

5. Kindlaks määrata, et ametiühingu liikmed — pensionärid, kes on katkestanud töö tervisliku seisukorra või vanaduse tõttu:

a) võivad jääda arvele ettevõtte, asutuse ametiühingu-organisatsioonis oma viimase töökoha järgi. Elukoha vahetamise korral võetakse ametiühingu liikmed — pensionärid arvele ühes antud ametiühingu algorganisatsioonis vastava ametiühingu oblasti- või rajoonikomitee määramise järgi; juhul aga, kui pensionäri uue elukoha piirkonnas ei ole antud ametiühingu algorganisatsiooni, võib pensionär olla arvel selles ametiühingu-organisatsioonis, mis asub tema elukoha lähedal;

b) vastastikuse abistamise kassade liikmed võivad jääda nende kassade liikmeks oma viimase töökoha järgi või ametiühingu arvel olemise koha järgi.

6. Teha ametiühingute käitis- ja kohalikele komiteedele ülesandeks:

ümbritseda pensionärid — antud ettevõtte, asutuse endised töölised ja teenistujad — alalise hoolitsusega; kutsuda neid ametiühingu koosolekuile ja muudele ühiskondlikele üritustele; osutada neile abi korteri- ja elukondlike tingimuste parandamisel (korteri remont, kütusega varustamine jne.); kindlustada nende teenindamist meditsiini-

liste, kultuuri- ja spordiasutuste poolt võrdselt töötajatega;

haarata pensionäre, nende soovil, kaasa ühiskondlike ülesannete täitmisele;

aktiviseerida pensionirühmade tööd, tugevdada nende koosseisu, perioodiliselt kuulata sotsiaalkindlustuse nõukogu istungitel ära aruandeid nende töö kohta.

Pensionirühmad peavad töölistele ja teenistujatele selgitama uue seaduse järgi pensionide määramise ja väljamaksmise korda; osutama töölistele ja teenistujatele abi pensioni määramiseks vajalike dokumentide (tööstaaži, palga kohta) saamisel; kontrollima töötavate ja töö katkestanud pensionäride töö- ja elutingimusi, kontrollima neile pensioni väljamaksmise õigsust ja õigeaegsust.

7. Arvestades seda, et invaliidide pensioniga kindlustamisel etendavad eriti vastutavat osa arstlikud tööekspertiisikomisjonid, lugeda vajalikuks, et liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumid: parandaksid nende komisjonide tööd, tugevdaksid nende juhtimist sotsiaalkindlustuse osakondade poolt, võtaksid tarvitusele abinõud arstlike tööekspertiisikomisjonide komplekteerimiseks kvalifitseeritud arstide kaadriga, kindlustaksid seda, et arstlikud tööekspertiisikomisjonid jälgiksid rangelt ATEK-i põhimäärust, [1] mille järgi töövõime kaotuse astme kindlaksmääramisel tuleb meditsiiniliste andmete kõrval tingimata arvestada komisjoni suunatud isikute elukutset ja tootmisalast iseloomustust.

8. Käesoleval ajal omandab veel suuremat tähtsust ametiühinguja majandusorganisatsioonide töö tööliste ja teenistujate materiaalsete ja elukondlike tingimuste parandamisel ning võitluse tugevdamisel tööliste ja teenistujate haigestumiste vastu.

Kohustada ametiühingute keskkomiteesid, vabariiklikke, oblasti- (krai-), käitis- ja kohalikke komiteesid ning ametiühingute nõukogusid: ulatuslikumalt arendama ettevõtetes selgitustööd abinõude kohta tööliste ja teenistujate traumatismist ja haigestumistest vältimiseks ning töökaitse, ohutustehnika ja tööstustervishoiu eeskirjadest kinnipidamisel; regulaarselt kontrollima haigestumiste ja traumatismi vähendamise abinõude kompleksplaani täitmist.

9. Lugeda vajalikuks, et ministeeriumid ja keskasutused annaksid neile alluvate ettevõtete ja asutuste juhatajaile juhendi kõigi vajalike abinõude tarvituselevõtmise kohta töölistele, teenistujaile ja pensionäridele nõutavate tööstaaži- ja palgatõendite õigeaegseks väljaandmiseks; teha ettevõtete ja asutuste juriskonsultidele kohustuseks selgitada antud ettevõtte (asutuse) töölistele ja teenistujaile riiklike pensionide seadust ning osutada neile vajalikul juhul abi tööstaaži kohta dokumentide väljanõudmisel teistest organisatsioonidest.

10. Nõuda ettevõtete ja asutuste administratsioonilt tööraamatute pidamise eeskirjade ranget täitmist, mis on pensioni määramisel üldise ja pideva tööstaaži kindlaksmääramise põhiliseks dokumendiks.

Kohustada ametiühingute käitis- ja kohalikke komiteesid süstemaatiliselt kontrollima tööraamatute pidamise õigsust, samuti teiste tööalaste dokumentide väljaandmise õigeaegsust ettevõtete ja asutuste administratsiooni poolt, kontrollides neis dokumentides tööalase tegevuse või tasu kohta tehtud sissekannete õigsust; taotlema niisugust

---

1 Vt. lk. 125.

korda, et need töölised ja teenistujad, kes lähevad pensionile, samuti pensionärid, kes varem töötasid antud ettevõttes või asutustes, saaksid takistamatult kõik vajalikud dokumendid nii tööstaaži kui ka töötasu kohta.

11. Ametiühingute käitis- ja kohalikud komiteed peavad vastavalt ÜAÜKN Sekretariaadi 7. septembri 1949. a. otsusele «Töötavatele pensionäridele riikliku sotsiaalkindlustuse korras pensionide väljamaksmise praktika korraldamisest» («ÜAÜKN Bülletään» nr. 18, 1949) pidama töötavate pensionäride nimelist arvestust, pensioni liigi, suuruse ja väljamaksmise tähtaja äranäitamisega, samuti kontrollima töötavaile pensionäridele kindlustusmaksude arvel pensioni väljamaksmise kehtiva korra täitmist ettevõtete ja asutuste administratsiooni poolt.

Ettevõtete ja asutuste administratsioon võib töötavaile pensionäridele kindlustusmaksude arvel pensioni välja maksta ainult ÜAÜKN poolt kinnitatud vormikohase nimekirja järgi, millele on alla kirjutanud käitiskomitee esimees. Kulutusi pensionide väljamaksmisel nimekirja järgi, mis ei ole käitiskomitee esimehe poolt alla kirjutatud, ei tohi kanda kindlustusmaksude arvele.

13. Kohustada Riigiasutuste Töötajate Ametiühingu Keskkomiteed, vabariiklikke, oblasti-, krai-, rajooni- ja kohalikke komiteesid tarvitusele võtma abinõusid sotsiaalkindlustuse organite töötajate jaoks vajalike töötingimuste loomiseks. Teostada nende hulgas süstemaatilist poliitilist kasvatustööd, mis on suunatud pensionäride teenindamise parandamisele, mitte lubades viivitusi pensioniasjade läbivaatamisel ja kehtivate eeskirjade rikkumist pensionide määramisel.

14. Teha Sidetöötajate Ametiühingu Keskkomiteele, vabariiklikele, oblasti-, rajooni- ja kohalikele komiteedele ülesandeks süstemaatiliselt läbi viia sidetöötajate hulgas massilist selgitustööd pensionäridele pensioni õigeaegse koju kätteviimise tähtsusest; koos sideasutuste administratsiooniga kontrollida isikute tööd, kes tegelevad pensionide väljamaksmisel postidokumentide ettevalmistamisega ja nende pensionäridele kätteviimisega.

III. PENSIONID KIRJANIKELE, HELILOOJATELE JA KUJUTAVA KUNSTI ALAL TÖÖTAJAILE

KIRJANIKE, HELILOOJATE JA KUJUTAVA KUNSTI ALAL TÖÖTAJATE NING NENDE PEREKONNALIIKMETE PENSIONILISEST KINDLUSTAMISEST

NSVL Ministrite Nõukogu 7. augusti 1957. a. määrus nr. 946

Kirjanike, heliloojate ja kujutava kunsti alal töötajate, kes on loominguliste liitude: NSVL Kirjanike Liidu, NSVL Heliloojate Liidu, NSVL Kunstnike Liidu liikmed, samuti nende perekonnaliikmete pensionilise kindlustamise parandamiseks NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrab:

1. Kehtestada, et kirjanikele, heliloojatele ja kujutava kunsti alal töötajatele, kes on loominguliste liitude liikmed, vanaduspensioni ja invaliidsuspensioni, nende perekonnaliikmetele aga toitjakaotuspensioni määratakse normides ja korras, mis on NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga [1] ette nähtud töölistele, teenistujatele ja nende perekondadele.

2. Loominguliste liitude liikmetele pensionide määramisel, samuti nende perekondadele pensioni määramisel arvata tööstaaži hulka kirjanike, heliloojate, kujutava kunsti alal töötajate kogu loomingulise tegevuse aeg, arvates antud autori teose avaldamise või esmakordse avaliku esitamise või avaliku väljapaneku päevast, samuti Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktides 108—114 märgitud perioodid. [2]

Loomingulise tegevuse staaž määratakse kindlaks NSVL või liiduvabariikide loominguliste liitude juhatuste sekretariaatide määrustega. [3]

3. Loominguliste liitude liikmetele, samuti nende perekondadele arvutada pension viimase 12 kuu jooksul või mistahes järjest 5 aasta jooksul viimase 10 aasta kestel enne pensionitaotlemist saadud keskmisest töötasust (autorihonorarist). Keskmine töötasu tehakse kindlaks märgitud ajavahemikel saadud töötasu (autorihonorari) üldsumma jagamisel vastavalt 12-le või 60-le.

Loominguliste liitude liikmetele, kes samaaegselt töötavad töölistena või teenistujatena, pension arvutatakse nende soovil kas autorihonorarist või töölisena või teenistujana saadud töötasust.

---

[1] Vt. lk. 19.

[2] Vt. lk. 42—44.

[3] Kui juhatusel ei ole sekretariaati, loomingulise tegevuse staaž määratakse kindlaks loomingulise liidu juhatuse määrusega (NSVL Ministrite Nõukogu Tööja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee kiri 2. novembrist 1957. a. nr. 3033).

4. Anda NSVL Kirjanike Liidule, NSVL Kunstnike Liidule ja NSVL Heliloojate Liidule õigus algatada NSVL Ministrite Nõukogu 14. novembri 1956. a. määrusega nr. 1475 kinnitatud personaalpensionide määrustikuga [1] ettenähtud korras personaalpensionide määramise taotlusi väljapaistvatele kirjanikele, heliloojatele ja kujutava kunsti alal töötajatele, kes on nende loominguliste liitude liikmed.

5. Käesolev määrus hakkab kehtima alates 1. septembrist 1957. a.

6. Kõrgendada 1. septembrist 1957. a. pensionid pensionäridele kirjanike, heliloojate ja kujutava kunsti alal töötajate hulgast, kes on loominguliste liitude liikmed, samuti pensionäridele märgitud isikute perekonnaliikmete hulgast, mis määratud liiduvabariikide seadusandluse alusel enne käesoleva määruse väljaandmist, Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga kehtestatud määradeni, kui märgitud pensionärid kooskõlas käesoleva määrusega omavad õiguse suuremale pensionile.

7. Määrata, et käesoleva määrusega ettenähtud pensionid makstakse riigieelarvest.

---

[1] Vt. lk. 86.

IV. PENSIONID TEADUSLIKELE TÖÖTAJATELE

TEADUSLIKE TÖÖTAJATE PENSIONILISE KINDLUSTAMISE MÄÄRUSTIKU KINNITAMISEST

NSVL Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määrus nr. 4140.[1]

1. Kinnitada ja kehtestada alates 1. jaanuarist 1950. a. «Teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise määrustik».

2. Teaduslikele töötajatele pensionid määratakse pärast töölt lahkumist põhitöökoha koosseisuliselt ametikohalt järgmistes määrades: vanaduse puhul 40% suuruses ametikoha palgamäärast enne pensionile minekut; I invaliidsusgrupi järgi 40% suuruses, II grupi järgi — 30% ja III grupi järgi — 20%.

3. Kehtestada pensioni arvutamiseks järgmised ametikoha palgamäära piirnormid: akadeemiate tegev- ja korrespondeerivatele liikmetele — 6000.— rbl.; professoritele ja teaduste doktoritele — 4000.— rbl.; dotsentidele, vanemteaduslikele töötajatele ja teaduste kandidaatidele — 2000.— rbl.; noorematele teaduslikele töötajatele, samuti isikutele, kellel ei ole teadusliku töötaja nimetust või teaduslikku kraadi — 1000.— rbl.

4. Teaduslikele töötajatele, kes vastavad käesoleva määrusega kehtestatud määrustiku tingimustele, varemmääratud pensionid, samuti nende perekonnaliikmetele varemmääratud pensionid kuuluvad ümberarvutamisele uute normide järgi, lähtudes vastavate kategooriate teaduslike töötajate kehtivast ametikoha palgamääradest ja makstakse välja alates 1. jaanurist 1950. a. kooskõlas määrustiku punktidega 14 ja 15.

Pensionärid, kes ei vasta määrustiku tingimustele, tuleb 1. jaanurist 1950. a. üle viia vastavalt invaliidsus-, vanadus- või toitjakaotuspensionile riikliku sotsiaalkindlustuse korras, kusjuures pensionimäär ei tohi olla vähem kuni käesoleva määruse väljaandmiseni saadavast.

Isikutele, kes ei vasta määrustiku tingimustele ja ei oma õigust vastavalt invaliidsus-, vanadus- või toitjakaotuspensionile riikliku sotsiaalkindlustuse korras, määratud pensionide väljamaksmine lõpetatakse 1. jaanurist 1950. a.

5. Teha ettepanek liiduvabariikide ministrite nõukogudele ellu viia määrus ja käesoleva määrusega kinnitatud «Teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise määrustik».

6. Lugeda kehtetuks:

a) NSVL KTK ja RKN 12. detsembri 1928. a. määrus «NSV Liidu organite alluvuses olevate kõrgemate õppeasutuste ja teaduslike asu-

[1] Vt. ENSV Ministrite Nõukogu 2. novembri 1949. a. määrust nr. 871.

tuste teaduslikele töötajatele teenitud aastate eest makstavate pensionide kohta» (NSVL SK 1929, nr. 3, art. 20);

b) NSVL KTK ja RKN 4. novembri 1937. a. määrus nr. 114/1987 «NSV Liidu organite alluvuses olevate kõrgemate õppeasutuste ja teaduslike asutuste teaduslikele töötajatele teenitud aastate eest pensionide määramise ja väljamaksmise korra kohta» (NSVL SK 1937, nr. 71, art. 337).

TEADUSLIKE TÖÖTAJATE PENSIONILISE KINDLUSTAMISE MÄÄRUSTIK

Kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määrusega nr. 4140.

I. Üldeeskirjad

1. Õigust pensionile käesoleva määrustiku korras omavad:

a) teaduste, arhitektuuri ja kunstide akadeemiate tegev- ja korrespondeerivad liikmed, teaduste doktorid ja kandidaadid, kes on töötanud kõrgemates õppeasutustes ja teaduslikes uurimisasutustes;

b) professorid, dotsendid, vanemad teaduslikud töötajad, vanemad õppejõud, assistendid, nooremad teaduslikud töötajad ja õppejõud, kes on töötanud kõrgemates õppeasutustes ja teaduslikes uurimisasutustes;

c) kõrgemate õppeasutuste ja teaduslike uurimisasutuste direktorid ja direktori asetäitjad teaduse ning õppe alal;

d) ministeeriumide ja keskasutuste töötajad, kes tegelevad kõrgemate õppeasutuste või teaduslike uurimisasutuste teaduse ja õppemetoodika ala juhtimisega, kui neil on teadusliku töötaja nimetus või teaduslik kraad ja kui sellele tööle on eelnenud teaduslik-pedagoogiline või teaduslik-uurimisalane töö;

e) isikud, kes töötavad valitavail ametikohtadel riiklikes organites ja ühiskondlikes organisatsioonides, kui valitavale tööle on eelnenud pedagoogiline töö kõrgemates õppeasutustes või töö teaduslikes asutustes ametikohtadel, mis on näidatud määrustiku käesolevas punktis.

2. Käesoleva määrustiku alusel määratakse pensioni:

a) meestele 60-aastaseks ja naistele 55-aastaseks saamisel, kui nad omavad üldist tööstaaži käesoleva määrustiku p. 1 tähendatud ametikohtadel — mehed 25 aastat ja naised 20 aastat;

b) töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel I, II või III invaliidsuse gruppi arvamisel — sõltumata vanusest ja tööstaaži kestusest;

c) üldhaigestumise tagajärjel I, II või III invaliidsuse gruppi arvamisel — sõltumata vanusest, tingimusel, et on 10-aastane üldine tööstaaž käesoleva määrustiku p. 1 tähendatud ametikohtadel.

Invaliidsuspensioni määratakse käesoleva määrustiku alusel, kui invaliidsus on kindlaks tehtud töötamise ajal või hiljemalt 2 aasta jooksul pärast töölt lahkumist.

3. Käesoleva määrustiku p. 1 ja 2 alusel pensioni saanud või pensioni õigust omanud isikute surma või teadmata äraoleku juhul omavad õigust pensionile järgmised eeltähendatud isikute ülalpidamisel olnud perekonnaliikmed:

a) lapsed, vennad, õed ja lastelapsed, kes on nooremad kui 16 aastat, õppijad aga, kes on nooremad kui 18 aastat;

b) lapsed, vennad, õed ja lastelapsed, kuigi nad on saanud 16-aastaseks (õppijad aga 18-aastaseks), kuid on invaliidistunud enne sellesse ikka jõudmist;

c) abikaasa, vanemad, vanaisa ja vanaema, kes on hiljemalt kahe aasta jooksul toitja surmapäevast arvates saanud — mehed 60-aastaseks ja naised 55-aastaseks, või sõltumata vanusest, kui nad on invaliidistunud sama aja kestel.

Vennad, õed, lastelapsed, vanaisa ja vanaema omavad käesoleva punkti alusel õigust pensionile ainult siis, kui neil ei ole töövõimelisi sugulasi, kes on seaduse järgi kohustatud neid ülal pidama.

4. Vanaduspension (meestele 60-aastaseks ja naistele 55-aastaseks saamisel) määratakse eluaegselt.

Invaliidsuspension määratakse kogu töövõimetuse aja kesteks, isikutele aga, kes saavad invaliidsuspensioni ja on töövõimetuse aja kestel saanud — mehed 60-aastaseks ja naised 55-aastaseks, makstakse invaliidsuspensioni eluaegselt.

Lastele, vendadele, õdedele ja lastelastele määratakse pension ja makstakse välja kuni nende 16-aastaseks (õppijatele — 18-aastaseks) saamiseni; juhtudel aga, kui invaliidsus on tekkinud pensionilise kindlustamise ajal (s. o. vastavalt 16- või 18-aastaseks saamiseni) jätkatakse määratud pensioni maksmist kogu töövõimetuse aja kestel.

5. Isikutele, kellel on õigus invaliidsus- või vanaduspensionile käesoleva määrustiku alusel ja samaaegselt mõnele teisele pensionile, määratakse ainult üks pension nende endi valikul.

Teaduste akadeemiate tegev- ja korrespondeerivatel liikmetel on käesoleva määrustiku alusel õigus pensionile sõltumata neile teadusliku töötaja nimetuse eest makstavast tasust, mis on kehtestatud NSVL RKN 6. märtsi 1946. a. määrusega nr. 514.

II. Pensionide suurus

6. Käesoleva määrustiku p. p. 1. ja 2 alusel määratakse pensioni järgmises suuruses (protsentides ametikoha palgamäärast enne pensionile minekut):

a) vanaduspensioni — 40%;

b) töövigastuse, kutsehaiguse või üldhaigestumise tõttu invaliidistunutele:

I grupi invaliidsuse puhul — 40%
II grupi invaliidsuse puhul — 30%
III grupi invaliidsuse puhul — 20%

Pensioni arvutamiseks kehtestada järgmised ametikoha palgamäära piirnormid:

a) akadeemiate tegev- ja korrespondeerivatele liikmetele — 6000 rubla;
b) professoritele ja teaduste doktoritele — 4000 rubla;
c) dotsentidele, isikutele, kellel on vanema teadusliku töötaja nimetus, ja teaduste kandidaatidele — 2000 rubla;
d) isikutele, kellel on noorema teadusliku töötaja nimetus, samuti isikutele, kellel ei ole teadusliku töötaja nimetust või teaduslikku kraadi — 1000 rubla.

7. Pension toitja surma või teadmata äraoleku juhul määratakse järgmises suuruses (protsentides sellest pensionist, mis kuuluks toitjale endale, kui ta oleks I grupi invaliid):

kui on üks töövõimetu perekonnaliige — 40%
kui on kaks töövõimetut perekonnaliiget — 60%
kui on kolm või rohkem töövõimetut perekonnaliiget — 80%

Akadeemiate tegevliikmete perekonnaliikmetele määratakse toitja kaotuse puhul pension ettenähtud suuruses sõltumata rahalistest summadest, mis makstakse neile kooskõlas NSV Liidu Valitsuse erimäärustega.

III. Pensionide määramise ja väljamaksmise kord

8. Käesolevas määrustikus ettenähtud pensionid määratakse liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumide poolt, arvates pensionitaotluse avalduse esitamise päevast.

9. Isikud, kellel on õigus pensionile, võivad esitada pensionitaotluse avalduse igal ajal.

10. Teadusliku töötaja pensionitaotluse avaldusele tuleb juurde lisada tõendid:

a) tööstaaži kohta;

b) teadusliku töötaja nimetuse või teadusliku kraadi kohta;

c) invaliidsuse (arstliku tööekspertiisi komisjoni teatis) või vanaduse kohta;

d) viimases töökohas saadud ametikoha põhipalga määra kohta;

e) töövigastuse kohta (vastavatel juhtudel).

11. Toitja surma või teadmata äraoleku puhul perekonnale pensioni taotluse avaldusele tuleb juurde lisada:

a) tõend toitja teadusliku töötaja nimetuse või teadusliku kraadi kohta;

b) tõend tema viimase töökoha ametikoha põhipalga määra kohta;

c) tõend toitja tööstaaži ja vanuse kohta (vastavatel juhtudel);

d) perekonnaseisuaktide büroo teatis toitja surma kohta (või dokument teadmata äraoleku kohta);

e) tõend perekonnaliikmete sugulussidemete ja vanuse (vajalikel juhtudel perekonnaliikmete töövõimetuse) kohta;

f) tõend, et pensionitaotlejad perekonnaliikmed olid toitja ülalpidamisel (või vastavatel juhtudel seadusjärgsete ülalpidamiskohustuslike sugulaste puudumise kohta);

g) õppeasutuste teatis õppivate perekonnaliikmete kohta;

h) tõend töövigastuse kohta, kui toitja suri töövigastusest.

Pensioni saanud toitja perekonnale pensioni määramisel kasutatakse tema pensionitoimikus leiduvaid vastavaid tõendeid.

12. Pensioniavaldused kuuluvad liiduvabariigi sotsiaalkindlustuse ministeeriumi poolt läbivaatamisele 30 päeva jooksul nende saabumisest arvates. Avalduse läbivaatamise tulemustest teatab liiduvabariigi sotsiaalkindlustuse ministeerium avalduse esitajale kirjalikult. Teatises pensioni määramise kohta näidatakse pensionisuurus, samuti missugusest ametikoha palgamäärast pensioni suurus on arvutatud, mis alusel ja mis tähtajast pension on määratud.

13. Pensionäridele antakse pensionitunnistus vormi kohaselt, mis kindlaks määratud liiduvabariigi sotsiaalkindlustuse ministeeriumi poolt.

14. Käesoleva määrustiku alusel määratakse vanadus- ja invaliidsuspension ainult pärast töölt lahkumist koosseisulistelt ametikohta-

delt, mis on tähendatud käesoleva määrustiku punktis 1. Neile ametikohtadele tööle tagasipöördumisel katkestatakse pensioni maksmine.

Vanaduspensionäridele, I ja II grupi invaliididele, samuti III grupi invaliididele — meestele üle 60 eluaasta ja naistele üle 55 eluaasta, kes on lõpetanud töötamise käesoleva määrustiku punktis 1 tähendatud ametikohtadel, makstakse pensionid välja täielikult sõltumata nende töötasust teistel töödel.

III grupi invaliididele — meestele alla 60 eluaasta ja naistele alla 55 eluaasta, kes on katkestanud töötamise tähendatud ametikohtadel ja töötavad teistel ametikohtadel, kui nende töötasu ja pension kokku arvatuna ületab ametikoha palgamäära (juurde arvamata tasu teadusliku töötaja nimetuse eest) enne pensionile minekut, makstakse pension välja vähendatult summa võrra, mis ületab selle palgamäära, säilitades pensionäridele igal juhul vähemalt 50% määratud pensionist.

15. Perekonnaliikmetele, kes töötavad töölistena või teenistujatena või saavad stipendiumi, makstakse välja nendele määratud ja maksmisele kuuluv pensioni osa vähendatult nende poolt saadava töötasu või stipendiumi summa võrra.[1]

Perekonnaliikmete poolt käesoleva määrustiku punkt 7 teise lõike korras saadavad summad ei põhjusta määratud pensioni vähendamist.

16. Üksikule pensionärile, kes on paigutatud invaliidide- või vanadekodudesse, makstakse pension välja, maha arvates tema ülalpidamise kulud tähendatud asutustes.

Kui invaliidide- või vanadekodusse paigutatud pensionäril on ülal pidada töövõimetuid perekonnaliikmeid (punkt 3), makstakse igaühele neist 25% pensionäri poolt saadavast pensionist, kui niisuguseid perekonnaliikmeid ei ole üle kahe; kui töövõimetuid ülalpeetavaid perekonnaliikmeid on rohkem, makstakse neile 50% määratud pensionist, jagades selle nende vahel võrdselt.

Tähendatud juhtudel makstakse pensionärile pension välja, maha arvates järelejäävast summast tema ülalpidamiskulud.

17. Pensionide maksmist käesoleva määrustiku alusel teostatakse NSV Liidu riiklikust eelarvest.

Pensionid makstakse välja iga kuu selle kuu 15. päevast arvates, mille eest pension kuulub, hoiukassade kaudu pensionäri elukoha järgi.

18. Õigel ajal saamata jäänud pensionisummasid on pensionäril õigus nõuda 12 kuu jooksul nende arvutamise päevast arvates.

IV. Pensionäride soodustused

19. Pensionärid kasutavad lisa-elamispinda vastavalt kehtivale seadusandlusele teaduslike töötajate soodustuste kohta.

20. Seaduses ettenähtud administratiivkorras väljatõstmise juhtudel on kohalikud töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteed kohustatud võimaldama pensionäridele elamiseks kõlblikku elamispinda mitte vähemas suuruses kui nad kasutasid enne väljatõstmist.

21. Pensionäridel ja nende perekonnaliikmetel on õigus väljaspool järjekorda vastuvõtmisele sotsiaalkindlustuse ja tervishoiu asutustesse (invaliididekodudesse, internaatidesse, raviasutustesse jne.).

---

[1] Vt. NSVL Rahandusministeeriumi 18. oktoobri 1950. a. instruktiivkiri nr. 1519, lk. 85.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU 6. MÄRTSI 1956. a.
KORRALDUS nr. 1199-r

Vastu võtta NSVL Kõrgema hariduse ministeeriumi ettepanek NSVL Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määruse nr. 4140 «Teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise määrustiku kinnitamisest» kehtivuse laiendamisest NLKP KK juures asuva kõrgema parteikooli ja Ukraina KP KK juures asuva kõrgema parteikooli teaduslikele töötajatele.

Märgitud töötajatele pensioniõigust andva teadusliku ja pedagoogilise staaži hulka arvata nende töötamise aeg neis koolides kuni käesoleva korralduse väljaandmiseni.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU 27. JAANUARI 1953. a.
KORRALDUS nr. 1761-r

Laiendada NSVL Välisministeeriumi võõrkeelte kursuste professoriteõppejõudude koosseisule NSVL Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määrusega kehtestatud teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise kord.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU 27. OKTOOBRI 1952. a.
KORRALDUS nr. 28101-r

Täienduseks NSVL Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määrusega nr. 4140 kinnitatud teaduse ala töötajate pensionilise kindlustamise määrustikule määrata, et Isamaasõja perioodil (22. juunist 1941. a. kuni 9. maini 1945. a. ja Jaapaniga sõjast osavõtnuile — kuni 3. septembrini 1945. a.) Nõukogude Armee (Punaarmee, Sõjalaevastiku, Sõja-Õhulaevastiku) ridades, NSVL Siseministeeriumi ja NSVL Julgeoleku Ministeeriumi (SARK, RJRK) sõjavägedes, partisanisalkades ja rahvakaitses viibimise aeg arvatakse tööstaaži hulka, milline annab õiguse pensionile vastavalt teaduse ala töötajate pensionilise kindlustamise määrustikule, kui sellele eelnes ja temale järgnes töö selle määrustiku p. 1 märgitud ametikohtadel.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU 24. MAI 1952. a.
KORRALDUS nr. 12823-r [1]

Täienduseks NSV Liidu Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määrusele nr. 4140 määrata, et teaduslikele töötajatele pensioni määramisel, märgitud määrusega kinnitatud teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise määrustiku alusel, arvata teaduslike töötajate pensioniõigusliku tööstaaži hulka pedagoogilise töö aeg kõrgemates õppeasutustes Lätis, Leedus, Eestis, Ukraina ja Valgevene lääneoblastites ja Moldaavia paremkaldaäärsetes rajoonides kuni nõukogude võimu kehtestamiseni (välja arvatud tööaeg kõrgemates õppeasutustes nende territooriumide ajutise okupatsiooni ajal ja samuti usukultuse distsipliinide õpetamise aeg), tingimusel, et oleks töötatud vähemalt 5 aastat nõukogude asutustes ametikohtadel, millised on märgitud teaduseala töötajale pensionilise kindlustamise määrustiku punktis 1.

[1] Vaata ENSV Ministrite Nõukogu 20. juuni 1952. a. korraldust nr. 816-k.

NSVL MINISTRITE NÕUKOGU 3. JAANUARI 1952. a. KORRALDUS nr. 74-r

Laiendada vabariiklike, kraide ja oblastite kaheaastaste parteikoolide õppejõududele sotsiaalmajandusteaduste kabinettide juhatajatele, direktoritele ja direktori asetäitjatele õppe alal NSVL Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määrus nr. 4140 «Teaduseala töötajate pensionilise kindlustamise määrustiku kinnitamisest».

Pensioniõigusliku tööstaaži arvutamisel, arvestada nimetatud töötajate tööstaaži nende töötamisaeg neis koolides kuni käesoleva korralduse avaldamiseni.

NSVL RAHANDUSMINISTEERIUMI 18. OKTOOBRI 1950. a. INSTRUKTIIVNE KIRI nr. 1519 «TEADUSLIKE TÖÖTAJATE PEREKONNALIIKMETE PENSIONIDEST»

NSVL Rahandusministeerium teatab, et kooskõlas NSVL Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määrusega nr. 4140 kinnitatud teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise määrustiku punktiga 15 perekonnaliikmetelè, kes töötavad töölistena või teenistujatena või saavad stipendiumi, osa määratud ja kuuluvast pensionist makstakse välja vähendatult nende poolt saadava töötasu või stipendiumi summa võrra.

Perekonnaliikmete poolt saadav autoritasu arvustuste, kirjandusliku töö, episoodiliste loengute jne. eest, juhuslikud töötasud ei vähenda neile väljamakstava pensioni suurust.

V. PERSONAALPENSIONID

PERSONAALPENSIONIDE MÄÄRUSTIKU KINNITAMISEST

NSVL Ministrite Nõukogu 14. novembri 1956. a. määrus nr. 1475 [1]

Vastavalt Riiklike pensionide seaduse paragrahvile 60 NSVL Ministrite Nõukogu määrab:

1) kinnitada ja kehtestada 1. jaanuarist 1957. a. ligilisatud personaalpensionide määrustik;

2) lugeda kehtetuks lisas loetletud NSVL Valitsuse määrused ja korraldused. [2]

PERSONAALPENSIONIDE MÄÄRUSTIK

Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 14. novembri 1956. a. määrusega nr. 1475

(Väljavõte)

I. Üldalused

1. Personaalpensione määratakse isikutele, kes omavad erilisi teeneid Nõukogude riigi ees revolutsioonilise, riikliku, ühiskondliku ja majandusliku tegevuse alal või väljapaistvaid teeneid kultuuri, teaduse ja tehnika alal, ning nende isikute surma korral — nende perekonnaliikmetele.

2. Personaalpensionid määratakse: liidulise tähtsusega — teenete eest NSV Liidu ees; vabariikliku tähtsusega — teenete eest liiduvabariigi ees; kohaliku tähtsusega — kohaliku tähtsusega teenete eest.

II. Personaalpensionide määramise tingimused ja kord

3. Liidulise, vabariikliku ja kohaliku tähtsusega personaalpensionid määratakse isikutele, kes on saanud: mehed — 55-aastaseks, naised — 50-aastaseks, või sõltumata vanusest, kui nad on invaliidid.

4. Toitja surma puhul võib personaalpensione määrata surnud personaalpensionäri või personaalpensionile õigust andvaid teeneid omanud isiku järgmistele perekonnaliikmetele:

a) lastele, vendadele, õdedele ja lastelastele, kes ei ole saanud 16-aastaseks (õpilased — 18-aastaseks) või sõltumata vanusest, kui nad muutusid invaliidideks enne 16-aastaseks (õpilased — 18-aastaseks) saamist; sealjuures vendadele, õdedele ja lastelastele tingimusel, et neil ei ole töövõimelisi vanemaid;

---

[1] Vt. ENSV Ministrite Nõukogu 8. detsembri 1956. a. määrust nr. 310.

[2] Vt. loetelu lk. 92.

b) isale, emale, naisele (mehele), kui nad on saanud: mehed — 55-aastaseks, naised — 50-aastaseks, või on invaliidid;

c) ühele vanematest või abikaasale, sõltumata vanusest ja töövõimest, kui ta ei tööta ja hooldab surnud toitja lapsi, vendi, õdesid või lastelapsi, kes ei ole veel 8-aastased;

d) vanaisale ja vanaemale, kui puuduvad isikud, kes on seaduse järgi kohustatud neid ülal pidama.

Lapsendajad omavad õiguse pensionile võrdselt lastevanematega ja lapsendatud võrdselt lihaste lastega. Alaealised, kellel on õigus pensionile toitja kaotuse puhul, säilitavad õiguse ka pärast nende lapsendamist.

Surnud personaalpensionäri või personaalpensionile õigust andvaid teeneid omanud isiku lastele, kes õpivad kesk- või kõrgemas õppeasutuses, võib üksikjuhtudel toitja kaotuse pensioni määrata ka pärast 18-aastaseks saamist.

5. Personaalpensionid makstakse:

a) isikutele, kes jõudsid eluikka, mis on näidatud käesoleva määrustiku punktis 3 — eluaegselt;

b) alaealistele kuni 16-aastaseks saamiseni ja õpilastele — 18-aastaseks saamiseni;

c) invaliididele — invaliidsuse ajaks;

d) vanemale või abikaasale, kes hooldab surnud toitja lapsi, vendi, õdesid või lastelapsi, kes ei ole saanud 8-aastaseks — kuni lapse 8-aastaseks saamiseni.

Pensioni maksmist õpilastele võib pikendada kuni kesk- või kõrgema õppeasutuse lõpetamiseni, kuid mitte kauem kui 23-aastaseks saamiseni.

6. Personaalpension ja tema suurus määratakse igal üksikul juhul sõltuvalt isiku teenetest, kellele määratakse pension, tema tööjõu kaotuse astmest, materiaalsest kindlustatusest ja tema ülalpidamisel olevate perekonnaliikmete arvust.

Liidulise tähtsusega personaalpension määratakse mitte üle 2000 rubla suuruses, vabariikliku tähtsusega mitte üle 1200 rubla ja kohaliku tähtsusega — mitte üle 600 rubla kuus. [1]

7. Personaalpension toitja kaotuse puhul määratakse perekonnale järgmistes määrades: ühe või kahe töövõimetu perekonnaliikme olemasolul kuni 70 protsenti pensionist, kolme ja enam töövõimetu perekonnaliikme olemasolul — kui 100 protsenti surnud toitja pensionist või sellest pensionist, milline oleks võinud talle olla määratud.

Kõigi perekonnaliikmete personaalpensioni üldsuurus ei või ületada käesoleva määrustiku punktis 6 näidatud määrasid.

Igale perekonnaliikmele kuuluv pensioni osa määratakse kindlaks pensioni määrava organi poolt.

8. Liidulise tähtsusega personaalpensionid määratakse NSVL Minist-

---

[1] Vastavalt NSVL Ministrite Nõukogu 4. jaanuari 1957. a. korraldusele nr. 35-r on lõpetatud 1. detsembrist 1956. a. 16. septembrist 1946. a. kehtestatud 60.— rbl. lisandi kuus juurdearvutamine personaalpensionidele, mis määratakse uuesti või arvutatakse ümber vastavalt uue personaalpensionide määrustikule. Nendele pensionäridele, kellele personaalpension ümber ei arvutata, saadav 60.— rbl. lisand kuus arvatakse 1. detsembrist 1956. a. pensionisumma hulka. Juhul, kui pensionär 1. detsembriks 1956. a. ei saanud seda lisandit, siis edaspidi seda lisandit ei määrata ega maksmist ei uuendata.

rite Nõukogu juures asuva Personaalpensionide määramise komisjoni poolt, kelle koosseis kinnitatakse NSVL Ministrite Nõukogu poolt.

Vabariikliku tähtsusega personaalpensionid määratakse liiduvabariikide ministrite nõukogude juures asuvate personaalpensionide määramise komisjonide poolt. Nende komisjonide koosseis kinnitatakse liiduvabariikide ministrite nõukogude poolt.

Kohaliku tähtsusega personaalpensionid määratakse autonoomsete vabariikide ministrite nõukogude poolt ja kraide, oblastite, autonoomsete oblastite, ringkondade ja vabariigilise alluvusega linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede poolt, ning liiduvabariikides, kus puudub oblastiline jaotus — liiduvabariikide ministrite nõukogude juures asuvate personaalpensionide määramise komisjonide poolt.

Moskvas ja Leningradis määratakse kohaliku tähtsusega personaalpensionid linna töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede juures asuvate personaalpensionide määramise komisjonide poolt. Nende komisjonide koosseis kinnitatakse vastavate täitevkomiteede poolt.

9. Liidulise ja vabariikliku tähtsusega personaalpensionide määramise taotlused algatatakse NSVL ministeeriumide ja keskasutuste, liidu- ja autonoomsete vabariikide ministrite nõukogude, liiduvabariikide ministeeriumide ja keskasutuste, kraide, oblastite, autonoomsete oblastite, ringkondade ja vabariigilise alluvusega linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede, vabariiklike, kraide, oblastite, ringkondade ja vabariigilise alluvusega linnade parteiorganite, ÜAÜKN ja ametiühingute keskkomiteede poolt.

Kohaliku tähtsusega personaalpensionide (vabariikides, kus puudub oblastiline jaotus, ka vabariikliku tähtsusega pensionide) määramise taotlust võivad algatada nii käesoleva punkti esimeses lõigus nimetatud organid, kui ka linnade ja rajoonide töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteed, linnade ja rajoonide parteiorganid, samuti kraide ja oblastite ametiühingu organid.

10. Taotlusele personaalpensionide määramiseks isikutele, kes omavad erilisi teeneid, tuleb juurde lisada:

a) dokumendid, mis tõendavad isiku teeneid, kellele pension taotletakse;

b) selle isiku kaadriarvestusleht, mis on kinnitatud taotleva organisatsiooni poolt, või väljavõte parteiarvestuskaardist ning lühike elulookirjeldus (autobiograafia);

c) kaks fotot;

d) arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) tõend invaliidsuse kohta, kui antud isik ei ole jõudnud käesoleva määrustiku punktis 3 ettenähtud eluikka;

e) andmed perekonnaseisu kohta;

f) tõend töötasu kohta, kui aga antud isik saab pensioni, siis ka tõend saadava pensioni kohta.

11. Taotlusele personaalpensioni määramiseks erilisi teeneid omanud surnud isiku perekonnale tuleb juurde lisada:

a) ärakiri surmatunnistusest;

b) dokumendid, mis tõendavad sugulusvahekorda surnuga (ärakiri abielutunnistusest, ärakirjad laste sünnitunnistustest, rahvakohtu otsus, mis määrab sugulusvahekorra jne.);

c) tõend, et oli surnud isiku ülalpidamisel;

d) arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) tõend invaliidsuse kohta, kui antud isik ei ole jõudnud käesoleva määrustiku punktis 3 ettenähtud eluikka;

e) õppeasutuse tõend üle 16-aasta vanuste õppivate laste, vendade, õdede ja lastelaste kohta;

f) tõend saadava pensioni kohta isikute suhtes, kes saavad pensioni.

Kui personaalpension surnud isikule ei olnud määratud, siis tuleb tema perekonnaliikmetele pensioni määramise taotlusele juurde lisada ka käesoleva määrustiku punkti 10 allpunktides «a», «b», «f» tähendatud dokumendid.

12. Personaalpensioni taotlus tuleb läbi vaadata 15 päeva jooksul, arvates kõigi vajalike dokumentide saabumise päevast.

Otsus personaalpensioni määramise või personaalpensioni määramisest äraütlemise kohta teatatakse taotlust algatanud organisatsioonile hiljemalt 10 päeva jooksul pärast otsuse tegemist.

13. Otsus personaalpensioni määramise või personaalpensioni määramisest äraütlemise kohta on lõplik. Uute andmete ilmnemisel võib otsust uuesti läbi vaadata.

14. Kuni käesoleva määrustiku kehtestamiseni määratud personaalpensionide suurusi võib igal üksikjuhul muuta käesoleva määrustiku punktis 9 toodud organisatsiooni taotlusel.

15. NSVL Ministrite Nõukogu juures asuva Personaalpensionide Määramise Komisjoni otsuste ettevalmistamist ja vormistamist teostatakse NSVL Ministrite Nõukogu Asjadevalitsuse poolt, ning liidu- ja autonoomsete vabariikide ministrite nõukogude juures asuvate personaalpensionide määramise komisjonide otsuste ettevalmistamist ja vormistamist teostatakse liidu- ja autonoomsete vabariikide ministrite nõukogude asjadevalitsuste poolt.

Personaalpensonide määramise küsimuste ettevalmistamist ning kraide, oblastite, autonoomsete oblastite, ringkondade, vabariigilise alluvusega linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede, samuti Moskva ja Leningradi linna töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede juures asuvate personaalpensionide määramise komisjonide vastavate otsuste vormistamist teostavad vastavad sotsiaalkindlustuse osakonnad.

16. Isikutele, kellele on määratud liidulise või vabariikliku tähtsusega personaalpensionid, antakse pensionitunnistused välja liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumide poolt personaalpensionäri elukoha järgi.

Isikutele, kellele on määratud kohaliku tähtsusega personaalpensionid, antakse pensionitunnistused välja vastavalt oblastilist jaotust mitteomavate liiduvabariikide või autonoomsete vabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumide, kraide, oblastite või linnade sotsiaalkindlustuse osakondade poolt.

17. Pensionärilt personaalpensioni äravõtmine tema poolt toimepandud kuriteo, ebaväärika käitumise puhul ning samuti andmete ekslikkuse tõttu, millede alusel personaalpension määrati, toimub personaalpensioni määranud organi otsusel.

III. Personaalpensionide maksmise kord

18. Käesoleva määrustiku kohaselt määratud personaalpensioni makstakse töötavatele personaalpensionäridele täies ulatuses sel juhul, kui pensioni ja töötasu kogusumma ei ületa 3000 rubla kuus.

Kui personaalpensionäri pension ja töötasu kokku ületavad 3000 rubla kuus, alandatakse vastavalt väljamakstava pensioni määra niivõrra, et pensioni ja töötasu kogusumma moodustaks 3000 rubla. [1]

19. Liidulise ja vabariikliku tähtsusega personaalpensionid makstakse liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumide poolt riiklike tööhoiukassade kaudu personaalpensionäride elukoha järgi.

Kohaliku tähtsusega personaalpensionid makstakse kohalike sotsiaalkindlustuse organite poolt riiklike tööhoiukassade või posti kaudu pensionäride elukoha järgi liiduvabariikide ministrite nõukogude poolt kehtestatud korras.

20. Pensionide maksmist riiklike tööhoiukassade või posti poolt teostatakse alates selle kuu 20. päevast, mille eest pension makstakse.

Pension makstakse personaalpensionärile välja pensioniraamatu ja passi või mõne muu isikuttõendava dokumendi esitamisel. Personaalpensionär on kohustatud kord aastas esitama palgatõendi või õiendi mittetöötamise kohta. Juhul, kui personaalpensionäri materiaalses olukorras toimub mingi muudatus, mis mõjustab temale makstava pensioni määra (18. punkt), on ta kohustatud sellest teatama pensioni maksmist teostavale organile. [1]

21. Personaalpensionäri ümberasumisel teise elukohta saadetakse tema pensionitoimik uude elukohta ja määratud pensioni maksmine toimub vastava sotsiaalkindlustuse organi poolt pensionäri uue elukoha järgi.

Personaalpensionär on kohustatud teatama vastavale sotsiaalkindlustuse organile muudatustest tema perekonna koosseisus.

22. Vanade- ja invaliididekodudes elunevatele personaalpensionäridele makstakse neile määratud pensioni ja vanade- või invaliididekodus ülalpidamiskulude rahaline vahe, kuid vähemalt 25% nende pensionist.

Kui vanade- või invaliididekodus elava personaalpensionäri ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, siis makstakse neile: ühe perekonnaliikme olemasolul — 25 protsenti, kahe või enama perekonnaliikme olemasolul — 50 protsenti määratud pensionist, sealjuures jagatakse see summa nende vahel võrdselt. Ülejäänud pensioni osa, kuid mitte vähem kui 25% määratud pensionist, makstakse peale vanade- või invaliididekodus ülalpidamiskulude mahaarvestamist personaalpensionärile endale.

23. Toitja kaotuse puhul personaalpensioni saavatele lastele, vendadele, õdedele ja lastelastele nende paigutamisel lastekodudesse, internaatkoolidesse ja muudesse lasteasutustesse või õppeasutustesse täielikule riiklikule ülalpidamisele, katkestatakse personaalpensioni maksmine neis asutustes viibimse ajaks.

24. Personaalpensioni summad, mis jäid pensionäri poolt mõnedel põhjustel õigeaegselt nõudmata, makstakse välja möödunud aja eest,

---

[1] NSVL Ministrite Nõukogu 28. jaanuari 1958. a. määruse Nr. 113 redaktsioonis.

kuid mitte rohkem kui 3 möödunud aasta eest enne pöördumist pensioni kättesaamiseks.

Personaalpensioni summad, mis ei ole pensionäri poolt õigeaegselt kätte saadud sotsiaalkindlustuse organite süü läbi, makstakse välja möödunud aja eest piiramata mingi tähtajaga.

25. Personaalpensioni summad, mis maksti pensionärile liigselt välja tema süü läbi (teadlikult ebaõigete andmetega dokumentide esitamise, andmete õigeaegse mitteesitamise tõttu perekonna koosseisus toimunud muudatuste kohta jne.), peetakse kinni pensioni maksva organi otsusel (punkt 19) pensioni edasisel väljamaksmisel. Kinni peetakse igakordselt mitte üle 20% personaalpensionärile kuuluvast pensionisummast.

IV. Soodustused ja ühekordsed toetused personaalpensionäridele ja nende perekondadele

26. Personaalpensionärid omavad õiguse lisaelamispinnale liiduvabariikide seadusandlusega kehtestatud korras.

27. Elamispinna eest, mida kasutab personaalpensionär ja temaga koos elavad perekonnaliikmed, makstakse korteri üüri 50% suuruses tööliste ja teenistujate kohta kehtestatud tasumääradest. Kogu lisapinna eest, millisele personaalpensionär ja tema perekonnaliikmed omavad õigust, samuti liigse elamispinna eest kuni 15 m^2 makstakse üüri ühekordses suuruses.

28. Personaalpensionärile ja temaga koos elavatele tema perekonnaliikmetele võimaldatakse hinnaalandus 50% ulatuses kehtestatud tasumäärast kütte, vee, kanalisatsiooni, gaasi ja elektrienergia kasutamise eest.

Personaalpensionäridele soodustuste andmise kord elamispinna ja kommunaalteenuste eest tasumise alal määratakse kindlaks Kommunaalmajanduse Ministeeriumi poolt väljaantava juhendiga, pärast viimase kooskõlastamist liiduvabariigi Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumiga.

29. Personaalpensionäridel ja nende ülalpidamisel olevail perekonnaliikmeil on eesõigus erialasele meditsiinilisele ravile ja igasugusele tasuta proteesimisele (välja arvatud proteesid väärismetallidest).

30. Personaalpensionärid ja nende ülalpidamisel olevad perekonnaliikmed tasuvad ravimite eest, mis väljastatakse polikliinikute arstide retseptide alusel, kus nad seisavad arvel, 20% ulatuses ravimite hinnast.

31. Personaalpensionärid, sõltumata neile määratud pensioni summast, saavad lapse sünni puhul (vastsündinule varustuse muretsemiseks ja lapse toitmiseks) ja surnud perekonnaliikme matmiseks abiraha reeglite ja normide järgi, mis on kehtestatud seadusandlusega riikliku sotsiaalkindlustuse kohta.

Personaalpensionäri surma puhul saab tema perekond matuseabiraha 2 kuu pensioni ulatuses.

32. Erilise abi vajamise korral (tulekahju või muu loodusõnnetus, raske haigestumine, milline nõuab kõrvalabi jne.) võib personaalpensionäridele maksta ühekordseid toetusi.

Neid toetusi antakse: liidulise või vabariikliku tähtsusega personaalpensionäridele — liiduvabariikide sotsiaalkindlustuse ministeeriumide

poolt, ja kohaliku tähtsusega personaalpensionäridele — neile pensione maksvate sotsiaalkindlustuse organite poolt.

33. Käesoleva määrustiku punktides 26, 27, 28, 29, 30, 31 ja 32 kehtestatud soodustused laienevad samuti personaalpensionäridele, kes saavad pensioni toitja kaotuse puhul. [1]

37. Dokumendiks, mis tõendab personaalpensionäri õigusi käesoleva määrustikuga kehtestatud soodustustele, on pensionitunnistus.

38. Kõik kulud pesionide, rahaliste toetuste ning soodustuste võimaldamise alal kantakse liidulise tähtsusega personaalpensionäride osas — liidulise eelarve arvel, vabariikliku tähtsusega personaalpensionäride osas — liiduvabariigi eelarve arvel ja kohaliku tähtsusega personaalpensionide osas — vastava autonoomse vabariigi, krai, oblasti, vabariigilise alluvusega linna või oblastilise jaotuseta liiduvabariigi eelarve arvel.

SEOSES PERSONAALPENSIONIDE MÄÄRUSTIKU KEHTESTAMISEGA KEHTETUKS MUUTUNUD NSVL VALITSUSE MÄÄRUSTE JA KORRALDUSTE LOETELU

1) NSVL RKN 21. detsembri 1926. a. määrus «Liiduvabariikide organite poolt määratud personaalpensionide väljamaksmise korrast» (NSVL SK 1927. a. nr. 2 art. 23).
2) NSVL KTK ja RKN 30. mai 1928. a. määrus «Personaalpensionidest» (NSVL SK 1928. a. nr. 35 art. 315).
3) NSVL KTK ja RKN 20. septembri 1929. a. määrus «NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu 30. mai 1928. a. määruse «Personaalpensionidest» §§ 3 ja 9 muutmise kohta» (NSVL SK 1929. a. nr. 63 art. 577).
4) NSVL KTK ja RKN 22. augusti 1930. a. määrus «NSVL KTK ja RKN 30. mai 1928. a. määruse «Personaalpensionidest» täiendamise kohta» (NSVL SK 1930. a. nr. 44 art. 452).
5) NSVL KTK ja RKN 17. novembri 1933. a. määrus «NSVL KTK ja RKN 30. mai 1928. a. määruse «Personaalpensionidest» muutmise kohta» (NSVL SK 1933. a. nr. 67 art. 403).
6) NSVL RKN 15. detsembri 1945. a. määrus nr. 3239 «Personaalpensionid vanadele bolševikkudele».
7) NSVL Ministrite Nõukogu 28. juuli 1948. a. määrus nr. 2796 «Vabariikliku ja kohaliku tähtsusega personaalpensionidest».
8) NSVL Ministrite Nõukogu 14. aprilli 1949. a. määrus nr. 1507 «Vabariikliku ja kohaliku tähtsusega personaalpensionide määramise ja väljamaksmise korra juhendi kinnitamisest» (NSVL MK 1949. a. nr. 4 art. 35).
9) NSVL Ministrite Nõukogu 14. aprilli 1949. a. korraldus nr. 5047.
10) NSVL Ministrite Nõukogu 15. mai 1954. a. määruse nr. 910 «Abinõudest liidulise ja vabariikliku tähtsusega personaalpensioni saavate vanade NLKP liikmete materiaalsete-olustikuliste tingimuste edaspidiseks parandamiseks» punktid 2 ja 12.
11) NSVL Ministrite Nõukogu 17. juuni 1954. a. korraldus nr. 6492.
12) NSVL Ministrite Nõukogu 31. detsembri 1955. a. korraldus nr. 8657.

[1] Määrustiku punkte 34—36 ei tooda.

13) NSVL Ministrite Nõukogu 29. aprilli 1956. a. määrus nr. 582 «NSVL Ministrite Nõukogu 15. mai 1954. a. määruse nr. 910 «Abinõudest liidulise ja vabariikliku tähtsusega personaalpensioni saavate vanade NLKP liikmete materiaalsete-olustikuliste tingimuste edaspidiseks parandamiseks» täiendamisest».

EESTI NSV VALITSUSE MÄÄRUSTE JA KORRALDUSTE LOETELU, MILLISED PERSONAALPENSIONIDE MÄÄRUSTIKU KEHTESTAMISEGA KAOTASID KEHTIVUSE[1]

1. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 18. augusti 1948. a. määrus nr. 793 «Vabariikliku ja kohaliku tähtsusega personaalpensionide kohta».
2. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 7. juuni 1949. a. määrus nr. 415 «Vabariikliku ja kohaliku tähtsusega personaalpensionide määramise ja väljamaksmise korra kohta».
3. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 22. aprilli 1949. a. korraldus nr. 304-k.
4. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 4. novembri 1953. a. määrus nr. 769 «Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Personaalpensionide Määramise Komisjoni koosseisu kinnitamise kohta».
5. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 10. juuli 1954. a. määruse nr. 312 «Abinõudest liidulise või vabariikliku tähtsusega personaalpensioni saavate vanade NLKP liikmete-pensionäride aineliste ja elutarbeliste tingimuste edasiseks parandamiseks» punktid 2 ja 5.
6. Eesti NSV Ministrite Nõukogu 12. mai 1956. a. määrus nr. 101 «Eesti NSV Ministrite Nõukogu 10. juuli 1954. a. määruse nr. 312 «Abinõudest liidulise või vabariikliku tähtsusega personaalpensioni saavate vanade NLKP liikmete-pensionäride aineliste ja elutarbeliste tingimuste edasiseks parandamiseks» täiendamisest».

---

[1] Toodud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 8. detsembri 1956. a. määruse nr. 310 lisana.

VI. PENSIONID JA TOETUSED KINDRALITELE, ADMIRALIDELE, OHVITSERIDELE, SEERSANDI JA VANEMATE KOOSSEISU ÜLEAJATEENIJATELE, REAKOOSSEISU ÜLEAJATEENIJATELE-SPETSIALISTIDELE JA NENDE ISIKUTE PEREKONDADELE

ÜLDISEST SÕJAVÄEKOHUSTUSEST

1. septembri 1939. a. seadus

(väljavõte)

(«NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja», 1939, nr. 32)

56. Sõjaväelaste riiklik kindlustamine õnnetusjuhtumite või haavata saamise korral, pensionide väljaandmine väljateenitud aastate eest juhtiva koosseisu isikutele ja üleajateenijatele, samuti pensionide ja toetuste väljaandmine perekondadele sõjaväelase surma korral toimub NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu poolt kinnitatud määrustiku alusel.

KÕRGEMA, VANEMA JA KESKMISE JUHTIVA KOOSSEISU ISIKUTE, NOOREMA JUHTIVA KOOSSEISU ÜLEAJATEENIJATE, REAKOOSSEISU ÜLEAJATEENIJATE-SPETSIALISTIDE NING NENDE PEREKONDADE PENSIONIDEST JA TOETUSTEST

NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määrus nr. 1474
(NSVL MK, 1941, nr. 15, art. 282)

Üldise sõjaväekohustuse seaduse § 56 alusel NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu m ä ä r a b:

1. Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikutele, noorema juhtiva koosseisu üleajateenijatele ja reakoosseisu üleajateenijatele-spetsialistidele, keda arvatakse Punaarmeest, Sõjalaevastikust, piirivalvest ja sisevägedest reservi või lastakse erru, määrata pension väljateenitud aastate eest või pension invaliidsuse korral või vallandustoetus.

Ülalnimetatud juhtivasse ja reakoosseisu kuuluvate isikute perekondadele määrata pension või toetus.

2. Pension arvutatakse:

a) kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikutele ning nende perekondadele — viimase ametikoha koosseisulisest teenistustasust;

b) noorema juhtiva koosseisu üleajateenijatele ja reakoosseisu üleajateenijatele-spetsialistidele ja nende perekondadele — koosseisulise teenistustasu ja määratud toidunormi väärtuse summast. (NSV Liidu Ministrite Nõukogu 30. mai 1950. a. määruse nr. 2299 redaktsioonis.)

Pensionid väljateenitud aastate eest

3. Pension väljateenitud aastate eest määratakse juhtiva koosseisu isikutele ja üleajateenijatele, kellel on välja teenitud vähemalt 25 aastat. [1]

Väljateenitud aja hulka arvatakse kogu teenistus Punaarmees, Sõjalaevastikus, piirivalve- ja sisekaitsevägedes nii juhtiva koosseisu ametikohtadel, kui ka reakoosseisus.

Väljateenitud aja arvutamisel arvestatakse:

a) üks kuu teenistust kolme kuu eest — sõjaväe osades, staapides ja asutustes, mis kuulusid tegevväe koosseisu: lahinguoperatsioonide ajal NSV Liidu kaitsmisel, kodusõja perioodil ja teistes lahingulistes operatsioonides;

b) üks kuu teenistust kahe kuu eest — sõjaväe õhujõudude üksustes lendudel, ÜEK, ÜRPV ja SARK piirikaitse väeosade piirivalvepunktides ja komandantuurides, allveelaevadel rivisoleku ajal, traaleritel lahingumiinide traalimisel, tuukritena.

Märkus. Kui on kaks alust väljateenitud aja soodustatud korras arvutamiseks ühe ja sama teenistuse perioodi eest, võetakse väljateenitud aja arvutamisel aluseks see aeg, mis annab suurema soodustuse.

4. Väljateenitud aja arvutamisel, mis on näidatud § 3, väljateenitud aja hulka arvatakse:

a) teenistus Punakaardi üksustes, mis tegutsesid ajavahemikul 7. novembrist 1917. a. kuni 23. veebruarini 1918. a. — arvestusega üks kuu teenistust nelja kuu eest; b) teenistus punastes partisanisalkades — üks kuu kolme kuu eest; c) teenistus ÜEK ja ÜRPV organites operatiivtööl juhtiva koosseisu ametikohtadel kuni 1. jaanuarini 1922. a. — üks kuu teenistust kolme kuu eest.

5. Kahekümne viie aasta väljateenimise eest määratakse pension 50% teenistustasust (§ 2). Iga väljateenitud aasta eest 26 kuni 35 aastani suureneb pension 3% teenistustasust. 35 aasta väljateenimise eest määratakse pension 80% teenistustasust.

Invaliidsuspension

6. Invaliidsuspension määratakse juhtiva koosseisu isikutele ja üleajateenijatele, kes on jäänud I, II, III grupi invaliidideks, järgmistes suurustes:

---

[1] NSV Liidu Ministrite Nõukogu 29. mai 1949. a. määrusega nr. 2201 on laiendatud NSV Liidu Lennukitööstuse Ministeeriumi lenduritele-katsetajatele pensioniline kindlustus väljateenitud aastate eest, mis on kehtestatud NSV Liidu RKN-i määrusega 5. juunist 1941. a. nr. 1474.

	Invaliidid		
	I grupp	II grupp	III grupp
	% teenistustasust (§ 2)		
a) juhtiva koosseisu isikutele ja üleajateenijatele, kes invaliidistusid NSV Liidu kaitsmisel lahingutes või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haavade, põrutuste või vigastuste, samuti rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel	75	55	40
b) juhtiva koosseisu isikutele ja üleajateenijatele, kes invaliidistusid haiguse tõttu, mis ei ole seotud rindel viibimisega või õnnetusjuhtumi läbi, mis ei ole seotud sõjaväeteenistuse kohustuse täitmisega	60	45	30

8. Viie aasta väljateenimisel invaliidsuspension suureneb 5% võrra teenistustasust (§ 2). Enam kui 5 aasta väljateenimisel invaliidsuspension suureneb peale selle 1% võrra teenistustasust iga väljateenitud aasta kohta peale 5 aastat. Invaliidsuspensioni üldine suurus ühes lisanditega väljateenitud aja eest ei või ületada:

1) juhtiva koosseisu isikutele ja üleajateenijatele, kes on näidatud § 6 punktis «a», — I grupi invaliidid — 85%, II grupi invaliidid — 65% ja III grupi invaliidid — 45% teenistustasust;

2) juhtiva koosseisu isikutele ja üleajateenijatele, kes on näidatud § 6 punktis «b», — I grupi invaliidid — 70%, II grupi invaliidid 55% ja III grupi invaliidid — 35% teenistustasust.

Invaliidsuspensioni juures arvestatakse väljateenitud aeg samas korras, nagu pensioni juures väljateenitud aja eest (§§ 3 ja 4).

Pensionid ja toetused surnud juhtiva koosseisu isikute ja üleajateenijate perekondadele

9. Surnud juhtiva koosseisu isikute ja üleajateenijate perekondadele määratakse pensionid järgmises suuruses:

	Perekonna koosseis		
	kolme ja enama töövõimetuga	kahe töövõimetuga	ühe töövõimetuga
	% teenistustasust (§ 2)		
a) Lahingutes NSVL kaitsel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haavade, põrutuste või rindel viibimisega seotud haigestumise tagajärjel surnud juhtiva koosseisu isikute ja üleajateenijate perekondadele, samuti juhtiva koosseisu isikute ja üleajateenijate hulgast ülaltähendatud põhjustel invaliidsuspensioni või täielikult väljateenitud aastate eest (35 aastat) pensioni saanud surnud pensionäride perekondadele	60	45	30

b) Sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisega mitteseotud õnnetusjuhtumi või rindel viibimisega mitteseotud haigestumise tagajärjel surnud juhtiva koosseisu isikute ja üleajateenijate perekondadele, samuti juhtiva koosseisu isikute ja üleajateenijate hulgast ülaltähendatud põhjustel invaliidsuspensioni või vähem kui 35 aasta väljateenitud aja eest pensioni saanud surnud pensionäride perekondadele	45	35	25

10. [1]

11. Juhtiva koosseisu ja üleajateenijate hulgast surnud isikute, kellel oli väljateenitud 5 ja rohkem aastat, perekondadele pension suurendatakse paragrahv 8 järgi, kuid selle juures pension ei või ületada:

1) juhtiva koosseisu isikute ja üleajateenijate perekondadele, kes on näidatud § 9 punktis «a», — perekondadele kolme ja enama töövõimetuga — 70%, perekondadele kahe töövõimetuga — 55% ja perekondadele ühe töövõimetuga — 35% teenistustasust;

2) juhtiva koosseisu isikute ja üleajateenijate perekondadele, kes on näidatud § 9 punktis «b», — perekondadele kolme ja enama töövõimetuga — 55%, perekondadele kahe töövõimetuga — 45% ja perekondadele ühe töövõimetuga — 30% teenistustasust (§ 2).

12. Juhtiva koosseisu ja üleajateenijate hulgast surnud isikute naistele, kellel ei ole pensioni õigust ja kes ei saa pensioni lastele, antakse ühekordne toetus kuu teenistustasu suuruses viimase ametikoha järgi. surnud pensionäride naistele — ühe kuu pensioni suuruses.

13. [1]

Pensionide ja toetuste määramine ning väljamaksmine

14. Pensionid ja toetused määratakse NSV Liidu Kaitse-, Sõjalaevastiku ja Siseasjade Rahvakomissariaadi organite poolt vastavalt kuuluvusele.

15. Pension makstakse sõltumata töötasust täielikult välja:

a) juhtiva koosseisu isikutele ja üleajateenijatele — I ja II grupi invaliididele või nendele, kes saavad pensioni 30 ja enam väljateenitud aasta eest;

b) perekonnaliikmetele — pensionäridele-meestele vanusega üle 60 aasta ja naistele üle 55 aasta või nendele, kes on arvatud I ja II grupi invaliidideks.

Juhtiva koosseisu isikutele ja üleajateenijatele, kes saavad invaliidsuspensioni III invaliidsusgrupi järgi või pensioni vähem kui 30 aasta väljateenimise eest, pension makstakse täielikult, kui töötasu ja pension kokku ei ületa teenistustasu, millest on arvutatud pension; kui töötasu ja pension kokku ületavad teenistustasu, vähendatakse pension vastavalt teenistustasu ületava summa võrra, igal juhul pensionärile säilitatakse mitte vähem kui 50% tema pensionist.

16. [2]

---

[1] Kehtetu vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 2. jaan. 1957. a. määrusele nr. 1.

[2] Vastavalt NSVL Ministrite Nõukogu 23. septembri 1955. a. määrusele nr. 1725 NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määruse nr. 1474 punkt 16 on kehtetu 1. oktoobrist 1955. a.

17. Laiendada pensionäridele — juhtiva koosseisu isikutele ja üleajateenijatele, kes saavd pensioni käesoleva määruse alusel, üldist sotsiaalkindlustuse seadusandlust toetuste suuruse ja väljamaksmise korra kohta lapse sündimise ja perekonnaliikmete matmise juhul.

Toetus surnud pensionäride — juhtiva koosseisu isikute ja üleajateenijate — matmiseks antakse kahe kuu pensioni suuruses.

18. Käesolev määrus jõustub 1. juulist 1941. a.

19. Käesoleva määrusega kehtestatud kord pensionide ja toetuste määramiseks laiendada [1]:

a) NSVL Siseasjade Rahvakomissariaadi ja Julgeoleku Rahvakomissariaadi organite juhtiva koosseisu isikutele, kellel on sõjaväeline või eri auaste;

b) NSVL SARK-i miilitsa ning tuletõrje ja kinnipidamiskohtade sõjaväelistatud valve juhtiva kosseisu (keskmine ja kõrgem) isikutele;

c) ülalnimetatud juhtivast koosseisust surnud isikute perekondadele.

20. Käesoleva määrusega kehtestatud pensionide ja toetuste väljamaksmise korda laiendada pensionäridele, kes saavad pensioni 21. veebruari 1931. a. määruse alusel (NSVL SK 1931. a. nr. 11 §§ 118 ja 119), selle juures:

a) pensionäridele Punaarmee, Sõjalaevastiku, NSVL SARK ja RJRK piirivalve ja sisevägede ning organite töötajate juhtiva koosseisu hulgast, samuti nende isikute perekonnaliikmetele, kes on arvatud pensionile peale 1. novembrit 1938. a., pensionid arvutada teenistustasust viimase ametikoha järgi armees, laevastikus, NSVL SARK ja RJRK piirivalve ja sisevägedes ning organites (§§ 2 ja 19);

b) pensionäridele miilitsa ning tuletõrje ja kinnipidamiskohtade sõjaväelistatud valve juhtivast koosseisust (keskmine ja kõrgem), samuti nende perekonnaliikmetele, kes on arvatud pensionile peale 1. juulit 1939. a., pension arvutada viimase ametikoha teenistustasust miilitsas ja sõjaväelistatud valves (§ 19) [2];

c) kõigile ülejäänud pensionäridele maksta pension endises suuruses, suurendades seda pensionäridele armee, laevastiku, piirivalve ja sise-

---

[1] Sõjaväelistatud valve juhtiva koosseisu ja nende perekondade pensionilist kindlustamist korraldatakse NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määrusega nr. 1474 järgnevates ministeeriumides ja ametkondades:

a) NSVL Teedeministeeriumis — NSVL Ministrite Nõukogu 25. juuni 1949. a. määrus nr. 2710;

b) Jõelaevanduse Ministeeriumis — NSVL Ministrite Nõukogu 9. veebruari 1950. a. määrus nr. 565;

c) Merelaevanduse Ministeeriumis — NSVL Ministrite Nõukogu 4. märtsi 1950. a. määrus nr. 886;

d) NSVL Ministrite Nõukogu juures asuva Tsiviilõhulaevastiku Peavalitsuses — NSVL Ministrite Nõukogu 30. jaanuari 1951. a. määrus nr. 285;

e) Sideministeeriumis — NSVL Ministrite Nõukogu 11. aprilli 1952. a. määrus nr. 1757;

g) 1. kategooria sõjaväelistatud valve mõnedes ministeeriumides ja ametkondades.

Teiste eelpool loetlemata ministeeriumide ja ametkondade sõjaväelistatud valve töötajatele, vastavalt NSVL Ministrite Nõukogu 22. augusti 1947. a. määrusele nr. 2962 laieneb riiklik sotsiaalkindlustus.

[2] Punktides «a» ja«b» märgitud SARK-i ja RJRK-i (praegu Siseministeerium ja Julgeoleku komitee) organite töötajatele ja nende perekondadele pensionid arvutatakse 1. aprillist 1944. a. koosseisu täiest teenistustasust viimase ametikoha järgi — NSVL RKN 3. aprilli 1944. a. määrus nr. 342.

vägede juhtiva koosseisu isikute ja üleajateenijate hulgast ning nende perekondadele 50%, pensionäridele NSVL SARK ja RJRK organite töötajate ja NSVL SARK miilitsa ning tuletõrje ja kinnipidamiskohtade sõjaväelistatud valve töötajate hulgast ja nende perekondadele 25%, kaasa arvates pensioni lisandid, mida makstakse vastavalt NSVL RKN 19. märtsi 1935. a. määrusele nr. 471.

21. [Ei tooda, kui eelnevalt väljaantud aktide muutmist käsitav.]

OHVITSERIDE JA ÜLEAJATEENIJATE NING NENDE PEREKONDADE PENSIONIDEST

NSV Liidu Ministrite Nõukogu 2. jaanuari 1957. a. määrus nr. 1

(Väljavõte)

1. Kehtestada, et kui kooskõlas NSVL RKN määrusega 5. juunist 1941. a. nr. 1474 teenistustasust arvutatud invaliidsuspension ohvitseridele või üleajateenijatele või toitjakaotuse pension nende perekondadele on väiksem pensionist, mis arvutatud märgitud teenistustasuga võrdsest töötasust Riiklike pensionide seaduse järgi seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele, määratakse pension ohvitseridele ja üleajateenijatele ning nende perekondadele Riiklike pensionide seadusega ettenähtud korras ja suuruses.

2. Laiendada ohvitserikoosseisu isikutele, üleajateenijatele ning nende perekondadele NSVL Ministrite Nõukogu määrusega 4. augustist 1956. a. nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 27 allpunkti «b», punktide 58, 60, 61, 63, 64, 67, punkti 68 allpunktide «b» ja «c» ja punkti 180 kehtivus.

3. Kehtestada, et pensionäridele ohvitseride ja üleajateenijate hulgast, kes saavad invaliidsuspensioni ja on pärast pensioni määramist töötanud vähemalt kaks aastat töölistena, teenistujatena või tööndusкooperatsiooni artellide liikmetena, võivad sotsiaalkindlustuse organid määrata pensioni alustel, mis kehtestatud töölistele ja teenistujatele. Seejuures pensionäridele, kes on invaliidistunud lahingutes NSVL kaitsel või muude sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel saadud haava, põrutuse või vigastuse, samuti rindel haigestumise tagajärjel, pension määrata normides, mis on kehtestatud töövigastuse tagajärjel invaliidistunud töölistele ja teenistujatele.

NSVL Kaitseministeeriumi poolt määratud pensioni väljamaksmine märgitud isikutele lõpetada sotsiaalkindlustuse organite poolt pensioni määramise päevast. [1]

4. Laiendada käsitatava määruse kehtivust NSVL Siseministeeriumi ja NSVL Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Julgeoleku Komitee ohvitseridele, üleajateenijatele ja juhtiva koosseisu isikutele, samuti nende perekondadele.

5. Määrata, et NSVL Kaitseministeeriumi, NSVL Siseministeeriumi ja NSVL Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Julgeoleku Komitee pensionäridele, kes saavad invaliidsuspensioni või toitjakaotus-

[1] Punkt 3 on antud NSVL Ministrite Nõukogu 27. mai 1957. a. määruse nr. 582 redaktsioonis.

pensioni ning seoses märgitud määruse andmisega omavad õiguse suuremale pensionile, pensionid suurendatakse vastavalt pensioni määramise päevast, kuid mitte varem kui 1. oktoobrist 1956. a. Kehtestada, et märgitud määrus laiendatakse ka isikutele, kes varemkehtinud seadusandluse alusel ei omanud õigust pensionile, kuid selle määruse alusel niisuguse õiguse omandavad. Seejuures pensionid määratakse pensioni taotlemise päevast, kuid mitte varem kui käsitatava määruse kehtestamise päevast.

6. Anda NSVL Kaitseministrile, NSVL Siseministrile ja NSVL Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Julgeoleku Komitee esimehele õigus mitte rakendada NSVL Ministrite Nõukogu määrusega 8. juunist 1955. a. nr. 1102 kehtestatud kitsendusi pensionilisel kindlustamisel üksikute sõjaväelaste suhtes, kes on vabastatud sõjaväelase auastet diskrediteerivate tegude eest, samuti kes on karistatud sooritatud kuritegude eest ja karistuse ära kandnud või vabastatud amnestia alusel, kui neilt pole ära võetud sõjaväelist auastet.

NSV LIIDU RKN 5. JUUNI 1941. a. MÄÄRUSE «KÕRGEMA, VANEMA JA KESKMISE JUHTIVA KOOSSEISU ISIKUTE, NOOREMA JUHTIVA KOOSSEISU ÜLEAJATEENIJATE, REAKOOSSEISU ÜLEAJATEENIJATE-SPETSIALISTIDE NING NENDE PEREKONDADE PENSIONIDEST JA TOETUSTEST» TÄIENDAMISE KOHTA

NSVL RKN 30. juuni 1945. a. määrus nr. 1545
(NSVL MK 1945. a. nr. 5, art. 69)

NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määruse «Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikute, noorema juhtiva koosseisu üleajateenijate, reakoosseisu üleajateenijate-spetsialistide ning nende perekondade pensionidest ja toetustest» (NSVL MK 1941. a. nr. 15 art. 282) punkti 3 täiendamiseks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

kehtestada, et raviaeg sõjaväelastele, kes on viibinud raviasutustes ravil lahingus saadud haavade, rindel saadud põrutuste ja vigastuste tagajärjel, samuti Isamaasõja perioodil rindel saadud haigestumiste tagajärjel, mis olid seotud sõjaväeteenistuses olemisega, arvestatakse pensioni määramisel nagu teenistus tegevväes, s. o. iga kuu raviasutuses viibimist arvestatakse kolme teenistuskuu eest.

MERESÕJATEGEVUSE PIIRKONDADES SÕITVATE MERELAEVASTIKU LAEVADE MEREMEESTE JA NENDE PEREKONDADE PENSIONIDEST

NSVL RKN 12. septembri 1942. a. määrus nr. 1511
(NSVL MK 1942. a., nr. 8 art. 131)

(Väljavõte)

1. Laiendada meresõjategevuse piirkondades sõitvatele merelaevastiku laevade meremeestele ja nende perekondadele invaliidsuse ja toitja kaotuse pensionide määramise kord ja pensionide suurused, mis on ette nähtud NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud riiklike pensionide määramise ja väljamaks-

mise korra määrustikuga rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele ja nende perekondadele [1] ja NSVL RKN-i 5. juuni 1941. a. määrusega nr. 1474 «Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikute, noorema juhtiva koosseisu üleajateenijate, reakoosseisu üleajateenijate-spetsialistide ning nende perekondade pensionidest ja toetustest» (NSVL MK 1941. a., nr. 15, art. 282). [2]

2. Pensionide määramisel kooskõlas käesoleva määruse punktiga 1 lugeda kõrgemasse, vanemasse ja keskmisesse juhtivasse koosseisu kuuluvaiks: kaptenid, karavanide ülemad, bagermeistrid, abid poliitilisel alal, kaptenite abid, bagermeistrite abid, vanemmehaanikud, mehaanikud, karavani insenerid-mehaanikud, donkermanid, elektromehaanikud, raadiotehnikud ja lootsid.

MERELAEVASTIKU TÖÖTAJATE PENSIONIDEST

NSVL RKN 20. märtsi 1944. a. määrus nr. 298

1. Laiendada kõigile sõjategevuse piirkondades töötavaile merelaevastiku töötajatele pensionide määramise kord ja pensionide suurused, mis on ette nähtud NSVL RKN 12. septembri 1942. a. määrusega «Meresõjategevuse piirkondades sõitvate merelaevastiku laevade meremeeste ja nende perekondade pensionidest» (NSVL MK 1942. a., nr. 8, art. 131).

2. Pensionide määramisel vastavalt käesoleva määruse punktile 1 lugeda ohvitseri koosseisu kuuluvaiks isikud, kes töötavad ametikohtadel, mis kuuluvad 6-ndasse või kõrgemasse ametikategooriasse.

SÕJATEGEVUSE PIIRKONDADES SÕITVATE JÕELAEVASTIKU LAEVADE LAEVAMEESTE JA NENDE PEREKONDADE PENSIONIDEST

NSVL RKN 22. oktoobri 1942. a. määrus nr. 1728
(NSVL MK 1942. a., nr. 9, art. 152)

(Väljavõte)

1. Laiendada sõjategevuse piirkondades sõitvatele jõelaevastiku laevade laevameestele ja nende perekondadele invaliidsuse- ja toitjakaotuse pensionide määramise kord ja pensionide suurused, mis on ette nähtud NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga rea-, seersandi- ja vanemate koosseisu ajateenijatele ja nende perekondadele [1] ja NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määrusega nr. 1474 «Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikute, noorema juhtiva koosseisu üleajateenijate, reakoosseisu üleajateenijate-spetsialistide ning nende perekondade pensionidest ja toetustest» [2] (NSVL MK 1941. a. 15, art. 282).

2. Pensionide määramisel vastavalt käesoleva määruse punktile 1 lugeda kõrgemasse, vanemasse ja keskmisesse juhtivasse koosseisu kuuluvaiks: kaptenid, abid poliitilisel alal, mehaanikute esimesed ja teised abid, lootsid, bagermeistrid ja bagermeistrite abid;

[1] NSVL Ministrite Nõukogu 29. juuni 1957. a. määruse nr. 808 redaktsioonis.
[2] Vt. lk. 94.

NSVL KALATÖÖSTUSE RAHVAKOMISSARIAADI TÖÖNDUSLIKE JA TRANSPORDILAEVADE UJUVKOOSSEISU JA ÕHULAEVASTIKU LENNUKOOSSEISU PENSIONIDEST

NSVL RKN 22. detsembri 1942. a. korraldus nr. 24543-r

(Väljavõte)

1. Laiendada sõjategevuse piirkondades töötavaile NSVL Kalatööstuse Rahvakomissariaadi tööndusliike ja transpordilaevade ujuvkoosseisule (kaasa arvatud vahetult laevadel töötavad töölised, insenertehnilised töötajad ja teenistujad) ja õhulaevastiku lennukoosseisule ja nende perekondadele invaliidsuse ja toitja kaotuse pensionide määramise kord ja pensionide suurused, mis on ette nähtud NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele ja nende perekondadele [1] ja NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määrusega nr. 1474 «Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikute, noorema juhtiva koosseisu üleajateenijate, reakoosseisu üleajateenijate-spetsialistide ning nende perekondade pensionidest ja toetustest». [2]

2. Pensionide määramisel kooskõlas käesoleva määruse punktiga 1 lugeda kõrgemasse, vanemasse ja keskmisesse juhtivasse koosseisu kuuluvaiks: kaptenid, karavanide ülemad, bagermeistrid, vanemmehaanikud, mehaanikud, ujuvtehaste (vähipüüdjad, vaalapüügi emalaev, refrigeraatorid, mitteiseliikuvad ujuvtehased) tsehhide ülemad ja mehaanikud, traalimeistrid, kala ja mereloomade töötlemise meistrid, karavani elektromehaanikud, raadiotehnikud, lootsid, piloodid ja pardamehaanikud. [3]

TEEDE RAHVAKOMISSARIAADI RAUDTEEDE RINDELÄHEDASTE LÕIKUDE TÖÖTAJATE TÖÖTASU KÕRGENDAMISEST JA PENSIONILISEST KINDLUSTAMISEST

Teede RK 12. jaanuari 1943. a. käskkirjast nr. 38-ts.

NSVL RKN 5. jaanuari 1943. a. määrusega nr. 14 kehtestas kõikidele raudteede rindelähedastes lõikudes töötavatele raudteelastele igakuuliste lisandite maksmise põhitöötasu juurde 25% suuruses ja laiendas nimetatud töötajatele ja nende perekondadele invaliidsuse ja toitja kaotuse pensioni määramise korda ja pensioni suurused, mis on ette nähtud NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele ja nende perekondadele [1] ja NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määrusega nr. 1474 «Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikute,

---

[1] NSVL Ministrite Nõukogu 29. juuni 1957. a. määruse nr. 808 redaktsioonis.
[2] Vt. lk. 94.
[3] NSVL RKN 10. juuli 1943. a. korraldusega nr. 13129-r loetakse kõrgemasse, vanemasse ja keskmisesse juhtivasse koosseisu kuuluvaks ka NSVL Kalatööstuse Rahvakomissariaadi transport-tööndusliike merelaevade kaptenite abid ja abid poliitilisel alal.

noorema juhtiva koosseisu üleajateenijate, reakoosseisu üleajateenijate-spetsialistide ning nende perekondade pensionidest ja toetustest». [1]

Pensionide määramisel lugeda kõrgemasse, vanemasse ja keskmisse juhtivasse koosseisu kuuluvaiks: teede, ametite, osakondade, jaoskondade, distantside, piirkondade ülemad; iseseisvate kontorite ülemad, jaamade, depoode, vaguni-remontpunktide, vaksalite, töökodade, tsehhide, materiaal-tehniliste baaside, Teede RK eriüksuste tagavaraosade äride ja ladude ning erireservi vedurite kolonnide ülemad; eriformeerimise sektorite, osade, gruppide ja büroode ülemad; kaubaveohoovide, sorteerimisplatvormide ja kommertsoperatsioonide juhatajad, jäätehaste ülemad; eriülesandevagunite ülemad; töödejuhatajad ja tootmiskolonnide ülemad; valveülemad; ülalloetletud ülemate ja juhatajate asetäitjad ning abid; komandandid ja majandusjuhatajad, rongibrigaadide reservide ülemad ja nende abid; sorteerimiskallakute ülemad ja kallakute seadmete juhatajad; laboratooriumide juhatajad, laborandid, insenerid, mehaanikud, tehnikud, revidendid, instruktorid, vanemmasinistid, inspektorid ja pearaamatupidajad; jaoskondade dispetšerid ja korrapidajad; depoo, jaamade, vaksalite, teede, kallakute ja vedurite pöördepunktide korrapidajad; vedurite ja vagunite vastuvõtjad; hoonete ülevaatajad; meistrid.

SÕJATEGEVUSE PIIRKONDADES SÕITVATE MERE- JA JÕELAEVASTIKU LAEVADE MEDITSIINILISTE TÖÖTAJATE JA NENDE PEREKONDADE PENSIONIDEST

NSVL RKN 7. jaanuari 1943. a. määrus nr. 26

1. Laiendada sõjategevuse piirkondades sõitvate mere- ja jõelaevastiku meditsiinilistele töötajatele ja nende perekondadele invaliidsuse ja toitja kaotuse pensionide määramise kord ja pensionide suurused, mis on ette nähtud NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele ja nende perekondadele [2] ja NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määrusega nr. 1474 «Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikute, noorema juhtiva koosseisu üleajateenijate, reakoosseisu üleajateenijate-spetsialistide ning nende perekondade pensionidest ja toetustest» [1] (NSVL MK 1941. a. nr. 15 art. 282).

2. Pensionide määramisel kooskõlas käesoleva määruse punktiga 1 lugeda arstid, velskrid ja vanemmedõed kõrgemasse, vanemasse ja keskmisesse juhtivasse koosseisu kuuluvaiks.

---

[1] Vt. lk. 94.

[2] NSVL Ministrite Nõukogu 29. juuni 1957. a. määruse nr. 808 redaktsioonis.

PUNAARMEE KAITSEEHITUSTE JA INSENERIVÄGEDE VALITSUSE ORGANITES KAITSELIINIDE PÜSTITAMISEL TÖÖTAVATE VABAPALGALISE KOOSSEISU TÖÖTAJATE PENSIONIDEST

NSVL RKN 5. augusti 1943. a. määrus nr. 863

(Väljavõte)

1. Laiendada sõja-ehitussalkade, autokolonnide, autosalkade, hobutranspordi salkade, raskete mehhaniseeritud salkade, sõjaväliehituste valitsuste, kaitseehituste valitsuste, geoloogiliste salkade kogu isiklikule vabapalgalisele koosseisule ja nende perekondadele invaliidsuse ja toitja kaotuse pensionide määramise kord ja pensionide suurused, mis on ette nähtud NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele ja nende perekondadele [1] ja NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määrusega nr. 1474 «Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikute, noorema juhtiva koosseisu üleajateenijate, reakoosseisu üleajateenijate-spetsialistide ning nende perekondade pensionidest ja toetustest». [2]

2. Pensionide määramisel kooskõlas käesoleva määruse punktiga 1 lugeda:

a) keskmisesse, vanemasse ja kõrgemasse juhtivasse koosseisu insenerid, töödejuhatajad, konstruktorid, mehaanikud, töökodade ülemad ja ülemate abid, tsehhide ülemad, osakondade ülemate abid, jaoskondade ülemad ja ülemate abid, baaside ülemad, tuletõrjevalve ülemad, garaažide ülemad, mehhaniseeritud salkade ülemad, autosalkade komandöride abid tehnilisel alal, tehnilise kontrolli gruppide ülemad, sõja-ehitussalkade ülemad majanduse alal, sõjaehitussalkade rühmade komandörid, arstid, ökonomistid, agronoomid, zootehnikud, tehnikud, raamatupidajad, inspektorid, klubide ülemad, vanemmedõed, arstiabid, asjaajamise juhatajad, vastutavad täidesaatjad varustuse alal, veterinaarvelskrid, kümnikud.

SÕJATEGEVUSE PIIRKONDADES TÖÖTAVATE SIDE RAHVAKOMISSARIAADI TÖÖTAJATE JA NENDE PEREKONDADE PENSIONIDEST

NSVL RKN 28. oktoobri 1943. a. määrus nr. 1181

(Väljavõte)

1. Laiendada sõjategevuse piirkondades töötavatele Side Rahvakomissariaadi töötajatele ja nende perekondadele invaliidsuse ja toitja kaotuse pensionide määramise kord ja pensioni suurused, mis on ette nähtud NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele ja nende perekondadele [1] ja NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määrusega nr. 1474 «Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikute,

[1] NSVL Ministrite Nõukogu 29. juuni 1957. a. määruse nr. 808 redaktsioonis.
[2] Vt. lk. 94.

noorema juhtiva koosseisu üleajateenijate, reakoosseisu üleajateenijate-spetsialistide ning nende perekondade pensionidest ja toetustest» [1] (1941. a. NSVL MK nr. 15, art. 282).

2. Pensionide määramisel kooskõlas käesoleva määruse punktiga 1 lugeda ohvitseride koosseisu kuuluvaiks Side Rahvakomissariaadi volinikud liiduvabariikide RKN juures, oblastite (kraide) sidevalitsuste ülemad, nende asetäitjad, peainsenerid, postkontorite, telegraafide, telefonivõrkude, raadiotranslatsioonivõrkude direktsioonide, raadiojaamade, igasuguste nimetustega sidekontorite, osakondade, ametite, sektorite, büroode (välja arvatud masinakirjutamise ja lubade bürood), ekspeditsioonide gruppide, liini-tehniliste ja sorteerimissõlmede, 6000 ja üle selle raadiopunktiga raadiosõlmede, translatsiooni- ja kõvendamispunktide, ehituste, töökodade, ladude, postivagunite parkide, tuletõrjevalve, 3. klassi ja kõrgemate klasside sidejaoskondade direktorid, ülemad, juhatajad ja nende asetäitjad, peainsenerid, telegraafide vahetuste, telefonijaamade, kommutaatorite saalide ja liiniaparaatide saalide, ehitus-montaažjaoskondade, igasuguste nimetustega baaside ja laboratooriumide ülemad; pea- ja vanemraamatupidajad, raamatupidajad-revidendid, revidendid, inspektorid, peakassapidajad, insenerid, tsehhide meistrid, magistraalinspektorid, dispetšerid, vanemtehnikud, vanemmehaanikud, tehnilised juhatajad, tööde juhatajad, insener-ökonomistid, laborandid, instruktorid, merekutterite komandörid, sõjaväelistatud valvesalkade ja -rühmade komandörid, nende abid, sõjaväelistatud valvesalkade staabiülemad, inspektorid, hoonete komandandid ja majanduse juhatajad.

SÕJATEGEVUSE PIIRKONDADES SÕITVATE SÕJALAEVASTIKU RAHVAKOMISSARIAADI LAEVADE VABAPALGALISTE TÖÖTAJATE JA NENDE PEREKONDADE PENSIONIDEST

NSVL RKN 25. novembri 1943. a. määrus nr. 1312

(Väljavõte)

1. Laiendada sõjategevuse piirkondades sõitvate Sõjalaevastiku Rahvakomissariaadi laevade vabapalgalistele töötajatele ning nende perekondadele invaliidsuse ja toitja kaotuse pensionide määramise kord ja pensionide suurused, mis on ette nähtud NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustikuga rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele ja nende perekondadele [2] ja NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määrusega nr. 1474 «Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikute, noorema juhtiva koosseisu üleajateenijate, reakoosseisu üleajateenijate-spetsialistide ning nende perekondade pensionidest ja toetustest». [1]

2. Pensionide määramisel kooskõlas käesoleva määruse punktiga 1 lugeda ohvitseride koosseisu kuuluvaiks: kaptenid, karavanide ülemad, bagermeistrid, abid poliitilisel alal, kaptenite abid, bagermeistrite abid, tüürimehed, vanemmehaanikud, mehaanikud, karavanide insenermehaanikud, mehaanikute abid, donkermannid, elektrimehaanikud, raadiotehnikud, lootsid, arstid, velskrid ja vanemmedõed.

[1] Vt. lk. 94.

[2] NSVL Ministrite Nõukogu 29. juuni 1957. a. määruse nr. 808 redaktsioonis.

RINNETE KINOGRUPPIDE TÖÖTAJATE JA NENDE PEREKONDADE PENSIONIDEST

NSVL RKN Kinematograafia Komitee 19. augusti 1944. a. käskkiri nr. 367

(Väljavõte)

Kooskõlas NSVL RKN 20. mai 1944. a. määruse nr. 577 punktiga 8 NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 25. juuli 1944. a. korraldusega nr. 15246-r:

a) laiendas sõjategevuse piirkondades töötavatele rinnete kinogruppide töötajatele ja NSVL RKN Kinematograafia Komitee dokumentaalfilmide keskstuudio rinnete kinogruppide osakonna inspektoritele ning nende perekondadele pensionide ja toetuste määramise korra ja suurused, mis on kehtestatud NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määrusega nr. 1474 «Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikute, noorema juhtiva koosseisu üleajateenijate, reakoosseisu üleajateenijate-spetsialistide ning nende perekondade pensionidest ja toetustest» [1] (1941. a. NSVL MK nr. 15, art. 282);

b) kehtestas, et ülalmainitud pensionide määramisel ohvitseride koosseisu kuuluvad: rinnete kinogruppide ülemad, nende asetäitjad, kinorežissöörid, kinooperaatorid, kinooperaatorite assistendid ja Dokumentaalfilmide Keskstuudio rinnete kinogruppide osakonna inspektorid.

---

[1] Vt. lk. 94.

VII. TÖÖSTAAŽ

AMETIKOHTADEST, MILLISTEL TÖÖTAMIST KODANLIKU VALITSUSE AJAL EI ARVESTATA TÖÖSTAAŽI HULKA PENSIONI MÄÄRAMISEL

ENSV Ministrite Nõukogu 23. augusti 1956. a. määrus nr. 211

Vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktile 115 Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrab:

1. Tööstaaži hulka ei arvestata töötamist järgmistel ametikohtadel endise kodanliku Eesti valitsuste ajal (kuni 21. juunini 1940. a.):

a) riigivanem ja riigipresident;

b) riigivolikogu ja riiginõukogu esimehed, esimeeste asetäitjad, peasekretärid ja sekretärid, riigikogu asjadevalitseja, presidendi kantseleiülem, õiguskantsler ja nõunikud, riigisekretär, riigikantselei peasekretär, sekretär, nõunikud;

c) riikliku propaganda talituse juhataja, juhataja abid ja riikliku propaganda talituse vastutavad töötajad;

d) välissaatkondade saadikud, atašeed, konsulid, nõunikud, sekretärid;

e) peaminister, ministrid, ministri abid, ministeeriumi valitsuste, osakondade, ametite direktorid ja nende abid (juhatajad ja nende abid); riigikontrolör, peakontrolörid ja tema asetäitjad, riigikontrolli büroo juhatajad — vanemkontrolörid; tolliasjade juhataja, tolliülemad ja nende abid;

f) maavanemad (maakonnavalitsuste esimehed), linnapead, nende abid, maakonna ja linnavalitsususe sekretärid, vallavanemad ja nende abid;

g) riigikohtu, kohtukoja, ringkonnakohtu, sõjaväe kõrgema kohtu (sõjaringkonnakohtu) kui ka nende osakondade esimehed, liikmed ja nende abid, jaoskonnakohtunikud, lisajaoskonna kohtunikud;

h) prokurörid ja nende abid, kohtu-uurijad, kohtupristavid ja nende abid;

i) politseiteenistujad, vangivalvurid ja vanglates vastutavatel ametikohtadel töötajad, samuti töö asutustes ja osakondades, missugused juhtisid politsei, vanglate ja piirivalve tegevust;

k) klassisõjaaegne (20. nov. 1918. a. kuni 2. veebr. 1920. a.) vabapalgaline teenistus sõjaväes kõikidel ametikohtadel;

l) palgaline teenistus organisatsioonides «kaitseliit», «isamaaliit» ja «vabadussõjalaste liit» («vaps»);

m) erakapitaliga töötavate aktsiaseltside ja osaühisuste esimehed, juhatuse liikmed, direktorid;

n) eraettevõtete, tehaste, vabrikute ja asutuste direktorid (juhatajad, valitsejad), riigimaade ülem, riigimaade ringkonnavalitseja ja riigi- ning eramõisade valitsejad;

o) pankade presidendid, direktorid ja juhatajad;

p) kutsekodade ja tööliskoja esimehed, juhatuse liikmed ja kutsekodade ja tööliskoja juhtivatel ametikohtadel töötajad;

r) kodanlike ajalehtede toimetajad, toimetuste osakondade juhatajad ja nende abid, koosseisulised kirjasaatjad;

s) kõikide usukultuste teenijad, ülikooli usuteaduskonna õppejõud ja koolide usuõpetuse õpetajad, kui usuõpetus oli nende põhiliseks aineks.

2. Teenistus kodanlikus sõjaväes ja piirivalves (ohvitserina, sõjaväeametnikuna, üleajateenijana ja ajateenijana) ei kuulu arvestamisele tööstaaži hulka pensioni määramisel.

3. Lugeda kehtetuks ENSV RKN määrus 3. jaanuarist 1941. a. nr. 4.

TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE KOHTULIKU VASTUTUSE ÄRAMUUTMISE KOHTA ETTEVÕTETEST JA ASUTUSTEST OMAVOLILISE LAHKUMISE NING MÕJUVA PÕHJUSETA TÖÖLT PUUDUMISE EEST

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 25. aprilli 1956. a. seadlus

(«NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja», 1956. nr. 10, art. 10)

6. Töölised ja teenistujad, kes on vallandatud töölt omal soovil, kaotavad pideva tööstaaži ja saavad õiguse abirahale ajutise töövõimetuse puhul pärast seda, kui on töötanud uuel töökohal vähemalt kuus kuud. [1]

Seda reeglit ei kohaldata:

a) tööliste ja teenistujate suhtes, kes vabastatakse seoses haigusega, invaliidsuse tõttu või seoses vanaduspensionile minekuga;

b) isikutele, kes on lõpetanud töötamise nende vastuvõtmise tõttu kõrgemasse või kesk-eriõppeasutusse või aspirantuuri;

c) vallandatavatele seoses mehe või naise teise maakohta tööle üleviimisega;

d) rasedatele naistele ja emadele, kellel on kuni aasta vanuseid lapsi, seoses nende üleminekuga tööle elukoha järgi;

e) isikutele, kes on vallandatud teiste mõjuvate põhjuste tõttu, mis on ette nähtud NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrustes.

7. Tööliste ja teenistujate mõjuva põhjuseta töölt puudumise korral kasutab ettevõtte direktor või asutuse ülem üht järgnevatest abinõudest:

[1] Vt. NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 31. jaanuari 1957. a. seadlus («NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja», 1957, nr. 3, § 55).

a) distsiplinaarkaristus vastavalt töösisekorra määrustele, ettevõtetes ja asutustes aga, kus on maksvad erilised distsiplinaarmäärustikud, vastavalt nendele määrustikkudele;

b) ära võtta kuni kolmeks kuuks õiguse saada väljateenitud aastate eest protsendilist lisatasu või alandada ühekordset tasu väljateenitud aastate eest kuni 25%;

c) töölt vallandamine ühes tööraamatus näitamisega, et töötaja on «vallandatud mõjuva põhjuseta töölt puudumise pärast».

Vallandatu kaotab pideva tööstaaži ja saab õiguse abirahale ajutise töövõimetuse juhul peale seda, kui töötab uuel töökohal vähemalt kuus kuud.

Ülalnäidatud abinõude kasutamise asemel ettevõtte direktor või asutuse ülem oma äranägemise järele võib anda mõjuva põhjuseta puudumise materjali läbivaatamiseks seltsimehelikule kohtule.

RIIKLIKU SOTSIAALKINDLUSTUSE TOETUSTE MÄÄRAMISE JA VÄLJAMAKSMISE KORRA MÄÄRUSTIK[1]

Kinnitatud ÜAÜKN Presiidiumi 5. veebruari 1955. a. määrusega
(ÜAÜKN bülletään 1955. a. nr. 4)

(Väljavõte)

IX. Pideva tööstaaži kindlakstegemise kord

128.[2] Töölistele ja teenistujatele ajutise töövõimetuse toetuse, rasedus- ja sünnitustoetuste ning lapse sünnitoetuse määramisel tehakse pidev tööstaaž kindlaks viimase pideva töötamise kestuse järgi antud ettevõttes või asutuses. Pidev tööstaaž säilib vastavalt kehtivale seadusandlusele ka üleminekul teisele tööle järgmistel juhtudel:

a) ühest ettevõttest (asutusest, organisatsioonist) teise üleviimisel antud süsteemi kõrgemalseisva organi korraldusel või NSV Liidu Ministrite Nõukogu või liiduvabariigi ministrite nõukogu korralduse või määruse alusel, samuti üleviimisel ühest ettevõttest (asutusest, organisatsioonist) teise, sõltumata nende ametkondlikust alluvusest, vastavate ettevõtete (asutuste organisatsiooni de) juhatajate kokkuleppel. (1957. a. 13. juuni redaktsioon);

b) teisele tööle komandeerimisel ühiskondliku (partei, ametiühingu, komsomoli) organisatsiooni otsusega;

c) üleminekul teisele tööle seoses valitavale ametikohale valimisega;

d) üleminekul tööle masina-traktorijaamadesse, spetsialiseeritud jaamadesse ning sovhoosidesse majandus-, nõukogude, partei, ametiühingu ja komsomoli organisatsioonide läbetusel, samuti üleminekul tööle nimetatud jaamadesse ja sovhoosidesse omal soovil;

---

[1] Määrustiku väljavõte on antud muudatustega ja täiendustega kuni 19. juulini 1957. a., kusjuures tekstis toodud viited vastavale redaktsioonile on antud vastavate ÜAÜKN Presiidiumi määruste alusel.

[2] Vt. 6. märtsi 1958. a. seletust nr. 5 lk. 69.

e) üleminekul tööle masina-traktorijaamadesse või spetsialiseeritud jaamadesse, sovhoosidesse või teistesse ettevõtetesse seoses plaanipärase ümberasumisega teise maakohta ümberasumisorganite poolt välja antud ümberasumispileti alusel, kui ümberasumisega seoses olev töövaheaeg ei ületa üht kuud (arvestamata asumiskohta sõiduks kuluvat aega);

f) üleminekul konkursi korras professori-õppejõu ametikohale kõrgemas õppeasutuses või teaduslikule tööle teadusliku uurimise asutuses.

Kõrgemate õppeasutuste professorite-õppejõudude ja teaduslike uurimisasutuste teaduslike töötajate vallandamisel, keda ei valitud konkursiga nende endistele ametikohtadele, säilitatakse pidev staaž kui vaheaeg töös ei ületa ühte kuud. (1957. a. 19. juuli redaktsioon);

g) teisele tööle asumisel seoses tähtaja lõppemisega Kaug-Põhja rajoonides või kaugetes maakohtades, mis soodustuste suhtes on võrdsustatud Kaug-Põhja rajoonidega, kui töövaheaeg ei ületa 2 kuud (arvestamata aega sõiduks alalisse elukohta) ja kui töölt vabastamisel antud välja kasutamata puhkuse kompensatsioon (täielikult või osaliselt);

h) hooaegadevahelise palgata puhkuse ajal, kui töötaja antud ettevõttes töötas kogu eelmise hooaja, sõlmis töölepingu järgmiseks hooajaks ja ilmus tööle tähtajaks, mis oli määratud ettevõtte käskkirjas. Hooaegadevahelise puhkuse aega ei arvata pideva tööstaaži hulka.

Käesolev allpunkt kehtib neis rahvamajandusharudes, kus NSV Liidu Ministrite Nõukogu erimääruste ja -korralduste järgi on lubatud anda hooaegadevahelisi palgata puhkusi;

i) tervishoiuorganite poolt arstidele ja meditsiiniõdedele kuni 4 kuuks antava palgata puhkuse korral suvel sanatooriumides, puhkekodudes ja pioneerilaagrites töötamiseks; see tööaeg arvestatakse pideva tööstaaži hulka;

j) tööle asumisel pärast vaheaega, mille põhjustas õppimine kõrgemas või kesk-eriõppeasutuses või aspirantuuris viibimine.

Õppeaega nimetatud õppeasutustes, samuti aspirantuuris viibimise aega ei arvestata pideva tööstaaži hulka (1956. a. 12. oktoobri redaktsioon);

k) teisele tööle asumisel seoses vallandamisega koosseisude koondamise tõttu, ettevõtte (asutuse) likvideerimise või tööseisaku tõttu või vabanemisel valitavast ametist volituste lõppemisel, kui töövaheaeg kõigi nende põhjuste korral ei ületa üht kuud.

Teisele tööle asumisel seoses vabanemisega administratiivhaldusaparaadi koosseisust vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee otsusele 14. oktoobrist 1954. a. nr. 2150 säilib pidev tööstaaž, kui töövaheaeg ei ületa üle 2 kuu;

Teisele tööle asumisel pärast vabanemist valitsemisaparaadist seoses tööstuse ja ehitustegevuse juhtimise ümberkorraldamisega, kui vaheaeg töös ei ületa 3 kuud, arvestamata uude töökohta sõidu aega. (1957. a. 13. juuni redaktsioon).

1) teise maakohta tööle asumisel seoses mehe (naise) sinna üleviimisega (1956. a. 12. oktoobri redaktsioon);

m) rasedate naiste ja kuni astaste lastega emade üleminekul teisele töökohale elukoha järgi, samuti nende naiste uuesti tööle asumisel, kes

lahkusid eelmisest töökohast seoses lapse sünniga, kui töövaheaeg ei ületa üht aastat lapse sünnist arvates; töövaheaega tööstaaži hulka ei arvata (1956. a. 2. novembri redaktsioon);

n) tööle asumisel pärast eelmisest töökohast vallandamist seoses vanaduspensionile minekuga, seoses invaliidsusega või seoses haigusega (raviva arsti otsuse põhjal, mis on kinnitatud peaarsti poolt), samuti tööle asumisel pärast ajutise töövõimetuse lõppemist, mis kestis üle 2 kuu ja tõi kaasa endisest töökohast vallandamise. Aega, mille kestel tööline või teenistuja ei töötanud, ei arvestata pideva staaži hulka (1956. a. 12. oktoobri redaktsioon);

o) tööle asumisel NSV Liidus pärast töölt vabanemist NSV Liidu välismaal asuvatest asutustest ja ettevõtetest või rahvusvahelistest organisatsioonidest, kui töövaheaeg ei ületa kahte kuud NSV Liitu tagasipöördumise päevast, arvestamata aega sõiduks töökohta.

NSV Liidu välismaal asuvatesse asutustesse ja ettevõtetesse või rahvusvahelistesse organisatsioonidesse tööle suunatud töötajate perekonnaliikmetel, kes välismaal olles ei töötanud nimetatud asutustes, ettevõtetes või organisatsioonides, välismaal viibimine ei katkesta nende enne välismaale sõitu omatud pidevat tööstaaži tingimusel, kui nad pärast NSV Liitu tagasipöördumist asusid tööle kahe kuu jooksul, arvestamata sõiduaega töökohta.

Seda allpunkti rakendatakse pärast 1955. a. 22. märtsi välismaalt tagasipöördunud isikute suhtes (1956. a. 7. aprilli redaktsioon);

p) töölistele, kes on saabunud Põhja-Siberi, Kaug-Ida, Kasahstani ja Donbassi rajoonides asuvatesse ettevõtetesse ja ehitustele ühiskondliku üleskutse korras (1957. a. 11. jaanuari redaktsioon); [1]

r) tööle asumisel pärast vallandamist muudel mõjuvail põhjustel, mis on ette nähtud NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrustega. (1956. a. 12. oktoobri ja 1957. a. 11. jaanuari redaktsioon).

129. Üleminek teisele tööle seoses vallandamisega evakueerimise tõttu Suure Isamaasõja perioodil ei katkesta tööstaaži, kui töövaheaeg töölisena või teenistujana töötamisel ei ületanud kolme kuud, kaasa arvamata uude elukohta kolimise aeg, naistel aga peale selle veel rasedus- ja sünnituspuhkuse aeg.

130. Sõjaväelase sõjavangis viibimise aeg arvestatakse pideva tööstaaži hulka kindlaksmääratud korras.

Viibimine Suure Isamaasõja ajal okupeeritud territooriumil ei katkesta staaži, kui antud töölise või teenistuja käitumise kohta okupatsiooni ajal ei ole halvustavaid andmeid. Okupeeritud territooriumil viibimise aega ei arvestata pideva staaži hulka. (1956. a. 12. oktoobri redaktsioon).

131. NSV Liidu relvastatud jõudude koosseisus teenimise aeg, samuti maakaitseväes ja partisanisalkades olemise aeg ei katkesta tööstaaži ning arvestatakse pideva tööstaaži hulka, kui antud isik kolme kuu jooksul pärast sõjaväeteenistusest, maakaitseväest või partisanisalgast vabanemist (kaasa arvamata alalisse elukohta sõitmise aega) asus tööle töölisena või teenistujana.

Sõjaväeteenistusest invaliidsuse tõttu vabastatud isikutel arvestatakse NSV Liidu relvastatud jõudude koosseisus teenimise aeg, samuti maakaitseväes ja partisanisalkades olemise aeg pideva tööstaaži hulka,

[1] Tuleb rakendada ka NLKP Keskkomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu 20. juuli 1956. a. määruse nr. 989 käsitamisel.

kui antud isik invaliidsuse ajal või pärast selle lõppemist asus tööle töölisena või teenistujana.

Käesoleva punkti eeskirju rakendatakse nii nende isikute suhtes, kes enne sõjaväeteenistusse kutsumist või maakaitseväkke või partisanisalka astumist töötasid töölistena või teenistujatena, kui ka nende suhtes, kes enne seda ei töötanud.

132. Pideva tööstaaži hulka arvestatakse:

a) tööstuskoolides, raudteekoolides, vabriku-tehasekoolides ja teistes Tööjõureservide Peavalitsuse süsteemi kuuluvates koolides ning õppeasutustes õppimise aeg;

b) kvalifikatsiooni tõstmise ja ümberkvalifitseerimise ning kaadri ettevalmistamise kursustel ja koolides õppimise aeg isikutel, kes vahetult enne kursustele või kooli suunamist töötasid tööliste või teenistujatena (1956. a. 7. aprilli redaktsioon);

c) ebaõigest vallandamisest tingitud sunnitud tööluusi aeg, kui töötaja on tööle ennistatud.

133. Pideva töötamise aeg tööndusko operatsiooni artelli liikmena arvestatakse pideva tööstaaži hulka, kui artelli ettevõtte üleandmisel riiklikule tööstusele endise artelli liige asub tööle töölisena või teenistujana.

Tööndus- ja invaliidide artellide liikmetele, kes asuvad tööle töölistena või teenistujatena, arvestatakse sõltumata ülemineku ajast pidev tööstaaž nende artellis töötamise aja arvesse võtmisega selle korra kohaselt, mis on ette nähtud tööliste ja teenistujate ühest töökohast teise üleminekul. (1956. a. 12. oktoobri redaktsioon).

134. Paranduslikel töödel olemise aega (sõltumata karistuse kandmise kohast) üldise ning pideva tööstaaži hulka ei arvestata.

Isikutele, kes olid paranduslikel töödel oma endisel töökohal, säilitatakse pidev tööstaaž. (1956. a. 12. oktoobri redaktsioon)

137. Kui uuele töökohale asumisel, mille juures oli ette nähtud pideva tööstaaži säilimine, töötaja oli ajutiselt töövõimetu ning esitas selle kohta raviasutuse poolt raviva arsti ja peaarsti allkirjadega ning pitseriga varustatud õiendi, siis pikendatakse uuele töökohale asumise tähtaega vastavalt töövõimetuspäevade arvule. Kui uuele töökohale asumise aja jooksul tehti kindlaks töötaja invaliidsus, siis rakendatakse punktis 128 (allpunktis «n») märgitud eeskirju.

138. Pideva tööstaaži teeb kindlaks administratsioon vastavalt tööliste ja teenistujate tööraamatute sissekannetele. Pidevat tööstaaži, mis pole tõestatud sissekandega tööraamatus, saab tõestada ainult vastavalt vormistatud dokumentidega (õiendid, tõendid), mis on välja antud ettevõtte või asutuse juhataja allkirjaga ja pitseriga varustatult.

TÖÖNDUSLIKU KOOPERATSIOONI ÜMBERORGANISEERIMISEST

NLKP Keskkomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu
14. aprilli 1950. a. määrus nr. 474

(Väljavõte)

9. Kehtestada, et tööndusliike ja invaliidide artellide liikmetele, kes on üle läinud tööle töölistena ja teenistujatena, sõltumata ülemineku ajast, riikliku sotsiaalkindlustuse korras toetuste ja pensionide määra-

miseks nõutav üldine [1] ja pidev tööstaaž arvutatakse nende artellides töötamise aja arvestusega korras, mis on ette nähtud töölistele ja teenistujatele ühelt töölt teisele üleminekul.

Panna riikliku sotsiaalkindlustuse organitele kooperatiivse kindlustuse korras määratud pensionide väljamaksmine riiklikesse ettevõtetesse ja asutustesse tööle läinud töötajatele.

KAZAHHI NSV JA UZBEKI NSV NÄLJASTEPI UUDISMAADE NIISUTUSTÖÖDELE JA ÜLESHARIMISELE SUUNATAVATE TÖÖTAJATE VÄRBAMISE JA TÖÖTASUSTAMISE TINGIMUSTEST

NSVL Ministrite Nõukogu 24. septembri 1956. a. määrus nr. 1338

(Väljavõte)

8. Kehtestada, et eelmisest töökohast seoses Näljastepi uudismaade niisutamise ja ülesharimise töid täitvatesse ettevõtetesse ja organisatsioonidesse tööle üleminekuga vabastatavatele töölistele ja teenistujatele säilitatakse riikliku sotsiaalkindlustuse korras toetuste ja pensionide määramiseks ja väljateenitud aastate eest lisandite ja tasude väljamaksmiseks nõutav pidev tööstaaž, kui vaheaeg töös seoses märgitud vabastamisega ei ületa ühte kuud, arvestamata uuele töökohale sõiduaega.

PIDEVA TÖÖSTAAŽI SÄILITAMISEST RIIKLIKU SOTSIAALKINDLUSTUSE KORRAS TOETUSTE JA RIIKLIKE PENSIONIDE MÄÄRAMISEL TÖÖLISTELE JA TEENISTUJATELE, KES VIIBISID AJAVAHEMIKUL 1. AUGUSTIST 1941. a. KUNI 1. VEEBRUARINI 1944. a. LENINGRADI LINNAS

ÜAÜKN Sekretariaadi 19. oktoobri 1956. a. määrus

NSVL Ministrite Nõukogu 3. oktoobri 1956. a. korraldusega nr. 5995-r kehtestas, et töölistele ja teenistujatele, kes viibisid ajavahemikul 1. augustist 1941. a. — 1. veebruarini 1944. a. Leningradi linnas ning linna blokaadist tingitult ettevõtte, asutuse või organisatsiooni töö ajutise seismajätmise, evakueerimise või likvideerimise tõttu läksid üle tööle teise ettevõttesse, asutusse või organisatsiooni, säilitatakse pidev tööstaaž neile riikliku sotsiaalkindlustuse korras toetuste või riiklike pensionide määramisel, sõltumata vaheaja kestusest töös.

PIDEVA TÖÖSTAAŽI SÄILITAMISEST TÖÖTAJATELE, KES SUUNATI TÖÖLE SEOSES RAHVAKOMISSARIAATIDE AKADEEMIATE SULGEMISEGA

NSVL RKN poolt 31. detsembril 1940. a. kinnitatud ÜAÜKN seletus

(NSVL MK 1941. a. nr. 1, art. 20)

Riikliku sotsiaalkindlustuse korras ajutise töövõimetuse toetuste ja pensionide määramisel töölistele ja teenistujatele, kes olid rahvakomissariaatide akadeemiate üliõpilased ja suunati tööle seoses nende akadeemiate sulgemisega, õppeaeg akadeemias ei katkesta staaži (kuid ei arvata ka pideva staaži hulka).

[1] Vastavalt NLKP Keskkomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu 9. juuli 1957. a. määrusele nr. 809 on NLKP Keskkomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu 14. aprilli 1950. a. määrus nr. 474 tühistatud üldise tööstaaži arvutamise osas.

SOODUSTUSEST ISIKUTELE, KES TÖÖTAVAD KAUG-PÕHJA RAJOONIDES

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadlus

(«NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja» 1945. a. nr. 51;
parandus — vt. «NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja» 1946. a. nr. 1)

(Väljavõte)

7. Vanadus- ja invaliidsuspensioni ning väljateenitud aastate eest pensioni õigust andva staaži arvutamisel arvestatakse üks aasta tööd Kaug-Põhja rajoonides kahe tööaasta eest.

10. Käesoleva seadlusega kehtestatud soodustused anda alates 1. augustist 1945. a.:

a) isikutele, kes said enne 1. oktoobrit 1942. a. soodustusi varem kehtinud seadusandluse alusel;

b) isikutele, keda suunati tööle enne 1. oktoobrit 1942. a., kuid kes ei saanud soodustusi seoses NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 3. oktoobri 1942. a. seadlusega soodustuste tühistamise kohta, samuti isikutele, kes on suunatud tööle pärast 1. oktoobrit 1942. a.

11. Kehtestada, et käesoleva seadlusega ettenähtud soodustused laiendatakse isikutele, kes sõlmisid lepingud Kaug-Põhjas töötamiseks tähtajaga vähemalt 3 aastat.

12. Teha ülesandeks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogule kinnitada Kaug-Põhja maakohtade loetelu, samuti käesoleva seadluse rakendamise juhend. [1]

KAUG-PÕHJA MAAKOHTADE LOETELU JA NSV LIIDU RAHANDUSE RAHVAKOMISSARIAADI JA ÜAÜKN JUHENDI KINNITAMISE KOHTA NSV LIIDU ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI 1. AUGUSTI 1945. a. SEADLUSE «SOODUSTUSTEST ISIKUTELE, KES TÖÖTAVAD KAUG-PÕHJA RAJOONIDES» RAKENDAMISEKS [1]

NSVL RKN 2. septembri 1945. a. määrus nr. 2262

(NSVL MK 1945. a. nr. 9, art. 116)

KAUG-PÕHJA MAAKOHTADE LOETELU, MILLEDE SUHTES LAIENDATAKSE NSV LIIDU ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI 1. AUGUSTI 1945. a. SEADLUSE «SOODUSTUSTEST ISIKUTELE, KES TÖÖTAVAD KAUG-PÕHJA RAJOONIDES» KEHTIVUST [2]

Kinnitatud NSVL RKN 2. septembri 1945. a. määrusega nr. 2262

(NSVL MK 1945. a. nr. 9, art. 116)

Kõik Põhja-Jäämere ja sellega piirneva Beringi ja Ohhoota mere saared.

Murmanski oblast, välja arvatud Kandalakša rajoon. [3]

---

[1] Käesoleval ajal on maksev NSVL Rahandusministeriumi ja ÜAÜKN 16. märtsi 1953. a. juhend, vt. lk. 117.

[2] Kaug-Põhja maakohtade loetelusse arvatud täiendavalt Norilski linn Krasnojarski krais.

[3] Vt. kaugete maakohtade loetelu, mis on võrdsustatud Kaug-Põhja rajoonidega, lk. 115.

Tšuktši ja Korjaki rahvusringkonnad, Kamtšatka ja Sahhalini oblastid; Alam-Amuuri oblasti [1] Anjani-Maja, Tuguri-Tšumikani ja Ohhotski rajoonid; Habarovski krai Kesk-Kani, Ola ja Põhja-Evengi rajoonid. [2]

KAUG-PÕHJA RAJOONIDEGA VÕRDSUSTATUD KAUGETE MAAKOHTADE LOETELU, MILLEDE SUHTES LAIENDATAKSE NSV LIIDU ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI 1. AUGUSTI 1945. a. SEADLUSE «SOODUSTUSTEST ISIKUTELE, KES TÖÖTAVAD KAUG-PÕHJA RAJOONIDES» KEHTIVUST

NSVL RKN 18. novembri 1945. a. määrus nr. 2927

(NSVL MK 1945. a. nr. 10, art. 137)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada käesolevale lisatud kaugete maakohtade loetelu, mis on võrdsustatud Kaug-Põhja rajoonidega, millede suhtes laiendatakse NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadlus «Soodustusest isikutele, kes töötavad Kaug-Põhja rajoonides», järgmiste eranditega:

a) isikutele, kes töötavad nendes maakohtades, makstakse 10% lisatasu palgale (palgamäärale) iga tööaasta möödumisel;

b) puhkused peale kehtiva seadusandlusega kindlaksmääratute antakse töötajatele piiratud tööajaga 12 tööpäeva ja piiramata tööajaga töötajatele 24 tööpäeva ulatuses aastase töö eest.

KAUG-PÕHJA RAJOONIDEGA VÕRDSUSTATUD KAUGETE MAAKOHTADE LOETELU, MILLEDE SUHTES LAIENDATAKSE NSV LIIDU ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI 1. AUGUSTI 1945. a. SEADLUSE «SOODUSTUSTEST ISIKUTELE, KES TÖÖTAVAD KAUG-PÕHJA RAJOONIDES» KEHTIVUST VÄHENDATUD PROTSENDILISTE LISATASUDEGA JA LISAPUHKUSTE MÄÄRADEGA [3]

(NSVL MK 1945. a. nr. 10, art. 135)

Arhangelski oblast — Neenetsi rahvusringkond, Mezeni ja Lešukoni rajoonid.

Murmanski oblast — Kandalakša rajoon.

Habarovski krai [4] — Amuuri oblasti Ülem-Bureja ja Selemdža rajoonid; Alam-Amuuri oblasti Alam-Amuuri, Poliina Ossipenko nimeline, Tahta ja Ultši rajoonid. [4]

---

[1] NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 23. jaanuari 1956. a. seadlusega Alam-Amuuri oblast Habarovski krais on likvideeritud («NSV Liidu Ülemnõukogu Teataja» 1956. a. nr. 3)

[2] NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 3. detsembri 1953. a. seadlusega on moodustatud Vene NFSV koosseisu kuuluv Magadani oblast, mille koosseisu kuuluvad: Magadani linn, Srednekanski, Ola, Põhja-Evengi, Tenkini, Jagodnoe, Susumani rajoonid ja Tšuktši rahvusringkond, millised on eraldatud Habarovski kraist.

[3] Täiendavalt on võetud loetelusse Primorje krai Tetjuhhe rajoon (NSVL MK 1946. a. nr. 7, art. 146), Tungiri-Olekminski ja Tungokotšeni rajoonid (NSVL MK 1946. a. nr. 12, art. 250) ja Irkutski oblasti Mama-Tšuja rajoon, Komi ANSV Inta rajoon.

[4] Vt. viide 2; Kamtšatka, Sahhalini ja Amuuri oblastid on eraldatud Habarovski krai koosseisust.

Primorje krai — Ternei rajoon, linn Sovetskaja Gavan [1] koos temaga ühendatud maarajooniga ning Olga ja Vladimiri lahe rajoonid.

Jakuudi ANSV — täielikult.

Irkutski oblast — rajoonid: Katangi, Bodaibo, Kirenski, Kasatšinski-Leena, Ust-Kuti, Alam-Ilimi ja Bratski.

Krasnojarski krai — Taimõri ja Evengi rahvusringkonnad; rajoonid: Põhja-Jenissei, Uderei, Bogutšanõ, Jenisseiski, Kežma, Jartsevo ja Turuhhanski, linn Igarka.

Tjumeni oblast — Handi-Mansi ja Jamali-Neenetsi rahvusringkonnad.

Tomski oblast — rajoonid: Aleksandrovski, Baktšari, Vasjugani, Kargasoki, Kolpaševo, [2] Krivošenini, Moltšanovo, Parabeli, Pudino, Tõmski, Tšaini, Parbigi ja Ülem-Keti.

Komi ANSV — rajoonid: Ižma, Kožva, Ust-Ussa, Ust-Tsilma, Troitski-Petšorski, linn Vorkuta. [3]

Tšitaa oblast — rajoonid: Njukžinski, Zeisko-Utšurski, Kalari, Dšeltulaki ja Zeja.

Burjaatmongoli ANSV — Baunti, Põhja-Baikali rajoonid.

SOODUSTUSTEST PÕHJAMERETEEDE PEAVALITSUSE TÖÖTAJATELE, KES TÖÖTAVAD POLAARJOONE TAGA

NSVL RKN 7. juuli 1933. a. määrus

(NSVL MK 1933. a. nr. 44, art. 265)

1. Põhjamereteede Peavalitsuse töötajatele, kes töötavad polaarjoone taga, kohaldatakse täielikult 10. mai 1932. a. määrustik soodustuste kohta isikutele, kes töötavad Vene NFSV Kaug-Põhjas (VNFSV SK 1932. a. nr. 62, art. 278). Sealjuures kehtivad nende suhtes samad erisoodustused, mis on kehtestatud nimetatud määrustiku §§ 10, 12 ja 13 Murmanski ringkonna töötajatele.

ABINÕUDEST MAA IDA- JA PÕHJARAJOONIDES NING DONBASSIS ASUVATE TÄHTSAMATE EHITUSTE JA ETTEVÕTETE KINDLUSTAMISEKS TÖÖJÕUGA

NLKP KK ja NSVL Ministrite Nõukogu 17. mai 1956. a. määrus nr. 648

5. . . . . . Isikutele, kes on suunatud ehitustele ja ettevõtetesse, mis asuvad Kaug-Põhja rajoonides ja nendega võrdsustatud kaugetes maakohtades, anda soodustused ja eelised, mis on ette nähtud NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadlusega «Soodustustest isikutele, kes töötavad Kaug-Põhja rajoonides» ja NSVL RKN 18. novembri 1945. a. määrusega nr. 2927 (ilma töölepingute sõlmimiseta); . . . . .

[1] 15. septembrist 1948. a. Sovetskaja Gavan on liidetud Habarovski kraiga.
[2] Kolpaševo rajoon on 15. juulist 1953. a. likvideeritud.
[3] Vorkuta linn on võetud loetelusse alates 12. augustist 1946. a.

NSVL RAHANDUSMINISEERIUMI JA ÜAÜKN JUHEND NSV LIIDU ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI 1. AUGUSTI 1945. a. SEADLUSE «SOODUSTUSTEST ISIKUTELE, KES TÖÖTAVAD KAUG-PÕHJA RAJOONIDES» RAKENDAMISE KOHTA

NSVL Rahandusministeeriumi 16. märtsi 1953. a. kirja lisa

(Väljavõte)

Soodustuste andmise kord

1. Soodustusi antakse Kaug-Põhja rajoonides ja nendega võrdsustatud maakohtades asuvate riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike organisatsioonide, asutuste ja ettevõtete järgmistele töötajatele:

a) keda viiakse üle kõrgemalseisvate organite korraldusel, sealjuures ka töötajate isiklikul palvel, samuti keda suunatakse või kutsutakse uuesti tööle, sealhulgas ka töötajad, keda suunatakse organiseeritud värbamise korras;

b) keda suunatakse või viiakse üle nõukogude organite poolt, samuti partei, ametiühingu või komsomoli organisatsioonide poolt;

c) keda suunatakse ettenähtud korra kohaselt tööle pärast kõrgemate ja kesk-eriõppeasutuste, Tööjõureservide Ministeeriumi koolide, merekoolide, jungakoolide, vabriku-tehase koolide, kursuste jms. lõpetamist, sealhulgas isikutele, kes lõpetasid Kaug-Põhja rajoonides ja nendega võrdsustatud maakohtades asuvad õppeasutused, kui need isikud saabusid õppeasutustesse teistest maakohtadest (mis ei ole arvatud Kaug-Põhja rajoonide ja nendega võrdsustatud maakohtade hulka) või kuuluvad käesoleva juhendi punktis 1 loetletud töötajate perekonnaliikmete hulka;

d) keda suunatakse ekspeditsioonidesse töölepingu sõlmimisel töötamiseks mitmesugustes Kaug-Põhja rajoonides või nendega võrdsustatud maakohtades tähtajaga mitte alla kolme aasta;

e) keda suunati enne 1. oktoobrit 1942. a., kuid kes ei saanud soodustusi seoses NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 3. oktoobri 1942. a. seadluse väljaandmisega soodustuste tühistamise kohta, samuti need, keda suunati tööle pärast 1. oktoobrit 1942. a.;

f) kes töötavad Kaug-Põhja rajoonides ja nendega võrdsustatud maakohtades ja said soodustusi varem kehtinud seadusandluse alusel;

g) endised sõjaväelased, keda arvati tagavarasse või lasti erru Nõukogude armeest, Mere-Sõjalaevastikust, NSVL Siseministeeriumi vägedest, NSVL Julgeoleku Ministeeriumi vägedest, organitest ja miilitsast ning kes jäid tööle Kaug-Põhja rajoonidesse või nendega võrdsustatud maakohtadesse.

Isikutele, kes on valitavatel ametikohtadel, prokuröride ja prokuröri abide ametikohtadel, samuti merelaevastiku, jõelaevastiku, NSVL Ministrite Nõukogu juures asuva Põhjameretee Peavalitsuse jt. poliitorganite töötajatele antakse soodustusi tähtajaliste töölepingute sõlmimiseta, kui need töötajad vastavad käesolevas juhendis ettenähtud tingimustele. Samasuguse korra kohaselt antakse soodustusi isikutele, kes lõpetasid tööjõureservide koolid, nende esimese nelja tööaasta jooksul pärast nimetatud koolide lõpetamist.

Soodustusi antakse käesoleva punkti allpunktides «a», «b», «c» (peale töötajate perekonnaliikmete), «d», «e» ja «g» loetletud töötaja-

tele tingimusel, kui nende endine alaline elukoht (enne tööle asumist) asub töökohast vähemalt 1000 km kaugusel mööda raudteed või 500 km kaugusel muude ühendusteede järgi.

2. Soodustusi töötamisel Kaug-Põhja rajoonides ja nendega võrdsustatud maakohtades ei anta:

a) töötajatele, keda suunatakse tööle Kaug-Põhja rajoonidesse ja nendega võrdsustatud maakohtadesse tähtajaga alla kolme aasta;

b) töötajatele, keda võeti tööle kohapeal (välja arvatud käesoleva juhendi p. 1 allpunktides «c», «f» «g» töötajad ja punktis 1 loetletud töötajate perekonnaliikmed; perekonnaliikmete hulka kuuluvad mees, naine, lapsed, vanemad);

c) isikutele, kellelt on kohtuotsusega võetud valimisõigus, samuti administratiivkorras või kohtuotsuse alusel väljasaadetud isikutele;

d) välisriikide kodanikele, keda kutsuti tööle välismaalt;

e) kohakaasluse alusel töötajatele töö eest kohakaasluse alusel.

3. Tööstaaž, mis annab õiguse protsendiliste lisatasude ja puhkuste saamisele, arvestatakse alates 1. augustist 1945. a., pärast 1. augustit 1945. a. saabunutele aga saabumise päevast.

4. Tööstaaž, mis annab õiguse soodustuste saamiseks, ei katke juhtudel:

a) Nõukogude Armeesse, Sõja-Merelaevastikku, NSVL Julgeoleku Ministeeriumi ja NSVL Siseministeeriumi vägedesse kutsumisel;

b) õppima suunamisel;

c) vallandamisel ajutise invaliidsuse, töövigastuse, kutse- või üldhaigestumise või üle kahe kuu kestva haiguse tõttu, ja pärast töövõime taastamist tööle asumisel kahe kuu jooksul (arvestamata aega töökohale sõitmiseks);

d) töötaja üleviimisel mitte rohkem kui üheks aastaks asutusse, organisatsiooni või ettevõttesse, mis asub väljaspool Kaug-Põhja rajooni kuuluvaid maakohti või maakohti, mis on nendega võrdsustatud;

e) töötaja vallandamisel asutuse, ettevõtte, organisatsiooni likvideerimise tõttu või koosseisude koondamisel, tööst keeldumisel teisele tööle üleviimise puhul, mis ei vasta tema kvalifikatsioonile või töölepingus kokkulepitud erialale või üleviimisel vähemtasutavale tööle (mis ei ole seotud distsiplinaarkaristusega), kui vaheaeg töös ei ületa kahte kuud (arvestamata aega töökohale sõitmiseks);

g) valimise puhul tööndusliku või kalapüügi kooperatsiooni valitavatele ametikohtadele ning põllumajanduse ja kalapüügi eriteadlaste ja praktikute suunamisel kolhoosidesse (sealhulgas kalapüügi artellid) juhtivale, valitavale või muule tööle;

h) vallandamisel, mis on tingitud mehe või naise üleviimisest teisele tööle Kaug-Põhja ja sellega võrdsustatud maakohtade piirides, kui vaheaeg töös ei ületa kahte kuud (arvestamata kolimise aega);

i) vallandamisel, mis on tingitud aspirantuuri või doktorantuuri läbitegemiseks;

j) Kaug-Põhja rajoonides ja nendega võrdsustatud maakohtades tööle asumisel mitte hiljem kui kaks kuud, arvates töölepingu kehtivuse lõppemisest. NSVL Ministrite Nõukogu juures asuva Põhjameretee Peavalitsuse töötajatel aga — tööle tagasipöördumisel Ministrite Nõukogu Põhjameretee Peavalitsuse ettevõtetesse ja organisatsioonidesse järgmise aasta navigatsiooni-hooajaks;

k) töötajate üleminekul ühel käesolevas punktis näidatud alusel teise ettevõttesse või asutusse Kaug-Põhja rajoonide või nendega võrdsustatud maakohtade piirides, kui nad ei saanud kuni üleminekuni soodustusi seoses tööga Kaug-Põhja rajoonides või nendega võrdsustatud maakohtades 1. augusti 1945. a. seadluse, vaid teiste NSVL Valitsuse erimääruste alusel.

Käesolevas punktis näidatud põhjustel tekkinud vaheaega töös, tööstaaži hulka, mis annab õiguse soodustustele, ei arvata.

Tööstaaž, mis annab õiguse soodustustele, ei katke samuti töötaja üleminekul enne lepingu lõppemise tähtaega ettevõtte, asutuse või organisatsiooni juhataja nõusolekul (ilma vaheajata töös) teise ettevõttesse, asutusse või organisatsiooni, mis asub Kaug-Põhja rajoonides või nendega võrdsustatud maakohtades.

Töölepingud ja kompensatsioonid

5. Käesoleva juhendi punktis 1 loetletud isikutega sõlmitakse töölepingud tähtajaga mitte alla kolme aasta.

Töölepingud isikutega, keda suunatakse saartel asuvatesse NSVL Ministrite Nõukogu juures asuva Põhjameretee Peavalitsuse polaarjaamadesse, sõlmitakse tähtajaga mitte alla kahe aasta.

Soodustuste saamise õigust andva staaži arvestamine toimub töötaja töökohta saabumise päevast alates.

Kehtivuse tähtaja möödumisel töölepinguid pikendada võib uue tähtajaga mitte alla ühe aasta, maakohtades aga, millistest väljasõit on seotud navigatsiooniga, — kuni ühe aastani.

Kaug-Ida kalatööstuse töötajatele, kellega sõlmitud lepingute tähtajad lõpevad kalapüügi hooajal, antakse soodustusi kalapüügi hooaja lõppemiseni, NSVL Ministrite Nõukogu juures asuva Põhjameretee Peavalitsuse töötajatele aga — navigatsiooni lõppemiseni ilma lepingute uueks tähtajaks vormistamiseta.

6. Töölepingud sõlmitakse reeglipäraselt ministeeriumide, ametkondade ja keskasutuste poolt isikutega, kes on loetletud instruktsiooni punkt 1 allpunktides «a», «b», «c», «d» ja ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide juhatajate poolt, kuhu suunatakse, kus töötavad või kuhu uuesti võetakse isikud, kes on loetletud selle punkti allpunktides «c» (isikute osas, kes on lõpetanud õppeasutused Kaug-Põhja rajoonides ja nendega võrdsustatud maakohtades), «e», «g», «h».

Kaug-Põhja rajoonides ja nendega võrdsustatud maakohtades asuvate ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide juhatajatel on lubatud sõlmida töölepinguid varem väljateenitud soodustusi arvestamata, maksmata sõidukulusid töökohale ja tagasi töötajatele, kellel on pärast töölepingu lõppemist enam kui kahekuine vaheaeg töös (p. 4 allpunkt «k»); töötajatega, kes on vallandatud mõjuvatel põhjustel enne lepingu tähtaja lõppemist (p. 4 allpunktid «c» ja «e») ja kellel on pikem vaheaeg töös, kui on ette nähtud p. 4 allpunktides «c» ja «e», samuti töötajatega, kes on vallandatud töölt juhatajate nõusolekul (p. 4 viimane lõik), kui on olemas töös vaheaeg.

7. Töölepingud koostatakse kirjalikult kahes eksemplaris, millest üks antakse töötajatele. Lepingus näidatakse: lepingu sõlmimise aeg ja koht, poolte nimetused, lepingu kestus, amet või töö, mille täitmiseks töötaja kutsutakse, palgamäär või tariifipalk, samuti töötaja ülal-

pidamisel olevate perekonnaliikmete arv (perekona ümberkolimisel töökohale).

8. Ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide juhatajad, millistes töötavad Kaug-Põhja rajoonidesse ja nendega võrdsustatud maakohtadesse tööle ümberasuvate perekonnaliikmed (naine, mees, vanemad, lapsed), on kohustatud andma loa perekonnaliikmete töölt lahkumiseks nende Kaug-Põhja rajoonidesse ja nendega võrdsustatud maakohtadesse ümberasumise puhul.

11. Polaarjoone taga töötavatele NSVL Ministrite Nõukogu juures asuva Põhjameretee Peavalitsuse töötajatele säilitatakse NSVL RKN 7. juuli 1933. a. määrusega (NSVL SK 1933. a., nr. 44, art. 265) kehtestatud soodustused, kui need ei ole ammendatud NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadlusega.

20. Isikutele, kes on vallandatud lepingu tähtaja lõppemisel ja saavad kompensatsiooni kasutamata puhkuse eest (täielikult või osaliselt), säilitatakse pidev tööstaaž riikliku sotsiaalkindlustuse korras ajutise töövõimetuse toetuste ja pensionide määramisel, kui vaheaeg nende töös ei kestnud üle kahe kuu, arvestamata aega sõiduks alalisse elukohta. Pidev staaž, töötasule protsendiliste lisandite või väljateenitud aastate eest ühekordse tasu saamiseks, säilitatakse tingimusel, kui pöördutakse tagasi tööle sama ministeeriumi ettevõtetesse või organisatsioonidesse.

KAUBANDUSE ALAL TÖÖTAJATE SOTSIAALKINDLUSTUSEST, KES SAAVAD TÖÖTASU PROTSENTIDES KÄIBEST

ÜAÜKN Sekretariaadi 29. oktoobri 1935. a. määrus

(«ÜAÜKN Bülletään» 1935. a. nr. 23)

(Väljavõte)

1. Määrata, et kõik kaubandus- ja varumisaparaadi töötajad, kes saavad töötasu protsentides käibest, kuigi ilma garanteeritud miinimumita, kuuluvad sotsiaalkindlustuse alla üldistel alustel, tingimusel, kui nad kuuluvad kaubandus- või varumisorganisatsiooni koosseisu.

Märkus. Trükitoodete levitamise alal töötajad, kes saavad töötasu protsentides müüdud trükitoodete hinnast, ka ilma garanteeritud miinimumita, kuuluvad sotsiaalkindlustuse alla sõltumata sellest, kas nad kuuluvad koosseisu. (15. märtsi 1937. a. redaktsioonis — «ÜAÜKN Bülletään», 1937. a. nr. 8).

MITTEKOOSSEISULISTE LOOMATAPJATE JA KARUSLOOMAJAHINDUSE NING KARUSLOOMAKASVATUSE MAJANDITE MITTEKOOSSEISULISTE TÖÖLISTE KINDLUSTAMISEST SOTSIAALKINDLUSTUSE KORRAS

ÜAÜKN Sekretariaadi 1. juuli 1957. a. määrus

(protokoll nr. 10, punkt 3)

(Väljavõte)

1. Varumisorganisatsioonide mittekoosseisulised loomatapjad ja karusloomajahinduse ning karusloomakasvatuse majandite mittekoosseisulised töölised kindlustatakse riikliku sotsiaalkindlustuse korras

võrdselt koosseisuliste töötajatega, kui nad töötavad kirjaliku töölepingu alusel, on tööle võetud antud ettevõtte või organisatsiooni käskkirjaga (või korraldusega) ning ei tööta kohakaaslusel mingil teisel tööl.

4. Punktis 1 nimetatud mittekoosseisuliste töötajate üldisesse tööstaaži arvatakse kogu nende töötamise aeg, seal hulgas ka enne käesoleva määruse väljaandmist.

Nende töötajate pidev tööstaaž määratakse kindlaks üldistel alustel.

5. Ettevõtted ja organisatsioonid peavad tööraamatud punktis 1 nimetatud mittekoosseisuliste töötajate kohta samuti nagu koosseisuliste töötajate kohta. Mittekoosseisuliste töötajate tööraamatutesse tuleb teha vastavad sissekanded lahtrisse «Teated tööst» kogu nende tööaja kohta antud ettevõttes või organisatsioonis. Sissekanded tööraamatutes tööstaaži kohta töölise või teenistujana enne töölevõtmist antud ettevõttesse või organisatsiooni tuleb teha tööraamatute täitmise üldeeskirjade kohaselt. Hooajavahelistel töövaheaegadel tuleb teha vastavad sissekanded töölt vallandamisest hooaja (või lepingulise töötähtaja) lõppemisel ning uuesti tööle võtmisest järgneval hooajal.

7. Tarbijate kooperatiivide töötajate ametiühingu keskkomiteel koos Tarbijate kooperatiivi keskliidu juhatusega töötada .välja ning kinnitada kuu aja jooksul tüüptöölepingu vorm, milline sõlmitakse tarbijate kooperatsiooni organisatsioonide poolt töölevõetavate mittekoosseisuliste töötajatega.

8. Lugeda kehtetuks käesoleva määruse p. 1 nimetatud mittekoosseisuliste töötajate suhtes ÜAÜKN Sekretariaadi määrus 29. oktoobrist 1935. aastast «Kaubanduse alal töötajate sotsiaalkindlustusest, kes saavad töötasu protsentides käibest» (ÜAÜKN Bülletään 1935 nr. 28).

MOOTORKALAPÜÜGIJAAMADE LAEVAJUHTIDE JA MOTORISTIDE KORRALISTEST PUHKUSTEST JA NENDE TÖÖTAJATE SOTSIAALKINDLUSTUSEST

ÜAÜKN Sekretariaadi 28. oktoobri 1939. a. määrus

(Väljavõte)

NSVL RKN 19. juuni 1939. a. määruse nr. 898 p. 6 alusel ÜAÜKN Sekretariaat m ä ä r a b:

4. Mootorkalapüügijaamade laevajuhid, motoristid ja motoristiabid, [1] kes on mootorkalapüügijaamade koosseisus, kuuluvad riiklikule kindlustusele koosseisu võtmise päevast alates.

5. Kindlustusmakse laevajuhtide, motoristide ja motoristiabide eest maksavad mootorkalapüügijaamad iga kuu kogu aasta kestel... protsentides garanteeritud töötasust, mis on kehtestatud NSVL RKN 19. juuni 1939. a. määrusega nr. 898...

6. Laevajuhtide, motoristide ja motoristiabide kindlustamine toetuste, pensionide ja teiste riikliku sotsiaalkindlustuse teenindamisvormidega toimub üldistel alustel, pidades kinni järgmistest eeskirjadest:

a) pideva tööstaaži hulka arvatakse töö antud mootorkalapüügijaamas pärast selle jaama koosseisu võtmist, ka üldise staaži arvuta-

[1] Sotsiaalkindlustusele kuuluvad samuti mootorkalapüügijaamade laevamehaanikud ja kaldal asuvate tööstuslike seadmete elektrikud (NSVL Ministrite Nõukogu 3. märtsi 1954. a. määrus nr. 365).

misel arvatakse staaži hulka töötamine aja eest peale mootorkalapüügijaama koosseisu võtmist;

c) pensionid arvutatakse kehtestatud normide alusel garanteeritud töötasust; [1] . . .

SOTSIAALKINDLUSTUSE MITTELAIENDAMISEST MÕNEDELE ISIKUTELE, KES TÖÖTAVAD LÜHIAJALISTEL, JUHUSLIKEL JA VÄIKETÖÖDEL

NSVL Töö RK juures asuva LSKN 21. juuli 1930. a. määrus nr. 266
(«NSVL Töö RK Teataja» 1930. a. nr. 25)
(Väljavõte)

1. Sotsiaalkindlustusele ei kuulu järgmised isikud, kes teevad eratööandjatele lühiajalisi, juhuslikke ja väiketöid:

a) ajutised töötajad — pesupesijad, koristajad, õmblejad, väljaõmblejad jms., kes töötavad eraisikute juures pesupesemise, ruumide koristamise, toiduvalmistamise, õmblemise, väljaõmblemise jms. alal, kui töötamine antud tööandja juures kestab mitte üle 5 (tööleilmumise) päeva järjest või mitte üle 10 (tööleilmumise) päeva kokku kuu jooksul;

b) töötajad, kes teevad eraisikute juures ühekordseid majapidamistöid, samuti ruumide remondi ja korrastamise töid (puude lõhkumine, ahjude parandamine, põrandate poonimine ja pesemine, mööbli parandamine, tubade tapetseerimine ja värvimine, elektrijuhtmete, veevärgi ja kanalisatsiooni parandamine, klaasimine, suitsulõõride ja korstnate puhastamine, väikeremont korterites, putukate ja näriliste hävitamine jne.);

c) meditsiinilise abi andmiseks ja haigete eest hoolitsemiseks kutsutud keskmine ja noorem meditsiiniline personal (ämmaemandad, naisvelskrid, meditsiiniõed jms.), kui töö antud tööandja juures kestab mitte üle 5 (tööleilmumise) päeva järjest või mitte üle 10 (tööleilmumise) päeva kokku kuu jooksul;

d) koduõpetajad, repetiitorid, muusika-, joonistamise jms. õpetajad, nii need, kes annavad tunde enda kodus, või ka need, kes annavad tunde tööandja kodus;

e) masinakirjutajad, kes teevad oma kodus töid eraisikutele; stenografistid, kes teevad eraisikutele kirjanduslike materjalide stenografeerimise töid;

f) kellassepad, kes tegelevad kellade üleskeeramise ja remondiga üksikute eraisikute juures.

2. Sotsiaalkindlustusele ei kuulu järgmised isikud, kes teevad asutustele ja ettevõtetele lühiajalisi, juhuslikke ja väiketöid;

a) masinakirjutajad, kes teevad oma kodus isiklikel kirjutusmasinatel töid asutustele ja ettevõtetele, kui need masinakirjutajad ei sõlminud antud asutuse või ettevõttega kirjalikku töölepingut;

b) kellassepad, kes tegelevad ettevõtetes ja asutustes kellade üleskeeramise ja remondiga, kui need kellassepad ei sõlminud antud asutuse või ettevõttega kirjalikku töölepingut.

[1] NSVL Ministrite Nõukogu 27. veebruari 1953. a. määrusega garanteeritud töötasud on asendatud navigatsioonivaheliste palkadega.

3. Punktides 1—2 märgitud töid ei arvata palgalise tööstaaži hulka pensionide ja toetuste määramisel (kuigi need tööd teostati enne käesoleva määruse jõustumist).

PARTEI JA NÕUKOGUDE ORGANISATSIOONIDE ÜLESANNETEST KOLHOOSIDE ESIMEESTE JA TEISTE JUHTIVATE TÖÖTAJATE KOOSSEISU EDASISEL TUGEVDAMISEL

NSVL Ministrite Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee 9. juuli 1950. a. määrus nr. 2931

(Väljavõte)

9. Kehtestada, et spetsialistid ja praktikud, kes on valitud kolhoosi esimeesteks, võivad olla ametiühingu liikmeteks ja nende kolhoosi esimehena töötamise aeg arvatakse üldise tööstaaži hulka eriala järgi.

Kolhoosi esimeestele-spetsialistidele ja praktikutele, kes on suunatud tööle kolhoosi käesoleva määruse alusel, säilitada õigus riigi arvel pensioni saamiseks väljateenitud aastate eest ja töövõime kaotuse puhul.

Spetsialistide ja põllumajanduse juhtivate töötajate, kes varem töötasid loomakasvatuse alal ja valiti kolhooside esimeesteks, autasustamisel väljateenitud aastate ja laitmatu töö eest ning aunimetuste andmisel vastavalt NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 20. aprilli 1949. a. määrusele, arvata pideva tööstaaži hulka töötamise aeg kolhoosi esimehena.

ABINÕUDEST KOLHOOSIDE EDASISEL KINDLUSTAMISEL JUHTIVA KAADRIGA

NLKP Keskkomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu 25. märtsi 1955. a. määrus nr. 577

(Väljavõte)

11. Määrata, et isikud, kes on suunatud tööle kolhoosidesse vastavalt käesolevale määrusele, võivad olla ametiühingu liikmeteks ja nende töötamise aeg kolhoosis arvatakse üldise tööstaaži hulka. Neile säilitatakse õigus saada riigi arvel pensioni väljateenitud aastate eest ja töövõime kaotuse puhul — võrdselt tööliste ja teenistujatega.

KOLHOOSIDE REORGANISEERIMISEL SOVHOOSIDEKS KOLHOOSIDE MAADE JA ÜHISVARA SOVHOOSIDELE ÜLEANDMISE KORRA NING KOLHOOSNIKUTEGA ARVELDUSTE PIDAMISE KORRA

MÄÄRUSTIK

Kinnitatud NSVL MN ja NLKP KK 3. mai 1957. a. määrusega nr. 495

(Väljavõte)

4. Alalisele tööle sovhoosi üleläinud kolhoosnikutele arvatakse tööstaaži hulka nende pidev töötamise aeg kolhoosis alates 1939. aastast, teenistus Nõukogude armees, sõjalaevastikus, sise- ja piirivalveväges, samuti valitavatel ametikohtadel või organiseeritud värbamise korras tööstuses ja ehitustel, välja arvatud need kolhoosis töötamise

aastad, kus nad mõjuva põhjuseta ei töötanud välja kohustuslikku normipäevade miinimumi (kolhoosis olevate dokumentide järgi).

Tööstaaži määrab kindlaks komisjon koosseisus: sovhoosi administratsiooni esindaja, ametiühinguorganisatsiooni esindaja ja külanõukogu esimees või sekretär.

PÕLLUMAJANDUSLIKESSE ABIMAJANDITESSE VÕI TEISTESSE RIIKLIKESSE ETTEVÕTETESSE VÕI ORGANISATSIOONIDESSE, KELLELE ANTI ÜLE KOLHOOSI MAAD, ALALISELE TÖÖLE ÜLE LÄINUD ENDISTE KOLHOOSNIKE TÖÖSTAAŽIST

NSVL MN 7. märtsi 1958. a. määrus nr. 262 [1]

Laiendada NSVL Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee 3. mai 1957. a. määrusega nr. 495 kinnitatud «Kolhooside reorganiseerimisel sovhoosideks kolhooside maade ja ühisvara sovhoosidele üleandmise korra ning kolhoosnikutega arvelduste pidamise korra määrustiku» punktis 4 ettenähtud tööstaaži arvutamise kord endistele kolhoosi liikmetele, kes seoses kolhooside tegevuse likvideerimisega läksid üle alalisele tööle põllumajanduslikesse abimajanditesse või teistesse riiklikesse ettevõtetesse või organisatsioonidesse, kellele mainitud kolhooside maad üle anti.

KALURIKOLHOOSIDE ESIMEESTE KOOSSEISU EDASPIDISE TUGEVDAMISE ABINÕUD

Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 7. juuli 1953. a. määrusega nr. 1688

(Väljavõte)

4) Kehtestada, et kalurikolhooside esimeesteks valitud spetsialistid ja praktikud võivad olla kalurikolhoosi esimehena töötamise ajal ametiühingu liikmeteks ja see töötamise aeg arvatakse nende üldstaaži hulka eriala järgi.

Kalurikolhooside esimeestele-spetsialistidele ja praktikutele, kes suunatud tööle kalurikolhoosidesse, säilitatakse õigus saada riigi arvel pensioni väljateenitud aastate eest ja töövõime kaotuse puhul.

---

[1] ENSV MN 17. märtsi 1958. a. korraldus nr. 325-k.

VIII. ARSTLIK TÖÖEKSPERTIIS

ARSTLIKE TÖÖEKSPERTIISI KOMISJONIDE (ATEK) PÕHIMÄÄRUS

Kinnitatud ENSV Ministrite Nõukogu 26. aprilli 1957. a. määrusega nr. 140

I. Üldeeskirjad

1. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid (ATEK) alluvad sotsiaalkindlustuse organitele.

2. Arstlike tööekspertiisi komisjonide ülesandeks on:

alalise või pikaajalise töövõimekaotuse kindlakstegemine ja invaliidsuse grupi määramine vastavalt juhendile, mis kinnitatakse NSV Liidu Tervishoiu Ministeeriumi ja ÜAÜKN poolt;

invaliidsuse tekkimise aja ja põhjuste määramine: üld- või kutsehaigus, töövigastus, mittetöövigastus, riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisel saadud vigastus, haigestumine lapseeast või enne tööle asumist, haavatasaamine (põrutus, vigastus) Nõukogude Liidu kaitsmisel või muude sõjaväeteenistuse ülesannete täitmisel, rindel saadud haigestumine või haigestumine, vigastus (haavatasaamine, põrutus), mis ei ole seotud sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisega või rindel viibimisega;

invaliidide töötingimuste ja töö iseloomu kindlakstegemine, mis vastavad nende tervislikule seisukorrale (isikutele, kes ei ole tunnistatud invaliidideks, annab otsuse töötingimuste muutmise kohta raviasutus);

abinõude määramine, mis aitavad kaasa invaliidide töövõime taastamisele (kutsealane väljaõpe, ümberkvalifitseerumine, taastamisravi, proteesimine ja tööabinõud, mootorkäru vajaduse kindlakstegemine jm.);

ettevõtetes, asutustes, organisatsioonides ja põllumajanduses vahetult töötavate invaliidide töötingimuste tundmaõppimine tööde ja kutsealade väljaselgitamiseks, millised oleksid sobivad invaliididele;

arstlike konsultatsioonikomisjonide liikmete ja ravi-profülaktiliste asutuste arstide instrueerimine ja tutvustamine arstliku tööekspertiisi põhialuste, meetodite ja ülesannetega.

II. Arstlike tööekspertiisi komisjonide korraldus ja koosseis

3. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid organiseeritakse raviasutuste (polikliinikute, ambulatooriumide, dispanserite, haiglate jt.) baasil, kus on olemas vajalikud tingimused haigete igakülgseks läbivaatamiseks (kitsa eriala arstid, diagnostilised kabinetid jt.).

Raviasutuste nimekirja, millede baasil organiseeritakse arstlikud tööekspertiisi komisjonid, määrab kindlaks ENSV Sotsiaalkindlustuse Ministeerium koos ENSV Tervishoiu Ministeeriumiga.

4. Arstliku tööekspertiisi komisjoni koosseisu kuuluvad 3 arsti-eksperti põhilistelt erialadelt: kirurg, terapeut ja neuropatoloog; spetsialiseeritud arstliku tööekspertiisi komisjoni koosseisu, tuberkuloosi- ja vaimuhaigete ekspertiisiks, kuuluvad vastavalt 2 ftisiaatrit ja neuropatoloog või kaks psühhiaatrit ja terapeut. Üks arstidest-ekspertidest määratakse komisjoni esimeheks. Ametiühingu organisatsiooni esindaja kuulub komisjoni koosseisu liikme õigustega. Ekspertiisikomisjonide istungitest võtavad osa sotsiaalkindlustuse organite esindajad.

Arstliku tööekspertiisi komisjoni esimehe ja liikmed kinnitab ENSV Sotsiaalkindlustuse Ministeerium kooskõlastatult tervishoiuorganite ja Eesti NSV Ametiühingute Nõukoguga.

5. ENSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi arstlike tööekspertiisi inspektsiooni arstid ei või kuuluda arstlike tööekspertiisi komisjonide koosseisu.

6. ENSV tervishoiuorganid eraldavad ATEK-i koosseisu kõrge kvalifikatsiooniga, eeskätt tööekspertiisi alal kogemusi omavaid arste erialadelt, mis on ette nähtud käesoleva põhimääruse 4. punktis.

7. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid võtavad vastu 5,5 tunnilise tööpäeva kestel läbivaatmiseks 15 haiget, spetsialiseeritud arstlikud tööekspertiisi komisjonid aga 10 haiget.

8. Arstlike tööekspertiisi komisjonide koosseisu ülalpidamise kulud, samuti kantseleikulud kaetakse sotsiaalkindlustuse osakondade summadest, mis on assigneeritud arstlike tööekspertiisi komisjonide ülalpidamiseks vastavalt kinnitatud eelarvetele.

9. Raviasutused, millede juurde moodustatakse arstlikud tööekspertiisi komisjonid, annavad viimastele vastavad ruumid ja vajaliku meditsiinilise ning majandusliku sisseseade, samuti loovad tingimused, mis on vajalikud arstlikus tööekspertiisi komisjonis käivate haigete kultuurseks teenindamiseks.

10. Arstlike tööekspertiisi komisjonide töö üldjuhtimist ja kontrolli teostab ENSV Sotsiaalkindlustuse Ministeerium ning vahetut juhtimist ja kontrolli rajoonide ja linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede vastavad sotsiaalkindlustuse osakonnad.

11. ENSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi juurde organiseeritakse Vabariiklik Arstlik Tööekspertiisi Komisjon, kelle kui töövõime ekspertiisi metoodilise keskuse ülesandeks on:

a) konsultatsiooni andmine arstlike tööekspertiisi komisjonide arstidele komplitseeritud ekspertiisi juhtudel;

b) ürituste läbiviimine arstide-ekspertide ekspertiisialase kvalifikatsiooni tõstmiseks (stažeerimine, seminarid, konverentsid jne.);

c) linnade ja rajoonide ning spetsialiseeritud arstlike tööekspertiisi komisjonide ekspertiisiotsuste õigsuse ja põhjendatuse kontrollimine;

d) arstlike tööekspertiisi komisjonide poolt läbivaatuse aktide kontrollimine komisjonide kogemuste üldistamiseks, ekspertiisis esinenud vigade väljaselgitamiseks ning nende vigade kõrvaldamist kindlustavate abinõude tarvituselevõtmiseks;

e) rajoonide ja linnade arstlike tööekspertiisi komisjonide otsustele edasikaevanud isikute, samuti eriti komplitseeritud juhtudel rajoonide ja linnade arstlike tööekspertiisi komisjonide poolt suunatud invaliidide läbivaatus;

f) sotsiaalkindlustuse organite poolt suunatud invaliidide läbivaatus rajoonide, linnade ja spetsialiseeritud arstlike tööekspertiisi komisjonide otsuste õigsuse kontrollimiseks;

g) invaliidsuse dünaamika ja põhjuste tundmaõppimine ning vastavate ettepanekute väljatöötamine.

Komisjoni kuulub 4 arsti põhilistelt erialadelt, kelledest üks on komisjoni esimees.

Komisjoni koosseisus on vanem-meditsiiniõde ja meditsiiniline registraator.

Mainitud komisjoni esimehe ja liikmete põhitöökohaks on komisjon.

Vabariiklik arstlik tööekspertiisi komisjon on kõrgemaks organisatsiooniks töövõime ekspertiisi alal vabariigis ja selle komisjoni poolt edasikaebuse või kontrolli korras vastuvõetud otsused on lõplikud ega kuulu edasikaebamisele.

12. Spetsialiseeritud arstlikele tööekspertiisi komisjonidele pannakse kontroll rajoonide ja linnade arstlike tööekspertiisi komisjonide poolt tuberkuloosihaigete ja vaimuhaigete töövõime kohta tehtud ekspertiisiotsuste õigsuse üle.

Rajoonide ja linnade komisjonide poolt tuberkuloosihaigete ja vaimuhaigete töövõime kohta esmakordsetel läbivaatustel vastuvõetud otsused jõustuvad nende otsuste tegemise momendist, pärast nende põhjendatuse kontrollimist vastavate spetsialiseeritud arstlike tööekspertiisi komisjonide poolt.

13. Arstlikele tööekspertiisi komisjonidele antakse õigus vajalikel juhtudel suunata haigeid statsionaarsele uurimisele ENSV Tervishoiu Ministeeriumi raviasutustesse.

III. Isikud, keda võetakse läbivaatusele arstlikesse tööekspertiisi komisjonidesse

14. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid võtavad vastu läbivaatusele haigeid alalise või pikaajalise töövõimekaotuse (invaliidsuse) tunnuste olemasolu puhul:

a) töölisi, teenistujaid ja teisi isikuid, kelledele laieneb riiklik sotsiaalkindlustus;

b) endisi ajateenistuse rea-, seersandi ja vanemate koosseisu sõjaväelasi;

c) endisi kindraleid, admirale, ohvitsere ja üleajateenistuse rea-, seersandi ja vanemate koosseisu sõjaväelasi ning nendega võrdsustatud isikuid;

d) NSV Liidu Siseministeeriumi miilitsa, kinnipidamiskohtade sõjaväestatud valve ja sõjaväestatud tuletõrje rea- ja nooremasse juhtivasse koosseisu kuulunud isikuid, eriside teenistusse, ministeeriumide ja keskasutuste sõjaväestatud valvesse kuulunud isikuid;

e) kõrgemate ja keskeriõppeasutuste, koolide ja kaadri ettevalmistamise kursuste õpilasi; aspirante, doktoreid ja kliinilisi ordinaatoreid;

f) tööndusliku kooperatsiooni artellide liikmeid;

g) teisi kodanikke, kui nad on muutunud invaliidideks seoses NSV Liidu kodaniku kohuse täitmisega päästes inimelu, kaitstes sotsialistlikku omandit ning sotsialistlikku õiguskorda;

h) ülaltähendatud isikute perekonnaliikmeid toitja kaotuse korral;

i) tööndusliku kooperatsiooni artellide töölisi, teenistujaid ja liikmeid, kes on lõpetanud töötamise ja nende perekonnaliikmeid, kes on kaotanud toitja, kui kõigil loetletud isikutel on tööstaaž ja muud tingimused, mis annavad õiguse pensionile;

j) isikuid, kes on ülalpidamisel, mittetöötavaid pensionäre, kui viimastel on õigus pensionilisandi saamiseks töövõimetute perekonnaliikmete eest;

k) isikuid, kes on invaliidid lapseeast või kes said vigastuse või haigestusid enne tööle asumist ning vajavad tööle paigutamist või suunamist koolidesse kutsealaseks väljaõppeks;

l) isikuid, kes kuuluvad sotsiaalkindlustuse organite poolt suunamisele invaliidide kodudesse.

IV. Arstlikesse tööekspertiisi komisjonidesse suunamise kord ja nende komisjonide töökord

15. Arstlikesse tööekspertiisi komisjonidesse suunamine toimub raviasutuste arstlike konsultatsioonikomisjonide (AKK) poolt.

Juhul, kui raviasutustes puudub arstlik konsultatsioonikomisjon, suunab haigeid arstlikku tööekspertiisi komisjoni raviv arst koos raviasutuse peaarstiga.

16. Kui isik oma tervisliku seisukorra tõttu raviasutuse otsusel ei saa ilmuda arstlikku tööekspertiisi komisjoni, toimub läbivaatus haige juures kodus või raviasutuses, kus haige viibib.

Üksikutel juhtudel võivad arstlikud tööekspertiisi komisjonid teha otsuse statsionaarses raviasutuses viibiva haige töövõime seisukorra kohta üksikasjalise läbivaatuse akti alusel, mis on alla kirjutatud raviva arsti ja raviasutuse peaarsti poolt.

17. Haigete suunamisel töövõime ekspertiisiks arstlikku tööekspertiisi komisjoni saadavad raviasutused komisjonile kinnises ümbrikus vastavad materjalid, mis tõestavad ja põhjendavad invaliidsuse tunnuseid, kliinilist prognoosi jne.

Vastutus korraliku arstliku läbivaatuse ja haigete põhjendatud suunamise eest arstlikku tööekspertiisi komisjoni pannakse raviasutuse juhatajale.

18. Juhul, kui esitatud meditsiinilised andmed ei ole küllaldased töövõimekaotuse astme kindlakstegemiseks, suunab arstlik tööekspertiisi komisjon haige eriraviasutusse konsultatsioonile või paigutab haige statsionaarsesse raviasutusse täiendavaks uurimiseks või kontrollimiseks ja diagnoosi täpsustamiseks.

V. Arstlike tööekspertiisi komisjonide töökord

19. Läbivaatuse andmed ja arstliku tööekspertiisi komisjoni otsus kantakse läbivaatuse akti ning kirjutatakse alla komisjoni esimehe ja kõigi liikmete poolt.

Kui komisjoni esimees või üksikud liikmed ei ole nõus teiste komisjoni liikmete arvamusega, siis lisatakse nende eriarvamus läbivaatuse aktile juurde ning akt esitatakse kolme päeva jooksul rajooni, linna sotsiaalkindlustuse osakonnale. Sel juhul suunab sotsiaalkindlustuse osakond haige või materjalid teise koosseisuga arstlikku tööekspertiisi

komisjoni või Vabariiklikku Arstlikku Tööekspertiisi Komisjoni, kelle otsus on lõplik.

20. Arstlike tööekspertiisi komisjonide otsused invaliidide töötingimuste kohta on kohustuslikud ettevõtete, asutuste, organisatsioonide ja kolhooside juhatajaile.

Kontroll invaliidile arstliku tööekspertiisi komisjoni poolt määratud töötingimustest kinnipidamise üle pannakse sotsiaalkindlustuse organitele ja ametiühingu organisatsioonidele.

21. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid on kohustatud andma informatsiooni oma tööst sotsiaalkindlustuse nõukogude istungitel või teenindatava rajooni ettevõtete käitis- või kohalike komiteede koosolekutel.

VI. Taasläbivaatuse tähtajad ja arstlike tööekspertiisi komisjonide otsustele edasikaebuste esitamise kord

22. I grupi invaliidide taasläbivaatus toimub üks kord kahe aasta jooksul, II ja III grupi invaliidide taasläbivaatus aga üks kord aastas.

Arstlikule tööekspertiisi komisjonile antakse õigus üksikutel juhtudel kindlaks määrata taasläbivaatuse tähtajad diferentseeritult 6 kuust kuni 1 aastani II ja III grupi invaliididele ja 6 kuust kuni 2 aastani I grupi invaliididele.

Invaliididele — meestele, kes on üle 60 aasta ja naistele, kes on üle 55 aasta vanad, määratakse invaliidsuse grupp ilma taasläbivaatuse tähtaja määramiseta. Kõigil ülejäänud haigestumiste juhtudel, millede puhul invaliidsuse grupp määratakse ilma taasläbivaatuse tähtaja näitamiseta, juhinduvad arstlikud tööekspertiisi komisjonid haigestumiste loetelust, mis on kinnitatud NSV Liidu Tervishoiu Ministeeriumi ja ÜAÜKN poolt 1.—2. augustil 1956. Nimetatud invaliidide taasläbivaatus toimub invaliidide eneste avalduste põhjal, kui toimub muudatus nende tervislikus seisukorras ja see on kindlaks tehtud arstliku konsultatsioonikomisjoni (AKK) poolt.

23. Üksikutel juhtudel, sotsiaalkindlustuse organite ettepanekul, samuti arstliku tööekspertiisi komisjoni äranägemisel võib kontrolli korras invaliide uuesti läbi vaadata ka enne punktis 22 ettenähtud tähtaega.

24. Kui läbivaadatav ei ole nõus arstliku tööekspertiisi komisjoni otsusega on tal õigus ühe kuu jooksul selle peale kirjalikult edasi kaevata rajooni, linna sotsiaalkindlustuse osakonnale. Rajooni, linna sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja saadab kaebuse esitaja taasläbivaatusele teise koosseisuga arstlikku tööekspertiisi komisjoni või Vabariiklikku Arstlikku Tööekspertiisi Komisjoni. Ühtlasi saadetakse komisjonile ka kõik materjalid eelmiste läbivaatuste kohta. Vabariikliku Arstliku Tööekspertiisi Komisjoni otsused kaebuste kohta on lõplikud.

VII. Asjaajamine ja aruandlus

25. Iga isiku kohta, kes esmakordselt või korduvalt on läbi käinud ekspertiisist, koostatakse läbivaatuse akt ENSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi poolt kindlaksmääratud vormi järgi ja täidetakse tähestikuline kaart, millised säilitatakse arstlike tööekspertiisi komisjonide toimikutes.

Läbivaatuse akt peab sisaldama kõik andmed haige läbivaatuse kohta, samuti andmed tema töö kohta.

26. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid peavad oma koosolekute kohta protokolle.

27. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid annavad invaliididele välja otsused õiendite näol, kuna sotsiaalkindlustuse osakondadele antakse pensionide määramiseks väljavõtted läbivaatuse aktidest Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi poolt kindlaksmääratud vormide järgi.

28. Arstlikud tööekspertiisi komisjonid esitavad aruanded oma tööst kehtestatud korra kohaselt ENSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumile ning rajoonide ja linnade sotsiaalkindlustuse osakondadele.

29. Arstlikel tööekspertiisi komisjonidel on nurgatempel ja pitsat.

JUHEND
INVALIIDSUSE GRUPPIDE MÄÄRAMISEST

Kinnitatud NSVL Tervishoiuministeeriumi poolt 1. augustil 1956. a.
ÜAÜKN ja VNFSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi poolt 2. augustil 1956. a.

I. Üldalused

Arstliku tööekspertiisi komisjonid (ATEK) juhinduvad töövõime seisundi ja invaliidsuse gruppide määramisel järgmistest põhialustest:

1. Sotsialistlikus ühiskonnas terviseкohane töö soodustab kompensatsiooni protsessi arengut, parandab invaliidide moraalset ja materiaalset seisukorda ning rahuldab nende loomulikku püüet võtta osa sotsialistlikust ülesehitustööst.

Vastavate töötingimuste loomisel, sõltuvalt pataloogilise seisundi iseloomule ja väljakujunemisele, samuti töö prognoosile, võib invaliide rakendada tööprotsessi tervist kahjustamata, sageli isegi tervisele kasuks.

2. Isikutele, kes põevad kroonilisi haigusi või omavad anatoomilisi vigastusi, invaliidsuse grupid määratakse juhtudel, kui organismi funktsioonide tekkinud häired takistavad kutsealast tööd ja omandasid vaatamata ravile püsiva iseloomu.

Invaliidsuse grupi määramise aluseks on töövõime püsiv puudulikkus, mis sunnib haiget pikemaks ajaks lõpetama kutsealase töö või tunduvalt muutma töötingimusi. Tunduvateks muudatusteks või kergendusteks töös loetakse neid, mis viivad kvalifikatsiooni kaotusele või alanemisele või töötegevuse mahu järsule vähenemisele.

Töövõime kergeastmelise püsiva puudulikkuse korral, kui oma kutsealal töö jätkamiseks on nõutavad vaid töötingimuste väikesed muudatused või kergendused, mis on realiseeritavad kvalifikatsiooni ja töömahtu kahjustamata, antakse vastav otsus raviasutuse poolt ilma haige suunamiseta ATEK'i.

3. Ekspertiisi otsus töövõime seisukorra kohta tehakse peale haige igakülgset meditsiinilist läbivaatust, arvestades elukutset ja tehtava töö iseärasusi ning tööjõudlust peegeldavat tootmisiseloomustust.

Töövõime seisundi kohta ekspertiisi otsuse tegemisel ATEK lähtub meditsiinilistest ja sotsiaalsetest teguritest ning igal üksikjuhul arvestab: organismi funktsionaalse seisundi iseärasusi, patoloogilise protsessi iseloomu ning kulgu, kompensatsiooni arenemisastet, konkreetseid töötingimusi, üldist ja kutsealast ettevalmistust, vanust, tööle suunatust.

Igal haige läbivaatamise juhul ATEK'is, sõltumata haiguse või vigastuse iseloomust, arstid-eksperdid kontrollivad siseorganite, närvisüs-

teemi, tugi-liikumisaparaadi ja teiste organite ja süsteemide seisundit.

Ekspertiisi otsuse aluseks on diagnoos, mis peegeldab morfoloogilisi muudatusi ja funktsionaalset seisundit. Selleks otstarbeks kasutatakse kõiki kättesaadvaid funktsionaalse diagnostika meetodeid (dünamomeetria, liigsete liikumisvõime mõõtmine nurgamõõtja abil, arteriaalse rõhu mõõtmine, südame-veresoonte ja hingamissüsteemi reageerivuse uurimine musklite koormuse suhtes ja teised funktsionaalsed proovid ning uuringute laboratoorsed meetodid), samuti teostatakse haige küsitlemist, mis teel kogutakse vajalikke andmeid haiguse kulgemise, funktsionaalse seisundi ja töövõime kohta haiguse arengu kõigil etappidel. Kliiniline tööanamnees tõestatakse võimaluse korral väljavõtetega haigusloost, raviasutuse tõenditega, töötamise kohta väljavõtetega tööraamatust, tootmisiseloomustusega ja muuga.

4. Patoloogilise protsessi kulgemise ja töövõime seisundi dünaamilise vaatluse eesmärgil teostatakse ATEK'i põhimäärusega kehtestatud korras invaliidide süstemaatilist taasläbivaatust.

II Esimese invaliidsuse grupi määramine

Esimese invaliidsuse grupi määramise aluseks on niisugune organismi funktsioonide häire, mille puhul invaliid ei ole võimeline ise end teenindama ja vajab alalist abi, hooldamist või järelevalvet. Selle grupi invaliidid vajavad mitte juhuslikku, episoodilist hooldamist või järelevalvet tervisliku seisundi ajutise halvenemise tõttu (ägeda haigestumise või kroonilise haigestumise ägestumise tõttu), vaid igapäevast, süstemaatilist hooldamist, abi või järelevalvet (sõltumata, kelle poolt või kus kohas see teostatakse).

Esimene invliidsuse grupp määratakse:

a) isikutele töövõime täieliku kaotusega alaliselt või kestvalt, kes vajavad alalist kõrvalabi (hooldamist või järelevalvet).

Niisuguste seisundite näidetena võivad olla: kopsutuberkuloos raske progresseeriva kulgemisega dekompensatsiooni staadiumis; ravimatud pahaloomulised kasvajad; südame-veresoonte süsteemi häired püsiva vereringe puudulikkusega III astmes; peaaju häired hemiplegiaga või väljakujunenud afaasiaga; kahe jäseme halvatused, kolme jäseme väljakujunenud parees; rasked pikaldased katatoonsed ja paranoidsed sündroomid skisofreenia puhul; epilepsia sagedate hoogudega ja teadvuse hämarolekutega; lõppnõdrameelsuse seisundid kriitilise suhtumise kaotusega enda haiguse suhtes ja muud;

b) isikutele, kes vaatamata püsivatele teravalt kujunenud funktsionaalsetele häiretele ja kõrvalabi või hooldamise alalisele vajadusele võivad olla kohandatud tööprotsessi üksikutele liikidele spetsiaalselt organiseeritud individuaaltingimustes (eritsehhid, kodustöötamine, tööseadeldised jm.).

Näidetena võivad olla: alajäsemete püsiv halvatus, mõlema ülajäseme köndid (kõigi sõrmede puudumine mõlemal käel ja kõrgemad amputatsiooni vigastused; mõlema reie köndid ülemises kolmandikus, ülajäseme köndid igas kõrguses ja reie köndid; täispimedus [1] ja muud.

[1] Ekspertiisi praktikas tuleb pimedusega võrdsustada ka niisugust seisundit, kus püsivate patoloogiliste muudatuste alusel paremini nägeva silma nägemise teravus ei ületa 0,03 ja ei ole korrigeeritav või mõlemi silma vaateväli on kontsentriliselt kitsenenud kuni 5.—10. kraadini.

III. Teise invaliidsuse grupi määramine

Teise invaliidsuse grupi määramise aluseks on tunduvalt väljakujunenud funktsionaalsed häired, mis siiski ei kutsu esile vajadust kasutada alalist kõrvalabi (hooldamist või järelevalvet), kuid mille tagajärjel isik kaotab täielikult töövõime kas alaliselt või kestvalt või satub sellisesse seisundisse, kus võib täita ainult üksikuid tööliike spetsiaalselt loodud tingimustes.

Teine invaliidsuse grupp määratakse:

a) isikutele töövõime täieliku kaotusega kas alaliselt või kestvalt organismi funktsioonide häirete tagajärjel, kes aga ei vaja alalist kõrvalabi (hooldamist või järelevalvet).

Niisuguste seisundite näidetena võivad olla: südame klappide või müokardi kahjustus püsivate vereringe häiretega II—III astmes; kiiresti progresseeruv, kalduvusega sagedatele angiespastilistele kriisidele kõrgevererõhu haigus teises staadiumis; krooniline progresseeruv fibrokavernoosne kopsutuberkuloos väljakujunenud intoksikatsiooni nähetega; kopsude tsirroos väljakujunenud südame-kopsu puudulikkusega; rasket vormi peaaju arterioskleroos intellekti languse (psüühilise nõrkuse) nähetega; peaaju traumaatilised vigastused või peaaju veresoonte, nakkus- või teised haigused vestibulaarsete, nägemise või liikumise funktsioonide väljakujunenud häiretega; seljaaju haigused või seljaaju vigastuse tagajärjed mõlema jäseme liikumisfunktsioonide teravate häiretega jt.;

b) isikutele, kellele kõik tööliigid on pikemaks ajaks vastunäidustatud, kuna töötamine võib põhjustada haiguse halvenemist.

Niisuguste seisundite näidetena võivad olla: korduv müokardi infarkt karonaarse puudulikkuse väljakujunenud nähetega; korduv insult; verevalang ainsa nägeva silma võrkkestasse raske progresseeriva lühinägelikkuse juures; peale hiljutist operatiivset vahelesegamist pahaloomuliste kasvajate puhul maos, kopsudes jm.;

c) isikutele raskete krooniliste haigustega, tugi-liikumisaparaadi kombineeritud vigastustega ning nägemise tunduva kaotusega, kellele töö ei ole vastunäidustatud, kuid on võimalik vaid neile eriliselt loodud tingimustes.

Raskete krooniliste haiguste näidetena võivad olla: haavandtõve raske vorm toitumuse tunduva langusega ja lühiajaliste remissioonidega; bronhoektaatiline haigus väljakujunenud intoksikatsiooni nähetega ja sagedate ägenemistega; langetõbi sagedate hoogudega; alajäsemete paraparees kõnnaku tunduvate häiretega; isiksuse väljakujunenud muutused skisofrenia puhul ning uulusündroomid subkompensatsiooni staadiumis; püsivate patoloogiliste muutuste tagajärjena paremini nägeva silma nägemisteravuse langus 0,04-st kuni 0,08 (korrektsiooniga), kuid arvestades individuaalseid võimalusi tööle asumiseks tavalistes tingimustes.

Raskete anatoomiliste vigastuste näidetena võivad olla: mõlema sääre kõndid; käelaba või küünarvarrekõnt ja sääre kõnt; õla või küünarvarre kõnt teise ülajäseme funktsioonile tunduvate häirete puhul; säärekõnt ja teise alajäseme liikumise või staatiliste funktsioonide tunduvad häired; üla- ja alajäseme kõnt ning ühe silma pimedus; sääre eksartikulatsioon; sääre lühike kõnt.

Selle alagrupi invaliidid (lit. «c») võivad täita ühte või teist tööd

spetsiaalselt selleks loodud tingimustes: erilistes invaliidide tsehhides, kus kindlustatakse töö erirežiimi organiseerimine (tööpäeva lühendamine, individuaalsed töönormid, täiendavad töövaheajad, sanitaarhügieeniliste normide range järgimine, meditsiiniline järelevalve ja süstemaatiline arstiabi jne.), kodustes tingimustes individuaalse töörütmiga, kohustuslike töönormideta, vajaduse korral toormaterjali kojutoimetamisega ning valmistoodangu vastuvõtmisega kodus; ettevõtetes või asutustes, kus saab kindlustada eritsehhide tingimustega sarnaseid kergendatud töötingimusi.

IV. Kolmanda invaliidsuse grupi määramine

Kolmanda invaliidsuse grupi määramise aluseks on töövõime tunduv langus organismi funktsioonide häirete tõttu krooniliste haiguste või anatoomiliste defektide tagajärjel.

Kolmas invaliidsuse grupp määratakse:

a) Üleviimise vajadusel teisele madalama kvalifikatsiooniga tööle põhjusel, et tervisliku seisundi tõttu on võimatu jatkata töötamist oma endisel kutsealal (erialal).

Näidetena võivad olla: kõrgema järgu instrumentaal-lukksepa üleviimine seoses vereringe püsivate I—II astme häiretega — peentoodete monteerija kohale;

ketraja üleviimine seoses parema käe II, III ja IV sõrme puudumisega — riideserva puhastaja tööle;

5—6 järgu freesija üleviimine seoses kõrgevererõhu haigusega II staadiumis — tööriistade jagaja kohale;

söeraiuja üleviimine, seoses silikoosiga, abitöödele väljaspool kaevandust või tema suunamine ümberkvalifitseerimisele;

b) tervisliku seisundi tõttu töötingimuste muutmise vajadusel omal kutsealal, kui see toob kaasa tootmistegevuse mahu tunduva vähenemise ja seoses sellega kvalifikatsiooni languse.

Näidetena võivad olla:

trusti pearaamatupidaja üleviimine väikese asutuse raamatupidaja kohale tserebraalse arterioskleroosi tõttu koos mälu vähenemisega, tähelepanu võime vähenemisega, astenisatsiooniga jne.;

mitmel teljel töötava kangru üleviimine 1—2 telje teenindamisele keskmise raskusega suhkruhaiguse tõttu;

kergendatud töötingimuste võimaldamine töölisele või teenistujale lühendatud tööpäeva näol mittepüsivate kompensatsiooni nähetega kroonilise kopsutuberkuloosi või sagedaste kriisidega kõrgevererõhu haiguse tõttu.

c) töölesuunamise võimaluste tunduva piiratuse puhul väljakujunenud funktsionaalsete häirete tõttu vähese kvalifikatsiooniga või varemalt mittetöötanud isikutel.

Näidetena võivad olla: keskmise raskusega haavandi haigust põdeva abitöölise üleviimine siseruumi valvuriks;

raskused töökogemusi mitteomava ning südame-kopsupuudulikkuse all kannatava naise töölesuunamisel, kes mainitud haiguste tagajärjel võib töötada vaid invaliidide artelli tingimustes kerget liiki käsitöödel;

raskused haavata saamise tagajärgede tõttu endiste sõjaväelaste tööle suunamisel, kes elavad maal ja on töötanud varem põllumajanduslikel töödel;

d) invaliidsuse kolmas grupp määratakse veel sõltumata tehtavast

tööst anatoomiliste vigastuste või deformatsioonide puhul, mis toovad endaga kaasa funktsioonide häireid ja tunduvaid raskusi täita kutsealast tööd.

Ülajäseme vigastused ja deformatsioonid: õla kõnt[1], küünarvarre kõnt, käelaba puudumine, õla või küünarvarre mõlema luu ebaliiges, küünarliigese tugevalt väljakujunenud kontraktuur (liigese liikumise piiratus kuni 5°—8°) või anküloos funktsionaalselt ebasoodsas asendis (nurga all alla 60° või üle 150°), või küünarvarre fiksatsiooni juures äärmise pronatsiooni või äärmise supinatsiooni asendis; logisevad õla- või küünarliigesed peale resektsiooni.

Käe nelja sõrme kõikide falangide, välja arvatud esimene, puudumine; käe kolme sõrme, kaasa arvatud esimene, puudumine; samade sõrmede anküloos või tugevalt väljaarenenud kontraktuur funktsionaalselt ebasoodsas asendis; esimese ja teise sõrme või kolme sõrme vastavate kämblaluude puudumine; mõlemi käe esimeste sõrmede puudumine.[2]

Alajäsemete vigastused ja deformatsioonid

Reie või sääre kõndid mitmesugustel kõrgustel; reie kõndi puhul, kui proteesimine ei ole võimalik, määratakse teine invaliidsuse grupp;

põia kõnt peale luu plastilist amputatsiooni (Pirogovi-tüüpi); puudulik kõnt Chaupardi liigese kõrgusel ja kahepoolsed kõndid Lisfrangi liigese kõrgusel;

hüppeliigese teravalt väljakujunenud kontraktuur või anküloos jalalaba ebaõige asendiga ja käimise ning seismise funktsioonide tunduvate häiretega;

reie või sääre mõlema luu ebaliiges; logisev põlve või puusaliiges peale resektsiooni;

puusaliigese teravalt väljakujunenud kontraktuur või anküloos; põlveliigese anküloos funktsionaalselt ebasoodsas asendis — nurga all alla 180 kraadi või jäseme lühenemisel peale resektsiooni enam kui 7 sm.

Perifeerse närvisüsteemi vigastuste ja haiguste püsivad ja taastamatud tagajärjed:

käelaba või ülajäseme halvatus, alajäseme halvatus. Kogu üla- või kogu alajäseme kujunenud parees tunduvate troofiliste häiretega (musklite väljakujunenud atroofia, krooniline troofiline haavand).

Ühe silma täispimedus või nägemisteravuse alanemine kuni 0,02 (mittekorrigeeritav) või nägemisvälja kitsenemine kuni 5° (seoses sõja- või tööstusliku traumaga).[3]

Võõrkehade olemasolu südamelihases või südamepaunas.

Tunduv koljuluu defekt.[4]

[1] Parema õlaliigese eksartikulatsiooni või kõndi puhul ja töölesuunamise võimatusel on võimalik määrata invaliidsuse teine grupp.

[2] Juhul, kui sõrmede kõik nimetatud vigastused on tekkinud rindel, sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel või tootmises saadud haavamise või vigastuse tagajärjena. Kõigil muudel juhtudel määratakse invaliidsuse grupp ainult kutseala arvestamisega.

[3] Muudel juhtudel määratakse grupp ainult sõltuvalt kutsealast.

[4] Koljuluude defekti loetakse tunduvaks juhul, kui defekti suurus ületab 3×1 sm või vähemate suuruste puhul, kui ilmneb peaaju pulsatsioon või pulsatsiooni puudumisel, kui haavamine kulges minevikus infektsioosse mädaprotsessi komplikatsiooniga (abstsess, meningo-entsefaliit.)

Lõualuu või kõva suulae defektid, kui proteesimine ei kindlusta närimist.

Rinnakorvi deformatsioon operatiivse vahelesegamise järeldusena — viie ja enama ribi resektsioon hingamise puudulikkuse nähetega (teise grupi määramisel määratakse taasläbivaatuse tähtpäev üldistel alustel.)

Kahepoolne kurtus lapseeast.

Märkus: Kurtuseks loetakse kõrvalesta juures toimuva valju kõne mittetajumist. (19. märtsi 1957. a. redaktsioonis.)

Juhtudel, kui vigastus või deformatsioon ei ole ette nähtud juhendi punktis «d», otsustatakse invaliidsuse grupi küsimus ekspertiisi üldiste printsiipide alusel, s. t. oma kutsealase töö tegemise võimaluse arvestamisega.

HAIGUSTE LOETELU, MILLE PUHUL ATEK'ID MÄÄRAVAD INVALIIDSUSE GRUPI ILMA TAASLÄBIVAATUSE TÄHTAJATA

Kinnitatud NSVL Tervishoiuministeeriumi poolt 1. augustil 1956. a., ÜAÜKN ja VNFSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi poolt 2. augustil 1956. a.

I. Siseorganite haigused

1. Kõrgevererõhu haiguse III staadium (orgaaniliste muutustega kesknärvisüsteemis, silmapõhjas, südamelihastes, neerudes).
2. Tugevasti väljakujunenud koronaar puudulikkus isikutel, kellel on olnud müokardi infarkt, südamelihaste märgatavate muutustega ja vereringe puudulikkusega III staadiumis.
3. Südame rikked (vasaku atrioventrikulaarsuistiku kitsenemine, nordi klappide puudulikkus, kombineeritud rikked) vereringe püsiva puudulikkusega III astmes.
4. Kopsude kroonilised haigused, millele kaasuvad püsiv hingamise puudulikkus III astmes ja südame puudulikkus.
5. Krooniline nefriit neerude puudulikkuse püsivalt väljendatud nähetega (tursed, isostenuria, kõrgenenud arteriaalne vererõhk, silmapõhja muutused, vere jääklämmastiku tõus).
6. Maksa tsirroos portaalvereringe häiretega (astsiit).
7. Suhkruhaigus — raske vorm, atsetonuria olemasolul ja kalduvusega komatoossetele seisunditele.
8. Mitteravitavad pahaloomulised uusmoodustised.
9. Seisund peale mao totaalresektsiooni. [1]
10. Seisund peale kopsu eemaldamist. [1]

Märkus: Invaliidsuse grupi määramine ilma taasläbivaatuse tähtajata on lubatud ainult juhul, kui invaliidi on jälgitud kahe aasta vältel.

II. Närvi-psüühilised haigused

1. Kesknärvisüsteemi infektsioonhaigused kroonilise progresseeruva kuluga: entsefaliidi mitmesugused vormid, entsefalomüeliit, amüotroofiline külgskleroos, koldeline skleroos püsivalt väljendatud

[1] Taasläbivaatusele ei kuulu III invaliidsuse grupi määramise korral.

liikumis-, kõne-, nägemisfunktsioonide häiretega (parkinsonism, halvatused, afasia), peaaju progresseeruva vesipeaga. [1]

2. Progresseeruv paralüüs nõrgamõistuslikkuse väljendatud nähetega, mis ei allu ravile.

3. Peaaju traumaatilise kahjustuse püsivad hilistagajärjed tugevasti väljakujunenud liikumishäiretega (hemipleegia, hemiparees), afaasiaga peaaju veetõvega väljakujunenud nõrgamõistuslikkusega. [1]

Peaaju traumaatilise vigastuse tagajärjed ulatusliku luudefekti või võõrkeha olemasolul peaaju substantsis (ilma taasläbivaatuse tähtajata määratakse ainult III invaliidsuse grupp).

4. Seljaaju või cauda equina traumaatilise vigastuse või haiguse püsivad kaugtagajärjed tugevalt väljendatud liikumishäiretega (paralüüsid või parapareesid) ja vaagnaelundite funktsioonide raskekujuliste häiretega.

5. Peaaju vereringe häirete rasked tagajärjed peaaju veresoonte haiguste puhul hemiplegiaga või sügava hemipareesiga või progresseeruva kuluga psühhoosiga ja nõrgamõistuslikkuse nähetega.

6. Epilepsia sagedate (dokumentaalselt tõestatud) hoogudega ja väljendatud nõrgamõistuslikkusega.

7. Kesk-ergukava kroonilised progresseeruvad haigused: müopatic, müotonia, paralysis agitans liikumisfunktsioonide häirete tugevalt väljendatud staadiumis.

8. Piirdenärvide traumaatiliste vigastuste taastamatud kaugtagajärjed: labakäe või ülajäseme paralüüs; alajäseme paralüüs, üla- või alajäseme tugev parees troofiliste häiretega.

9. Pea- ja seljaaju mitteopereeritavad uusmoodustised.

10. Oligofreenia imbetsiilsuse või idiotismi astmes.

11. Kahepoolne kurtus lapseeast (ilma taasläbivaatuse tähtajata määratakse ainult III invaliidsuse grupp). (19. märtsi 1957. a. redaktsioonis).

12. Skizofrenia tagajärjel tekkinud nõdramõistuslikkus.

Haigusjuhul, mis on märgitud punktides 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ja 12, invaliidsuse grupi määramine ilma taasläbivaatuse tähtajata on lubatud siis, kui invaliid on olnud ATEK'i (või raviasutuse) valve all nelja aasta vältel.

III. Kirurgilised haigused ja anatoomilised defektid ja deformatsioonid

1. Ülajäseme defektid ja deformatsioonid: õlavarre kõnt, [2] küünarvarre kõnt, labakäe puudumine; õlavarre ebaliiges või küünarvarre mõlema luu ebaliiges; küünarliigese raskekujuline kontraktuur või anküloos funktsionaalselt ebasoodsas asendis — vähem kui 60° või rohkem kui 150° nurga all, või küünarvarre fikseeritud äärmine pronatsioon või äärmine supinatsioon; õla- või küünarliigese logisev liiges peale resektsiooni; käe nelja sõrme kõigi falangide puudumine, välja arvatud esimene sõrm; kolme sõrme puudumine, esimene kaasa arva-

[1] Punktides 1 ja 3 märgitud haiguste puhul määratakse invaliidsuse grupp ilma taasläbivaatuse tähtajata mitte ainult kõikide loetletud funktsionaalsete rikete koosesinemise korral, vaid ka siis, kui ükskõik milline neist on tunduvalt väljendatud.

[2] Vajadusel määrata II inval. grupp parema õlaliigese eksartikulatsiooni või parema õlaliigese köndi puhul määratakse taasläbivaatuse tähtaeg üldistel alustel.

tud; samade sõrmede anküloos või tugevalt väljendatud kontraktuur [1] funktsionaalselt ebasoodsas asendis;

esimese ja teise sõrme või kolme sõrme puudumine koos vastavate kämblaluudega; mõlema käe esimese sõrme puudumine (kui kõik nimetatud sõrmede defektid on haavamise või vigastuste tagajärg, mis on saadud rindel, sõjaväeteenistuse kohustuste täitmisel või seotud tootmisega).

2. Alajäseme defektid ja deformatsioonid: reie või sääre köndid mitmesugusel kõrgusel; põia köndid pärast luu plastilist amputatsiooni (Pirogovi tüüpi): mittetäisväärtuslik könt Chaupardi liigeses ja mõlemipoolsed köndid Lisfranki liigeses; hüppeliigese tugev kontraktuur või anküloos põia väärasendis ja tugeva käimise ja seismise häirega; reie- või mõlema sääre ebaliiges; põlve või puusa logisev liiges peale resektsiooni; puusaliigese tugev kontraktuur või anküloos; põlveliigese anküloos funktsionaalselt ebasoodsas asendis vähem kui 180° nurga all või jäseme lühenemine rohkem kui 7 sm peale liigese resektsiooni.

3. Võõrkehad südame lihases või südame paunas.

4. Kõrvaldamatud, vaatamata ravile, fistlid (rooja, kuse), mis põhjustavad ebapuhtust.

5. Lõualuu või kõva suulae defektid, kui proteesimine ei kindlusta närimise protsessi.

6. Rindkere deformatsioon seoses operatiivsete järelnähtudega — viie või enama roide resektsioon hingamise puudulikkusega (ilma taasläbivaatuse tähtajata määratakse ainult III invaliidsuse grupp; II ja I invaliidsuse grupp määratakse üldistel alustel).

Märkus: Kahjustuste raskemate vormide puhul ja kombineeritud (hulgaliste) kahjustuste korral invaliidsuse grupp (I, II) määratakse samuti ilma taasläbivaatuse tähtajata.

IV. Kõrva, kurgu ja nina haigused

1. Kurgu puudumine pärast operatiivset eemaldamist.

V. Silmade haigused ja kahjustused

1. Mõlemas silmas täispimedus; nägemise teravuse nõrgenemine mõlemal silmal ja paremini nägevas silmas kuni 0,03 korrektsiooniga või vaatevälja kontsentriline kitsenemine mõlemal silmal kuni 10° püsivate ja taastamatute muutuste tagajärjel; [2]

Ühe silma täispimedus; nägemisteravuse langus ühel silmal kuni 0,02 mittekorrigeeritav või vaatevälja kitsenemine kuni 5° (seoses sõja või tootmistraumaga).

Kui invaliidsuse grupp, mis on määratud vastavalt käesolevale loetelule ilma taasläbivaatuse tähtajata, kõrgeneb seoses lisandunud teiste haigustega, määratakse taasläbivaatuse tähtaeg ATEK'i põhimääruses ettenähtud ajaks.

---

[1] Tugevalt väljakujunenud, püsiva kontraktuuri all mõeldakse liikumise piiratust 5-8°, sel juhul ilma taasläbivaatuse tähtajata invaliidsuse grupi määramine on lubatud, kui invaliidi on jälgitud pikemat aega (mitte vähem kui 2 aastat).

[2] Mittepüsivate patoloogiliste muutuste puhul silmas, mis alluvad ravile, määratakse taasläbivaatuse tähtaeg üldistel alustel.

KUTSEHAIGUSTE LOETELU

Kinnitatud NSVL Tervishoiuministeeriumi poolt 1. augustil 1956. a., ÜAÜKN poolt 2. augustil 1956. a.

Haiguse nimetus	Haigust põhjustavad kutsealased kahjustused	Näiteid kutsealadest, mille puhul antud haigus peamiselt või eranditult esineb (orienteeruvalt)
1	2	3
1. Mürgistused (ägedad või kroonilised) ja nende tagajärjed	Toksilise toimega ained	Kõik tööd, millede protsessis tuleb kokku puutuda toksiliselt toimivate ainetega
2. Pneumokonioosid, silikoosid (asbestoos jt.), muud tolmust tingitud fibroosid puhtal kujul või kaasnevalt kopsutuberkuloosiga (koniotuberkuloos) või segavormid (silikoantrakoos, silikosideroos jt.)	Tolmu kestev sissehingamine, mis sisaldab endas ränidioksüüdi kas vabas või seotud olekus, või tootmistolmu mõnede muude liikide kestev sissehingamine (söe-, elektrikeevitus-, talgitolm jt.)	Mäetöölised (läbijad, puurijad, lõhkajad, toestajad, äravedajad, lahtimurdjad, soonimismasinatel või söekombainidel töötajad, kivimilaadijad), liivaga lihvijad; kivide ja asbesti tootmise ja töötlemise töölised; keraamika ja diinaskivitööstuse töölised; mullaettevalmistajad, vormijad, südamikutegijad (kärnitegijad), vormist väljalööjad, valatismetalli puhastajad, valupuhastajad; portselani ja fajansitööstuse töölised, lihvijad, elektrisulatajad, elektrikeevitajad jt.
3. Pneumoskleroosid	Ärritavate toksiliste ainete toime (väävlisgaas, kloor, lämmastikhapendid jt.)	Keemia- ja muude tööstuste töötajad, kus on olemas ärritavate toksiliste ainete toime
4. Bronhiaalastma	Allergiliste omadustega tootmistolmu ja tööstusgaaside toime (ursooli-, pärlmutri-, ipekakuanitolm, ärritavad gaasid)	Köösnerid, karusnahavärvijad, nööbivabrikute töölised, apteegitöötajad, keemiatööstuse töölised, kes puutuvad kokku ärritavate gaasidega, põllumajanduse alal töötajad, kes puutuvad kokku nimetatud ainetega
5. Kopsuemfüseem	Süstemaatiline pingutav eksspiratsioon tööprotsessis	Klaasipuhujad, puhkpillimängijad
6. Nakkus- ja parasitaarsed haigused, mis on samaliigilised nende nakkushaigustega, milledega töötajad kokku puutuvad oma töö juures (tuberkuloos, brutselloos, siberi katk, nõlg, ma-	a) Kokkupuutumine nakkushaigetega või nakatatud materjalidega	a) Meditsiiniline personal, kes süstemaatiliselt kokku puutub nakkushaigetega (tuberkuloosi- ja muude nakkusosakondade töötajad, jaoskonnaarstid), ja laboratooriumide personal, kes süstemaatiliselt kokku puutub nakatatud materjalidega

1	2	3
rutaud, kangestus-kramptõbi, puuk-entsefaliit, ankülostomiaas jt.)	b) Kokkupuutumine haigete loomadega või nakatatud loomse ja taimse päritoluga saadustega (nahk, vill, harjased, hobusejõhv, liha jt.)	b) Nakatatud loomadega süstemaatiliselt kokkupuutuv veterinaarpersonal; loomsete saaduste töötlemisel töötavad töölised (vastuvõtjad, pesijad); loomakasvatussovhooside töölised, kes vahetult talitavad farmide loomi, tapamajade ja jäätmete töötlemise tehaste töölised
	c) Tööd metsamassiivide tingimustes	c) Geoloogia-uurimissalkade töötajad, puuraiujad jt.
	d) Kokkupuutumine nakatatud pinnasega	d) Mullatöölised, tunnelitöölised, mäetöölised
7. Kessoonihaigus	Töö kõrgendatud atmosfäärilise rõhu juures	Kessoonitöölised, tuukrid
8. Oblitereeruv endarteriit (trombangiit)	Kestev töötamine tunduvalt madalama temperatuuri juures	Kalurid, külmutushoonete töölised, küttimis- ja vaalapüügilaevastiku töötajad; turbatöölised; parvetustöölised; metsatöölised soostunud kohtades; kaevandusläbijad igikeltsa piirkonnas
9. Kasvajad: nahakasvajad; hüperkeratoosid, papilloomid, vähk, leukokeratoosid	a) Ioniseeriva kiirguse (röntgeni-, gammakiirte ja radioaktiivsete) toime	a) Isikud, kes oma töös kokku puutuvad radioaktiivsete ainetega või ioniseeriva kiirgusega; röntgenikabinettide personal; röntgenitorude katsetamise alal töötajad; metallröntgenograafiaga, gamma delektoskoopiaga tegelevad töötajad
	b) Kestev kokkupuutumine kivisõe, nafta ja põlevkivi utmise produktidega (tõrv, pigi, antratseenõli, antratseeni, fenantreeni, amiinoazoühendi derivaadid, gudroon, parafiin jt.)	b) Koksikeemiatehaste, aniliinvärvide tehaste, naftatöötlemise tehaste töölised; briketitöölised, asfalteerijad, puidu ja isoleermaterjalide immutajad, töölised tõrvapapi, ruberoidi tootmise alal; tahmatööstuse töölised, tõrvapõletajad
Kusepõiekasvajad: papilloomid, vähk	Kestev kokkupuutumine bensooli- ja naftaliinirea amiinidega (bensidiin, dianisidiin, alfa- ja beeta-naftüülamiinid) ning mõningate amiinühenditega	Keemia- ja tekstiilitööstuse töölised, kes oma töös puutuvad kokku nimetatud ainetega
Kopsuvähk	Radioaktiivsete maakide, kroomaerosooli tolmu sissehingamine	Mäetöölised radioaktiivsete maakide uurimise, kaevandamise ja töötlemise alal

1	2	3
Ülemiste hingamisteede vähk (laukoplaakia)	Kivisöetõrvade tolmu sissehingamine	Töölised kivisöetõrvade laadimise ja kasutamise alal
10. Püsivad, sagedasti retsidiveeruvad neuralgiad, neuriidid, müalgiad, müosiidid, kutsealased düskineesid (kirjutuskramp) ja muud koordinatoorse neuroosi tüübid	a) Süstemaatiline kestev staatiline musklite pingutus, surve närvitüvedele, keha või jäsemete sundasend b) Üht tüüpi liigutused, mida tehakse kiires tempos	a) Vormijad-pressijad, sepad, valtsijad, söeraijujad, lihvijad, lüpsjad, metsaraiujad b) Telegrafistid ja raadiotelegrafistid, stenografistid, masinakirjutajad, viiuldajad, pianistid, pakkijad
11. Anginneuroosid, angiotrofoneuroosid	a) Vappumine ja rõhumine, mis on seotud tööga vibreerivatel tööriistadel b) Süstemaatiline ülejahenemine	a) Töölised pneumaatilistel ja muudel vibreerivatel tööriistadel; jalanõude kloppmasinatel töötavad töölised (pealekloppijad) b) Külmutushoonete töötajad, töölised kala töötlemisel, turbatöölised
12. Kroonilised tendovaginiidid ja tendiidid (lõnkuv sõrm, sõlmeline tendiniit)	Vastavate musklite ja sidemete süstemaatiline pingutamine (või surve vastavatele kõõlustele)	Pesupesijad, triikijad, maalrid, komptometristid, stantsijad, traaditõmbajad, krohvijad
13. Kroonilised artriidid, periartriidid, stüloidiidid, aseptilised nekroosid, osteohondriidid, bursiidid, epikondüliidid	Süstemaatiline surve vastavate liigeste piirkonnas, viimaste ülepingutamine ja traumatiseerimine; põrutused, temperatuuri järsud muutused, kestev jahenemine	Mäetöölised, (plekk)katusetegijad, müürsepad, sillutustöölised, parketitöölised, vormijad, müüritöölised-pottsepad, veduribrigaadide töötajad, oksalaasijad, mahasaetud puude palkideks lõikajad ja metsamaterjali vedajad metsast tee äärde tugevasti soostunud kohtades
14. Tunduvalt väljakujunenud veenide laienemine jalgadel troofiliste häirete või põletikuliste protsesside tüsistustega (tromboflebiit)	Kestev seismine	Kangrud, ketrajad, trükiladujad, tööpingitöölised
15. Ägedad ja kroonilised nahahaigused (dermatiidid), ekseemid, toksikodermiad; follikulaaraparaadi kahjustus, haavandumised, toksiline melanodermia	a) Süstemaatiline kokkupuutumine ärritavate keemiliste ainetega (tärpentin, lakid, lahustid, mineraalõlid, klooritud süsivesinikud, arseeni, kroomi, happe, leelissoola ühendid ja teised ärritavad ained)	a) Maalrid, lakkijad, poleerijad, monteerijad, tööpingitöölised, kroomijad, söövitajad; keemiatööstuse töötajad, kes kokku puutuvad nimetatud ärritavate ainetega; töölised, kes töötavad naftatanklaevade puhastamisel

1	2	3
	b) Kokkupuutumine sensibiliseerivate ainetega (nikkel, ursool, fluorberüllium, dinitrokloorbensool, antibiootikud, formaldehüüdtõrvad, formaliin, elavhõbeda ühendid, novokaiin, orgaanilised värvained jt.)	b) Nikeldajad, töölised nikli elektrolüüsil, immutajad, (tööstus-) aparaatidel töötajad, meditsiiniline personal, värvijad, farmatseutilise tööstuse töölised, apteegi töötajad
	c) Mitmesugust liiki ioniseeriva radiatsiooni toime	c) Isikud, kes on oma tööprotsessis ioniseerivate kiirguste mõju piirkonnas (röntgenikabinettide personal, töötajad röntgenitorude katsetamisel; töölised, kes tegelevad metalloröntgenograafiaga, gammadefektoskoopiaga ja muuga)
	d) Süstemaatiline kokkupuutumine külma või kuuma veega	d) Kalurid, pesupesijad, värvijad, kookonite lahtikerijad, töölised turbarabas ja metsaparvetusel, nõudepesijad, juurviljapesijad
16. a) Kiirgushaigus	Ioniseeriva radiatsiooni süstemaatiline toime	Töötajad, kes oma töös kokku puutuvad radioaktiivsete ainetega ja ioniseeriva radiatsiooniga (alfa-, beeta-, gammakiired, röntgenikiired, neutronid); töötajad, kes on УВЧ, СВЧ, ТВЧ toime piirkonnas
b) Haigused, mida on põhjustanud УВЧ, СВЧ, ТВЧ voolude toime	УВЧ, СВЧ, ТВЧ voolude toime	
17. Kae (katarakt)	a) Tunduva intensiivsusega radiaalenergia süstemaatiline toime (infrapunane kiirgus, röntgenikiired, gammakiired, neutronid, UKS voolud)	a) Keevitajad, metallurgia- ja kuumutusahjude töölised, autogeen-keevitajad, klaasipuhujad, töötajad, kes on ioniseeriva radiatsiooni UKS voolude toime piirkonnas
	b) Toksiliste ainete (TNT) süstemaatiline toime	b) Töötajad, kes puutuvad süstemaatiliselt kokku TNT-ga (trinitrotoluooliga)
18. Progresseeruv lühinägelikkus	Kestev nägemise pingutamine täpse, peene töö juures	Lõime korrastajad, graveerijad, mikroskopistid, kartograafid, stereofotogrammetristid, spektroskoptistid
19. Konjunktiviidid, keratokonjunktiviidid	Väävelvesiniku, dimetüülsulfaadi toime	Viskoosi, sulfaattselluloositööstuse, ketrus- ja värvimistsehhide töölised; dimetüülsulfaadiga kestvalt kokkupuutuvad töölised

1	2	3
20. Ägedalt väljendatud kroonilised larüngiidid — «lauljate sõlmekesed» (häälepaelte pareesid)	Häälepaelte süstemaatiline pingutamine kestva aja jooksul	Lauljad, õpetajad, diktorid jt.
21. Progresseeruv kuulmise nõrgenemine sisekõrva kahjustuse tagajärjel	Tugeva tööstusliku müra või terava heli süstemaatiline toime	Mootorite katsetajad, piloodid, pardamehaanikud, kangrud, neetijad, sepad, laevade masina- ja katlaosakondade ujuvkoosseis, katelsepad, naelatöölised
22. Psühhoneuroosid	Kestev vahetu vaimuhaigete teenindamine psühhiaatrilistes asutustes	Meditsiinitöötajad (arstid, õed, sanitarid)

Kutsehaiguste loetelu kasutamisel tuleb tingimata juhinduda juurdekuuluvast juhendist.

KUTSEHAIGUSTE LOETELU RAKENDAMISE JUHEND

Kinnitatud NSVL Tervishoiuministeeriumi poolt 1. augustil 1956. a., ÜAÜKN poolt 2. augustil 1956. a.

1. Loetelusse on võetud spetsiifilised kutsehaigused, s. o. sellised, mis on eranditult omased teatud kutsealaste kahjustustega tööle, samuti haigused, mis esinevad nende kahjustuste tingimustes töötamisel palju sagedamini kui muudel tingimustel.

2. Küsimuste otsustamisel, kas antud haigus on kutsealane, tuleb lähtuda haiguse kliinilise vormi iseärasustest ja haigestunu konkreetsetest sanitaar-hügieenilistest töötingimustest. Sealjuures ei pea antud haigust põdeva haige kutseala tingimata kuuluma loetelus äratoodute hulka, kuna kutsealad loetelus tuuakse vaid näitena, orienteeruvalt.

3. Kutsehaiguseks tuleb lugeda mitte üksnes loetelus nimetatud haigusi, vaid ka nende komplikatsioone ja otseseid tagajärgi. Näiteks, kui hepaliiti diagnoositakse isikul, kes oma töö juures on kestvalt mürkide toime all, mis peale kõiki teisi organeid ja süsteeme haaravad ka maksa (trinitrotoluool, arseen jt.), ja kui sealjuures ei ole avastatud muid võimalikke haigestumise põhjusi (infektsioon, alkoholism), siis tuleb selline hepaliit tunnistada kutsehaiguseks (vastavalt p. 1), vaatamata sellele, et puuduvad teised sümptoomid, mis on iseloomustavad kroonilisele mürgistusele antud mürgiga.

4. Vaatamata sellele, et loetelu ei näe ette mingeid nõudeid tööstaaži suhtes antud kahjulikkuse toime tingimustes ega arvesta vaheaegu selles töös, mis on seotud kahjulikkuse toimega, peab ekspertiis otsustama igal üksikul juhul küsimuse, kas tööstaaž on küllaldane selleks, et esile kutsuda antud haiguse arenemist ja küsimuse, kas vaheaeg antud kutseala töös ei olnud liiga pikk selleks, et lugeda põhjendatuks haigestumise seost kutsealaga. Need küsimused otsustab ekspert iga konkreetse juhu kõigi asjaolude analüüsi põhjal ja eelkõige konkreetsete töötingimuste põhjal, millised on tõestatud vastava dokumentatsiooniga.

5. Nimekirjas loetletud haigused võivad kuuluda kutsealaste hulka sel juhul, kui on välja lülitatud teiste töötingimustega mitte seotud tegurite toime võimalus antud haiguse arenemisele (elukondlikud tingimused, nakatumine jt.). Näiteks tuberkuloosi olemasolu meditsiinitöötajal võib lugeda kutsehaiguseks, kui ta ei põdenud tuberkuloosi enne meditsiinilisse tuberkuloositõrje asutusse (dispanseri osakond, kabinet, laboratoorium) tööle asumist, või näiteks, teravat kuulmise langust, mis arenes mootorite katsetajal ilmse seosena põetud tüüfusega, ei või käsitleda kutsehaigusena, ehkki antud kutses kuulmise langus on sageli kutsehaiguseks.

6. Kui loetelus nimetatud kutsehaigus kutsub esile mõne teise haiguse järsu halvenemise, mis ei kanna iseendast kutsealast iseloomu, siis tuleb lugeda töövõimekaotuse põhjust kutsealaseks. Sealjuures on siiski vajalik, et kutsehaiguse toime fakt oleks küllaldaselt ilmne ja terav. Näiteks, kui peale põetud intoksikatsiooni klooriga või lämmastiku oksüüdiga halveneb teravalt tuberkuloosi protsessi kulg, mis esile kutsub töövõime püsiva kaotuse, siis haigestumist tuberkuloosi tuleb lugeda kutsealaseks.

7. Töölistel, kes on pikemat aega töötanud ärritavate gaaside või tööstusliku ümbruskonna suure tolmu toime tingimustes, võib üksikjuhtudel jälgida kroonilisi diffuusse bronhiidi ja kopsude emfüseemi kliinilist pilti, ilma pneumoskleroosi röntgenoloogilise pildi olemasoluta. Sellistel juhtudel võib haigusi pidada kutsealasteks vaid tingimusel, kui haige anamneesis puuduvad osutused eelnenud üldhaigustele, mis selgitaksid nimetatud kopsupatoloogia arenemist.

8. Põie haigust põdevate haigete läbivaatusel (näiteks aniliinvärvide tööstuse töölised, kes oma töös kokku puutuvad bensooli- ja naftaliinirea amiinidega), tuleb arvestada, et püsivad ja retsidiveerivad disuurilised nähud (pollakiuriad, korduvad mikrohemateeriad, eriti põie limaskesta vastavate muudatuste olemasolul) räägivad kahtlemata haiguse kutsealase iseloomu poolt. Nad dikteerivad haigestunu üleviimise vajadust teistele töödele, mis ei ole seotud nimetatud aroomiliste amiinühendite toimega.

9. Töövõime kaotuse põhjuse küsimuse otsustamisel, kui töövõime kaotus on tingitud progresseeruva lühinägelikkuse tõttu, tuleb silmas pidada vahel selle haiguse juures tähelepandavat, töötingimustega mitte seotud halvenemist, seepärast tuleb ekspertiisi teostamisel arvestada patoloogilise protsessi iseloomu (eriti silmapõhja seisukorda), töötaaži kestvust, mis nõudis püsivat nägemise pingutamist, ja töötingimusi (valgustust).

10. Näidiskutsealadena, millede hulka võib kuuluda progresseeruv kuulmise langus, on loetelus nimetatud ühelt poolt need kutsealad, kus kuulmisvõime langus takistab tööd (mootorite katsetajad, piloodid, pardamehaanikud) ja teiselt poolt sellised kutsealad, kus kuulmisvõime langus ei takista iseenesest täisväärtusliku töö tegemist (katelsepad, naelatöölised, sepad, kangrud), kui sellele ei kaasne vestibulaarsed häired, kuid võib esile kutsuda kutseala vahetamise vajaduse kuulmise kaotuse vältimiseks.

11. Haiguse tunnistamine kutsealaseks ei tähenda alati, et ta on seotud töövõime häiretega. Töövõime küsimus otsustatakse igal üksikjuhul sõltuvalt patoloogilise protsessi kujundamise astmest, iseloomust ja kulgemisest, samuti vastunäidistest töö jätkamise suhtes endisel kutsealal.

IX. TOETUSED PENSIONÄRIDELE

REA-, SEERSANDI JA VANEMATE KOOSSEISU SÕJAVÄELASTELE INVALIIDSUSE PUHUL PENSIONIDE MÄÄRAMISE JA VÄLJAMAKSMISE JUHEND

Kinnitatud NSVL RKN 31. jaanuari 1941. a. määrusega nr. 101

(Väljavõte)

XIII. Milliste toetustega kindlustatakse sõjainvaliide lapse sünni või perekonnaliikme surma puhul

83. Pensionisaavad sõjainvaliidid saavad lapse sünni puhul toetust eeskirjade [1] ja normide järgi, mis kehtestatud riikliku sotsiaalkindlustuse seadusandlusega.

Vastavalt sellele nad saavad: a) ühekordset toetust imikuvarustuse muretsemiseks 120.— rbl. suuruses; b) üheksa kuu jooksul toetust lapse toitmiseks 20.— rbl. kuus. Toetus lapse toitmiseks makstakse välja kahel tähtajal: esimene osa toetusest 100.— rbl. suuruses makstakse välja koos toetusega imikuvarustuse muretsemiseks (vajalike dokumentide esitamise päeval), kuna teine osa 80.— rbl. makstakse välja lapse viiekuiseks saamisel. [2]

Maal asuvale lapsele imikuvarustuse muretsemiseks toetust ei maksta, kui lapse ema elab maal ja kuulub põllumajandusmaksu maksva üksiktalundi koosseisu. Kui ema on kolhoosi või kolhoosipere liige, makstakse toetus imikuvarustuse muretsemiseks.

Maalasuva lapse toitmiseks toetust ei maksta, kui lapse ema elab maal ja on kolhoosi või kolhoosipere liige või kuulub üksiktalundi koosseisu.

84. Pensionisaavad sõjainvaliidid saavad nende ülalpidamisel olnud perekonnaliikme surma puhul matusetoetust eeskirjade ja normide järgi, mis kehtestatud riikliku sotsiaalkindlustuse seadusandlusega.

Matusetoetust makstakse järgmises suuruses:

a) kui matmine toimub linnas, töölis-eeslinnas, uusehitusel või töölisasulas: üle 10 aasta vanuste isikute matmiseks — 200.— rbl., kuni 10 aasta vanuste — 100.— rbl.;

---

[1] Vt. lk. 146.

[2] NSVL Ministrite Nõukogu 14. veebruari 1947. a. määrusega nr. 268 (NSVL MK 1947. a. nr. 2 art. 47) on kehtestatud, et toetust lapse sünni puhul antakse juhul, kui toetust taotleva vanema töötasu ei ületa 500.— rbl. Toetuste suurused imikuvarustuse muretsemiseks ja lapse toitmiseks on toodud NSVL RKN 18. augusti 1944. a. määruse nr. 1122 ja 1. augusti 1945. a. määruse nr. 1954 (NSVL MK 1944. a. nr. 11 art. 162 ja 1945. a. nr. 7 art. 88) redaktsioonis.

b) kui matmine toimub maakohas: üle 10 aasta vanuste matmiseks — 100.— rbl., kuni 10 aasta vanuste — 50.— rbl. [1]

85. Sõjainvaliidi surma korral, kui ta sai (või oli õigustatud saama) pensioni NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 16. juuli 1940. a. määruse nr. 1269 [2] alusel, saavad tema perekonnaliikmed matusetoetust kahe kuu pensioni suuruses, mida sai (või oli õigustatud saama) sõjainvaliid. Perekonnaliikmete puudumisel makstakse matusetoetus teistele isikutele, kes matsid surnud invaliidi, matusekulude tegelikus suuruses, kuid mitte rohkem kui märgitud kahe kuu pensioni suuruses.

86. § 83 — 85 tähendatud lapse sünnitoetus ja perekonnaliikme matusetoetus määratakse ja makstakse välja rajooni või linna sotsiaalkindlustuse osakonna poolt.

87. Õigus toetusele lapse sünni ja perekonnaliikme surma puhul on samuti:

a) invaliididel töötajate hulgast, kes pensionisel kindlustamisel on võrdsustatud sõjaväelastega, kui need invaliidid saavad käesoleva juhendi peatükk XI korras pensioni; [3]

b) surnud sõjainvaliidide ja pensionilisel kindlustamisel sõjaväelastega võrdsustatud invaliidide perekondadel, kui need perekonnad saavad käesoleva juhendi peatükk XII korras pensioni. [3]

REA- JA NOOREMA JUHTIVA KOOSSEISU SÕJAVÄELASTE PEREKONDADELE TOETUSTE JA PENSIONIDE MÄÄRAMISE JA VÄLJAMAKSMISE JUHEND

Kinnitatud NSVL RKN 17. juuni 1943. a. määrusega nr. 668

(NSVL MK 1943. a. nr. 9 art. 152)

(Väljavõte)

XIII. Milliste toetustega kindlustatakse lapse sünni või perekonnaliikme surma puhul sõjaväelaste perekondi, kes saavad pensioni

83. Pensionisaavad sõjaväelase perekonnaliikmed saavad lapse sünni puhul toetust eeskirjade ja normide järgi, mis kehtestatud riikliku sotsiaalkindlustuse seadusandlusega.

Kooskõlas sellega saavad nad: a) ühekordset toetust imikuvarustuse muretsemiseks 120.— rbl. suuruses; b) üheksa kuu jooksul — toetust lapse toitmiseks 20.— rbl. kuus. Toetus lapse toitmiseks makstakse välja kahel tähtajal: esimene osa toetusest rbl. 100.— makstakse välja koos toetusega imikuvarustuse muretsemiseks (vajalike dokumentide esitamise päeval), teine osa — 80.— rbl. makstakse välja lapse viiekuiseks saamisel. [4]

Maal asuvale lapsele imikuvarustuse muretsemiseks toetust ei maksta, kui lapse ema elab maal ja kuulub põllumajadusmaksu maksva üksiktalundi koosseisu. Kui ema on kolhoosi või kolhoosipere liige, makstakse toetus imikuvarustuse muretsemiseks.

---

[1] Matusetoetuse suurused on antud NSVL RKN 15. novembri 1945. a. määruse nr. 2903 (NSVL MK 1945. a. nr. 10 art. 134) redaktsioonis.

[2] Rea-, seersandi või vanemate koosseisu sõjaväelase pensioni.

[3] Vaata Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punkti 3 allpunkti «b», lk. 19.

[4] Vt. viide 2 lk. 144.

Maal asuva lapse toitmiseks toetust ei maksta, kui lapse ema elab maal ja on kolhoosi või kolhoosipere liige või kuulub üksiktalundi koosseisu.

84. Eelmises paragrahvis märgitud pensionärid saavad pensionäri ülalpidamisel olnud perekonnaliikme surma puhul matusetoetust eeskirjade ja normide järgi, mis kehtestatud riikliku sotsiaalkindlustuse eeskirjadega.

Matusetoetust makstakse järgmises suuruses:

a) kui matmine toimub linnas, töölis-eeslinnas, uusehitusel või töölisasulas: üle 10 aasta vanuste isikute matmiseks 200.— rbl., kuni 10 aasta vanuste — 100.— rbl.;

b) kui matmine toimub maakohas: üle 10 aasta vanuste matmiseks 100.— rbl., kuni 10 aasta vanuste — 50.— rbl. [1]

85. Pensionisaavatele sõjaväelaste perekonnaliikmetele lapse sünnitoetus ja perekonnaliikme matusetoetus määratakse ja makstakse välja rajooni või linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomitee juures asuva sõjaväelaste perekondade riikliku hooldamise ja heaolu osakonna [2] poolt.

86. Õigus lapse sünnitoetusele ja perekonnaliikme surma puhul matusetoetusele on samuti sõjategevuse piirkonnas töötanud transpordi töötajate perekondadel, kui need perekonnad saavad käesoleva juhendi peatüki XII korras pensioni. [3]

LAPSE SÜNNITOETUSTE EESKIRJADEST

Kinnitatud NSVL Töö RK juures asuva LSKN poolt 17. aprillil 1932. a. (ÜAÜKN poolt sisseviidud muudatuste ja täiendustega)

3. Õiguse toetusele lapse sünni puhul omavad:

c) pensionärid, kes saavad pensioni riikliku sotsiaalkindlustuse korras.

14. Staaži ei nõuta:

b) pensionäridelt, samuti töölistelt ja teenistujatelt, kes enne viimasele töökohale asumist said pensioni sotsiaalkindlustuse või sotsiaalhoolduse korras.

16. Toetust lapse sünni puhul ei maksta, kui toetust taotleva vanema töötasu kuus lapse sünnikuu esimeseks kuupäevaks ületab 500.— rbl. [4]

17. Maal asuvale lapsele imikuvarustuse muretsemiseks toetust ei maksta, kui lapse ema elab maal ja kuulub põllumajadusmaksu maksva üksiktalundi koosseisu.

Kui majapidamine kuulub kolhoosi (kommuuni, artelli, maaharimisühingu) koosseisu, makstakse toetus imikuvarustuse muretsemiseks.

18. Maal asuva lapse toitmiseks toetust ei maksta, kui lapse ema elab maal ja kuulub üksiktalundi või kolhoosi (kommuuni, artelli, maaharimisühingu) koosseisu.

21. Ühekordne toetus imikuvarustuse muretsemiseks antakse 120.— rbl. suuruses. Toetus lapse toitmiseks antakse suuruses 20.— rbl. kuus. [5]

---

[1] Vt. viide 1 lk. 145.

[2] sotsiaalkindlustuse osakondade poolt.

[3] Vt. lk. 19.

[4] § 16 on antud kooskõlas NSVL Ministrite Nõukogu 14. veebruari 1947. a määrusega nr. 268 (NSVL MK 1947. a. nr. 2 art. 27).

[5] Toetuste summad on antud kooskõlas NSVL RKN 18. augusti 1944. a. määrusega nr. 1122 ja 1. augusti 1954. a. määrusega nr. 1954 (NSVL MK 1944. a. nr. 11 art. 162 ja 1945. a. nr. 7 ar. 88).

23. Ühekordne toetus imikuvarustuse muretsemiseks antakse peale sünnitamist vajalike dokumentide esitamise päevast.

Seda toetust võib taotleda mitte hiljem kui 6 kuud peale lapse sündimist.

24. Toetus lapse toitmiseks antakse kahel tähtajal: esimene osa toetusest 100.— rbl. suuruses antakse koos toetusega imikuvarustuse muretsemiseks, teine osa rbl. 80.— antakse lapse viiekuiseks saamisel. [1]

Kui toetust lapse toitmiseks ei saadud tähtajaks, võib seda toetust taotleda mitte hiljem kui 10 kuud peale sünnitamist. Seejuures toetust antakse kogu möödunud aja eest.

27.-b Pensionäridele (kes ei tööta asutustes või ettevõtetes) toetus määratakse ja antakse . . . [2]

MATUSETOETUSTE EESKIRJADEST

Kinnitatud NSVL Töö RK juures asuva LSKN poolt 17. aprillil 1932. a.

(ÜAÜKN poolt sisseviidud muudatustega)

1) Matusetoetust antakse järgmiste isikute surma puhul:

c) pensionäri, kes saab pensioni sotsiaalkindlustuse korras.

2) Matusetoetust antakse ka § 1 loetletud isikute perekonnaliikmete surma puhul, kui need perekonnaliikmed olid nende ülalpidamisel:

a) abikaasa; b) alla 18. a. vanused või töövõimetud (sõltumata vanusest) pojad, tütred, vennad, õed ja seaduslikus korras lapsendatud kasulapsed; c) vanemad ja lapsendajad; d) vanaisa ja vanaema.

Siinjuures ei loeta ülalpidamisel olnuteks neid, kes omavad iseseisvad sissetulekuallikad ülalpidamiseks (töötasu, pension, stipendium, kuulumine talundi või kolhoosipere koosseisu jne.).

8) Toetust makstakse järgmistes suurustes:

a) kui matmine toimub linnas, töölis-eeslinnas, uusehitusel või töölisasulas: üle 10 aasta vanuste isikute matmiseks 200.— rbl., kuni 10 aasta vanuste — 100.— rbl.;

b) kui matmine toimub maakohas: üle 10 aasta vanuste isikute matmiseks 100.— rbl., kuni 10 aasta vanuste — 50.— rbl. [3]

10) Toetus antakse enne matuseid.

14)-b. Toetust pensionäri (kes ei tööta asutuses või ettevõttes) ja tema perekonnaliikmete matmiseks määratakse ja antakse . . . [4]

---

[1] Vt. viide 5 lk. 146.

[2] Vastavalt NSVL Rahandusministeeriumi 28. detsembri 1946. a. käskkirja nr. 911 lisa nr. 2 osa 106 paragrahvile 2 sotsiaalkindlustuse organite poolt.

[3] Vt. viide 1 lk. 145.

[4] sotsiaalkindlustuse osakondade poolt.

X. HOOLDTOETUSED

JUHEND INVALIIDIDE ABISTAMISE KOHTA HOOLDAMISE KORRAS

Kinnitatud ENSV RKN 12. mai 1945. a. määrusega nr. 408

(Väljavõte)

7. Puudustkannatavatele I ja II grupi invaliididele, kes ei oma pensioniõigust ja kelledel puuduvad seadusjärgsed ülalpidajad, võidakse määrata kohaliku eelarve summade arvel igakuuline hooldtoetus . . .

I ja II grupi invaliide abistatakse samuti nendele koduse töö muretsemise teel.

15. Käesoleva määruse suhtes võrdsustatakse II grupi invaliididega mehed 65 eluaastast alates ja naised 60 eluaastast alates, kuivõrd neile ei ole määratud arstliku tööekspertiisi komisjoni poolt mõni muu invaliidsuse grupp.

ENSV MINISTRITE NÕUKOGU 19. AUGUSTI 1949. a. OTSUSTE PROTOKOLL NR. 53

(Väljavõte)

Päevakorra punkt nr. 7

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse 12. maist 1945. a. nr. 408 (ENSV T 1945, 19, 276) § 7 tõlgendamiseks seletada, et neil juhtudel, kui töövõimetutel on seaduslikud ülalpidajad, kuid need kogutud andmeil tõeliselt ei ole suutelised andma ülalpidamist või nende elukoht teadmata, võib täitevkomitee esimees pensioni määramise komisjoni ettepanekul lubada erandjuhtudel, äärmise puuduse korral, igakuulise hooldtoetuse määramist kuni seadusliku ülalpidaja majandusliku olukorra muutumiseni või elukoha selgitamiseni.

ÜLALPIDAMISALLIKAID MITTEOMAVATE KODANIKE RIIKLIKU KINDLUSTAMISE KOHTA

ENSV Ministrite Nõukogu 20. septembri 1957. a. määrus nr. 321

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 12. mai 1945. a. määruse nr. 408 täiendamiseks abi osutamise kohta töövõimetutele, kõrgesse ikka jõudnud vanadele, I ja II grupi invaliididele, aga samuti toitja kaotanud alaealistele, kellele ei laiene Riiklike pensionide seadus, Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrab:

1. Määrata igakuulist toetust töövõimetutele, kõrgesse ikka jõudnud vanadele, I ja II grupi invaliididele, aga samuti toitja kaotanud alaealistele, kellele ei laiene Riiklike pensionide seadus, kui nad ei oma ülalpidamisallikaid ega sugulasi, kes peavad ja on võmelised seaduse järgi neid ülal pidama, ning kui neile pole võimalik anda võimetekohast tööd või paigutada invaliididekodusse, järgmises suuruses:

a) vabariikliku alluvusega linnades elunevatele isikutele — 115 rubla ühe isiku kohta ning 75 rubla iga ülejäänud töövõimetu perekonnaliikme kohta;

b) rajoonilise alluvusega linnades, töölisasulates ja maal elunevatele isikutele — 90 rubla ühe isiku ning 60 rubla iga ülejäänud töövõimetu perekonnaliikme kohta.

2. Toetust 1. punktis nimetatud kodanikele määravad rajoonide ja linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede juures asuvad pensioni määramise komisjonid ning see makstakse välja sotsiaalkindlustuse organite poolt kohaliku eelarve arvel toetuse saaja elukohajärgse sideorgani kaudu.

3. Käesoleva määrusega ettenähtud toetuste väljamaksmist teostada alates 1. jaanuarist 1958. a.

4. Juhtudel, kui varem määratud toetused ületavad käesolevas määruses ettenähtud määra, säilitada need varem määratud suuruses.

IGAKUULISTE HOOLDTOETUSTE MÄÄRAMISE JA VÄLJAMAKSMISE KORRA JUHUD

Kehtestatud ENSV Sotsiaalkindlustuse ministri 3. jaan. 1958. a. käskkirjaga nr. 3

Vastavalt ENSV RKN määrusele nr. 408 — 12. maist 1945. a. ja ENSV Ministrite Nõukogu määrusele 20. septembrist 1957. a. nr. 321 hooldtoetusi määratakse ja makstakse välja:

1. Töövõimetutele kõrgesse ikka jõudnud vanadele — meestele 65 ja naistele 60 eluaastast, I ja II grupi invaliididele, samuti toitja kaotanud alaealistele, kellele ei laiene Riiklike pensionide seadus, kui nad ei oma ülalpidamisallikaid ega sugulasi, kes peavad seaduse järgi neid ülal pidama. Vastavalt Abielu, Perekonna ja Eestkoste Seaduste Koodeksile on sellisteks isikuteks: vanemad, lapsed, vanaisad ja vanaemad, lapselapsed, abikaasad, õed ja vennad oma alaealiste õdede ja vendade suhtes, võõrasisad ja võõrasemad, võõraspojad ja võõrastütred juhul, kui nad olid võõrasisa või -ema ülalpidamisel vähemalt 10 aastat.

Juhtudel, kui nimetatud isikutel on seaduslikud ülalpidajad, kuid need kogutud andmeil ei ole suutelised andma ülalpidamist või nende asukoht teadmata, võib täitevkomitee esimees pensionide määramise komisjoni ettepanekul lubada erandjuhtudel, äärmise puuduse korral, igakuulise hooldtoetuse määramist, kuni seaduslike ülalpidajate majandusliku olukorra muutumiseni või elukoha selgitamiseni.

2. Hooldtoetused määratakse järgmises suuruses:

a) vabariikliku alluvusega linnades elunevaile isikuile 115.— rubla ühe isiku kohta ning 75.— rubla iga ülejäänud töövõimetu perekonnaliikme kohta;

b) rajoonilise alluvusega linnades, töölisasulates ja maal elunevaile isikuile — 90.— rubla ühe isiku ning 60.— rubla iga ülejäänud töövõimetu perekonnaliikme kohta.

3. Hooldtoetuse taotlus esitatakse avaldaja elukohajärgsele rajooni/linna sotsiaalkindlustuse osakonnale. Taotlusele peab olema lisatud majavalitsuse või külanõukogu tõend taotleja alalise elukoha ning enda ülalpidamiseks sissetulekute (palgalisest teenistusest, põllumajandusest jne.) ja seadusjärgsete ülalpidajate puudumise kohta.

4. Sotsiaalkindlustuse osakond lisab hooldtoetuse taotlusele järgmised dokumendid:

a) sotsiaalkindlustuse osakonna esindaja poolt koostatud akti taotleja majandusliku olukorra kohta;

b) kui taotleja kuulub I või II invaliidsuse gruppi, lisatakse arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) poolt saadud väljavõte ATEK'i läbivaatuse aktidest;

c) hooldtoetuse määramisel vastavalt ENSV Minstrite Nõukogu büroo protokollilisele otsusele 19. aug. 1949. a. nr. 53 (ENSV Sotsiaalkindlustuse ministri käskkiri nr. 50 — 24. 08. 1949. a.) lisatakse akt seadusjärgsete ülalpidajate majandusliku olukorra kohta.

Toetuse taotleja peab esitama passi oma isiku, vanuse ja elukoha tõendamiseks, millest sotsiaalkindlustuse osakond teeb väljavõtte.

Kõik nimetatud dokumendid, samuti ka väljavõte pensionide määramise komisjoni protokollist ja ärakiri õiendist taotluse ja dokumentide vastuvõtmise kohta hoitakse toetuse saaja toimikus.

5. Hooldtoetuse taotluse vastuvõtnud organ annab taotlejale allkirja taotluse ja temale juurdelisatud dokumentide vastuvõtmise kohta, märkides taotluse vastuvõtmise kuupäeva.

6. Hooldtoetused määratakse rajoonide/linnade töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteede juures asuvate pensionide määramise komisjonide poolt. Hooldtoetuse taotlusi vaadatakse läbi hiljemalt 10 päeva jooksul.

7. Hooldtoetus määratakse taotlemise esitamise päevast, s. o. päevast, mil võeti vastu taotlus p. 3 märgitud dokumentidega.

8. Hiljemalt 5 päeva jooksul pärast komisjoni otsuse tegemist teatab sotsiaalkindlustuse osakond sellest taotlejale. Eitava otsuse korral tuleb märkida äraütlemise põhjus ja edasikaebe kord.

9. Pensionide määramise komisjoni otsusele võib edasi kaevata rajooni/linna töörahva saadikute nõukogu täitevkomiteedesse, kelle otsus on lõplik.

10. Hooldtoetuse taotluste kohta peetakse registreerimisraamatut. Toimikud nummerdatakse registreerimise numeratsiooni järgi.

11. Hooldtoetuse saajale antakse välja vastav tunnistus.

12. Hooldtoetuse väljamaksmist teostavad rajooni/linna sotsiaalkindlustuse osakonnad kohaliku eelarve vahendite arvel sideorganite kaudu.

13. Hooldtoetusi makstakse välja jooksval kuul kindlaksmääratud tähtaegadel.

14. Möödunud aja eest hooldtoetusesaaja poolt mõjuvate põhjusteta õigeaegselt nõudmata jäänud toetuste summad ei kuulu väljamaksmisele.

15. Hooldtoetuse määramist põhjustanud asjaolude muutumisel — ülalpidamisvõimaluste tekkimisel, hooldtoetuse maksmine lõpetatakse komisjoni otsusega, millest teatatakse hooldtoetuse saajale. Hooldtoetuse saaja surma, ärakolimise või töövõimeliseks tunnistamise korral lõpetatakse hooldtoetuse maksmine ilma komisjoni otsuseta.

16. Rajooni/linna sotsiaalkindlustuse osakond kontrollib vähemalt

üks kord aastas, kas hooldtoetuse määramist põhjustanud asjaolud on endised.

17. Hooldtoetuse saaja elama asumisel teise rajooni või linna Eesti NSV piires, algatab ta hooldtoetuse taotlust uue elukohajärgse sotsiaalkindlustuse osakonna kaudu, lastes välja nõuda eelmise elukoha järgsest sotsiaalkindlustuse osakonnast oma hooldtoetuse toimiku.

XI. ASJAAJAMISEST PENSIONIDE MÄÄRAMISEL JA VÄLJAMAKSMISEL

ASJAAJAMISE JUHEND PENSIONIDE MÄÄRAMISE ALAL RAJOONI/LINNA SOTSIAALKINDLUSTUSE OSAKONNAS

Kinnitatud ENSV Sotsiaalkindlustuse ministri 4. aprilli 1957. a. käskkirjaga nr. 80

I. Pensioni taotlemine

1. Pensionitaotlusi võtab vastu vaneminspektor või inspektor (nende ametikohtade puudumisel osakonna juhataja).

Pensionitaotluse ja dokumentide vastuvõtja koostab nende vastuvõtmise kohta kahes eksemplaris õiend-allkirja (vorm nr. 1),[1] kus märgib ka pensionitaotluse vastuvõtmise kuupäeva. Üks eksemplar õiend-allkirjast antakse pensionitaotlejale, teine eksemplar säilitatakse pensionitoimikus.

Pensionitaotlusele märgitakse tema vastuvõtmise kuupäev. Taotlus registreeritakse pensionitaotluste registreerimise raamatus (vorm nr. 2).

Pensionitaotlusel peavad olema märgitud: perekonna-, ees- ja isanimi, elukoht, taotletava pensioni liik, kas taotleja ei saa pensioni või toetusraha teistel alustel.

Pensioni taotlemise päevaks loetakse päev, millal võeti vastu taotlus koos kõigi vajalike dokumentidega.

Kui pensionitaotlus saadetakse postiteel koos kõigi vajalike dokumentidega, loetakse pensioni taotlemise päevaks lähetuskoha postitempli kuupäev.

Juhul, kui pensionitaotlusele ei ole lisatud kõiki vajalikke dokumente, teatab taotluse vastuvõtnud töötaja pensionitaotlejale allkirja vastu ühes teatamise kuupäeva märkimisega õiend-allkirja pöördel või vastavatel juhtudel kirjalikult, millised dokumendid on vaja täiendavalt esitada. Kui täiendavad dokumendid esitatakse kolme kuu jooksul nimetatud teate saamise päevast, loetakse pensioni taotlemise päevaks taotluse vastuvõtmise päev või taotluse lähetuskoha postitempli kuupäev.

2. Sotsiaalkindlustuse osakonna töötajad on kohustatud kodanikele selgitama pensionide määramise tingimusi ja vajaduse korral abistama vastavate dokumentide hankimisel asutustelt, ettevõtetelt, organisatsioonidelt kui ka üksikisikutelt.

---

[1] vorme ei tooda.

II. Pensioni saamiseks vajalikud dokumendid

3. Pensionitaotleja (sõltumatult pensioni liigist) peab esitama passi oma isiku, vanuse ja elukoha tõendamiseks. Sotsiaalkindlustuse osakond teeb esitatud passist väljavõtte (vorm nr. 3), mis kinnitatakse osakonna töötaja allkirjaga ja pitsati jäljendiga.

Väljavõttes märgitakse: pensionitaotleja perekonna-, ees- ja isanimi, tema sünniaasta, -kuu ja -päev, elukoht ühes sisseregistreerimise ajaga, kelle poolt, millal ja mis numbri all pass on välja antud. Kui passis on märgitud ainult sünniaasta, siis loetakse sünnikuupäevaks antud aasta 1. juuli.

4. Vanaduspensioni taotlusele peavad olema lisatud:

a) tööstaaži tõendavad dokumendid;

b) tõend (või muud dokumendid) töötasu kohta;

c) alaliselt maakohas elunevatel tõend põllumajandusega seose või mitteseose kohta;

Vajaduse korral täiendavalt:

d) tõend okupeeritud territooriumil viibimise kohta;

e) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument) ülalpidamisel olevate töövõimetute perekonnaliikmete kohta (õppeasutuse tõend 16.—18. a. vanuse perekonnaliikme õppimise kohta);

f) naised, kes on sünnitanud viis või rohkem last, dokumendid vähemalt viie lapse sünnitamise ning nende 8 a. vanuseks kasvatamise kohta.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab pensionitaotlusele ATEK'i läbivaatuse aktist väljavõtte perekonnaliikme kohta, kelle pealt makstakse lisandit tema invaliidsuse tõttu. Vastavatel juhtudel ATEK'i läbivaatuse akti väljavõtte töölise, teenistuja — pimeda kohta, et ta on I gr. invaliid nägemise tõttu.

5. Invaliidsuspensioni taotlusele peavad olema lisatud:

a) tööstaaži tõendavad dokumendid (kui invaliidsus on tingitud töövigastusest, tööõnnetuse akt või mõni muu dokument õnnetusjuhtumi kohta);

b) tõend (või muud dokumendid) töötasu kohta;

c) alaliselt maakohas elunevatel tõend põllumajandusega seose või mitteseose kohta.

Vajaduse korral täiendavalt:

d) tõend okupeeritud territooriumil viibimise kohta;

e) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument) ülalpidamisel olevate töövõimetute perekonnaliikmete kohta (õppeasutuse tõend 16.—18. a. vanuse perekonnaliikme õppimise kohta).

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab pensionitaotlusele ATEK'i läbivaatuse aktist väljavõtte invaliidsusgrupi ja -põhjuse kohta, vajaduse korral ATEK'i läbivaatuse aktist väljavõtte perekonnaliikme kohta, kelle pealt makstakse lisandit tema invaliidsuse tõttu.

6. Toitjakaotuspensioni taotlusele peavad olema lisatud:

a) perekonnaseisuaktide büroo tunnistus toitja surma kohta (või dokument, mis tõendab toitja teadmata äraolekut);

b) toitja vanust tõendav dokument, kui vanus pole märgitud surmatunnistusel;

c) toitja tööstaaži tõendavad dokumendid (kui toitja surm järgnes töövigastuse tagajärjel, tööõnnetusakt või muu dokument õnnetusjuh-

tumi kohta). Vajaduse korral tõend toitja okupeeritud territooriumil viibimise kohta;

d) tõend (või muud dokumendid) toitja töötasu kohta;

e) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument) toitja ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu ja nende sugulusastme kohta toitjaga;

f) õppeasutuse tõend 16.—18. a. vanuse perekonnaliikme õppimise kohta;

g) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument), et üks vanematest või abikaasa, kes hooldab surnu alla 8 a. vanuseid lapsi, õdesid, vendi või lastelapsi, ei tööta.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab pensionitaotlusele ATEK'i läbivaatuse aktist väljavõtte täisealise perekonnaliikme kohta, kes on invaliid.

Surnud pensionäri perekonnaliikmete pensionitaotlusele peavad olema lisatud allpunktides «a» ja «e» ning vajaduse korral allpunktides «f» ja «g» märgitud dokumendid.

Pensionäri töötasu suurus määratakse kindlaks tema toimikus olevate dokumentide alusel. Kui toitja omas õiguse pensioni ümberarvutusele määrustiku punkti 125 alusel, kuid seda ümberarvutust ei taotletud, esitatakse vastav dokument pensionäri töötasu kohta peale temale pensioni määramist.

7. Sõjaväelase pensionitaotlusele peavad olema lisatud:

a) haigustunnistuse ärakiri, mis on kinnitatud sõjakomissariaadi poolt, kes kustutas sõjaväelase sõjaväe arvelt, või sõjaväe-arstliku komisjoni tõend või mõni muu sõja-meditsiiniline dokument;

b) alaliselt maakohas elunevatel tõend põllumajandusega seose või mitteseose kohta;

Vajaduse korral:

c) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument) taotleja ülalpidamisel olevate töövõimetute perekonnaliikmete kohta (õppeasutuse tõend 16.—18. a. vanuse perekonnaliikme õppimise kohta).

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab pensionitaotlusele ATEK'i läbivaatuse aktist väljavõtte invaliidsuse grupi ja põhjuse kohta, samuti vajaduse korral ATEK'i läbivaatuse aktist väljavõtte perekonnaliikme kohta, kelle pealt makstakse lisandit tema invaliidsuse tõttu.

Kui sõjaväelane töötas enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölisena, teenistujana või tööndusliku kooperatsiooni artelli liikmena, tuleb pensionitaotlusele lisada:

d) dokument, mis tõendab sõjaväelase töötamist töölisena, teenistujana või artelliliikmena enne sõjaväeteenistusse kutsumist. Pensioni määramiseks soodustatud suuruses dokumendid vastava tööstaaži kohta;

e) tõend (või muud dokumendid) sõjaväelase töötasu kohta enne sõjaväeteenistusse kutsumist või peale sõjaväeteenistusest vabanemist.

Kui invaliidsus on tekkinud peale sõjaväeteenistusest vabanemist, esitatakse haigustunnistuste ärakirja asemel sõjakomissariaadi tõend sõjaväeteenistusse kutsumise ja sealt vabastamise aja ning vabastamise põhjuse kohta.

8. Sõjaväelase perekonna pensionitaotlusele peavad olema lisatud:

a) sõjaväeosalt või rajooni/linna sõjakomissariaadilt või NSVL

Kaitseministeeriumi vastavalt valitsuselt või sõjaväehaiglalt või mõnelt teiselt sõjaväeasutuselt saadud dokument, mis tõendab sõjaväelase surma fakti, surma aega ja surma põhjust, või dokument sõjaväelase teadmata äraoleku kohta;

b) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument) sõjaväelase ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu ning nende sugulusastme kohta surnud sõjaväelasega;

c) külanõukogu või majavalitsuse tõend (või muu dokument), et üks vanematest või abikaasa, kes hooldab toitja alla 8 a. vanuseid lapsi, õdesid, vendi või lastelapsi, ei tööta;

d) alaliselt maakohas elunevatel tõend põllumajandusega seose või mitteseose kohta;

e) õppeasutuse tõend 16.—18. a. vanuse perekonnaliikme õppimise kohta.

Kui sõjaväelane töötas enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölisena, teenistujana või tööndusliku kooperatsiooni artelli liikmena, tuleb pensionitaotlusele lisada:

f) dokument, mis tõendab sõjaväelase töötamist enne sõjaväeteenistusse kutsumist töölisena, teenistujana või artelliliikmena. Pensioni määramiseks soodustatud suuruses dokumendid vastava tööstaaži kohta;

g) tõend (või muu dokument) töötasu kohta enne toitja sõjaväeteenistusse kutsumist või peale sõjaväeteenistusest vabanemist.

Kui sõjaväelane suri peale sõjaväeteenistusest vabanemist, esitatakse punktis «a» märgitud dokumentide asemel perekonnaseisuaktide büroo poolt väljaantud surmatunnistus ning peale selle sõjakomissariaadi tõend sõjaväeteenistusse kutsumise aja ning sealt vabastamise aja ja vabastamise põhjuse kohta.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab pensionitaotlusele ATEKi läbivaatuse aktist väljavõtte perekonnaliikme kohta, kes on invaliid. Kui toitja suri peale kolme kuu möödumist arvates sõjaväeteenistusest vabastamisest, sotsiaalkindlustuse osakond lisab pensionitaotlusele väljavõtte ATEK'i otsusest surma põhjuse kohta.

Sõjaväelaste hulgast surnud pensionäri perekonna pensionitaotlusele peavad olema lisatud perekonnaseisuaktide büroo poolt väljaantud pensionäri surmatunnistus (või dokument teadmata äraoleku kohta) ja allpunktis «b» ning vajaduse korral allpunktides «c», «d» ja «e» märgitud dokumendid. Kui pensionär enne sõjaväeteenistusse kutsumist töötas töölisena, teenistujana või tööndusliku kooperatsiooni artelli liikmena, tehakse tema töötasu kindlaks toimikus olevate dokumentide alusel.

Kui pensionär omas õiguse pensioni ümberarvutusele määrustiku punktide 125 või 126 alusel, kuid seda ümberarvutust ei taotletud, tuleb esitada vastav dokument tema töötasu kohta peale pensioni määramist.

9. Kõrgemate ja kesk-eriõppeasutuste ning kaadrite ettevalmistamise koolide ja kursuste õpilaste ning aspirantide ja kliiniliste ordinaatorite pensionitaotlusele peavad olema lisatud:

a) dokument, mis tõendab õppeasutuses, kursustel, aspirantuuris või ordinatuuris viibimise kestust. (Kui invaliidsus tekkis õnnetusjuhtumi tagajärjel seoses tootmisõppusega või praktikaga, dokument õnnetusjuhtumi kohta);

b) alaliselt maakohas elunevatel tõend põllumajandusega seose või mitteseose kohta;

c) vajaduse korral majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument) ülalpidamisel olevate töövõimetute perekonnaliikmete kohta (õppeasutuse tõend 16.—18. a. vanuse perekonnaliikme õppimise kohta).

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab pensionitaotlusele ATEK'i läbivaatuse aktist väljavõtte invaliidsusgrupi ja -põhjuse kohta, samuti vajaduse korral ATEK'i läbivaatuse aktist väljavõtte perekonnaliikme kohta, kelle pealt makstakse lisandit tema invaliidsuse tõttu;

Juhul, kui õpilane, aspirant või kliiniline ordinaator enne õppima, aspirantuuri või ordinatuuri astumist töötas töölisena või teenistujana, tuleb pensionitaotlusele lisada:

d) tööstaaži tõendavad dokumendid;

e) tõend (või muud dokumendid) töötasu kohta enne õppima, aspirantuuri või ordinatuuri astumist või stipendiumi kohta.

10. Kõrgemate ja kesk-eriõppeasutuste, kaadri ettevalmistamise koolide ja kursuste õpilaste, aspirantide ning kliiniliste ordinaatorite perekonna pensionitaotlusele peab olema lisatud:

a) perekonnaseisuaktide büroo tunnistus toitja surma kohta (või dokument tema teadmata äraoleku kohta);

b) toitja vanust tõendav dokument, kui vanus pole märgitud toitja surmatunnistusel;

c) toitja õppimise, aspirantuuris või ordinatuuris viibimise kestust tõendav dokument (kui toitja suri õnnetusjuhtumi tagajärjel seoses tootmisõppusega või praktikaga, õnnetusjuhtumit tõendav dokument);

d) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument) toitja ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu ning nende sugulusastme kohta toitjaga;

e) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument), et üks vanematest või abikaasa, kes hooldab surnud toitja alla 8 aasta vanuseid lapsi, õdesid, vendi või lastelapsi, ei tööta;

f) õppeasutuse tõend 16.—18. a. vanuse perekonnaliikme õppimise kohta.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab pensionitaotlusele ATEK'i läbivaatuse aktist väljavõtte nende täisealise perekonnaliikme kohta, kes on invaliid.

Juhul, kui õpilane, aspirant või ordinaator enne õppima, aspirantuuri või ordinatuuri asumist töötas töölisena või teenistujana, tuleb pensionitaotlusele lisada:

g) toitja tööstaaži tõendavad dokumendid;

h) tõend (või muud dokumendid) toitja töötasu kohta kuni õppima, aspirantuuri või ordinatuuri astumiseni või stipendiumi kohta.

Õpilaste, aspirantide või ordinaatorite hulgast surnud pensionäri perekonna pesionitaotlusele peavad olema lisatud käesoleva punkti allpunktides «a» ja «d» ning vajaduse korral allpunktides «e» ja «f» märgitud dokumendid.

Kui toitja omas õiguse pensioni ümberarvutusele määrustiku punktide 125 või 126 alusel, kuid seda ümberarvutust ei taotletud, esitatakse vastav dokument toitja töötasu kohta peale pensioni määramist.

11. Riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisel või seoses NSVL kodaniku kohuse täitmisega inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi või sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel invaliidistunud kodanike pensionitaotlusele peab olema lisatud:

a) dokument, mis tõendab invaliidistumise seost riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisega või NSVL kodaniku kohuse täitmisega inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi või sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel;

b) alaliselt maakohas elunevatel tõend põllumajandusega seose või mitteseose kohta;

c) vajaduse korral majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument) ülalpidamisel olevate perekonnaliikmete kohta (õppeasutuse tõend 16.—18. a. vanuse perekonnaliikme õppimise kohta).

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab pensionitaotlusele ATEK'i läbivaatuse aktist väljavõtte invaliidsusgrupi ja -põhjuse kohta, samuti vajaduse korral ATEK'i läbivaatuse aktist väljavõtte perekonnaliikme kohta, kelle pealt makstakse lisandit tema invaliidsuse tõttu.

12. Seoses riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisega või NSVL kodaniku kohuse täitmisega inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi või sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel surnud kodaniku perekonna pensionitaotlusele peavad olema lisatud:

a) perekonnaseisuaktide büroo tunnistus toitja surma kohta;

b) dokument, mis tõendab toitja surma seost riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisega või NSVL kodanike kohuste täitmisega inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi või sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel;

c) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument) toitja ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu ning nende sugulusastme kohta toitjaga;

d) majavalitsuse või külanõukogu tõend (või muu dokument), et üks vanematest või abikaasa, kes hooldab surnud toitja alla 8. a. vanuseid lapsi, vendi, õdesid või lastelapsi, ei tööta;

e) alaliselt maakohas eluneval tõend põllumajandusega seose või mitteseose kohta;

f) õppeasutuse tõend 16.—18. a. vanuse perekonnaliikme õppimise kohta.

Sotsiaalkindlustuse osakond lisab pensionitaotlusele ATEK'i läbivaatuse aktist väljavõtte täisealise perekonnaliikme kohta, kes on invaliid.

Juhendi punktis 11 märgitud pensionäri surma puhul perekonna pensionitaotlusele peavad olema lisatud käesoleva punkti allpunktides «a» ja «c» ning vajaduse korral allpunktides «d», «e» ja «f» märgitud dokumendid.

Kui toitja omas õiguse pensioni ümberarvutusele määrustiku punkti 126 alusel, kuid seda ümberarvutust ei taotletud, esitatakse vastav dokument toitja töötasu kohta peale pensioni määramist.

13. Pensioni määramiseks vajalikud dokumendid võivad olla esitatud nii algdokumentides kui ka notariaalkorras tõestatud ärakirjades.

Tööstaaži tõendavad dokumendid esitatakse algdokumentides. Juhtudel, kui staaž tõendatakse tööraamatuga, esitatakse sellest väljavõte, mis kinnitatud viimase töökoha ettevõtte või asutuse administratsiooni poolt või rajooni/linna sotsiaalkindlustuse osakonna poolt. Töövõi teenistusnimekirja ärakirja võib esitada ainult kehtestatud vormikohasel blanketil.

Majavalitsuse või külanõukogu tõendil (või muul dokumendil) toitja ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu kohta peab olema

märgitud: iga perekonnaliikme perekonna-, ees- ja isanimi, sünniaeg, sugulusaste toitjaga ning märge toitja ülalpidamisel viibimise kohta.

Perekonnaliikmetele, kes elavad linnades või linnatüüpi asulates eraisikutele kuuluvates majades, ülalmärgitud tõend antakse välja majavaldaja poolt ning peab olema kinnitatud sotsiaalkindlustuse osakonna esindaja poolt majavalitsuse või tänavkomitee esindaja ja maja eest vastutava isiku osavõtul koostatud kontrollaktiga.

Abieluvahekorda saab tõendada ainult abielutunnistusega või kohtumäärusega (seadusega kehtestatud juhtudel).

Ülalpidamisel oleku fakti (kui puuduvad vastavad dokumendid ning neid ei ole võimalik taastada) võib kindlaks teha kohtumäärusega.

III. Tööstaaži, Nõukogude Armees teenimise aega ja õppimist tõendavad dokumendid

14. Tööstaaži tõendavateks dokumentideks igat liiki pensionide määramisel võivad olla:

a) tööraamatud, töönimekirjad, teenistuskirjad (sealhulgas töö kohta enne nõukogude võimu kehtestamist), tööndusliku kooperatsiooni artellide liikmeraamatud — kõik sissekannete järgi, mis on tehtud dokumentide alusel;

b) tõendid, tunnistused ja muud dokumendid töökohast;

c) sama süsteemi, kus töötas antud tööline või teenistuja, kõrgemalseisvate asutuste tõendid (näiteks: ministeeriumide, peavalitsuste, trustide, tööndusliku kooperatsiooni liitude jne. tõendid);

d) arhiiviasutuste teatised.

Palgaraamatute, ametiühingu liikmepiletite ja taoliste dokumentidega võib tööstaaži tõendada vaid teiste dokumentide puudumisel. Seejuures võivad palgaraamatud olla tööstaaži tõendavateks dokumentideks ainult aja eest, mis osas on märkmed töötasu maksmise kohta; ametiühingu liikmepiletid aja eest, mis osas on märkmed liikmemaksu tasumise kohta töötasult või stipendiumilt. Tööd eraisikute juures (majateenijad, autojuhid jne.) tõendatakse ametiühinguorganisatsiooni tõendiga, kui seda ei ole võimalik saada — tööandja tõendiga. Tööandja allkirja õigsus peab olema tõestatud majavalitsuse või külanõukogu poolt. Tööandja tõend peab olema kinnitatud kontrollaktiga, mis koostatakse rajooni/linna sotsiaalkindlustuse osakonna esindaja poolt, majavalitsuse, tänavakomitee või külanõukogu esindaja osavõtul. Märgitud akt koostatakse vabas vormis, kusjuures peab sisaldama andmeid: akti koostajate, koostamise aja ja koha kohta, mis otstarbeks akt on koostatud, mis kontrollimisel ilmnes ning akti koostajate arvamus.

15. Ülaltähendatud dokumentide vastuvõtmisel on tarvilik juhinduda alljärgnevast:

a) neil juhtudel, kui tööstaaži tõendavaks dokumendiks on tööraamat, esitatakse tööraamatust väljavõte, mis on kinnitatud ettevõtte või asutuse administratsiooni poolt, kus pensionitaotleja töötab pensionitaotlemise ajal. Muudel juhtudel kinnitab tööraamatu väljavõtte sotsiaalkindlustuse osakond.

Tööraamatu väljavõte peab sisaldama kõik andmed töötamise kohta, samuti tööraamatu omaniku perekonna-, ees- ja isanime ning sünniaasta ja tööraamatu väljaandmise aja.

Väljavõte peab olema kinnitatud töökoha administratsiooni poolt kinnitamise kuupäeva märkimisega ja varustatud asutuse, ettevõtte pitsati jäljendiga. Rajooni/linna sotsiaalkindlustuse osakonnas kinnitatakse tööraamatu väljavõte osakonna vastutava töötaja allkirjaga, märgitakse kinnitamise kuupäev ja varustatakse osakonna pitsati jäljendiga.

Sissekanne töö kohta, mis tehtud üldkokkuvõttena tööraamatusse dokumentide (tõendite, tunnistuste, töönimekirjade jne.) alusel, võetakse arvesse täiendavate dokumentide nõudmiseta, sõltumata tööraamatu väljaandmise ajast. Nimetatud sissekannet arvestatakse ka sel juhul, kui tööraamatu 4. lahtris ei ole märgitud dokumente, mis alusel sissekanne tehtud, kuid on märgitud, et sissekanne on tehtud dokumentide alusel.

Kui üldsissekandes osa tööstaaži on kantud suulise avalduse (üteluste) alusel ning pensionitaotleja soovib seda tõendada tunnistajate seletustega või dokumentidega, peab ta tõendama uuesti kogu üldsissekandes märgitud tööstaaži.

Tööraamatusse tehtud järgnevad sissekanded peavad sisaldama neljandas lahtris viidet administratsiooni käskkirjale, korraldusele või muule dokumendile tööle võtmise, ümberpaigutamise või töölt vabastamise kohta. Neid sissekandeid tuleb arvestada ka siis, kui tööle võtmise, ümberpaigutamise või töölt vabastamise kohta sissekande alusena on märgitud «arvestuskaart», «isikliku koosseisu leht» jne.

Kui sissekanne tööraamatusse töö kohta on tehtud ilma mingisuguse viiteta administratsiooni käskkirjale, korraldusele või muule dokumendile, kuid sissekandele on alla kirjutanud isik, kes tegeleb töölevõtmise ja töölt vabastamisega, või tema poolt volitatud isik ning kinnitatud asutuse pitsati jäljendiga, on pensioni määramise komisjonil õigus arvestada seda sissekannet, kui ta ei ärata kahtlust.

Tööstaaži kindlakstegemisel artelli liikmeraamatu alusel rakendatakse samu eeskirju, mis tööraamatu suhteski;

b) kuna enne tööraamatute sisseseadmist anti töötajatele välja töönimekirjade dublikaadid ning algeksemplarid hoiti töökohas, siis tuleb pensionimääramisel tööstaaži kindlakstegemisel arvestada töönimekirja dublikaati.

Töönimekirja dublikaat koostati kindlaksmääratud vormi järgi blanketil, mis sisaldab esimesel leheküljel NSVL RKN 21. septembri 1926. a. määruse «Töönimekirjadest» ning kaane teisel küljel — andmed igas ettevõttes või asutuses tehtud sissekannete arvu kohta, mis kinnitati töönimekirja täitmise eest vastutava töötaja allkirjaga ja asutuse või ettevõtte pitsati jäljendiga.

Töönimekirja sissekannete arvestamise kord on sama, mis tööraamatute suhteski.

16. Sõjaväeteenistust Nõukogude Armees arvestatakse tööstaaži kindlakstegemisel sõjakomissariaadi või kaitseministeeriumi vastavate asutuste poolt väljaantud tõendite või vastavate arhiivide teatiste alusel, samuti sõjaväepileti väljavõtte alusel, mis kinnitatakse sotsiaalkindlustuse osakonna poolt samas korras kui tööraamatu väljavõte.

17. Õppimise aeg kõrgemates õppeasutustes, tehnikumides, ametiühinguliikumise koolides, kaadri ettevalmistamise kursustel ja teistes õppeasutustes tõendatakse diplomiga, tunnistusega, tõendiga või muu dokumendiga.

18. Sissekandeid tööraamatus sõjaväeteenistuse ja õppimise kohta, mis on tehtud dokumentide alusel, arvestatakse tööstaaži kindlakstegemisel täiendavate dokumentide nõudmiseta.

19. Kui tööstaaži tõendavas dokumendis on märgitud tööle asumise aasta või töö lõpetamise aasta, ilma et oleksid märgitud täpsed kuupäevad, loetakse töö alustamise või tema lõpetamise kuupäevaks vastava aasta esimene juuli. Kui dokumendis on märgitud tööle asumise või töö lõpetamise aasta ja kuu, kuid ei ole märgitud kuupäeva, loetakse töö alustamise või lõpetamise kuupäevaks märgitud kuu 15. kuupäev.

Samas korras määratakse kindlaks teenistuse alustamise või lõpetamise aeg Nõukogude Armees, samuti õppimise alustamise või lõpetamise aeg õppeasutustes.

20. Tööstaaži tõendavate dokumentide puudumisel ning kui neid pole võimalik saada asutuse või ettevõtte likvideerimise tõttu või arhiiviandmete mittesäilimise tõttu, määratakse pensioni määramiseks puudujääv tööstaaž kindlaks ettenähtud korras pensionide määramise komisjoni poolt tunnistajate seletuste alusel.

Kui tunnistajad tööstaaži kindlaksmääramiseks on küsitletud kolme kuu jooksul, arvates pensionitaotluse vastuvõtmise päevast (pensionitaotluse lähetuskoha postitempli kuupäevast), loetakse pensionitaotlemise päevaks pensionitaotluse vastuvõtmise päev (või pensionitaotluse lähetuskoha postitempli kuupäev).

IV. Pensionide määramise komisjoni otsuste vormistamine

21. Vaneminspektor (või inspektor) kontrollib pensionitaotleja õigust pensionile, koostab vastavatel juhtudel õiendi tööstaaži ja töötasu kohta (vorm nr. 4) ning esitab pensionitaotluse koos dokumentidega ja õiendiga otsustamiseks pensionide määramise komisjonile.

22. Pensionitaotlused vaadatakse läbi pensionide määramise komisjonis hiljemalt 10 päeva jooksul arvates pensionitaotluse kõigi vajalike dokumentidega saabumise või täiendavate dokumentide esitamise päevast.

Kui pensionitaotleja ei nõustu vajadusega esitada täiendavaid dokumente, esitatakse tema pensionitaotlus 10 päeva jooksul pensionide määramise komisjonile läbivaatamiseks.

23. Pensionide määramise komisjoni otsus vormistatakse protokolliga (vorm nr. 5). Protokollis peavad olema täidetud kõik vastavad read ja lahtrid, mis on ette nähtud tema vormiga.

Protokoll kirjutatakse alla kõigi komisjoni liikmete poolt. Parandused protokollis peale tema allakirjutamist pole lubatud. Parandused, mis on kantud protokolli enne tema allakirjutamist, peavad olema õiendatud komisjoni liikmete poolt protokolli allakirjutamisel. Komisjoni liikmete allkirjad kinnitatakse osakonna pitsati jäljendiga.

Pensionide määramise komisjoni liige, kes jääb eri arvamuse juurde, lisab selle kirjalikult ning pensionide määramise komisjoni otsus jõustub peale kinnitamist rajooni/linna täitevkomitee poolt.

24. Pensionide määramise komisjoni protokolliraamat nummerdatakse lehtede viisi, nööritakse läbi ning kinnitatakse viimasel lehel osakonna juhataja allkirjaga ja osakonna pitsati jäljendiga.

Pensionide määramise komisjoni protokollide numeratsioon peetakse järjestikuliselt, alustades igal aastal number ühest.

25. Otsused pensioni suuruse muutmise või tema maksmise lõpetamise kohta tehakse pensionide määramise komisjoni poolt, välja arvatud käesoleva juhendi punktis 26 loetletud juhud.

Komisjoni otsuseta lõpetatakse pensioni maksmine:

a) tähtaja möödumisel, milleni pension oli määratud;

b) pensionäri surma puhul;

c) pensionäri alaliselt elama asumisel teise rajooni või linna.

26. Uues suuruses makstakse pension välja osakonna juhataja korralduse alusel:

a) invaliidsusgrupi muutumisel;

b) perekonnaliikmete arvu muutumisel toitjakaotuspensionide juures,

c) mittetöötava pensionäri ülalpidamisel olevate perekonnaliikmete arvu muutumisel;

d) põllumajandusega seose tekkimisel või kadumisel.

Pensionäri elamaasumisel uude alalisse elukohta, pensionäri arvelevõtmise ja pensioni väljamaksmise jätkamise küsimuse otsustab osakonna juhataja, kui pensioni suurus ei kuulu muutmisele (välja arvatud eelmises lõikes märgitud juhud).

27. Pensionäri mittenõustumisel osakonna juhataja otsusega pensioni suuruse muutmise kohta punktis 26 loetletud juhtudel tehakse lõplik otsus pensionide määramise komisjoni poolt punktis 23 ettenähtud korras.

28. Kui pensionär laseb mööduda järjekordse meditsiinilise läbivaatuse aja ATEK'is, otsustatakse pensioni väljamaksmise küsimus aja eest, millal puudub invaliidsusegrupp, osakonna juhataja poolt.

Kui pensionär ei ole nõus osakonna juhataja otsusega, tehakse lõplik otsus pensionide määramise komisjoni poolt punktis 23 ettenähtud korras.

29. Pensionitaotluse eitavalt otsustamise korral sotsiaalkindlustuse osakond teatab hiljemalt viie päeva jooksul peale otsuse tegemist pensionitaotlejale (vajaduse korral postiteel) vastuvõetud otsusest, märkides äraütlemise põhjuse ja edasikaebe korra ning tagastab samaaegselt pensionitaotleja poolt esitatud algdokumendid.

Kui pensionitaotlejale vastuvõetud otsusest teatatakse suuliselt, siis dokumentide tagastamise kohta võetakse temalt allkiri pensionitaotluse teisele küljele.

On soovitav, et pensionitaotluse eitavalt otsustamisel pensionitaotleja kutsutakse komisjoni istungile.

30. Pensionide määramise komisjoni protokollid on vaneminspektori või sellise ametikoha puudumisel osakonna juhataja hoiul.

V. Pensionitoimikute vormistamine

31. Vaneminspektor või inspektor (nende ametikohtade puudumisel osakonna juhataja) vormistab pensionide määramise komisjoni otsuse alusel iga pensionäri kohta pensionitoimiku (vorm nr. 6).

Pensionitoimikus säilitatakse:

pensionide määramise komisjoni protokolli väljavõte (väljavõte kirjutatakse alla osakonna juhataja poolt ning kinnitatakse osakonna pitsati jäljendiga);

pensionitaotlus ja dokumendid, mis määravad õiguse pensionile (vastavalt käesoleva juhendi II peatükile);

õiend-allkiri pensionitaotluse ning dokumentide vastuvõtmise ja õiend tööstaaži ning töötasu kohta.

32. Pensionitoimiku numbri määrab pensionitaotluse registreerimise number.

33. Pensionitoimikud hoitakse osakonna juhataja poolt määratud töötaja valduses selleks eraldatud lukustatavates kappides numeratsiooni järjekorras (suuremates osakondades vastavalt mikrorajoonidele).

Pensionitoimikud, mille järgi on pensioni määramise küsimus eitavalt otsustatud või pensioni maksmine lõpetatud, hoitakse eraldi tähestikulises järjekorras.

34. Pensionitoimikutes, mille järgi pensioni määramise küsimus otsustatud eitavalt, säilitatakse järgmised dokumendid:

a) väljavõte pensionide määramise komisjoni protokollist;

b) pensionitaotlus;

c) pensionitaotleja poolt esitatud või osakonna poolt tehtud väljavõtted ning ärakirjad dokumentidest (tööraamatust, sõjaväepiletist, passist jne.);

d) õiend-allkiri pensionitaotluse ning dokumentide vastuvõtmise kohta;

e) õiend tööstaaži ning töötasu kohta;

f) ärakiri kirjast, millega teatati pensionitaotlejale tema pensioni küsimuse eitavalt otsustamisest (kui sellest teatati postiteel).

35. Pensioniosa eraldamisel perekonnaliikmele, kes elab põhiperekonnast eraldi, vormistatakse eraldi toimik, milles hoitakse: väljavõte pensionide määramise komisjoni protokollist pensioniosa eraldamise kohta, väljavõte passist.

Samas korras vormistatakse ja hoitakse vastavad dokumendid hooldasutuses viibivate pensionäride perekonnaliikmetele pensioni väljamaksmiseks juhul kui hooldasutus asub teises linnas või rajoonis.

VI. Tähestikuline kartoteek

36. Pärast pensionitaotluse registreerimist avatakse tähestikuline kaart (vorm nr.7), milline lõplikult täidetakse peale pensionitoimiku vormistamist.

37. Pensionitoimiku saatmisel teise rajooni (linna) pensionäri elukoha muutmisel, samuti pensionimaksmise lõpetamisel tehakse tähestikulise kaardi teisele küljele vastav märge.

38. Tähestikulised kaardid hoitakse vaneminspektori (selle ametikoha puudumisel osakonna juhataja) vastutusel kartoteegis tähestikulises järjekorras ning neid ei eemaldata kunagi kartoteegist.

VII. Isiklik arve

39. Vanemraamatupidaja avab igale pensionärile pensionide määramise komisjoni otsuse ja pensionitoimiku alusel isikliku arve isiklike arvete raamatus. Isikliku arve avamise kohta vanemraamatupidaja teeb vastava märkme pensionide määramise komisjoni protokollil ning pensionitoimikus asuval protokolli väljavõttel.

Avades isiklikku arvet on vanemraamatupidaja kohustatud kontrollima pensioni määramise ning tema suuruse arvutamise õigsust.

40. Peale isikliku arve avamist tagastab vanemraamatupidaja protokolliraamatu ja pensionitoimiku nende hoidmise eest vastutavale töötajale.

VIII. Pensionitunnistus

41. Vaneminspektor (selle ametikoha puudumisel osakonna juhataja) annab pensionärile pensionitoimiku alusel pensionitunnistuse.

Pensionitunnistusel peavad olema märgitud rajooni/linna sotsiaalkindlustuse osakonna nimetus, pensionäri perekonna-, ees- ja isanimi ning sünniaasta, pensioniliik, töötasu suurus, millest on arvutatud pension, pensioni üldsuurus ning mis ajast mis ajani pension kuulub väljamaksmisele.

Toitja kaotanud perekonna pensionitunnistusel peale ülaltoodu märgitakse iga perekonnaliikme, kellele pension määratud, perekonna-, ees- ja isanimi ning sünniaasta ja sugulusaste toitjaga.

42. Pensionitunnistus kehtestatakse kahte liiki, vastavalt vormidele nr. 8 ja 9.

Pensionitunnistus kirjutatakse alla osakonna juhataja ja vaneraamatupidaja poolt ning nende allkirjad kinnitatakse osakonna pitsati jäljendiga.

Pensionitunnistusele märgitakse number, mille all ta sisse kantud pensionitunnistuste registreerimise raamatusse (vorm nr. 10).

43. Pensionitunnistus antakse pensionärile hiljemalt 15 päeva jooksul, arvates pensioni määramise päevast, allkirja vastu pensionitunnistuste registreerimise raamatus.

Kui pensionitunnistus saadetakse postiteel (tähitud saadetisena), märgitakse pensionitunnistuse registreerimise raamatusse postikviitungi number ja kuupäev.

44. Pensionitunnistuse kaotamise juhul antakse pensionärile pensionitunnistuse dublikaat allkirja vastu pensionitunnistuste registreerimise raamatus, kusjuures dublikaadile märgitakse kaotatud pensionitunnistuse number ja number, mille all dublikaat on pensionitunnistuste registreerimise raamatusse sisse kantud.

Pensionitunnistuste vahetamisel vana pensionitunnistus hävitatakse, mille kohta tehakse märge pensionitunnistuste registreerimise raamatus.

45. Pensionitunnistuste blanketid on range arvestuse blanketid ning neid hoitakse selleks volitatud isiku poolt.

IX. Pensionäride arvelt kustutamine ja arvele võtmine

46. Pensionäri elamaasumisel teise rajooni (linn[a]) jätkatakse pensioni maksmist uue elukohajärgse rajooni/linna sotsiaalkindlustuse osakonna poolt peale pensionitoimiku saabumist endise elukohajärgse

rajooni/linna sotsiaalkindlustuse osakonnast. Pensioni väljamaksmine uuendatakse ajast, milleni pension oli välja makstud pensionäri eelmise elukoha järgi.

47. Pensionäri arvelt kustutamisel sotsiaalkindlustuse osakond maksab temale pensioni ühe kuu eest ette. Isiklikule arvele ning pensionitoimikusse tehakse märge arvelt kustutamise kohta ja märgitakse, mis ajani pension on välja makstud.

Pensionärile pensionitoimiku kätteandmine ei ole lubatud.

48. Pensionär, saabudes uude elukohta, annab kohalikule sotsiaalkindlustuse osakonnale avalduse arvele võtmiseks ning pensioni maksmise jätkamiseks. Avaldusel peab olema märgitud endise elukoha täpne aadress. Samuti tuleb esitada pensionitunnistus ja pass tõenduseks sissekirjutamise kohta uues elukohas.

Sotsiaalkindlustuse oskond hiljemalt 3 päeva jooksul, arvates avalduse saabumise päevast, nõuab välja pensionitoimiku sotsiaalkindlustuse osakonnast, kus pensionär varem seisis arvel.

49. Sotsiaalkindlustuse osakond on kohustatud väljastama pensionitoimiku hiljemalt 3 päeva jooksul, arvates toimiku väljasaatmise kohta nõudmise saabumise päevast.

Pensionitoimik väljastatakse tähitud saadetisena.

Pensionitoimiku ärasaatmise eel on osakonna juhataja ja vaneminspektor kohustatud kontrollima toimikus vajalike dokumentide olemasolu ning koostama nende kohta loetelu kahes eksemplaris. Loetelu üks eksemplar saadetakse koos toimikuga, teine eksemplar säilitatakse koos toimiku ärasaatmise kviitungiga ning saatekirja ärakirjaga.

Kui pensionitoimik saadetakse teise liiduvabariiki, tuleb pensionitoimiku dokumendid tõlkida vene keelde.

TUNNISTAJATE SELETUSTEGA TÖÖSTAAŽI KINDLAKSTEGEMISE JUHEND

Kehtestatud ENSV Sotsiaalkindlustuse ministri 9. jaanuari 1958. a. käskkirjaga nr. 9

1. Vastavalt NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktile 118, juhtudel, kui dokumendid olemasoleva tööstaaži kohta puuduvad ja neid ei ole võimalik saada asutuse või ettevõtte täieliku likvideerimise tõttu või arhiiviandmete puudumisel, tehakse pensioni määramiseks puudujääv tööstaaž kindlaks tunnistajate seletuste alusel (vähemalt kaks tunnistajat iga tööperioodi kohta).

Pensioni määramiseks puudujäävat tööstaaži võib kindlaks teha tunnistajate seletuste alusel neil juhtudel, kui vähemalt pool pensioni määramiseks vajalikust staažist on tõendatud dokumentidega.

Seda reeglit rakendatakse ka pensioni määramisel soodustatud tingimustel ja soodustatud suurustes. Seejuures võib tunnistajate seletustega kindlaks teha mitte üle poole staažist allmaatöödel, tervist kahjustavatel töödel, tuudel kuumades tsehhides või muudel raskete töötingimustega töödel, l uis on vajalik pensioni määramiseks soodustatud tingimustel ja soodustatud suurustes.

Pensioni määramisel osalise staaži alusel võib staaži kindlaks teha tunnistajate seletuste alusel samas ulatuses, mis on tõendatud dokumentidega. [1]

2. Dokumentide puudumisel on tööstaaži kindlakstegemine tunnistajate seletustega lubatud:

a) kui asutus, ettevõte või organisatsioon on likvideeritud või hävinenud ning arhiivis pole säilinud andmeid likvideeritud või hävinenud asutuse, ettevõtte või organisatsiooni isikulise koosseisu kohta;

b) kui asutus, ettevõte või organisatsioon ei ole likvideeritud ega hävinenud, kuid nii seal kui ka arhiivis pole säilinud andmeid asutuse, ettevõtte või organisatsiooni isikulise koosseisu kohta.

Märkus: Kui andmed taotleja töötamise kohta puuduvad, peab nii töökoha tõendil kui ka arhiiviteatisel olema märgitud nende puudumise põhjus (kas andmed on säilinud täielikult, kuid taotleja pole nendes märgitud, või andmed on säilinud osaliselt või neid pole üldse säilinud).

3. Tunnistajate küsitlemine tööstaaži kindlakstegemiseks on lubatud peale seda, kui on esitatud õiend, et töökohas või arhiivis vastavaid dokumente (andmeid) pole säilinud.

4. Tööstaaži tunnistajate seletuste alusel teeb kindlaks pensionide määramise komisjon tunnistajate isiklikul küsitlemisel komisjoni istungil.

Välismaal eluneva tunnistaja kirjalikku seletust arvestatakse tööstaaži kindlakstegemisel, kui see on legaliseeritud ettenähtud korras.

5. Üksikjuhtudel, kui tunnistaja ei ole võimeline ilmuma komisjoni istungile isiklikuks küsitlemiseks (haigus, kõrge vanus jne.), pensionide määramise komisjon võib teha ühele komisjoniliikmetest ülesandeks küsitleda teda kohapeal.

6. Erandjuhtudel on pensionide määramise komisjonil õigus arvestada tunnistajate kirjalikke seletusi, millel tunnistajate allkiri on tõestatud notariaalkorras, ilma nende tunnistajate väljakutsumiseta komisjoni istungile.

7. Pensionitaotleja, kes soovib kindlaks teha oma tööstaaži tunnistajate seletustega, esitab vastava avalduse, kus märgib: töökoha (või töökohad), kus töötamist soovib kindlaks teha tunnistajate seletustega, mis ajast mis ajani ning kellena sellel töökohal (nendel töökohtadel) töötas ning tunnistajate nimed, kes teavad seda tõendada ja nende aadressid.

8. Sotsiaalkindlustuse osakond, saades vajalikud andmed, teatab taotlejale tema küsimuse pensionikomisjonis lahendamise kuupäeva ja kellaaja. Taotleja ise vastutab tunnistajate õigeaegse ilmumise eest. Taotleja soovil tunnistajad välja kutsuda kutsetega, kirjutab osakond välja kutsed ja saadab need tunnistjatele postiga või taotleja kaudu.

9. Kui tunnistaja elab teises linnas või rajoonis, küsitletakse kõigepealt pensionitaotlejat ning kolme päeva jooksul saadetakse protokoll koos pensionitaotleja seletusega tunnistaja küsitlemiseks tema elukohajärgsele sotsiaalkindlustuse osakonnale. Sel juhul tunnistaja seletus peale tema poolt allakirjutamist kinnitatakse küsitlemist teostanud komisjoni liikmete allkirjade ja vastava sotsiaalkindlustuse osakonna pitsatijäljendiga ning märgitakse küsitlemise kuupäev. Protokoll tagastatakse (otsuseta tööstaaži kindlakstegemise kohta) vastavale sotsiaal-

[1] ENSV Sotsiaalkindlustuse ministri 21. juuni 1958. a. käskkirja nr. 132 redaktsioonis

kindlustuse osakonnale hiljemalt kolme päeva jooksul arvates tunnistaja küsitlemise päevast.

10. Tööstaaži kindlakstegemisel tunnistajate seletustega on nõutav, et vähemalt üks tunnistaja tunneks taotlejat koos töötamise tõttu samas ettevõttes, asutuses või ühes süsteemis.

Tööstaaži kindlakstegemisel tunnistajate seletuste alusel peab üks tunnistajatest tõendama dokumentidega oma töötamise fakti ajavahemikul, mil taotleja töötas temaga koos samas ettevõttes, asutuses või ühes süsteemis, kusjuures ei ole nõutav, et tunnistaja esitaks dokumendid tööstaaži kohta kogu aja eest, mille kohta tunnistab taotleja töötamist. [1]

Tunnistajat loetakse pensionitaotleja kaastöötajaks ainult selle aja ulatuses, mil pensionitaotleja ja tunnistaja töötasid samas ettevõttes, asutuses või ühes süsteemis.

11. Komisjoniliikmed, kes on sugulusvahekorras taotlejaga või muul viisil isiklikult huvitatud küsimuse lahendamisest, ei või osa võtta komisjoni istungist antud taotleja tööstaaži küsimuse lahendamisel.

12. Komisjon küsitleb taotlejat tunnistajate juuresolekuta. Tunnistajaid küsitletakse ükshaaval taotleja juuresolekul.

13. Enne küsitlemise algust tunnistajaid hoiatatakse vastutusest valeseletuste andmise eest.

14. Komisjoni nõudel peavad tunnistajad esitama passi ning samuti dokumendid (kui need on säilinud), mis tõendavad tunnistajate töötamist või tegevust tõendataval perioodil. Passi andmed (perekonna-, eesja isanimi, sünniaeg, aadress, passi number ning kelle poolt pass välja antud) kantakse protokolli, samuti tehakse protokolli märkus teiste esitatud dokumentide kohta.

15. Komisjonil on õigus keelduda tunnistajat küsitlemast, kui tehakse kindlaks tunnistaja huvitatus küsimuse lahedamise tulemuste vastu või eriliste suhete olemasolu taotleja ja tunnistaja vahel (lähedane sugulus, ülalpidamisel olek jne.).

16. Komisjon selgitab taotleja ja tunnistaja küsitlemisel üksikasjaliselt taotleja töökohti (nende nimetus ja asukoht), kellena ja mis ajast mis ajani nendel töökohtadel töötas, milline oli töö iseloom (alaline, hooajaline jne.) ja millistel asjaoludel tunnistajad teavad taotleja töötamist.

17. Komisjon võib vajalikel juhtudel teha sotsiaalkindlustuse osakonnale ülesandeks kontrollida taotleja kui ka tunnistajate seletusi teiste tunnistajate küsitlemise teel ja igasuguste ametiasutuste (majavalitsuse, külanõukogu, rahandusosakonna jne.) kaudu. Juhul, kui tunnistajad ise on pensionärid, võrreldakse tunnistajate poolt antud seletusi nende toimikus olevate materjalidega, samuti tunnistaja poolt teiste kodanike tööstaaži kindlakstegemisel antud seletustega. Kontrollimise ja võrdlemise kohta tehakse märkus protokolli.

18. Tunnistajate, kes tõendataval ajavahemikul olid alaealised, s. o. alla 16 a. vanad, seletusi arvestatakse tingimusel, kui nad töötasid taotlejaga koos ning tõendavad oma töötamist dokumendiga.

19. Taotleja ja tunnistajate seletused kantakse protokolli (vt. lisa) [2], loetakse nende poolt läbi ja kirjutatakse alla. Iga kindlakstehtava tööperioodi kohta koostatakse eraldi protokoll.

[1] ENSV Sotsiaalkindlustuse ministri 21. juuni 1958. a. käskkirja nr. 132 redaktsioonis

[2] Lisa ei tooda.

Juhul, kui tunnistajaks ülesantud kodanik ei tea midagi konkreetset pensionitaotleja töötamise kohta tõendada, tema seletust ei protokollita, vaid tema küsitlemise kohta tehakse märkus pensionitaotleja vastavale avaldusele.

20. Küsitlemise lõpetamisel komisjon taotleja ja tunnistajate juuresolekuta arutab läbi kogutud materjalid ning teeb häälteenamusega otsuse tööstaaži kindlakstegemise kohta.

21. Komisjoni otsuses tööstaaži kindlakstegemise kohta peab olema näidatud, missuguses ettevõttes, asutuses või organisatsioonis, kellena ja mis ajast mis ajani loetakse töötamine tõendatuks.

22. Tööstaaži mittetõendatuks lugemisel peavad otsuses olema näidatud põhjused.

23. Komisjoni otsus kantakse protokolli, kirjutatakse alla kõigi komisjoniliikmete poolt ja kinnitatakse sotsiaalkindlustuse osakonna pitsati jäljendiga.

Märkus: Komisjoni liige, kes on eriarvamusel, kannab oma arvamuse protokolli. Neil juhtudel komisjoni otsus jõustub peale kinnitamist vastava linna või rajooni täitevkomitee poolt, kelle alluvuses töötab komisjon.

24. Komisjoni otsusest teatatakse taotlejale allkirja vastu protokollil (või vastavatel juhtudel kirjalikult hiljemalt viie päeva jooksul arvates otsuse vastuvõtmisest). Punkti 23 märkuses märgitud juhtudel hiljemalt 5 päeva jooksul arvates otsuse kinnitamisest täitevkomitee poolt.

Taotleja nõudmisel esitatakse temale komisjoni protokoll kohapealseks tutvumiseks.

25. Komisjoni otsus on lõplik, kuid uute asjaolude ilmnemisel või täiendavate tunnistajate esitamisel võetakse tööstaaži kindlakstegemise küsimus uuesti lahendamisele.

26. Üksikutel juhtudel (tunnistaja kõrge vanuse, raske haiguse jne.) töölise või teenistuja palvel võib komisjon kindlaks teha dokumentidega tõendamata tööstaaži tunnistajate seletustega ka enne pensioniõigust andvate tingimuste saabumist (näiteks: enne vanaduspensioni määramiseks nõutavasse vanusesse jõudmist).

Neil juhtudel protokoll komisjoni otsusega tööstaaži kindlakstegemise kohta antakse taotlejale kätte.

Kui taotletakse ainult ühe tunnistaja küsitlemist, siis taotlejale kätteantavale protokollile komisjon mingit otsust ei tee, vaid taotleja kui ka tunnistaja seletus peale allakirjutamist kinnitatakse komisjoniliikmete allkirjadega ja osakonna pitsati jäljendiga ning märgitakse küsitlemise kuupäev.

27. Oma kodus töölisena või teenistujana (palgalisena) töötamise kindlakstegemisel tunnistajate seletuste alusel on nõutav, et tunnistajad tunneksid avaldajat koostöötamise tõttu tõendataval perioodil sama asutuse, ettevõtte juures, mille tõenduseks nad peavad esitama vastava dokumendi.

28. Tunnistajate seletustega ei ole lubatud kindlaks teha:

a) pensioni määramiseks kogu nõutavat tööstaaži;

b) töötamist, kui töökoha või arhiiviteatisel on märgitud, et vastavad materjalid on säilinud, kuid taotleja kohta nendes andmeid ei ole;

c) töötamist sugulaste juures;

d) töötamise fakti enne sõjaväeteenistusse kutsumist;

e) okupeeritud territooriumil viibimise aega;

f) töötasu suurust;

g) täiendavalt tööiseloomu soodustatud tingimustel ja soodustatud suurustes pensioni saamiseks, kui töötamine sama ajavahemiku kohta on varem ettenähtud korras tõendatud.

29. Tunnistajate seletustega kindlakstehtud tööstaaži ei arvestata:

a) pideva tööstaaži eest lisandi arvutamisel;

b) pikaajalise tööstaaži eest lisandi arvutamisel (määrustiku punkti 20 allpunkt «a»).

RIIKLIKE PENSIONIDE ARVUTAMISEKS TÖÖTASU TÕENDITE VÄLJAANDMISE JUHEND

Kinnitatud ENSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi ja ENSV Ametiühingute Nõukogu poolt 30. mail 1958. a.

1. Kooskõlas NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku punktiga 121 pensionid arvutatakse tegelikult saadud töötasust.

Pensionitaotleja soovil antakse tõend välja viimase kaheteistkümne kuu töötasu kohta enne pensionitaotlemist või töö lõpetamist (kui isik pensioni taotlemise momendil ei tööta) pensioni arvutamiseks kooskõlas määrustiku punktiga 122 või mistahes järjest viie aasta jooksul saadud töötasu kohta kümne aasta kestel enne pensioni taotlemist pensioni arvutamiseks kooskõlas määrustiku punktiga 123.

Kui pensionär peale pensioni määramist on töötanud kahe aasta jooksul suurema töötasuga kui see, millest pension temale arvutatud, antakse tema soovil tõend töötasu kohta nende kahe aasta jooksul pensioni ümberarvutamiseks kooskõlas määrustiku punktiga 125 (või punktiga 126).

Tõendid tegeliku töötasu kohta antakse välja (lisas toodud vormi järgi) [1] isiklike arvete, töötasulehtede või muude töötasu arvutamise ja väljamaksmise dokumentide alusel. Tõend kirjutatakse alla asutuse, ettevõtte või organisatsiooni juhataja ja pea(vanem)raamatupidaja poolt, kes kannavad vastutust tõendil tähendatud töötasu andmete õigsuse eest, ning varustatakse pitsatijäljendiga.

2. Kui asutus, ettevõte või organisatsioon, milles pensioni või pensioni ümberarvutust taotlev isik töötas, on likvideertitud või muudel põhjustel lõpetanud tegevuse, pensioni arvutamiseks vajalik töötasu tõend antakse välja tema õigusjärgse asutuse, ettevõtte, organisatsiooni või vastava arhiivi poolt.

3. Väljaantaval töötasutõendil kuude, millal töötaja ei töötanud täistööpäevade arvuga (sõltumata põhjusest: haigus, puhkus, vallandamine jne.). töötasu ei näidata (tehakse märge: haige, puhkus jne.). vaid asendatakse vahetult eelnenud kuude töötasuga.

Seejuures kaheteistkümne kuu kohta (kooskõlas määrustiku punktiga 122) töötasu tõendi väljaandmisel niisugune asendamine võib toimuda kahe aasta piirides enne pensioni taotlemist või enne töö lõpetamist (kui pensioni taotlemisel isik ei tööta).

Kahe aasta töötasu kohta tõendi väljaandmisel võib niisugune asendamine toimuda kolmekümne kuu piirides, kuna määrustiku punkt

[1] vormi ei tooda.

125 lubab töös vaheaegu, mis üldkokkuvõttes ei ületa kuut kuud. Viie aasta töötasu kohta tõendi väljaandmisel võib asendamine toimuda määrustiku punktis 123 ettenähtud kümne aasta piirides enne pensioni taotlemist.

Märkus: Kuivõrd keskmise kuutöötasu kindlakstegemisel mittetäistööpäevade arvuga kuude asendamine täistööpäevade arvuga kuudega on kehtestatud töötajate huvides, võib pensioni- või pensioni ümberarvutust taotleja soovil mittetäistööpäevade arvuga kuud jätta asendamata, kui nendel kuudel saadud töötasu arvestamine on pensioni- või pensioni ümberarvutust taotlejale kasulikum.

Töötasu tõendi väljaandmisel iga-aastane tasu väljateenitud aastate eest näidatakse selle kuu töötasu juures, millal ta välja makstud. ja märgitakse tõendil eraldi.

5. Määrustiku punktis 124 märgitud ühekordsete maksete all, millised pensioni arvutamisel töötasu hulka ei arvata, tuleb mõista: ajutise töövõimetuse, raseduse ja sünnituse puhul makstavat toetusraha, teisi abirahasid ja pensione, ühekordse iseloomuga preemiaid, mille pealt ei arvestata sotsiaalkindlustuse maksu; igasuguseid ühekordse iseloomuga väljamakse (kompensatsioon kasutamata puhkuse eest, vallandustoetus, komandeerimisrahad jne.).

6. Juhtudel, kui pensioni- või pensioni ümberarvutust taotleja töötas antud asutuses, ettevõttes või organisatsioonis vähem kui 12 kuud (või vastavalt vähem kui 2 või 5 aastat), antakse töötasu tõend välja tegelikult töötatud aja kohta.

Töötasu tõendi iga-aastase töötasu kohta võib välja anda töötaja nõudmisel ka siis kui ta momendil ei oma õigust vanaduspensionile, kuid kellel see õigus tekib lähema 10 aasta jooksul.

7. Töötasu andmete kindlakstegemine tunnistajate seletuste alusel ei ole lubatud.

Juhul, kui ei ole mingeid võimalusi saada tõendit või muid dokumente töötasu kohta, kuid pensionitaotleja omab siiski õiguse pensionile, määratakse pension Riiklike pensionide seadusega kehtestatud pensioni alammääras.

8. Sotsiaalkindlustuse osakonnad on kohustatud kontrollima esitatud töötasu tõendi vormistamise kui ka töötasu summade õigsust.

9. Ametiühingute vabariiklikud, käitis- ja kohalikud komiteed on kohustatud kontrollima asutuste, ettevõtete ja organisatsioonide administratsioonide poolt töötajatele väljaantud vajalike töötasu tõendite õigsust ning väljaandmise õigeaegsust.

SIDEMINISTEERIUMI ETTEVÕTETE KAUDU PENSIONIRAAMATUTE ALUSEL PENSIONIDE VÄLJAMAKSMISE

JUHEND

Kinnitatud ENSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi ja ENSV Sideministeeriumi poolt 5. veebruaril 1958. a.

I. Üldosa

1. Pensionide väljamaksmine mittetöötavaile pensionäridele ja artellides töötavaile pensionäridele, kes saavad pensioni töötasu arvestamiseta, toimub Eesti NSV Sideministeeriumi ettevõtete kaudu pensioniraamatute alusel, rajoonide ja linnade sotsiaalkindlustuse osakondade poolt väljaantavate korralduste põhjal.

Pensioniraamatute ja korralduste blanketid valmistatakse Eesti NSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi poolt tsentraliseeritud korras ja on sotsiaalkindlustuse osakondades arvel rangel arvestusel olevate blankettidena.

2. Sotsiaalkindlustuse osakonna poolt väljaantud pensioniraamatud on kehtivad ainult antud administratiivse rajooni (linna) piires. Ümberasumisel teise rajooni antakse pensionärile uus pensioniraamat uue elukohajärgse sotsiaalkindlustuse osakonna poolt.

3. Matuse toetuse, lapse sünnitoetuse ja samuti ühekordsete rahaliste toetuste ning alimentideks täitelehe järgi pensionäridelt kinnipeetud summade maksmine toimub postirahakaartidega.

Postirahakaartidega makstakse pensionid välja pensionäridele, kes töötavad ja saavad pensioni töötasu arvestamisega, samuti ühekordsed juurdemaksud pensionidele, mis jäivad korraldustesse võtmata.

Sotsiaalkindlustuse osakondade poolt postirahakaartidega üleantavate pensionide ja toetuste eest tuleb maksta postimaksu 2,4% üldsummast, mis on võetud nimekirja v-103-a (endine v-103-b), sõltumata sellest, et neid võetakse vastu üldkaustiku v-5 alusel.

Pensionide ja toetuste ülekanded tuleb üle anda postirahakaardi blankettidel v-112-a (pensionideks ja toetusteks), kuni nende ärakasutamiseni, ja hiljem üldpostirahakaardi blanketil v-112.

Pensionide ja toetuste postirahakaartide nimekirjad v-103-a tuleb koostada kahes eksemplaris tervikuna sidekontori kohta.

4. Pensioniraamatud (v. P-1) ja korraldused (v. P-2) antakse välja kaheks aastaks või pensioni väljamaksmise tähtaja lõppemiseni.

5. Side ettevõtted maksavad pensione välja igal kuul 3-st kuni 23. kuupäevani, linnades 25. kuupäevani graafiku järgi, mis on koostatud sidekontori poolt kooskõlastatuna sotsiaalkindlustuse osakondadega.

Pensionide väljamaksmine korralduste ja pensioniraamatute alusel peab toimuma mitte hiljem kui teisel päeval peale korralduse saamist väljamaksu teostava sideettevõtte poolt.

Erandjuhtudel võib õigeaegselt väljamaksmata jäänud pensionid välja maksta 24., 25. kuupäeval ja linnades 26., 27. kuupäeval.

Peale 25-ndat või vastavalt 27-ndat kuupäeva sideettevõtted ei teosta pensionide väljamaksmist järgneva kuu alguseni. Kui pensionid jäävad üksikutele pensionäridele mõningatel asjaoludel nimetatud tähtaegadeks väljamaksmata (pensionäride ajutine ümberasumine ja muud), siis makstakse need välja järgneva kuu 1-st kuupäevast alates.

6. Pensionide väljamaksu arvlemiste kindlustamiseks kannavad sotsiaalkindlustuse osakonnad maksukorraldusega üle Riigipangas asuvale sidekontori ülekande operatsioonide arvele nr. 3 iga kuu 3-ndal kuupäeval 50% ja 18-dal kuupäeval 40% pensionide summast ja postimaksud — eelneva kuu eest, ning 29. või 30-ndal kuupäeval toimub ülekandmine lõpparve tegemiseks antud kuu eest.

II. Pensionide väljamaksmise dokumentide vormistamise kord sotsiaalkindlustuse osakonnas

7. Pensioniraamatud täidetakse vanemarveametnike poolt. Peale andmete raamatu esimesel lehel kirjutatakse raamatu igale talongile pensionäri perekonnanimi, ees- ja isanime esitähed (initsiaalid) ja ka pensioniraamatu number.

Korraldustel ja pensioniraamatu 1-sel lehel näidatakse pensioni liik šifriga.

Šifr märgitakse nii:

1) Sõjaväelaste perekonnad, kes saavad pensioni liidu eelarvest osa 107 § 13 järgi — «L-13».
2) Sõjaväelased, kes saavad pensioni liidu eelarvest osa 107 § 14 järgi — «L-14».
3) Sotsiaalkindlustuse pensionärid, kes saavad pensioni vabariiklikust eelarvest osa 106 § 1 järgi — «V-1».
4) Kohaliku tähtsusega personaalpensionärid, kes saavad pensioni vabariiklikust eelarvest osa 107 § 2 järgi — «V-2».
5) Kodu- ja imperialistliku sõja invaliidid, kes saavad pensioni kohalikust eelarvest osa 18 peatükk 4 § 1 järgi — «K-1».
6) Kategooria «Muud pensionärid», kes saavad pensioni kohalikust eelarvest osa 18 peatükk 4 § 4 järgi — «K-4».

Pensioniraamatu esimesel lehel, üleval, märgitakse graafiku järgi pensioni väljamaksmise kindlaksmääratud kuupäev.

8. Pensioniraamatute täitmisel talongid eelmiste kuude eest, milliste järgi pensioni välja maksta ei tule, lõigatakse ära ja hävitatakse (vanemraamatupidaja poolt), aga jooksva kuu talongile märgitakse, millise aja eest (kaasa arvatud ka jooksev kuu) tuleb teostada väljamaks selle talongi alusel, vastavalt korralduse I-ses osas tehtud sissekandele esimese väljamaksu suuruse kohta.

Näide: Pension on määratud maikuus jooksva aasta 20. märtsist alates. Talongid jaanuari, veebruari, märtsi ja aprilli kuude eest lõigatakse ära, talongile maikuu eest pärast trükitud rida «maikuu eest» märgitakse: «20. märtsist kuni 31. maini».

Selle talongi järgi makstaksegi esimene summa, mis on näidatud korralduse I osas, aja eest, alates 20. märtsist, kaasa arvatud ka jooksev maikuu, ning järgnevate talongide alusel — vastav kuusumma korralduse II osa kohaselt.

Kui pensioni väljamaksmise tähtaeg lõpeb enne raamatu kehtivuse tähtaja möödumist, siis ülejäänud talonge (peale väljamaksu lõpetamise tähtaega — nimetatud korralduse alusel) ei kustutata, ja kui pensioni jätkatakse, kasutatakse need ära pensioni väljamaksmisel järgnevatel kuudel, milleks antakse uus korraldus.

9. Peale pensioniraamatu (v. P-1) vanemarveametnik kirjutab iga pensionäri kohta korralduse (v. P-2).

Korralduses märgitakse pensionäri perekonna-, ees- ja isanimi, aadress, pensioni summa ja väljamaksmise tähtaeg.

Sotsiaalkindlustuse osakonna nimetus märgitakse korraldusele, pensioniraamatu 1-le lehele ja pensioniraamatu igale talongile, selleks spetsiaalselt valmistatud stambiga.

Sel juhul, kui pension makstakse ka möödunud aja eest, märgitakse korralduse I osas, mis aja eest, millise talongi alusel ja kui suures summas (numbritega ja sõnadega) peab toimuma pensioni esmakordne väljamaks.

II-ses osas märgitakse missugusest kuust ja missuguse kuuni tuleb summa välja maksta määratud igakuulises suuruses.

Kui pensioni väljamaksmise lõpptähtaeg saabub jooksval aastal, siis täidetakse ka III osa, kus näidatakse mis kuul, missuguse talongi alusel, millise aja eest ja millises suuruses pension makstakse antud korralduse alusel viimane kord lõpparve tegemiseks.

Neil juhtudel, kui pensioni maksmise lõpetamise tähtaeg saabub järgneval aastal, III osa ei täideta ja II osas märgitakse, millise viimase täiskuuni (incl.) makstakse pension määratud igakuulises suuruses. Pensioni väljamaksmine mittetäiskuu eest enne pensioni väljamaksu lõppemise tähtaega antud korralduse alusel toimub kas teatise (v. P-4) või uue korralduse alusel, kui pensioni väljamaks pikendatakse vanas või uues suuruses.

10. Kui korraldus pensioni väljamaksmiseks antakse invaliididele, kellele taasläbivaatuse tähtaeg on määratud kuu esimesel poolel (kuni 16. kuupäev), siis märgitakse korralduse II osas väljamaksu tähtaeg selle kuu esimese kuupäevani, mil on määratud taasläbivaatus, kusjuures korralduse III osa ei täideta.

Juhul, kui peale taasläbivaatuse jätkatakse sellele pensionärile pensioni maksmist endises või muudetud suuruses, siis makstakse pension kogu kuu eest, mil pensionär käis läbivaatusel, pensioniraamatu antud kuu talongi alusel, mille kohta tehakse sissekanne uuesti väljaantava korralduse I osas.

Kui pensioni väljamaksmine peale läbivaatust ATEK'is lõpetatakse, siis kirjutatakse välja teatis (v. P-4) pensioni väljamaksmise lõpetamiseks, kuhu märgitakse väljamaksmata pensioni summa 1. kuupäevast kuni taasläbivaatuse tähtajani.

Kui taasläbivaatuse tähtaeg on määratud kuu teisele poolele (peale 16. kuupäeva), siis antakse korraldus välja täidetud III osaga, kus märgitakse väljamaksu summa aja eest, selle kuu 1. kuupäevast kuni taasläbivaatuse tähtajani.

Juhul, kui peale taasläbivaatust jätkatakse pensioni väljamaksmist endises või muudetud suuruses, siis väljamaksmata pension aja eest, taasläbivaatuse tähtpäevast kuni antud kuu lõpuni, märgitakse väljaantava korralduse I ossa ning makstakse välja järgneval kuul koos selle kuu pensioniga järjekordse talongi alusel.

Erandjuhtudel võib teostada nimetatud poolikute kuude eest pensioni väljamaksmist posti ülekandega ja osaliselt makstavaid summasid korraldustesse ei võeta.

11. Pensionäride kohta, kes töötavad artellides ja saavad pensioni sotsiaalkindlustuse osakondadelt töötasu arvestamisega, korraldusi (v. P-2) välja ei kirjutata ja pension makstakse neile postirahakaartidega.

Kui töötavatel pensionäridel, kes saavad pensioni sotsiaalkindlustuse osakonnalt, on kindel igakuuline töötasu ja pension kuulub väljamaksmisele 50% suuruses, siis nende kohta kirjutatakse korraldus koos II osa täitmisega, kus märgitakse pensioni igakuulise väljamaksu summa.

12. Pensioniraamatud ja korraldused, mis on täidetud vanemarveametnike poolt pensionäride isiklike arvete alusel, kontrollitakse ja kirjutatakse alla sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja ja vanemraamatupidaja poolt, varustades osakonna vapipitsati jäljendiga.

13. Pensioniraamatud ja korraldused nummerdatakse ühe ja sama murdnumbriga, kusjuures lugejana märgitakse isikliku arve järjekorra number raamatu järgi, nimetajana märgitakse pensionäride isiklike arvete raamatu number.

14. Pensioniraamatu ja korralduse väljakirjutamise kohta tehakse märge pensionäri isiklikule arvele esmakordsel väljakirjutamisel (aasta algusest) jaanuarikuu «Märkused» lahtris, ning järgnevate korralduste

väljakirjutamisel varem väljaantu asemel, tehakse märge selle kuu «Märkused» lahtris, mil kirjutatakse korraldus tähtaja nimetamisega, millisele korraldus on välja antud ja registri number (v. P-3), millisega korraldus on antud sidekontorisse.

Kui korralduses täidetakse I osa ja III osa, siis märgitakse peale selle vastavate kuude lahtris «Märkused» summa, mis kuulub väljamaksmisele ja on kirjutatud I või III maksukorralduse osas, ning mis aja eest.

15. Korralduste äraandmiseks sidekontorile koostatakse iga kohaletoimetava sideettevõtte kohta kahes eksemplaris registrid (v. P-3) väljamaksu kuupäevade järjestusega.

Registri teine eksemplar postiljoni allkirjaga pensioniraamatute ja korralduste vastuvõtmise kohta tagastatakse sotsiaalkindlustuse osakonnale kättesaamise kalendertempli jäljendiga.

Suurtes linnades ja oblastite keskustes, kus on mitu sotsiaalkindlustuse osakonda, mis asuvad ühe sidekontori territooriumil, on lubatud korralduste v. P-2 ja teatise v. P-4 äraandmine vahetult linna sidejaoskondadesse, mis alluvad antud sidekontorile. Sidejaoskonnad peavad saatma väljamakstud pensionitalongid sidekontorile vastavalt käesoleva juhendi pkt. 46-le.

16. Pensioni väljamaksmise lõpetamisel (pensionäri surma, ümberasumise, tööleasumise j. m. põhjustel) koostab vanemarveametnik teatise (v. P-4), ühes eksemplaris, kus märgitakse, millisest kuupäevast lõpetatakse pensioni maksmine, mis põhjusel ja kui suures summas peab toimuma viimane väljamaks (kui pensioni väljamaksmise alased arvlemised ei ole lõpetatud). See teatis kontrollitakse ja kirjutatakse alla juhataja ja vanemraamatupidaja poolt, varustatakse vapipitsati jäljendiga ja saadetakse sidekontorile. Neil juhtudel, kui korraldus muutub kehtetuks kehtivuse tähtaja möödumisel, teatist pensioni lõpetamise kohta välja ei kirjutata.

Pensionäri asumisel tööle ja korralduse v. nr. 25 vormistamisel pensioni maksmiseks töökoha kaudu, tuleb pensionäril esitada pensioniraamat, kus vanemarveametnik kustutab nende kuude talongid ristikujulise läbitõmbamise teel, milliste osas pension makstakse asutuse või ettevõtte poolt pensionäri töökoha järgi. Samaaegselt kirjutatakse teatis (v. P-4) pensioni maksmise lõpetamise kohta ja saadetakse sideettevõttele. Samas korras kustutatakse pensioniraamatu talongid väljamaksmise lõpetamisel seoses pensionäri ärasõiduga teise rajooni või linna.

Kui pensionär lõpetab töötamise ja temale taastatakse pensioni väljamaksmine sideettevõtte kaudu, kirjutatakse välja uus korraldus (v. P-2) ja antakse üle sideettevõttele koos uue pensioniraamatuga.

17. Pensionäri ümberasumisel uude elukohta ühe ja sama sidejaoskonna teenindamise piires, kirjutab sotsiaalkindlustuse osakond isiklikule arvele pensionäri uue aadressi ja teatab kirjalikult sellest sidejaoskonnale — aadressi muutmiseks korraldusel (v. P-2).

Pensionäri ümberasumisel uude elukohta, millist teenindab sama sidekontori teine ettevõte, saadab sotsiaalkindlustuse osakond uue korralduse (v. P-2) ja samaaegselt teatise (v. P-4) pensioni väljamaksmise lõpetamiseks vana korralduse alusel.

18. Dokumentide vormistamisel pensionide väljamaksmiseks sideettevõtete kaudu ja korralduste v. nr. 25 väljaandmisel pensionide väljamaksmiseks pensionäri töökoha kaudu, vanemraamatupidaja ja järgnevalt temale osakonna juhataja on kohustatud:

a) pensionide uutel määramistel:
kontrollima väljakirjutatud korralduse ja pensioniraamatu õigsust isikliku arve ja pensionitoimiku järgi, korralduses (v. P-2) märgitud pensioni suurust ja väljamaksu tähtaega, pensioniraamatu talongide kustutamise õigsust, milliste alusel pensioni ei tule maksta, märkme õigsust isiklikul arvel korralduse ja pensioniraamatu väljaandmise kohta. Seejuures vanemraamatupidaja teeb märkme pensionitoimikusse isikliku arve avamise kohta, kirjutab alla isiklikule arvele ja annab kontrollimiseks üle vaneminspektorile, kes peale kontrollimist kirjutab alla isikliku arve lahtris nr. 16.

Osakonna juhataja enne korralduse ja pensioniraamatule allakirjutamist kontrollib ülalmainitud korras nende õigsust ning samuti vastavate märkmete ja vanemraamatupidaja ja vaneminspektori allkirjade olemasolu isiklikul arvel;

b) pensioni väljamaksmise taastamisel sideettevõtete kaudu pensionäri töölt lahkumise tõttu asutusest või ettevõttest, peale punktis «a» loetletu, kontrollib asutuse või ettevõtte poolt saadetud korralduse vorm nr. 25 juurde kuuluva teatise olemasolu ja sellel oleva tähtaja ühtumist sideettevõtte kaudu pensioni väljamaksmise taastamise tähtajaga, mis on märgitud korraldusel (v. P-2) ja vastava sissekande olemasolu isiklikul arvel;

e) kontrollima korralduse v. nr. 25 vormistamisel pensioni väljamaksmiseks töökoha kaudu, peale väljakirjutatud korralduse õigsuse kontrollimist isikliku arve ja pensionitoimiku alusel ning selle registreerimist raamatus v. nr. 7, teatise (v. P-4) olemasolu ja selle õigsust antud pensionärile pensioni väljamaksmise lõpetamise kohta sideettevõtete kaudu, viimase väljamaksu tähtaega ja summat, pensionäri isiklikus arves sissekande olemasolu ja õigsust pensioni väljamaksmise vormistamise kohta töökoha kaudu, talongide kustutamise õigsust pensioniraamatus, milliste alusel pensioni ei tule maksta sideettevõtte kaudu. Vanemraamatupidaja on kohustatud alla kirjutama peale teatise (v. P-4) ka sissekandele isiklikus arves pensioni väljamaksmise üleandmise kohta töökohajärgsele ettevõttele;

d) pensioni väljamaksmise lõpetamisel pensionäri surma või ümberasumise tõttu teise rajooni või linna:

kontrollima teatise (v. P-4) olemasolu ja õigsust pensioni väljamaksmise lõpetamise kohta viimase väljamaksmise tähtaegade ja summa üle (kui sellist peab toimuma) ning kirjutama sellele alla, kontrollima pensionäri isiklikus arves sissekande olemasolu ja õigsust pensioni väljamaksmise lõpetamise ja arvelt mahavõtmise kohta.

Vanemraamatupidaja peab peale selle kinnitama oma allkirjaga sissekande õigsust isiklikus arves pensioni väljamaksmise lõpetamise kohta.

19. Teatised pensioni väljamaksmise lõpetamise kohta (v. P-4) saadetakse sidekontorile juurdelisatuna registritele (v. P-3), eraldi registritest korralduste ja pensioniraamatute kohta.

Teatise ärasaatmise kohta tehakse märkmed pensionäride isiklikes arvetes vastava kuu lahtris «Märkused», märkides registri (v. P-3) numbri, summa, milline kuulub väljamaksmisele vastavalt teatisele lõpparvestuseks antud korralduse alusel ja mis aja kohta.

Nende märkmete alusel kontrollitakse väljamaksete õigsust, mis teostati pensioniraamatute vastavate talongide alusel.

20. Pensioni väljamaksmise õigeaegseks lõpetamiseks tuleb teatised (v. P-4) saata sidekontorile hiljemalt 5 päeva enne määratud pensioni väljamaksu tähtaja saabumist.

21. Registrid (v. P-3) sidekontorile üleantud korralduste ja pensioniraamatute kohta ja ka teatised (v. P-4) kirjutatakse alla juhataja ja vanemraamatupidaja poolt, daatumi märkimisega, nummerdatakse järjestikku aasta algusest kuni aasta lõpuni, õmmeldakse eritoimikusse ja hoitakse vanemraamatupidaja juures kindlustatud korras.

22. Pensioniraamatud, korraldused ja teatised täidetakse tindiga ja registrid kopeerimise teel keemilise pliiatsiga või tindiga.

III. Dokumentide vastuvõtmise, pensioni väljamaksmise, kontrollimise ja arvestamise kord sideettevõtetes

23. Sotsiaalkindlustuse osakonna poolt täidetud pensioniraamatud ja korraldused antakse registriga (v. P-3) üle sidekontorile hiljemalt viis päeva enne pensioni väljamaksmise tähtaega.

24. Võttes vastu nimetatud dokumendid sidekontori kontrolliv isik, sidekontori ülema abi, osakonna ülem (asendaja), kontrolör või vanempostiagent on kohustatud kontrollima:

a) pensioniraamatute, korralduste (v. P-2) vormistamise õigsust, neis juhataja ja vanemraamatupidaja allkirjade ning sotsiaalkindlustuse osakonna vapipitsati jäljendi olemasolu;

b) nimeliselt iga korralduse sissekandmist registrisse v. P-3 (järjekorranumber, korralduse number, pensionäri perekonnanimi);

c) korralduse ja pensioniraamatu andmete samasust (number, perekonna-, ees- ja isanimi).

Peale kontrollimist kontrolliv isik kirjutab alla iga korralduse esiküljele.

Pensioniraamatute ja korralduste vastuvõtmise kohta sotsiaalkindlustuse osakonnalt, teeb sidetöötaja märkuse registri (v. P-3) kahele eksemplarile, kinnitades seda oma allkirjaga ning kalendritempli (vastuvõtmise kuupäev, kuu ja aasta) jäljendiga.

25. Pensioniraamatud ja korraldused, mis saadud sidekontoris väljamaksmiseks, jäetakse kontorisse, aga need pensionid, mis kuuluvad väljamaksmisele sidejaoskondade kaudu, saadetakse viimastele mitte hiljem kui järgmisel päeval registri (v. P-3) esimese eksemplariga.

Väljasaatmine toimub juurdekirjutamisega registrisse v. 11, kus märgitakse: registri number (v. P-3) ja korralduste ning pensioniraamatute arv. Näiteks: «15 korraldust ja pensioniraamatut». Registrile kirjutab alla kontrolliv isik.

26. Korraldused (v. P-2) hoitakse kõigis sideettevõtetes (kontorites, jaoskondades) kindlustatud korras erikartoteegis või raudkastis, samuti kui rahalised dokumendid, jaotatult pensionide väljamaksmise kuupäevade järgi kohaletoimetavate jaoskondade kaupa ning jaoskonnas endas nende kohaletoimetamise järjekorras postiljonide poolt. Peale nende järjestikulise hoidmise korra kindlaksmääramist tuleb korraldused nummerdada numbritega 1, 2, 3 ja jne. esikülje ülemises osas kogu kartoteegi ulatuses. See järjestikuline nummerdamine on vajalik kartoteegi kordaseadmise kiirendamiseks peale pensionide väljamaksmist.

Sidekontori operatsioonipäeva lõppemisel pannakse kartoteek korraldustega lukku ning pitseeritakse selle töötaja pitsatiga, graveeringuga

«kontroll», kelle korralduses asub kartoteek. Kartoteegi võti ja kontrollpitsat hoitakse kontrolliva isiku juures. Sidejaoskondades hoitakse kartoteek korraldustega kindlustatud korras sideettevõtte ülema (abi) juures.

Korraldused v. P-2, mis saabuvad sideettevõttesse peale kartoteegi vormistamist, tuleb nummerdada murdarvuga, näiteks: $^{1}/_{1}$, $^{1}/_{2}$, $^{1}/_{3}$, $^{1}/_{4}$ või $^{20}/_{1}$, $^{20}/_{2}$ jne. üldkartoteegi korra säilitamiseks.

27. Sidekontorites ja jaoskondades hoitakse registrid (v. P-3) saadud korralduse (v. P-2) ja teatise (v. P-4) kohta pensionide väljamaksmise lõpetamiseks — kindlustatud korras eritoimikus, mis on brošeeritud käesoleva aasta ulatuses saabumise kuupäevade (kuu, kuupäev) järgi.

28. Väljamaksu toimetavates sideettevõtetes teostatakse kontroll kõigi korralduste olemasolu üle arvuliselt — sotsiaalkindlustuse osakonna registrite (v. P-3) kokkuvõtete alusel.

Igal kuul 30/31. kuupäeval toimub korralduste tegeliku olemasolu kontroll, millised vastandatakse korralduste arvu andmetega registrite (v. P-3) alusel. Kontrolli tulemus vormistatakse märkusega toimiku kaane viimasel lehel (seespoolsel küljel), milles nimetatakse olemasolevate korralduste arv ja nende samasus registrite andmetega.

Peale seda kontrolliv isik (kes on vastutav korralduste arvestuse ja säilitamise eest) kirjutab märkusele alla, sidejaoskondades aga kirjutab neile alla sideettevõtte ülem.

29. Sotsiaalkindlustuse osakonnalt teatise (v. P-4) saamisel pensioni maksmise lõpetamise kohta võtab kontrolliv isik kehtiva korralduse ära kartoteegist samal päeval.

Selle pöördküljel tehakse märge, kus nimetatakse, mis kuupäevast, kuust, aastast on lõpetatud pensioni väljamaksmine. See märge kirjutatakse alla sidekontorites kontrolliva isiku ning jaoskondades ülema poolt.

Pärast seda teatised pensioni maksmise lõpetamise kohta hoitakse väljamaksu teostavas sideettevõttes registri (v. P-3) juures, millega nad saadi (sissekande järjekorra registris).

30. Sidejaoskondades võetakse korraldused (v. P-2), milliste alusel pension on välja makstud kuni korralduses märgitud tähtajani, kehtivast kartoteegist välja, nende pöördel tehakse märkus väljamaksmise lõpetamise kohta tähtaja aegumise tõttu ning paigutatakse korralduste erikartoteeki, milles pensionide väljamaksmine on lõpetatud, ilma sotsiaalkindlustuse osakonnalt teatise (v. P-4) pensioni väljamaksmise lõpetamise kohta saamist.

Pensionide väljamaksmise eest, peale sotsiaalkindlustuse osakonnalt teatise (v. P-4) pensionide väljamaksmise lõpetamise kohta saamist, vastutab personaalselt sideettevõtte töötaja, kes kontrollib operatsioone pensionide väljamaksmisel.

31. Pensioni väljamaksmise tähtaja (päeva) saabumisel võetakse korraldused kontrolliva isiku poolt kartoteegist välja ja nende pöördkülje märgitakse numbritega pensioni summa, mis kuulub väljamaksmisele vastava kuu eest.

Peale selle kantakse korraldused raamatusse v. 55 pealkirjaga «Korraldused» (märgitakse iga korralduse number) ning antakse koos rahaga side- või kolhoosi postiljonile pensioni väljamaksmiseks kodus.

Sel juhul, kui pensionärile tuleb anda pensioniraamat, antakse ta postiljonile samaaegselt korraldusega pensioni esimesel väljamaksmisel.

32. Pensionide ja toetuste väljamaksmine enne kehtestatud tähtaega on kategooriliselt keelatud.

Üksikutel erandjuhtudel (pensionäri lahkumisel seoses elukoha muutmisega jne.), võib pensioni maksta enne kehtestatud tähtaega ainult sotsiaalkindlustuse osakonna kirjalikul loal.

33. Pensioniraamat antakse pensionärile postiljoni poolt allkirja vastu (korralduse blanketi esiküljele) alumisele osale.

Pensioniraamat antakse pensionärile passi esitamisel ning kohtades, kus ei ole kehtestatud passisüsteemi, pensionitunnistuse esitamisel.

Andmed pensionäri passi ja pensionitunnistuse kohta (ainult nende numbri märkimisega) kantakse korraldusele esimesel väljamaksmisel.

34. Postiljonid (pensioni väljamaksmisel sideettevõtte poolt — kassapidajad) kontrollivad enne pensioni maksmist pensionärile korralduse andmete samasust pensionäri poolt esitatud pensioniraamatuga.

Pensionär märgib postiljoni juuresolekul vastava kuu talongile summa numbritega ja sõnadega ja kirjutab alla selle kättesaamise kohta.

Postiljon (kassapidaja) rebib pensioniraamatust talongi, annab pensionärile välja raha ja kirjutab väljamakstud talongile ja korraldusele alla raha väljamaksmise kohta.

Pensioni väljamaksmisel sideettevõtte kassast, kassapidaja on kohustatud nõudma saajalt passi või pensionitunnistuse esitamist.

35. Pensionär võib temale kuuluva pensioni vastuvõtmiseks volitada teist isikut, andes temale volituse, mis on vormistatud kindlaksmääratud korras. Pension volituse alusel makstakse välja mitte üle 3 kuu eest järjest.

Pensioni väljamaksmisel volituse alusel postiljon (kassapidaja) kontrollib volituse vormistamise õigsust. Isik, kes saab pensioni volituse alusel, täidab talongi pöördküljel andmed esitatud dokumendi kohta (passi või isikut tõendava tunnistuse number, kelle poolt ja millal välja antud) ning kirjutab esiküljele alla raha saamise kohta.

Raha väljamaksmisel võetakse volitus ära ning kleebitakse talongi külge.

Kui pension makstakse välja volituse alusel, mis on välja antud 2, 3 kuuks, teeb postiljon või kassapidaja märkuse talongi pöördküljele: «Volituse alusel, mis on välja antud tähtajaga 195 . . . a. 2 (3) kuuks», ja kirjutab sellele alla. Volitus kleebitakse talongi külge pensioni viimasel maksmisel.

Isiku ilmumisel sideettevõttesse, kes omab pensionäri volituse pensioni saamiseks, kuid pensioniraamat jäi pensionärile välja andmata seoses pensionäri ajutise väljasõiduga, pension välja maksta ülalmainitud korras. Sealjuures rebitakse pensioniraamatust välja ja vormistatakse vastav talong, kuid raamat jääb sideettevõttesse pensionärile väljaandmiseks tema tagasitulekuni.

Kui pensionär on kirjaoskamatu, siis peab ta kutsuma allakirjutamiseks teise isiku. Allkirjas märgitakse «Kirjaoskamatu eest (perekonna-, ees- ja isanimi) kirjutas alla (isiku perekonna-, ees- ja isanimi) ja allkiri».

Sel juhul isik, kes kirjutas alla kirjaoskamatu pensionäri eest, peab märkima pensioniraamatu väljamakstava talongi pöördküljele esitatud dokumendi nimetuse, tema numbri ja väljaandmise daatumi. Kui esitatakse mitte pass, vaid teine dokument (tunnistus, mis on välja antud töörahva saadikute külanõukogu poolt; tunnistus, mis on välja antud

töölisele või teenistujale tema teenistuskoha järgi jne.), siis märkida ka kelle poolt ta on välja antud.

36. Kui pensioni ei ole võimalik välja maksta pensionäri surma, ärasõidu või pensioni vastuvõtmisest keeldumise tõttu, koostab postiljon sellest õiendi v. 20, kirjutades sellele alla.

Õiendis märgitakse korralduse number, pensionäri perekonnanimi, mis kuu eest ja pensioni mitteväljamaksmise põhjused. Õiend kinnitatakse korralduse külge.

Teistkordsel pensioni tagajärjeta koju toimetamisel teatist vorm 22 välja ei kirjutata, kuna väljamaksmise tähtpäev on märgitud pensioniraamatus.

37. Pensionäri poolt, ajutise ärasõidu tõttu, õigeaegselt saamata jäänud pensionisummad võivad sideettevõtted välja maksta mitte enam kui 3 kuu eest korraga (kui sotsiaalkindlustuse osakonnalt ei ole saabunud väljamaksmise päevaks teatist pensioni väljamaksmise lõpetamise kohta).

Kui pension jääb saamata üle 3 kuu, võib seda välja maksta vaid peale sotsiaalkindlustuse osakonnalt kirjaliku loa saamist (juhataja ja vanemraamatupidaja allkirjadega ja osakonna vapipitsati jäljendiga).

38. Pensioni väljamaksmine pensionäridele toimub postiljoni (kassapidaja) poolt ainult korralduse (v. P-2) olemasolul, mis on vormistatud kehtestatud korras.

Sel juhul, kui postiljonil või kassapidajal puudub korraldus, pensionär esitab aga pensioniraamatu kasutamata talongidega, pensioni talle maksta ei saa.

Kui seda korda rikutakse, siis nõutakse väljamakstud pensionisumma viivitamata sisse postiljonilt või kassapidajalt sõltuvalt sellest, kes teostas ebaõige väljamaksu.

39. Tulles pärast pensionide kohaletoimetamist tagasi, annab postiljon sideasutuse ülemale (asetäitjale, abile) või kontrolörile (vanempostiagendile) väljamakstud korraldused, väljamakstud talongid, väljamaksmata korraldused koos õienditega v. 20 ja sularaha jäägi. Äraandmine toimub allkirja vastu raamatusse v. 55.

40. Võttes postiljonilt vastu aruande väljamakstud pensionide kohta, on kontrolliv isik kohustatud:

a) kontrollima väljamakstud talongide arvu ja summat ja võrdlema kõik talongi ja korralduse andmed.

Seejuures tuleb erilist tähelepanu pöörata kuu nimetusele, mille eest pension on välja makstud ning pensionäri allkirja samasusele talongil ja korraldusel;

b) kontrollima väljamakstud talongidel kalendertempli jäljendi olemasolu pensioni tegeliku väljamaksmise daatumiga;

c) vastu võtma koos rahaga väljamaksmata jäänud maksukorraldused ja õiendid v. 20;

d) kontrollima väljamaksmata korralduste õiendite v. 20 koostamise ja vormistamise õigsust;

e) tegema raamatusse v. 55 sissekande väljamakstud ja väljamaksmata korralduste arvu ja summa kohta, millisele koos postiljoniga alla kirjutama.

Pensioni talongidele, mis on välja makstud kolhoosi postiljonide poolt, tuleb panna kalendertempel kuupäevaga, mil kirjakandja ilmus

sidejaoskonda aruandmiseks, s. t. mil väljamakstud pension kanti läbi registrist v. 10-a ja rahalisest aruandest v. 131.

41. Sidekontorites ja jaoskondades kantakse pensionide väljamakstud talongid iga päev registreisse v. 10-a, mis koostatakse kahes eksemplaris läbi kopeerpaberi kas keemilise pliiatsiga või tindiga.

Neis linnades, kus on üks postkontor või sidekontor, mis teenindab mitme rajooni sotsiaalkindlustuse osakondi, sorteerivad linna sideasutused pensionide väljamakstud talongid sotsiaalkindlustuse osakondade järgi ning kannavad sisse eriregistritesse v. 10-a, märkides registri ülemises osas sotsiaalkindlustuse osakonna nimetuse.

Väljamakstud talongid kantakse registrisse v. 10-a järjekorranumbrite, korralduste numbrite ja summa märkimisega.

Peale väljamakstud talongi sissekandmist registrisse v. 10-a märgitakse talongile järjekorra number (registri järgi).

Registrite v. 10-a ärakirjad pensionide väljamakstud talongide kohta antakse iga päev sidekontorites edasi raamatupidamisse. Sidejaoskondades hoitakse neid rahalise aruande ärakirja juures aruande perioodi viimase päevani.

42. Sidejaoskondades kantakse väljamakstud pensioni summa rahalises aruandes kulusse erireana nimetusega «väljamakstud pensione talongide alusel».

43. Väljamakstud talongide arvu ja summa kohta tehakse registris v. 10-a lehekülgede kaupa kokkuvõtted, alustades iga operatsioonipäeva algusest. Tulemus märgitakse numbritega kasvavas kokkuvõttes iga lehekülje lõpuks kuni operatsioonipäeva lõppemiseni.

Operatsioonipäeva lõppemisel tehakse neis registrites väljamakstud talongide arvu ja summa päevane kokkuvõte (numbritega). Rublade summat korratakse sõnadega, kopikad numbritega.

Operatsioonipäeva kokkuvõtted kirjutatakse tindiga ja kinnitatakse järgmiste allkirjadega: sidekontoris — kontrolliva isiku ja selle töötaja poolt, kes tegi lõpparvestused postiljonidega väljamakstud pensionide osas, — sidejaoskondades ülema poolt.

44. Viispäevaku lõppemisel tehakse registris v. 10-a tindiga üldkokkuvõte pensionide väljamakstud talongide arvu ja summa kohta aruande perioodi eest korras, mis on ette nähtud päevakokkuvõtete tegemiseks.

Pensionide väljamakstud talongide summa kokkuvõte rublades korratakse sõnadega, kopikad numbritega ja kinnitatakse vanemraamatupidaja ja kontrolliva isiku allkirjadega, ning sidejaoskondades — ülema allkirjaga.

Viimase viispäevaku registrites märgitakse (peale nimetatud viispäevaku kokkuvõtet), kokkuvõte terve aruandekuu eest, milline tuleb tingimata võrrelda raamatupidamise andmetega.

Kui selles või muus sideettevõttes pensionid on välja makstud erandkorras perioodil 24.—27. kuupäevani, siis koostatakse selliste väljamaksmiste kohta nende sideettevõtete osas täiendav register v. 10-a, milline lõpetatakse samuti, kui viimase viispäevaku register, aruandekuu üldkokkuvõtte näitamisega.

Sidekontorid ja sõlmsidejaoskonnad näitavad aruande perioodi eest registrites v. 10-a (oma ettevõttes väljamakstud summade kohta) eraldi väljamakstud talongide üldarvu ja summa kõigis neile alluvais jaoskondades (üksikute v. 10-a registrite kontrollitud kokkuvõtete

alusel), ja siis üldkokkuvõtet, mis sisaldab ka kokkuvõtte oma ettevõtetes väljamakstud pensionide kohta.

Näiteks: kokku 3.—10. juulini on välja makstud 156 talongi summale 10432 rbl. 40 kop. Välja makstud registrite v. 10-a põhjal sidejaoskondades 43 talongi summale 3174 rbl. 50 kop.

Kokku välja makstud 199 talongi summale 13606 rubla 90 kop. (kolmteist tuhat kuussada kuus rubla ja 90 kop.).

Vanemraamatupidaja: (allkiri)
Kontrolör: (allkiri)

45. Sidekontorites ja -jaoskondades sorteeritakse pensionide väljamakstud talongid aruande perioodi eest (viispäevaku eest) nende sissekandmise järjekorras registrisse v. 10-a ja seotakse ristamisi väljamaksu päevade kaupa.

Registrid-algundid ja eraldi nende ärakirjad sorteeritakse samuti pensionide väljamaksmise päevade järjekorras, brošeeritakse ja õmmeldakse aruandeperioodi eest kokku.

46. Sidejaoskonnad saadavad registri v. 10-a esimese eksemplari koos väljamakstud talongidega kontrollimiseks sidekontorile.

Väljasaatmine toimub: esimene — 11-ndal, teine viispäevaku eest — 16-ndal, kolmas — 21-sel, neljas — 21.—23. kuupäevade eest — 24-ndal kuupäeval.

Registrid v. 10-a summade kohta, mis on välja makstud 24. ja 29. kuupäeval, saadetakse koos väljamakstud talongidega sidekontorile hiljemalt 26. kuupäeval, ning linnades, kus väljamaksmist teostatakse ka 26., 27. kuupäeval, saadetakse väljamakstud talongid nende kuupäevade eest hiljemalt 28. kuupäeva hommikul.

Väljasaatmine toimub juurdekirjutamisega rahalisse aruandesse, kus näidatakse registrite v. 10-a arv, väljamakstud talongide arv ja nende summa.

Sidejaoskonnad esitavad sidekontorile koos väljamakstud talongide registritega v. 10-a kuu viimaste väljamaksmise päevade eest kuu lõpuks väljamaksmata jäänud korralduste loetelu, märkides ära korralduste nr. nr., pensionäride perekonnanimed ja initsiaalid, mis aja eest jäi pension välja maksmata, pensioni mitteväljamaksmise põhjused.

See aruandlus koos rahalise aruandega saadetakse sidekontorile postiga väärtsaadetiste kotis.

Kui sidekontoril puudub võimalus väljamakstud pensionitalongide ja registrite v. 10-a saamiseks kaugetest sidejaoskondadest sel kuul, mil maksti nende järgi pensionid, tuleb rahalised aruanded v. 131 üle anda sidekontorile telegraafi teel (telefoni, raadio teel).

47. Pensionide väljamakstud talongid, mis saabuvad kontorisse sidejaoskondadelt, kontrollitakse vastava isiku poolt, kes on kohustatud:

a) kontrollima pensionialase aruandluse juurdekirjutise õigsust rahalisel aruandel;

b) kontrollima pensionide väljamakstud talongide sissekande õigsust registrisse v. 10-a, päevaste- ja üldkokkuvõtete õigsust aruande perioodi eest registris, nende vastavust pensionide väljamakstud talongide arvule ja summale;

c) kontrollima pensionide väljamakstud talongide vormistamise õigsust: pensionäri allkirja olemasolu raha saamise kohta daatumi näitamisega, väljamaksu teostanud postiljoni (kassapidaja) allkirja ole-

masolu, kalendertempli jäljendi olemasolu pensioni väljamaksmise daatumiga;

d) võrdlema rahaliste aruannetega summade mahakandmise õigsust kulusse pensionide väljamakstud talongide alusel.

Iga sidejaoskonna aruandluse kontrollimise kohta tuleb teha registri v. 10-a sissekannete lõpus märge vanemraamatupidaja ja kontrolliva isiku allkirjadega.

48. Kontrollitud pensionide väljamaksmise aruandlus koos sidejaoskondadest saadud ja kontrollitud aruandlusega kirjutatakse sidekontoris kontrolöri poolt viispäevaku lõppemisel nimestikku v. 57-a, mis koostatakse kahes eksemplaris läbi kopeerpaberi keemilise pliiatsiga või tindiga ja antakse hiljemalt 13., 18., 23., 26. kuupäeval üle sotsiaalkindlustuse osakonnale.

Aruandlus pensionide osas, millised on välja makstud üksikjuhtudel erandkorras 26-st kuni 27. kuupäevani antakse üle sotsiaalkindlustuse osakonnale hiljemalt 28. kuupäeval.

Neis linnades, kus on üks sidekontor, milline teenindab mitut rajooni sotsiaalkindlustuse osakonda, koostatakse nimekirjad v. 57-a eraldi iga sotsiaalkindlustuse osakonna kohta eriregistri v. 10-a põhjal.

Sidekontor esitab sotsiaalkindlustuse osakonnale kõik väljamaksmata korralduste loetelud (sealhulgas ka sidekontori osas) nimekirja v. 57-a juures, viimase viispäevaku kohta.

Nimestikus v. 57-a märgitakse: koti number, nimekirja number (nimestikkude numeratsioon on aastane ja peetakse eraldi rahakaartide operatsioonide aruandlusest), sidekontori ja sotsiaalkindlustuse osakonna nimetused, perioodid, mis eest on pension välja makstud, iga sideettevõtte nimetus, v. 10-a registrite arv, pensionide väljamakstud talongide arv ja tehakse üldkokkuvõte. Nimekirjale kirjutavad alla sidekontori ülem, vanemraamatupidaja ja kontrolliv isik. Mõlemad nimekirja eksemplarid koos väljamakstud talongidega ja registritega v. 10-a pannakse kotti.

Kontrolliv isik annab aruandluse sotsiaalkindlustuse osakonnale üle erilises kotis, mis on pitseeritud kirjalakipitsatiga.

Juhtudel, kui osa ühe administratiiv rajooni asustatud punkte teenindatakse pensionide väljamaksmisel teise sidekontori (naaberrajooni) sideettevõtete poolt, tuleb dokumentide väljasaatmist ja pensioniraamatute alusel väljamakstud summade arveldust teostada järgnevas korras:

Peale sotsiaalkindlustuse osakonnalt vastuvõetud korralduste ja pensioniraamatute vormistamise õigsuse kontrollimist, saadab sidekontor need plaani järgi esimese väljuva postiga 10 rbl. väärtkirjaga sidekontorile pensionide väljamaksmise koha järele. Väljasaatmine toimub koos registri v. P-3 esimese eksemplariga, juurdekirjutusega registrisse v. 11.

Peale korralduste ja pensioniraamatute saamist ja nende kontrollimist, saadab sidekontor need koos registriga v. P-3 vastavale sidejaoskonnale väljamaksmiseks, juurdekirjutatult registrisse v. 11 üldises väärtsaadetiste kotis.

Sidejaoskond kirjutab iga päev väljamakstud pensioni talongid eraldi oma korraldustest registrisse 10-a, mis koostatakse läbi kopeeri 3 eksemplaris, ning kantakse rahalises aruandes kuludesse erireal nimetusega «väljamakstud pensione niisuguse raj. SO talongide järgi». Registril v. 10-a ülal märgitakse sotsiaalkindlustuse osakonna nimetus.

Väljamakstud pensioni talongid saadab sidejaoskond registri v. 10-a esimese ja kolmanda eksemplariga käesoleva juhendi pkt. 46 kehtestatud korras ja tähtaegadel — oma sidekontorile.

Koos registriga v. 10-a ja talongidega, mis on välja makstud viimastel väljamaksu kuupäevadel, saadetakse sidekontorile korralduste loetelu, mis jäid kuu lõpuks välja maksmata. See loetelu koostatakse samuti eraldi loetelust, mis on koostatud oma rajooni SO korralduste kohta.

Sidekontor saadab väärtsaadetiste kotis sidejaoskonnalt saadud väljamakstud pensionitalongid peale nende kontrollimist sotsiaalkindlustuse osakonnalt korralduste vastuvõtu koha järgsele sidekontorile.

Registri v. 10-a kolmas eksemplar jääb sidekontorisse — pensionide väljamaksmise kohas ning teda hoitakse raamatupidamise dokumentide juures.

Neil juhtudel teostatakse väljamakstud pensionide arvestamist konto 145-a kaudu «Arvlemised sidekontorite vahel» järgmiselt:

a) sidekontor koostab väljamakstud pensionitalongide summale 3 eksemplaris aviiso, neist saadab ühe sotsiaalkindlustuse osakonnalt korralduste vastuvõtu koha järgsele sidekontorile, teise rahakaartide kontrollbüroole ning kolmanda eksemplari jätab raamatupidamise dokumentide juurde.

Samaaegselt koostatakse sissekanne registri v. 10-a kolmandate eksemplaride ja aviiso kolmanda eksemplari põhjal: konto 145-a deebet «Arvlemised (selle nimi) sidekontoriga talongide järgi väljamakstud pensionide eest».

Konto 089 — Kreedit «Kassa sidejaoskonnas»;

b) peale väljamakstud pensioni talongide kättesaamist koostab pensionide väljamaksmise korralduste vastuvõtu koha järgne sidekontor kolmes eksemplaris aviiso tõestuse, neist ühe saadab sidekontorile, kelle jaoskond maksis välja pensionid, teise rahakaartide kontrollbüroole ja kolmanda jätab endale.

Samaaegselt tehakse sissekanne: konto 108 deebet «Arvlemised sotsiaalkindlustuse osakonnaga», konto 145—2 kreedit «Arvlemised (selle nimi) sidekontoriga talongide järgi väljamakstud pensionide eest».

49. Sideettevõtted maksavad pensione ülekande summadest ja ainult sel juhul, kui sotsiaalkindlustuse osakond maksis sisse järjekorralise avansisumma. Eitaval juhul kuni järjekorralise avansisumma sissemaksmiseni pensione ei tule maksta.

Riigipangas ülekandeoperatsioonide arvele nr. 3 laekunud summad pensionide väljamaksmiseks ja pensionäridele väljamakstud summad arvestatakse ülekande operatsioonide bilansis.

50. Nimetatud operatsioonide arvestamiseks avatakse sidekontorites arve 108 «Arvlemised sotsiaalkindlustuse osakonnaga pensionide väljamaksmise alal».

Selle arve analüütilist arvestust peetakse kaartidel eraldi iga sotsiaalkindlustuse osakonna kohta.

Neis sidekontorites, kes läksid üle pensionide väljamaksmisele pensioniraamatute alusel, arvestust toetuste ja teiste ülekannete kohta, mis kantakse sotsiaalkindlustuse osakondade poolt üle arvetele 218 ja 219, ei peeta. Selliseid rahakaarte tuleb vastu võtta kaustikute v. 5 alusel ning väljamakstud rahakaart tuleb kanda üldülekannete registrisse v. 10 ja arvestada arvetel 220 ja 221.

51. Summade laekumisel sotsiaalkindlustuse osakonnalt pensionide väljamaksmiseks tehakse raamatupidamise sissekanne järgmistel arvetel:

Arve 094—1 deebet «ülekande operatsioonide arve nr. 3 Riigipangas»

Arve 108 kreedit «Arvlemised sotsiaalkindlustuse osakonnaga pensionide väljamaksmise alal».

Raamatupidamise sissekandeid tehakse sidekontoris olevate registrite v. 10-a ärakirjade alusel pensionide väljaantud talognide kohta ning sidejaoskondade rahaliste aruannete alusel.

Arve 108 deebet «Arvlemised sotsiaalkindlustuse osakonnaga pensionide väljamaksmise alal».

Arve 088—3 kreedit «Kassa sidekontoris» või

arve 089 kreedit «Kassa sidejaoskondades».

Elektrisideteel vastuvõetud andmed väljamakstud pensionide summade kohta märgitakse sidekontori raamatupidamises erireal «väljamakstud pensionid talongide alusel», kus tehakse sissekanne konto 100 deebet «Summad teel» (erikaart), konto 089 kreedit «Kassa sidejaoskondades».

Aruandekuu viimase viispäevaku-aruande juures esitavad sidekontorid sotsiaalkindlustuse osakondadele teadmiseks õiendi summade kohta, mis on välja makstud kaugete sidejaoskondade poolt aruandekuul mitteesitatud talongide alusel ja mis on kantud kontole 100 «Summad teel».

Järgmisel kuul koostatakse sidekontoris sissekanne aruande v. 131 alusel, mis on saadud postiteel koos möödunud kuul väljamakstud talongidega, ning registritega v. 10-a: konto 108 deebet «Arveldused sotsiaalkindlustuse osakonnaga» ja konto 100 kreedit «Summad teel» (erikaart).

Sissekandeid analüütilistele kontodele 100 ja 108 tehakse summade kandmisel kogumis, mille alusel koostatakse kuu lõpul raamatupidamise konteering.

Talongid, mis on välja makstud möödunud kuul, esitatakse koos registriga v. 10-a sotsiaalkindlustuse osakonnale erinimekirja v. 57-a juures ning need võetakse jooksva kuu vastastikuste arvlemiste akti.

Sotsiaalkindlustuse osakondades kantakse need nimekirjad v. 57-a juurde lisatud registritega v. 10-a ning möödunud kuul väljamakstud talongidega raamatupidamisest ning pensionäride isiklikutest arvetest läbi jooksval kuul.

Sealjuures märgitakse pensionäride isiklikkudel arvetel pensioni tegeliku saamise daatum ning lahtris «makstud», mis kuu eest on pension välja makstud.

Pensionäridele, keda teenindavad kauged sidejaoskonnad, kes ei oma elektrisidet, võib säilitada peale kooskõlastamist ENSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumiga vana pensionide väljamaksmise kord postirahakaartide alusel ilma korralduste ja pensioniraamatute rakendamiseta.

IV. Väljamakstud pensionide kontrollimise ja arvestamise kord sotsiaalkindlustuse osakondades

52. Vanemraamatupidaja võtab vastu sidekontorilt saabunud väärtsaadetiste koti pensionide väljamaksmise talongidega.

Koti avamine toimub sidetöötaja juuresolekul.

53. Peale koti avamist on vanemraamatupidaja kohustatud kontrollima:

a) nimekirja v. nr. 57-a ärakirja samasust algeksemplariga, mis on pandud kotti;

b) nimekirja vormistamise õigsust, sidekontori ülema, vanemraamatupidaja ja kontrolliva isiku allkirjade ja kalendertempli jäljendi olemasolu;

c) registrite v. 10-a arvu iga sideettevõtte järgi ja nende sissekandmise õigsust nimekirja v. 57-a;

d) registrite vorm nr. 10-a vormistamise õigsust, kontroll-vapipitsati jäljendite olemasolu iga registri lehel (leheküljeliste-, päevaste- ja üldkokkuvõtete puhul), vanemraamatupidaja ja kontrolliva isiku allkirjade olemasolu;

c) esimese ja viimase pensionide väljamakstud talongide olemasolu, nende sissekandmise õigsust iga sideettevõtte registrisse v. 10-a nende võrdluse teel sissekandega registrisse;

f) väljamaksmata korralduste loetelu olemasolu nimekirja v. 57-a juures viimase viispäevaku kohta.

Pärast seda vanemraamatupidaja kirjutab nimekirja v. 57-a ärakirjale alla pensionide väljamaksmise aruandluse vastuvõtmise kohta, märkides ära vastuvõtmise kuupäeva ja annab selle sidekontori töötajale, kes tõi väärtsaadetiste koti pensionide väljamakstud talongidega.

54. Vanemraamatupidaja ning suurtes sotsiaalkindlustuse osakondades raamatupidaja-kontrolör või selleks kohustatud vanemarveametnik kontrollib registrid talongide numbritega ja summade järgi, peale selle sorteerib need vanemarveametnike mikrorajoonide kaupa (kui ühte registrisse kuuluvad kahe või mitme mikrorajooni talongid), võtab kokku talongid ja nende summa iga mikrorajooni järgi, võrdleb üldkokkuvõtet registriga ja kannab talongide arvu ja üldsumma kontroll-žurnaali, millises avatakse isiklikud arved iga mikrorajooni jaoks alljärgneva vormi kohaselt:

Vorm

Mikrorajooni nr. .....

osas väljamaksetud pensionide arvestus

Vanemarveametnik .....

Teenindav sidejaoskond .....

Nimekirja v. 57-a numbrid	Missuguste kuupäevade eest	Väljamaksmist teostava sideettevõtte nimetus	Kokku registri järgi		Sellest											
					L-13		L-14		V-1		V-2		K-1		K-4	
			Talongide arv	Summa	Talongide arv	Summa	Talongide arv	Summa	Talongide arv	Summa	Talongide arv	Summa	Talongide arv	Summa	Talongide arv	Summa
		Kokku kuus														

Pärast seda vanemraamatupidaja (kontrolör-raamatupidaja) annab talongid arvuliselt (hulga järgi) vastavatele arveametnikele kontrollimiseks võrdluse teel isiklike arvetega ja sissekandmisega isiklikele arvetele.

55. Peale talongide saamist vanemraamatupidajalt, iga registri vorm nr. 10-a järgi, on vanemarveametnik kohustatud:

a) sorteerima talongid isiklike arvete raamatute numbrite ja iga raamatu isiklike arvete järjekorra numbrite järgi ja õmblema need kokku pensioni liikide järgi;

b) kandma väljamakstud pensionide summad väljamakstud talongidelt pensionäride isiklike arvete vastava kuu lahtrisse «B», märkides lahtrisse «B» kuupäeva, millal toimus väljamaks, lahtrisse «G» — «Ülekande nr.» — talongi järjekorra numbri registri vorm nr. 10-a järgi;

Sotsiaalkindlustuse osakondades, kolhoosi postiljonide poolt väljamakstud pensioni talongide sissekandmisel pensionäride isiklikele arvetele, märgitakse lahtris «kuupäev» pensioni tegeliku saamise aeg, mis on märgitud pensionäri poolt talongil.

c) kontrollima üheaegselt isiklikele arvetele kandmisega talongi järgi väljamakstud summa õigsust isiklike arvete andmetega ja samuti saaja allkirja, raha väljamaksnud isiku allkirja ning postitempli olemasolu talongidel;

d) arvestama kokku talongide arvu ja summa iga pensioni liigi järgi, koostama õiendi oma allkirjaga järgmise vormi järgi:

ÕIEND

..... sidekontori .....

jaoskonna registrile v. 10-a 195..... a. ..... kuupäevast

mikrorajoonis nr. .....

Kokku		Sellest											
		L-13		L-14		V-1		V-2		K-1		K-4	
Talongide arv	Summa	Talongide arv	Summa	Talongide arv	Summa	Talongide arv	Summa	Talongide arv	Summa	Talongide arv	Summa	Talongide arv	Summa

Talongid on kontrollitud ja kantud isiklikele arvetele.

„.....” ..... 195..... a. Vanemarveametnik .....

KONTROLLINUD Vanemraamatupidaja (kontrolör) .....

Pärast seda talongid õmmeldakse pakki tervikult registri järgi, selles järjekorras, kuidas nad olivad sorteeritud laialikandmiseks (s. t. pensionide liikide ja isiklike arvete järjekorra numbrite järgi). Paki ülemisele osale kinnitatakse õiend ja pakk antakse üle vanemraamatupidajale või kontrolörile.

56. Vanemraamatupidaja (kontrolör) kontrollib arveametniku poolt tagastatud talongide arvu ja pensionide üldsummat võrreldes sissekandega kontroll-žurnaalis antud registri (mikrorajooni) järgi, kontrollib (kas üldiselt või valikuliselt) vanemarveametniku poolt väljamakstud talongide laialikandmise õigsust isiklikele arvetele. Kirjutab peale kontrollimist vanemarveametniku õiendisele alla ning kannab üldsumma antud registri nr. 10-a alusel ja pensioni liikide järgi kontrollžurnaali. Peale selle koostab vanemarveametnike õiendite alusel sama vormi kohase koondõiendi nimekirjale v. 57-a, sissekannete tegemiseks arvepidamise raamatuisse.

Vanemraamatupidaja teeb nimekirjale v. 57-a, mis on kontrollitud ülalmainitud korras, pealdise «Nimekiri summas (rublades ja kopikates) on kontrollitud, kuulub väljamaksmisele», kirjutab sellele alla ja esitab osakonna juhatajale kinnitamiseks.

57. Osakonna juhataja kontrollib nimekirja v. 57-a ja sellele lisatud registrite v. 10-a olemasolu ja nende vormistamise õigsust, samuti vanemarveametnike õiendite olemasolu registrite juures, väljamakstud summade kontrollimise ja laialikandmise kohta, kontrollib (valikuliselt) talongide järgi väljamakstud pensionide summade õigsust, võrreldes neid pensionäride isiklike arvetega, pöörates erilist tähelepanu suurte summade väljamaksmise õigsusele ja kinnitab väljamaksmiseks oma allkirjaga nimekirja v. 57-a.

58. Vanemraamatupidaja koostab raamatupidamise kande (konteeringu) iga kinnitatud nimekirja v. 57-a kohta, millistele on juurde lisatud koondõiend, registrid v. 10-a vanemarveametnike õiendid registrite juurde ja on osakonna juhataja poolt kinnitatud.

Väljamakstud talongid, mis on brošeeritud registrite järgi juhendi art. 55 nimetatud korras, seotakse üldpakki registrite v. 10-a sissekandmise järjekorras nimekirja v. 57-a. Pakile tehakse pealdis: «Talongid raamatupidamise kande nr. . . . juurde, alates «. . » . . . . 195 . . . Kokku . . . talongi summas rbl. . . . kop. . . . nimekirja nr. . . . alusel viiepäevaku . . . . . 195 . . . a. eest», millele kirjutab alla vanemraamatupidaja.

Kuu lõppemisel seotakse talongide pakid nimekirjade järgi kokku üldpakki antud kuu nimekirjade numbrite järjekorras.

Talongid hoitakse kindlustatud korras tähtajaga 5 aastat, pärast seda kuuluvad need hävitamisele kindlaksmääratud korras.

59. Kui sidekontori aruandluse kontrollimisel ilmnevad pensionide väljamaksmisel mingisugused vead väljamakstud summade osas või registrite v. 10-a kokkuvõtete tegemisel, teatatakse sellest viivitamatult kirjalikult sidekontorile ja teostatakse uurimine.

60. Aruandluse saamisel sidekontorilt kuu viimaste päevade eest, koos sellele lisatud korralduste loeteludega, mis jäid kuu lõpuks väljamaksmata, need loetelud võrreldakse vanemarveametnike poolt pensionäride isiklike arvetega, kusjuures tehakse isikliku arve lahtris «Märkused» märge antud kuu eest pensioni mittemaksmise põhjuse kohta, ning igale loetelule tehakse vanemarveametniku poolt pealdis: «Isiklike arvetega kontrollinud «. . .» . . . . . 195 . . . a.».

Möödapääsmatuil juhtudel (pensioni mittesaamisel üle 2 kuu, pensionäri surma puhul, tööle asumisel, lahkumisel rajooni või linna piiridest jne.) teostatakse kontroll pensionäri elukohas ja vormistatakse vastavad muudatused pensionäride toimikuis ja isiklikes arvetes kontrolli tulemuste alusel, samuti saadetakse sideettevõttele teatis pensioni väljamaksmise lõpetamise kohta.

61. Pensionide väljamaksmise kulude summad kantakse nimekirjade v. 57-a alusel vastavalt raamatupidamise kandele peažurnaali vorm nr. 1 vastavate kulude arvete deebetisse (nr. 05, 06 ja 08), raamatusse v. 6-b kulude analüütilisse arvestusse, konto nr. 04 «Aruandvad isikud ja deebitorid» kreeditisse alaarvesse «Arvlemised sidekontoriga». Sidekontorile tasumisele kuuluvad postimaksude summad (2,4% väljamakstud pensionide summast) kantakse kuu jooksul ühe kandega.

Analüütilist arvestust arvelduste kohta sidekontoriga peetakse arvlemiste raamatus vorm nr. 5, kus avatakse isiklikud arved arvlemisteks sidekontoriga iga vahendite allika järgi (liidu eelarve osa 107 § 13 Riigipanga sümbol nr. 173, liidu eelarve osa 107 § 14 Riigipanga sümbol nr. 175, vabariiklik eelarve osa 106 § 1 Riigipanga sümbol 120 vabariikliku eelarve osa 107 § 2, kohaliku rajooni (linna) eelarve osa 18 ptk. 4 §§ 1 ja 4).

62. Summad, mis üle kanti sidekontorile väljamakstud pensionide katteks, kirjutatakse arvlemiste raamatus v. nr. 5 analüütilise arvestuse vastavale isikliku arve «Arvlemised sidekontoriga» deebetisse ja rahaliste vahendite vastava arve kreeditisse (nr. nr. 01, 02, 09), kandes neid samaaegselt krediitide ja kulude raamatu (vastava eelarve osas) lahtrisse — 7 «Kassakulu».

63. Hiljemalt iga kuu 28. kuupäevaks peab osakonnas olema lõpetatud väljamakstud pensionide summade kontrollimine ja nende laiali kandmine pensionäride isiklikele arvetele ning kindlaks tehtud väljamakstud pensionide kuu täissumma ja samuti postimaksud (2,4%), mis kuuluvad tasumisele sidekontorile, peale selle kontrollitakse arvlemised sidekontoriga ja koostatakse kontrollakt.

64. Hiljemalt iga kuu 29., 30. kuupäevaks sotsiaalkindlustuse osakond teeb täiendavad ülekanded vastavalt arvlemiste kontrollaktile, vastavatelt arvetelt Riigipangas sidekontori ülekande operatsioonide arvele nr. 3 või sidekontor tagastab omalt panga arvelt (nr. 3) sotsiaalkindlustuse osakonna vastavale arvele summade lõpparvestuse tegemiseks väljamakstud pensionide ja postimaksude alal antud kuude eest.

Summad, mis on üle kantud sidekontorile lõpparvestuse tegemiseks, kantakse läbi käesoleva juhendi art. 62 nimetatud korras.

Summad, mis on tagastatud sidekontori poolt osakonna vastavatele eelarvelistele või jooksevarvetele Riigipangas, kantakse vastavate rahaliste arvete deebetisse (01, 02, 09) kassakulu vähendamiseks ja arve nr. 04 kreeditisse (vastava isikliku arve osas sidekontoriga arvlemiste alal).

65. Peale pensionide kõikide väljamakstud summade läbikandmist tehakse vastavalt kehtestatud korrale isiklike arvete raamatutes kuu kokkuvõte, vanemarveametnikud koostavad õiendid väljamakstud ja väljamaksmata jäänud pensionide kohta ja esitavad kontrollimiseks võrdluse teel kannetega raamatus v. 6-b vanemraamatupidajale.

Õiendite õigsuse kontrollimiseks registreerib vanemraamatupidaja registrite v. 10-a summad isiklikes arvetes, millised avatakse iga vanemarveametniku kohta pensionide liikide läbilõikes art. 54 nimetatud korras.

66. Poolikute kulude eest ja pensionäridele, kes töötavad artellides, kelledele pensionide väljamaksmine on toimunud postiülekannete teel, kantakse pensionäride isiklikele arvetele eraldi summadest, mis on välja makstud pensioniraamatute talongide alusel. Selliste summade

sissekandmiseks kasutatakse vastava kuu lahter «D» nimetusega «tagastatud».

Postiülekannetega ülekantud summad kantakse sellesse lahtrisse musta tindiga, kuid tagastatud summad — punase tindiga, või samuti musta tindiga, kuid kriipsutatakse siis alla punase pliiatsiga.

Lahter «Väljamaksmisele kuulub» kasutatakse eranditult pensioniraamatute talongide alusel väljamakstud summade sissekandmiseks.

Summad, mis on välja makstud ülekannetega, eraldatakse vanemarveametnike kuuõiendites erireale.

67. Aruandlus pensionide väljamaksmise kohta koostatakse korras, mis on kehtestatud NSVL Rahandusministeeriumi juhendiga nr. 352, 11. juunist 1948. a.

V. Pensioniraamatute, korralduste ja väljamakstud pensionide talongide dublikaatide koostamine

68. Pensioniraamatute, korralduste ja väljamakstud pensioni talongide dublikaate koostatakse erandjuhtudel siis, kui on dokumentaalselt tõendatud, et dokument on kaotatud.

69. Pensioniraamatu kaotamise juhul pensionär esitab avalduse sotsiaalkindlustuse osakonnale.

Peale kontrollimist sotsiaalkindlustuse osakond kirjutab ja annab välja pensionärile uue (dublikaat) pensioniraamatu.

Kaotamise esiletõstmiseks pensioniraamatu dublikaadi esiküljele ja tiitellehele kirjutatakse «Dublikaat», pensioniraamatu numbrile märgitakse sidekriipsu järel täht «D», mis tähendab — dublikaat.

Kõik pensioniraamatu talongid väljamakstud kuude eest lõigatakse sotsiaalkindlustuse osakonnas ära ja hävitatakse.

Sotsiaalkindlustuse osakond teeb märkuse pensionäri isiklikus arves pensioniraamatu dublikaadi väljaandmise kohta.

70. Kui sideettevõte kaotab korralduse (v. P-2), siis sidejaoskonna ülem teatab sellest viivitamatult sidekontori ülemale. Igal korralduse kaotuse juhul koostab vastav sideettevõte akti kahes eksemplaris, kus märgitakse korralduse number, pensionäri perekonna-, ees- ja isanimi, kaotamises süüdiolevad isikud ja põhjus.

Sidekontori ülem teatab viivitamatult korralduse kaotamisest sotsiaalkindlustuse osakonnale, lisades akti ärakirja.

Sotsiaalkindlustuse osakond kirjutab korralduse dublikaadi välja ja annab juurdelisatud registrile (v. P-3) sidekontorile üle. Registri vabas lahtris kirjutatakse täht «D» (dublikaat).

Kaotamise eristamiseks kirjutatakse korralduse dublikaadi esiküljele ülalosas «Dublikaat» ning korralduse numbrile märgitakse lõpus sidekriipsuga täht «D», mis tähendab — dublikaat. Vanemarveametnik märgib korralduse pöördküljele pensionäri isikliku arve alusel iga kuu eest varem väljamakstud pensioni summad ja kuupäevad. Muus osas dublikaat vormistatakse üldkehtestatud korras.

Sotsiaalkindlustuse osakond teeb märkme pensionäri isiklikus arves korralduse dublikaadi väljaandmise kohta.

Peale korralduse dublikaadi saamist kontrollib pensione kättetoimetav sideettevõte selle vormistamise õigsust, paneb vastavale kohale kartoteeki ning pensioni esimesel väljamaksmisel korralduse dublikaadi alusel väljamaksmist teostav töötaja kannab sellele passi ja pensioni-

tunnistuse numbri ja võtab pensionärilt allkirja varem saadud pensioniraamatu kohta.

71. Juhul, kui postiljon (kassapidaja) kaotab väljamakstud pensioni talongi, võetakse pensionärilt kirjalik õiend raha kättesaamise kohta.

Sidekontori või sidejaoskonna ülem koostab peale uurimist puhtal paberilehel käsitsi tindiga kaotatud talongi dublikaadi.

Ülemises osas kirjutatakse «Dublikaat», siis talongi nr., pensioniraamatu number, kuu nimetus ja aasta, pensionäri perekonna-, ees- ja isanimi koos väljamakstud pensioni summaga. Postiljon (kassapidaja) kirjutab alla allpool. Talongi dublikaadil peab olema kalendertempli jäljend tegeliku väljamaksmise kuupäevaga. Talongi dublikaadile lisatakse pensionäri kirjalik õiend varem kättesaadud raha kohta.

Pärast seda väljamakstud pensioni talongi dublikaat koos pensionäri poolt antud õiendiga raha kättesaamise kohta, kantakse registrisse v. 10-a ja saadetakse koos teiste väljamakstud talongidega sotsiaalkindlustuse osakonnale.

VI. Sidekontori poolt väljamakstud pensionide alaste arvlemiste võrdlemine sotsiaalkindlustuse osakonna andmetega

72. Iga kuu väljamakse perioodi lõppemisel ja sidekontori aruandluse väljamakstud pensionide üle sotsiaalkindlustuse osakonnas kontrollimise lõpetamisel, teostatakse igakuuline sotsiaalkindlustuse osakonna arvlemiste kontroll sidekontoriga. See kontrollimine peab olema lõpetatud hiljemalt jooksva kuu 28—29. kuupäeval ja enne kuu lõppu (29—30. kuupäeval) kantakse lõpetamata arvlemiste jäägi summa sidekontori ülekande operatsioonide arvele nr. 3 Riigipangas või sotsiaalkindlustuse osakonna vastavale arvele Riigipangas, sõltuvalt kontrolli tulemustest.

Järgneva kuu 1-ks kuupäevaks mingeid jääke sotsiaalkindlustuse osakonna ja sidekotori arvlemiste alal ei tohi esineda.

73. Arvlemiste võrdluse tulemused vormistatakse aktiga, mis koostatakse 3-es eksemplaris juurdelisatud vormi järgi, sidekontori ülema ja vanemraamatupidaja, sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja ja vanemraamatupidaja allkirjadega, mis on kinnitatud vapipitsatite jäljenditega.

Sotsiaalkindlustuse osakond täidab akti I, II ja III osas seisuga 29. kuupäev.

Peale vastavate summade ülekandmist 29. või 30. kuupäeval sotsiaalkindlustuse osakonna poolt sidekontori arvele või sidekontori poolt sotsiaalkindlustuse osakonna eelarvelistele ja jooksvatele arvetele lõpparvestuse tegemiseks antud kuu eest vastavalt akti III osale, kirjutatakse akt alla kõigi nimetatud isikute poolt.

Akti teine eksemplar antakse üle sotsiaalkindlustuse oskonnale, esimene ja kolmas eksemplar — sidekontorile.

74. Sidekontor jätab akti esimese eksemplari endale, kolmanda eksemplari saadab rahakaartide operatsioonide raamatupidamise aruande juures rahakaartide kontrollbüroole.

75. Kontroll arvlemiste teostamise õigsuse ja täielikkuse üle pensionide väljamaksmise alal sidekontorite ja sotsiaalkindlustuse oskonna vahel ja samuti postimaksude tasumise üle täies ulatuses, s. t. 2,4% väljamakstud pensionide üldsummast, mis on märgitud võrdlusaktis, pannakse rahakaartide kontrollbüroole.

XII. LISA

KOOPERATIIVSE KINDLUSTUSE PENSIONIDE PÕHIMÄÄRUS

Kinnitatud ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu juhatuse 26. septembri 1956. a. otsusega nr. 22

NSV Liidu Ülemnõukogu poolt 14. juulil 1956. a. vastu võetud Riiklike pensionide seadus määrab, et pensioniline kindlustamine Nõukogude riigis viiakse läbi täielikult riiklike ja ühiskondlike vahendite arvel.

Lähtudes selles seaduses ettenähtud pensionilise kindlustamise normidest ja tingimustest ning arvestades tööndusкooperatsiooni artellide liikmete tööõiguslike vahekordade iseärasusi, kehtestatakse käesoleva põhimäärusega kooperatiivse kindlustuse pensionid ühiskondlike vahendite arvel.

I. Üldsätted

1. Pensionid käesoleva põhimääruse järgi määratakse ja makstakse välja:

a) tööndusкooperatsioni artellide liikmetele, sealhulgas ka tööndusкolhooside liikmetele, kes tegelevad tööndusega;

b) artellide, tööndusкooperatsiooni õppe-tootmiskombinaatide või kutsetehnikakoolide õpilastele, sõltumata sellest, kas nad on artelli liikmed või mitte;

c) kõrgemate ja kesk-eriõppeasutuste õpilastele, kes on töötanud tööndusкooperatsiooni artellide liikmetena enne õppeasutustesse astumist;

d) käesolevas paragrahvis nimetatud isikute ja pensionäride perekonnaliikmetele — toitja kaotuse puhul.

Kõiki järgnevate paragrahvide eeskirju, mis puudutavad artellide liikmeid, kohaldatakse vastavalt ka selles paragrahvis nimetatud tööndusкolhooside liikmetele, kes tegelevad tööndusega, õpilastele ja õppijaile, kui ei ole ette nähtud teisiti.

2. Käesoleva põhimääruse alusel määratakse pensionid kooperatiivse kindlustuse alal:

a) vanaduse puhul;

b) invaliidsuse puhul;

c) toitja kaotuse puhul.

3. Artelli liikmetele, kel on üheaegselt õigus erisugustele pensionidele (näiteks vanadus- või invaliidsuspensionile) või pensionidele erinevailt organeilt, määratakse üks pension nende endi valikul.

Artellide liikmetele, kes saavad riiklikku pensioni, ei määrata kooperatiivse kindlustuse alal sama liiki pensioni määratud riikliku pensoni asemel.

4. Isikud, kel on õigus kooperatiivse kindlustuse pensionile, võivad taotleda pensioni määramist mistahes ajal pärast pensioniõiguse tekkimist, ilma et see oleks piiratud mingisuguse tähtajaga.

Vanadus- või invaliidsuspensionid määratakse sõltumata sellest, kas artellide liikmed on lõpetanud töötamise pensioni taotlemise ajaks või jätkavad töötamist.

5. Pensionide väljamaksmine on tagatud kooperatiivse kindlustuse

ühiskondlike vahendite arvel ilma mingisuguste mahaarvamisteta töötasust.

6. Kooskõlas seadusega ei kuulu pensionid maksustamisele, sõltumata nende suurusest.

7. Pensionilist kindlustamist käesoleva põhimääruse alusel teostab ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu.

II. Vanaduspensionid

8. Õigus vanaduspensionile on artellide liikmetel:
meestel 60-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga;
naistel 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga.
Soodustatud tingimustel on õigus vanaduspensionile:
a) artellide liikmetel allmaatöödel, kahjustavate töötingimustega töödel ja kuumades tsehhides töötamisel:
meestel 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga;
naistel 45-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga;
b) artellide liikmetel muudel raskete töötingimustega töödel:
meestel 55-aastaseks saamisel ja vähemalt 25-aastase tööstaažiga;
naistel 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 20-aastase tööstaažiga.

9. Artellide naisliikmetel, kes on sünnitanud viis või enam last ja kasvatanud nad kaheksa aasta vanuseks, on õigus vanaduspensionile 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga, kui neil pole õigust vanaduspensionile varajasemas eas.

10. Pimedatel artellide liikmetel on õigus saada vanaduspensioni: meestel 50-aastaseks saamisel ja vähemalt 15-aastase tööstaažiga, naistel 40-aastaseks saamisel ja vähemalt 10-aastase tööstaažiga.

11. Vanaduspensionid määratakse järgmises suuruses:

Kuutöötasu rublades	Pensionid			
	Artellide liikmetele peale nende, kes töötasid allmaatöödel, kahjustavate töötingimustega töödel ja kuumades tsehhides		Artellide liikmetele, kes töötasid allmaatöödel, kahjustavate töötingimustega töödel ja kuumades tsehhides	
	Protsentides töötasust	Pensioni alammäär rublades (lisanditeta)	Protsentides töötasust	Pensioni alammäär rublades (lisanditeta)
kuni 350 (viimane kaasa arvatud)	100	300	100	300
350 kuni 500 (viimane kaasa arvatud)	85	350	90	350
500 kuni 600 „	75	425	80	450
600 kuni 800 „	65	450	70	480
800 kuni 1000 „	55	520	60	560
1000 ja üle selle	50	550	55	600

Vanaduspensioni alammääraks on 300 rubla kuus. Vanaduspensioni ülemmääraks on 1200 rubla kuus.

Artellide liikmetele, kes elavad alaliselt maal ning on seotud põllu-

majandusega (paragrahv 68), kui nemad töötamise viimase kahe aasta jooksul enne pensioni taotlemist töötasid üle ühe aasta kodutöö tingimustes, samuti tööndusKolhooside liikmetele (kui tööndusKolhoos on maal) alandatakse vanaduspensioni ülemmäära poole võrra, pensioni alammäär aga ei tohi ületada keskmist kuutöötasu, mis on arvutatud pensioni suuruse määramiseks. Seda eeskirja ei kohaldata artellide liikmetele ja tööndusKolhooside liikmetele, kel on vanaduspensioni õigus soodustatud tingimustel kooskõlas käesoleva põhimääruse paragrahvi 8 punktidega «a» ja «b».

12. Vanaduspensionide määramisel arvutatakse juurde järgmised lisandid (pensioni ülemmäära piirides — paragrahvid 11 ja 96):

a) pideva tööstaaži eest (paragrahv 79) üle 15 aasta või üldise tööstaaži eest — meestele, kes on töötanud vähemalt 35 aastat, ja naistele, kes on töötanud vähemalt 30 aastat — 10 protsenti pensionist. Artellide liikmetele, kel on õigus pensionile soodustatud tingimustel vastavalt käesoleva põhimääruse paragrahvi 8 punktile «a» ja paragrahvidele 9 ja 10, arvutatakse nimetatud lisand juurde, kui nende üldine tööstaaž ületab staaži, mis on nõutav pensioni määramiseks soodustatud tingimustel, vähemalt 10 aasta võrra;

b) mittetöötavaile pensionäridele, kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist, kahe või enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist.

13. Artellide liikmetele, kel on vajalik staaž, kuid kes on lõpetanud töötamise enne seda vanust, mis annab õiguse vanaduspensionile, määratakse pension sellesse vanusesse jõudmisel.

14. Artelli liige, kel on õigus vanaduspensionile, võib taotleda pensioni määramist töötamise ajal ja mistahes ajal pärast töö lõpetamist, ilma et see oleks mingisuguse tähtajaga piiratud.

15. Vanaduspensionid määratakse eluajaks, sõltumata töövõime seisundist.

III. Invaliidsuspensionid

16. Invaliidsuspensionid määratakse invaliidsuse tekkimise, s. o. töövõime alalise või pikaldase kaotuse puhul.

17. Sõltuvalt töövõime kaotuse astmest jagunevad invaliidid kolme gruppi.

18. Invaliidsuse põhjused ja grupid, samuti invaliidsuse tekkimise aeg määratakse arstlike tööekspertiisi komisjonide (ATEK) poolt, kes tegutsevad NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt nende kohta kinnitatud põhimääruse alusel.

Kui invaliidsuse tekkimise aega pole võimalik kindlaks teha, siis loetakse invaliidsuse tekkimise päevaks see päev, mil invaliidsus kindlaks määrati.

19. Invaliidsuspensionid määratakse sõltumata sellest, millal invaliidsus tekkis: töötamise ajal, enne tööle asumist või pärast töö lõpetamist.

20. Invaliidsuspensionid määratakse töövõime kaotuse puhul:

a) töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel;

b) üldhaigestumise tagajärjel.

Artelli liikme töövõime kaotuse puhul vigastuse tagajärjel, mis ei olnud seotud tööga, määratakse pensionid nii, nagu töövõime kaotusel üldhaigestumise tagajärjel.

21. Invaliidsuse puhul töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel määratakse artellide liikmetele invaliidsuspensionid sõltumata tööstaažist.

Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse pension alljärgneva staaži olemasolul pensioni taotlemise ajaks:

Vanus	Tööstaaž (aastates)		
	Mehed	Naised	Artellide liikmed allmaatöödel, kahjustavate tingimustega töödel ja kuumades tsehhides töötamisel
20 aastast kuni 23-aastaseks saamiseni	2	1	1
23 aastast kuni 26-aastaseks saamiseni	3	2	2
26 aastast kuni 31-aastaseks saamiseni	5	3	3
31 aastast kuni 36-aastaseks saamiseni	7	5	5
36 aastast kuni 41-aastaseks saamiseni	10	7	6
41 aastast kuni 46-aastaseks saamiseni	12	9	7
46 aastast kuni 51-aastaseks saamiseni	14	11	8
51 aastast kuni 56-aastaseks saamiseni	16	13	10
56 aastast kuni 61-aastaseks saamiseni	18	14	12
61 aastat ja üle selle	20	15	14

Artelli liikmetele, kel on invaliidsus tekkinud üldhaigestumise tagajärjel enne 20-aastaseks saamist töötamise perioodil või pärast töö katkestamist, määratakse pension sõltumata tööstaažist.

Artelli liikmetele, kel on invaliidsus tekkinud üldhaigestumise tagajärjel enne 20-aastaseks saamist ning enne töötamise alustamist (artelli liikmena, töölisena, teenistujana), määratakse pension vähemalt üheaastase staaži olemasolul.

Artelli liikmetel, kel on invaliidsus tekkinud üldhaigestumise tagajärjel enne 20-aastaseks saamist, kuid kes taotlesid pensioni pärast sellesse ikka jõudmist, on pensioni saamise õigus, kui nad omavad pensioni taotlemise ajaks tööstaaži nende vanuse kohta nõutavas ulatuses.

22. Neil juhtudel, mil invaliidsuse määramise päevast pensioni taotluse esitamise päevani ei ole möödunud üle ühe aasta, määratakse vajalik staaž vanuse järgi invaliidsuse määramise ajaks.

23. Üleviimise korral invaliidsuspensionilt töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidsuspensionile üldhaigestumise tagajärjel määratakse vajalik staaž vanuse järgi invaliidsuse esialgse määramise ajaks.

24. Invaliidsus artelli liikmel loetakse tekkinuks töövigastuse tagajärjel, kui invaliidsuse põhjustanud õnnetusjuhtum toimus:

a) töökohustuste täitmisel (seehulgas ka komandeeringu ajal), samuti mingisuguste toimingute läbiviimisel artelli huvides, kuigi selleks puudus administratsiooni korraldus;

b) teel tööle või töölt;

c) artelli territooriumil või muus töökohas tööaja kestel, kaasa arva-

tud ka kehtestatud vaheajad, ajal, mis on vajalik tootmisvahendite, riietuse jne. korrastamiseks enne töö algust või pärast selle lõppu;

d) artelli või muu töökoha läheduses tööaja kestel, kaasa arvatud ka kehtestatud vaheajad, kui seal viibimine ei olnud vastuolus töö sisekorra eeskirjadega;

e) riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmisel, samuti ka nõukogude, partei, ametiühingu või muude ühiskondlike organisatsioonide eriülesannete täitmisel, kuigi need ülesanded polnud seotud põhitööga;

f) NSV Liidu kodaniku kohuse täitmisel inimelu päästmisel, sotsialistliku omandi kaitsmisel, samuti sotsialistliku õiguskorra kaitsmisel.

Kodus töötavate artelliliikmete kohta loetakse õnnetusjuhtum toimunuks seoses tööga, kui see on toimunud punktides «e» ja «f» nimetatud tingimusel, artelli administratsiooni erikorralduste täitmisel ja tooraine artellist koju või toodangu kodunt üleandmise kohani saatmisel.

Artelli liikmel doonori funktsioonide täitmisel tekkinud invaliidsust võrdsustatakse töövigastuse tagajärjel tekkinud invaliidsusega.

25. Kutsehaiguse tagajärjel pensioni määramiseks kasutab ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu NSV Liidu Tervishoiu Ministeeriumi poolt kokuleppel ÜAÜKN-ga väljaantud kutsehaiguste nimekirja ja juhendit selle juurde.

26. Kui pärast invaliidsuspensioni määramist töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidsus muutub raskemaks seoses üldhaigestumisega, siis pension arvutatakse ümber kõrgema invaliidsusgrupi järgi, kuid normide alusel, mis on kehtestatud invaliidsuse juhtudeks töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel.

27. Artellide liikmetele määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmises suuruses:

a) I grupi invaliididele — 100 protsenti töötasust kuni 500 rubla kuus ning peale selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

b) II grupi invaliididele — 90 protsenti töötasust kuni 450 rubla kuus ning peale selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

c) III grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 400 rubla kuus ja peale selle 10 protsenti ülejäänud töötasust.

Artelli liikmetele, kes töötavad allmaatöödel, kahjustavate tingimustega töödel ja kuumades tsehhides, määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmises soodustatud ulatuses:

I grupi invaliididele — 100 protsenti II grupi invaliididele — 90 protsenti III grupi invaliididele — 65 protsenti	töötasust kuni 600 rubla kuus ja peale selle 20 protsenti ülejäänud töötasust

Artelli liikmetele muudel raskete töötingimustega töödel määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmises soodustatud ulatuses:

I grupi invaliididele — 100 protsenti II grupi invaliididele — 90 protsenti III grupi invaliididele — 65 protsenti	töötasust kuni 500 rubla kuus ja peale selle 15 protsenti ülejäänud töötasust

Pensionide alammäärad on: I grupi invaliididele — 360 rubla kuus, II grupi invaliididele — 285 rubla, III grupi invaliididele — 210 rubla.

Pensionide ülemmäärad on: I grupi invaliididele — 1200 rubla kuus, II grupi invaliididele — 900 rubla, III grupi invaliididele — 450 rubla.

28. Üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse artellide liikmetele pensionid järgmises ulatuses:

a) I grupi invaliididele — 85 protsenti töötasust kuni 500 rubla kuus ning peale selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

b) II grupi invaliididele — 65 protsenti töötasust kuni 450 rubla kuus ning peale selle 10 protsenti ülejäänud töötasust;

c) III grupi invaliididele — 45 protsenti töötasust kuni 400 rubla kuus ning peale selle 10 protsenti ülejäänud töötasust.

Artellide liikmetele, kes töötavad allmaatöödel, kahjustavate tingimustega töödel ja kuumades tsehhides, määratakse üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmises soodustatud ulatuses:

I grupi invaliididele — 85 protsenti II grupi invaliididele — 65 protsenti III grupi invaliididele — 45 protsenti	töötasust kuni 600 rubla kuus ja peale selle 20 protsenti ülejäänud töötasust

Artellide liikmetele muudel raskete töötingimustega töödel määratakse üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul pensionid järgmises soodustatud ulatuses:

I grupi invaliididele — 85 protsenti II grupi invaliididele — 65 protsenti III grupi invaliididele — 45 protsenti	töötasust kuni 500 rubla kuus ja peale selle 15 protsenti ülejäänud töötasust

Pensionide alammäärad on: I grupi invaliididel — 300 rubla kuus, II grupi invaliididel — 230 rubla, III grupi invaliididel — 160 rubla kuus.

Pensionide ülemmäärad on: I grupi invaliididel — 900 rubla kuus, II grupi invaliididel — 600 rubla, III grupi invaliididel — 400 rubla kuus.

Artellide liikmetele, kes elavad alaliselt maal ning on seotud põllumajandusega (paragrahv 68), kui nemad viimase kahe aasta kestel enne pensionitaotluse esitamist on üle ühe aasta töötanud kodustöötajana, samuti tööndusko lhooside liikmetele (kui tööndusko lhoos asub maal) alandatakse üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse pensioni ülemmäärad poole võrra, aga pensioni alammäärad ei tohi ületada 100 protsenti keskmisest kuutöötasust, mis on arvutatud pensioni suuruse määramiseks I grupi invaliididele, 75 protsenti II grupi invaliididele ja 50 protsenti III grupi invaliididele. See eeskiri ei kuulu rakendamisele artellide liikmete ja tööndusko lhooside liikmete puhul, kel on õigus invaliidsuspensionile soodustatud tingimustel kooskõlas käesoleva paragrahvi teise ja kolmanda lõiguga.

29. Invaliidsuspensioni määramisel artellide liikmetele arvutatakse juurde järgmised lisandid (pensioni ülemmäära piirides — paragrahvid 27, 28 ja 96):

a) I ja II grupi invaliidide üldhaigestumise tagajärjel pideva töötaaži eest (paragrahv 79) 10 kuni 15 aastat — 10 protsenti pensionist, üle 15 aasta — 15 protsenti pensionist;

b) mittetöötavaile I ja II grupi invaliidide (sõltumata invaliidsuse põhjusest), kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid: ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul — 10 protsenti pensionist, kahe ning enama töövõimetu perekonnaliikme puhul — 15 protsenti pensionist;

c) I grupi invaliidide (sõltumata invaliidsuse põhjusest) nende hooldamiseks — 15 protsenti pensionist.

Lisandite üldsumma I grupi invaliidide üldhaigestumise tagajärjel ei või ületada 30 protsenti pensionist.

30. Invaliid, kel on õigus invaliidsuspensionile, võib taotleda pensioni saamist töötamise ajal ja ükskõik mis ajal pärast töö katkestamist, ilma et see oleks mingisuguse tähtajaga piiratud.

31. Invaliidide-meestele vanusega üle 60 aasta ja naistele üle 55 aasta määratakse invaliidsuspensionid eluajaks. Nende invaliidide taasläbivaatus viiakse läbi ainult nende eneste avalduste puhul.

Muudele invaliididele määratakse invaliidsuspensionid kogu töövõimetuse perioodiks. Nende invaliidide taasläbivaatuse tähtajad määratakse arstlike tööekspertiisi komisjonide põhimäärusega. Haiguste loetelu suhtes, mille puhul invaliidsuse grupp määratakse tähtajatult (sõltumata invaliidide vanusest), tuleb ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogul juhinduda NSV Liidu Tervishoiu Ministeeriumi poolt kokkuleppel ÜAÜKN-ga kehtestatud korrast.

32. Invaliidsuse grupi muutumisel makstakse pension uue grupi järgi taasläbivaatuse päevast alates.

Taasläbivaadatu töövõimeliseks tunnistamise korral makstakse pension välja aja eest kuni arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) otsuse tegemise päevani, kuid mitte rohkem kui taasläbivaatuseks määratud tähtajani.

33. Juhul, kui invaliid ei ilmunud taasläbivaatusele arstlikku tööekspertiisi komisjoni selleks määratud tähtajaks, katkestatakse temale pensioni väljamaksmine ning seda võib uuendada ainult sellest päevast, mil ta uuesti tunnistatakse invaliidiks.

Taasläbivaatuse tähtaja möödalaskmise korral vabandaval põhjusel makstakse pension välja juhul, kui isik tunnistatakse uuesti invaliidiks, ka aja eest pensioni väljamaksmise katkestamise päevast kuni taasläbivaatuse päevani. Pension makstakse selle aja eest välja mitte rohkem kui ühe kuu kohta, arvestamata statsionaarses raviasutuses (haiglas, sanatooriumis jne.) viibimise aega. Seejuures, kui invaliid on taasläbivaatuse järgi üle viidud teise invaliidsuse gruppi (kõrgemasse või madalamasse), makstakse pensioni nimetatud aja eest endise grupi järgi.

34. Kui pensioni väljamaksmine üldhaigestumise tagajärjel töövõime kaotanud invaliidile oli katkestatud töövõime taastumise tõttu või kui ta ei saanud pensioni ilma kaaluva põhjuseta taasläbivaatusele ilmumata jätmise pärast, siis tema järgneva invaliidiks tunnistamise korral uuendatakse varemmääratud pensioni väljamaksmine tingimusel, kui päevast, mil lõpetati pensioni väljamaksmine, on möödunud mitte üle 5 aasta. Vastasel korral võib pensioni määrata ainult üldalustel.

35. Neil juhtudel, mil pensioni taotleva isiku invaliidsus on tekkinud seoses tema poolt toimepandud kuriteoga, mille eest ta oli mõistetud vabadusekaotusele, määratakse invaliidsuspension tingimusel, kui karistus on kustutatud või maha võetud. Seejuures arvatakse staaži hulka ainult töö pärast karistuse kandmist.

IV. Pensionid toitja kaotuse puhul

36. Õigus pensionile toitja kaotuse puhul on neil surnud artelliliikme või pensionäri töövõimetuil perekonnaliikmeil, kes olid tema ülalpidamisel (paragrahv 37).

Töövõimetuiks perekonnaliikmeiks loetakse:

a) lapsed, vennad, õed ja lapselapsed, kes ei ole saanud 16-aastaseks (õpilased — 18-aastaseks), või sellest vanemad, kui nad on muutunud invaliidideks enne 16-aastaseks (õpilased 18-aastaseks) saamist, seejuures vennad, õed ja lapselapsed tingimusel, kui neil puuduvad töövõimelised vanemad;

b) isa, ema, naine, mees, kui nad on jõudnud kõrgesse ikka: mehed — 60 aastat, naised — 55 aastat, või kui nad on invaliidid;

c) üks vanemaist või abikaasa sõltumata vanusest ja töövõimest, kui ta ei tööta ja hooldab surnud toitja lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi, kes ei ole saanud 8 aastaseks;

d) vanaisa ja vanaema — isikute puudumisel, kes on seaduse järgi kohustatud neid ülal pidama.

Surnu lastel ja töövõimetuil vanemail, kes ei olnud tema ülalpidamisel, on tema surma puhul õigus pensionile, kui nad on hiljem kaotanud elatusvahendite allika.

Kõik käesoleva põhimääruse eeskirjad, mis puudutavad surnud isikute perekondi, laienevad vastavalt ka teadmata kadunute perekondadele, kui toitja teadmata kadumine on tõestatud kehtestatud korras.

37. Surnu perekonnaliikmeid loetakse tema ülalpidamisel olnuks, kui nad olid tema täielikul ülalpidamisel või said temalt abi, mis oli neile alaliseks ja peamiseks elatusvahendite allikaks. Surnu ülalpidamisel olnuks ei loeta abikaasat (naist, meest), kes on töövõimeline kolhoosi liige.

Neil surnu perekonnaliikmetel, kellele tema abi oli alaliseks ning peamiseks elatusvahendite allikaks, kuid kes ise said mingisugust pensioni, on õigus üle minna uuele pensionile.

38. Lastel, kes olid mõlema vanema ülalpidamisel, on isa või ema surma puhul õigus pensionile ka sel juhul, kui teine vanem töötab.

39. Õppivatele lastele, vendadele, õdedele ja lastelastele makstakse pensioni ka siis, kui nad saavad stipendiumi.

Täielikul riiklikul ülalpidamisel olevatele lastele, vendadele, õdedele ja lastelastele ei määrata pensioni ja neile varem määratud pensionide väljamaksmine peatatakse kogu ajaks, mil nad viibivad täielikul riiklikul ülalpidamisel.

40. Vanematel on õigus pensionile sõltumata sellest, millal nad jõudsid elatanud ikka või muutusid invaliidideks: kas enne või pärast toitja surma.

Surnu abikaasal (naisel või mehel) on õigus pensionile, kui ta on jõudnud elatanud ikka või muutunud invaliidiks enne toitja surma või hiljemalt 5 aasta jooksul pärast toitja surma. Surnu abikaasale, kel-

lel ei ole täisealisi töövõimelisi lapsi, määratakse pension sõltumata elatanud ikka jõudmise või invaliidsuse tekkimise ajast.

41. Lapsendajatel on pensioniõigus võrdselt vanematega ja lapsendatuil — võrdselt lihaste lastega.

Alaealised, kellel on õigus pensionile toitja kaotuse puhul, säilitavad selle õiguse ka nende lapsendamisel.

42. Võõrasisal ja võõrasemal on õigus pensionile ühel alusel isa ja emaga tingimusel, kui nemad olid surnud kasupoja või kasutütre ülalpidamisel vähemalt 10 aasta kestel.

Kasupojal ja kasutütrel on õigus pensionile ühel alusel lihaste lastega siis, kui nad ei saanud vanemailt alimente.

43. Abikaasa surma puhul määratud pension säilitatakse ka siis, kui pensionär uuesti abiellub.

44. Pensionid toitja surma puhul määratakse:

a) artellide liikmete perekondadele — sõltumata sellest, millal toitja suri: kas töötamise ajal või pärast töötamise lõpetamist;

b) pensionäride perekondadele — kui toitja suri pensioni saamise perioodil või hiljemalt 5 aasta jooksul pärast pensioni maksmise lõpetamist.

Pensionid toitja teadmata äraoleku puhul määratakse sõltumata sellest, millal on tehtud kindlaks toitja teadmata äraolek.

45. Nende artelliliikmete perekondadele, kes on surnud töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel, samuti surnud pensionäride perekondadele (sõltumata pensioni liigist ja pensionäri surma põhjustest) määratakse pensionid sõltumata toitja tööstaažist.

Üldhaigestumise tagajärjel surnud artelliliikmete perekondadele määratakse pensionid siis, kui toitjal oli surma päevaks invaliidsuspensioni määramiseks vajalik staaž (paragrahv 21). Artellide liikmete perekonnaliikmetele, kelle toitjad surid tööga mitteseotud vigastuse tagajärele, määratakse pensionid nii, nagu nende artelliliikmete perekondadele, kelle toitjad surid üldhaigestumise tagajärjel.

46. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud artelliliikmete perekondadele määratakse pensionid sõltumata toitja tööstaažist järgmises suuruses:

a) kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti toitja töötasust kuni 500 rubla kuus ja peale selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust;

b) kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti toitja töötasust kuni 450 rubla kuus ja peale selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust;

c) ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti toitja töötasust kuni 400 rubla kuus ja peale selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust.

Allmaatöödel, kahjustavate tingimustega töödel ja kuumades tsehhides töötanud ning töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud artelliliikmete perekondadele määratakse pensionid järgmises soodustatud ulatuses:

kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	toitja töötasust kuni 600 rubla kuus ja peale selle 20 protsenti toitja ülejäänud töötasust

Muudel raskete töötingimustega töödel töötanud ning töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud artelliliikmete perekondadele määratakse pensionid järgmises soodustatud ulatuses:

kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 100 protsenti kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 90 protsenti ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti	toitja töötasust kuni 500 rubla kuus ja peale selle 15 protsenti toitja ülejäänud töötasust

Pensionide alammäärad on: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 300 rubla kuus, kahele perekonnaliimele — 230 rubla, ühele perekonnaliikmele — 160 rubla.

Pensionide ülemmäärad on: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 1200 rubla kuus, kahele perekonnaliikmele — 900 rubla, ühele perekonnaliikmele — 450 rubla.

47. Üldhaigestumise tagajärjel surnud ning invaliidsuspensioni määramiseks vajalikku staaži omanud artelliliikmete perekondadele määratakse pensionid järgmises ulatuses:

a) kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protseti toitja töötasust kuni 500 rubla kuus ja peale selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust;

b) kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti toitja töötasust kuni 450 rubla kuus ja peale selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust;

c) ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti toitja töötasust kuni 400 rubla kuus ja peale selle 10 protsenti toitja ülejäänud töötasust.

Allmaatöödel, kahjustavate tingimustega töödel ja kuumades tsehhides töötanud ning üldhaigestumise tagajärjel surnud artelliliikmete perekondadele määratakse pensionid järgmises soodustatud ulatuses:

kolmele või enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti	toitja töötasust kuni 600 rubla kuus ja peale selle 20 protsenti toitja ülejäänud töötasust

Muudel raskete töötingimustega töödel töötanud ja üldhaigestumise tagajärjel surnud artelliliikmete perekondadele makstakse pensione järgmises soodustatud ulatuses:

kolmele ja enamale töövõimetule perekonnaliikmele — 85 protsenti kahele töövõimetule perekonnaliikmele — 65 protsenti ühele töövõimetule perekonnaliikmele — 45 protsenti	toitja töötasust kuni 500 rubla kuus ja peale selle 15 protsenti toitja ülejäänud töötasust

Pensionide alammäärad on: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 300 rubla kuus, kahele perekonnaliikmele — 230 rubla, ühele perekonnaliikmele — 160 rubla kuus.

Pensionide ülemmäärad on: kolmele või enamale perekonnaliikmele — 900 rubla kuus, kahele perekonnaliikmele — 600 rubla, ühele perekonnaliikmele — 400 rubla.

Nende artelliliikmete perekondadele, kes on alaliselt elanud maal ning olid seotud põllumajandusega (paragrahv 68), kui nad töötamise viimase kahe aasta jooksul töötasid üle ühe aasta kodutöö tingimustes, samuti tööndusKolhooside liikmete perekondadele (kui tööndusKolhoos asub maal) alandatakse üldhaigestumise tagajärjel toitja kaotuse puhul makstava pensioni ülemmäära poole võrra, pensioni alammäär aga ei tohi ületada kolme ja enama töövõimetu perekonnaliikme puhul 100 protsenti toitja keskmisest kuutöötasust, mis on arvutatud pensioni suuruse määramiseks, 75 protsenti kahe töövõimetu perekonnaliikme puhul ja 50 protseti ühe töövõimetu perekonnaliikme puhul. Seda eeskirja ei rakendata artellide liikmete ja tööndusKolhooside liikmete perekondade puhul, kel on õigus pensionile toitja kaotuse puhul soodustatud tingimustel kooskõlas käesoleva paragrahvi teise ja kolmanda lõiguga.

48. Pensioni määramisel toitja kaotuse puhul arvutatakse juurde järgmised lisandid (pensioni ülemmäära piirides, paragrahvid 46, 47 ja 96):

a) töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud artelliliikmete perekondadele: kolme või enama töövõimetu perekonnaliikme kohta — 15 protsenti pensionist;

b) üldhaigestumise tagajärjel surnud artelliliikmete perekondadele toitja pideva tööstaaži eest (paragrahv 79) 10 kuni 15 aastat — 10 protsenti pensionist, üle 15 aasta — 15 protsenti pensionist.

49. Artellide liikmete perekondadele, kelle koosseisu kuuluvad lapsed, kes on kaotanud mõlemad vanemad (täisorvud), või vallasema (kel oli õigus riiklikule toetusele) lapsed, määratakse pensionid, sõltumata toitja surma põhjusest, selles ulatuses, mis on kehtestatud töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel toitja kaotanud perekondadele. Aga kui mõlemad vanemad või vallasema on surnud üldhaigestumise tagajärjel, ei määrata lisandit kolme või enama töövõimetu perekonnaliikme kohta 15 protsendi ulatuses pensionist, mis on ette nähtud käesoleva põhimääruse paragrahvi 48 punktis «a».

Kui mõlemad surnud vanemad töötasid artellide liikmetena ning lastel on pensioniõigus kummagi vanema kaotuse puhul, siis pension arvutatakse mõlema vanema töötasu üldsumma alusel.

50. Artellide liikmete hulka kuulunud surnud pensionäride perekondadele määratakse pensionid samade normide järgi, mis surnud artelliliikmete perekondadele.

51. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel invaliidsuspensioni saanud pensionäride perekondadele määratakse pensionid, sõltumata pensionäri surma põhjusest, selles suuruses, mis on kehtestatud töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel surnud artelliliikmete perekondadele.

52. Perekond, kellel on õigus toitja kaotuse pensionile, võib esineda pensioni taotlemisega igal ajal pärast toitja surma või pärast tema teadmata äraoleku kindlakstegemist, ilma et see mingisuguse tähtajaga oleks piiratud.

53. Pensionid toitja kaotuse puhul määratakse:

a) alaealistele lastele, vendadele, õdedele ja lastelastele — kuni

nende 16-aastaseks saamiseni (õpilastele kuni 18-aastaseks saamiseni);

b) elatanud ikka jõudnuile — eluajaks;

c) elatanud ikka mittejõudnud invaliididele — kogu töövõimetuse ajaks;

d) vanemale või abikaasale, kes hooldab surnud toitja lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi, kes ei ole saanud 8 aastaseks — kuni lapse 8 aastaseks saamiseni.

Kui abikaasa, kes sai pensioni kui surnud toitja laste, vendade, õdede või lastelaste hooldaja, muutus pensioni saamise perioodil invaliidiks või jõudis elatanud ikka (kui ka paragrahvis 40 nimetatud 5-aastase tähtaja möödumisel), siis jätkatakse pensioni maksmist abikaasale kogu töövõimetuse ajal või eluaegselt.

54. Kõigile perekonnaliikmeile, kel on õigus pensionile, määratakse üks ühine pension. Iga perekonnaliikme nõudmisel eraldatakse tema pensioniosa (pensioni jagamise teel võrdselt perekonnaliikmete arvule) ja makstakse välja temale eraldi.

55. Toitja kaotuse puhul pensioniga kindlustatavate perekonnaliikmete arvu muutumisel (näiteks laste 16-aastaseks, õpilaste 18-aastaseks saamisel, perekonnaliikme töövõime taastumisel, kes oli varem invaliid, ja abikaasa elatanud ikka jõudmisel) arvutatakse pension ümber vastavalt nende perekonnaliikmete arvule, kel on pensioniõigus.

Samasugune pensioni ümberarvutamine toimub ka neil juhtudel, kui pensioni maksmine ühele perekonnaliikmeist katkestatakse (näiteks lapse paigutamisel lastekodusse) või kui see katkestamist põhjustanud asjaolude möödumisel uuendatakse.

56. Perekonnaliikmetele, kes on invaliidid, laienevad vastavalt käesoleva põhimäärusega paragrahvides 16, 17, 18, 31, 32 (2. lõik), 33, 34 ja 35 toodud eeskirjad.

V. Õigus pensionile soodustatud tingimustel või soodustatud suuruses

57. Õigus pensionile käesoleva põhimääruse paragrahvis 8 nimetatud soodustatud tingimustel või soodustatud suuruses on artellide liikmeil, kes töötavad allmaatöödel, kahjustavate tingimustega töödel, kuumades tsehhides ja muudel raskete tingimustega töödel NSV Liidu Ministrite Nõukogu poolt soodustatud tingimustel või soodustatud suuruses riiklike pensionide määramiseks ja maksmiseks kinnitatud tootmisalade, tsehhide, kutsealade ja ametikohtade nimestikkude järgi.

58. Vanaduspensionid artellide liikmeile allmaatöödel, kahjustavate tingimustega töödel ja kuumades tsehhides määratakse soodustatud tingimustel ja soodustatud suuruses, kui vähemalt pool kogu neile vanaduspensioni määramiseks vajalikust staažist (paragrahvi 8 punkt «a») langeb nendele töödele (sõltumata viimasest töökohast).

Artellide liikmeile muudel raskete töötingimustega töödel määratakse vanaduspensionid soodustatud tingimustel, kui vähemalt pool kogu neile vanaduspensioni määramiseks vajalikust staažist (paragrahv 8 punkt «b») langeb nendele töödele või kokku nendele töödele ja allmaatöödele, kahjustavate tingimustega töödele ja töödele kuumades tsehhides (sõltumata viimasest töökohast).

59. Pensionid üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse artellide liikmetele allmaatöödel, kahjustavate tingimustega töödel ja kuumades tsehhides alandatud tööstaažiga (paragrahv 21) ja soodustatud suuruses siis, kui vähemalt pool neile invaliidsuspensioni määramiseks vajalikust tööstaažist langeb nimetatud töödele (sõltumata viimasest töökohast).

Artellide liikmeile muudel raskete töötingimustega töödel määratakse pensionid üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul soodustatud ulatuses siis, kui vähemalt pool neile invaliidsuspensioni määramiseks vajalikust tööstaažist (paragrahv 21) langeb nendele töödele või kokku nendele töödele ja allmaatöödele, kahjustavate tingimustega töödele ja töödele kuumades tsehhides (sõltumata viimasest töökohast).

60. Töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul määratakse pensionid vastavas soodustatud suuruses, kui viimane töö annab õiguse pensionile soodustatud suuruses (paragrahv 57).

Kuid juhul, kui artelli liikmel on vähemalt pool tööstaažist, mis on nõutav pensioni määramiseks üldhaigestumise tagajärjel tekkinud invaliidsuse puhul (paragrahv 21) ja kui see pool staažist langeb vastavaile soodustatud suuruses pensioni õigust andvaile töödele, siis määratakse töövigastuse või kutsehaiguse tagajärjel tekkinud invaliidsuse pension soodustatud ulatuses sõltumata viimasest töökohast.

61. Artellide liikmete perekondadele määratakse pensionid toitja kaotuse puhul vastavas soodustatud suuruses siis, kui toitjal invaliidsuse korral oleks olnud õigus invaliidsuspensionile soodustatud suuruses.

62. Neil juhtudel, kui artelli liige oli valitud valitavale ametikohale, võrdsustatakse soodustatud tingimustel või soodustatud suuruses pensioniõiguse määramisel töö niisugusel kohal mitte üle 5 aasta piirides tööga enne valimist.

VI. Pensionid mittetäieliku staaži puhul

63. Pensionid mittetäieliku tööstaaži puhul määratakse:

a) vanaduspensionid — artellide liikmeile, kes on töötamise perioodil jõudnud vanuseni, mis on vajalik neile pensioni määramiseks, kuid kellel ei ole pensioni määramiseks nõutavat tööstaaži ning kes siiski on töötanud vähemalt 5 aastat, seehulgas vähemalt 3 aastat vahetult enne pensioni taotlemist; sellel kolmeaastasel perioodil on lubatud vaheajad töös, mis ei ületa kogusummas 6 kuud;

b) invaliidsuspensionid — artellide liikmeile, kes muutusid töötamise perioodil I või II grupi invaliidideks üldhaigestumise tagajärjel, kui neil ei ole täispensioni määramiseks nõutavat tööstaaži;

c) pensionid toitja kaotuse puhul — tööperioodis üldhaigestumise tagajärjel surnud artelliliikmete perekonnaliikmetele, kui toitjal ei olnud invaliidsuse puhul täispensioni määramiseks vajalikku staaži.

Käesoleva paragrahvi rakendamisel võrdsustatakse artelli liikme tööloleku ajal alanud ajutise töövõimetuse periood töötamise perioodiga.

64. Pensionid mittetäieliku staaži puhul määratakse proportsionaalselt olemasolevale staažile, kuid mitte vähem kui üks neljandik täispensionist.

Kui antud artelliliikmel või surnud artelliliikme perekonnal oleks täisstaaži puhul õigus pensionile alam- või ülemmäära ulatuses, siis määratakse pension mittetäieliku staaži puhul proportsionaalselt olemasolevale staažile, lähtudes vastavalt täispensioni alam- või ülemmäärast, kuid igal juhul vähemalt üks neljandik selle pensioni alammäärast.

Mittetäieliku staaži alusel pensioni saanud surnud pensionäride perekondadele määratakse pension proportsionaalselt tööstaažile, millest lähtudes oli määratud pension surnud toitjale.

Pensioni arvutamine proportsionaalselt olemasolevale staažile tehakse alljärgnevalt: alguses tehakse kindlaks vastav täispension, see pension jagatakse nõutava üldstaaži kuude arvule, saadud summa korrutatakse antud artelliliikme faktilise üldstaaži kuude arvuga (selles staažis perioodi üle 15 päeva ümardatakse täiskuuni ja perioodi kuni 15 päeva, viimane kaasa arvatud, ei arvestata).

65. Pensionide määramisel mittetäieliku staaži puhul ei rakendata pensioni määramiseks vanuse ja staaži soodustatud tingimusi ja pensionide soodustatud ulatust. Mittetäieliku staaži puhul määratavaile pensionidele lisandeid juurde ei arvata.

66. Kui pensionär, kelle vanaduspension või I või II invaliidsusgrupi invaliidsuspension on määratud mittetäieliku staaži alusel, töötab peale pensioni määramist, siis arvutatakse pension tema avalduse alusel ümber iga 2 aasta töötamise tagant, lähtudes ümberarvutamise ajaks olemasolevast staažist.

Kui pensionär, jätkates töötamist, omandab täispensioni määramiseks küllaldase staaži, siis arvutatakse tema avaldusel pension vastavalt ümber, sõltumata sellest, kui palju aega on möödunud pärast pensioni määramist mittetäieliku staažiga. Seejuures invaliidsuse täispension määratakse tingimusel, kui pensionäril on küllaldane staaž täispensioni määramiseks vastavalt pensionäri vanusele nimetatud ümberarvutuse läbiviimiseks taotluse esitamise ajaks.

Kõigil juhtudel arvutatakse pension ümber sama töötasu alusel, millest lähtudes pension esmakordselt määrati (või arvutati hiljem paragrahvis 87 nimetatud korras), või viimase töötasu alusel — pensionäri valikul.

VII. Alaliselt maal elavate ja põllumajandusega seotud pensionäride pensionide määrad

67. Alaliselt maal elavaile pensionäridele, kes on seotud põllumajandusega, määratakse pensionid (seehulgas alam- ja ülemmäär) 85 protsendi ulatuses kehtestatud normidest. Seda eeskirja ei rakendata pensionäride puhul, kellele pension kuulub väljamaksmisele summas, mis on väiksem pensioni üldkehtestatud alammäärast (käesoleva põhimääruse paragrahvide 11, 28 ja 47 viimane lõik).

68. Alaliselt maal elavaid pensionäre loetakse põllumajandusega seotuiks, kui pensionär on tööduskolhoosi liige, kolhoosipere liige või kui ta kuulub majandi koosseisu, millel on üle 0,15 ha õue-aiamaad.

Pensionide vastavate normide laste suhtes rakendamise küsimus lahendatakse sõltuvalt sellest, kus elab ja kas on seotud põllumajandusega isik, kes neid lapsi faktiliselt kasvatab (ema, hooldaja jne.).

69. Kui pensioni saava perekonna üks osa elab linnas või linna tüüpi asulas, teised perekonnaliikmed aga elavad alaliselt maal ja on seotud põllumajandusega, siis saavad need maal elavad perekonnaliikmed pensioni 85 protsendi ulatuses oma pensioniosast.

70. Alaliselt maal elavate ja põllumajandusega seotud pensionäride puhul arvatakse kehtestatud lisandid juurde pensionidele, mis on arvutatud arvestusega, et pensionär elab maal ning on seotud põllumajandusega.

71. Alaliselt maal elavaile ja põllumajandusega seotud pensionäridele määratakse pensionid mittetäieliku staaži puhul täispensionist, mis on arvutatud arvestusega, et pensionär elab maal ja on seotud põllumajandusega.

72. Kui pensionär asus linnast või linnatüüpi asulast elama alaliselt maale ning on seotud põllumajandusega või kui pensionär maal elades omandas seose põllumajandusega, siis arvutatakse pension vastavalt ümber põllumajandusega seose tekkimise momendist.

Samuti, kui pensionär asus ümber maalt alaliselt elama linna või linna tüüpi asulasse või elades maal on kaotanud seose põllumajandusega, siis arvutatakse pension ümber pensionäri ümberasumise päevast või vastava avalduse koos kõigi vajalike dokumentidega seose lõpetamise kohta põllumajandusega esitamise päevast.

Alaliselt elama ümberasunuiks ei loeta pensionäre, kes asusid antud kohta elama ajaks mitte üle ühe aasta (näiteks puhkuse ajaks, raviks, ajutiseks viibimiseks sugulaste juures). Teise kohta ajaks kuni üks aasta ümberasunuile, kes aga faktiliselt elavad seal rohkem kui üks aasta, arvutatakse pension ümber selle tähtaja möödumisel. Need eeskirjad kuuluvad rakendamisele ka uute pensionide määramisel.

Asustatud maapunkti linnaks või linna tüüpi asulaks ümberkujundamise korral arvutatakse pension ümber sellise ümberkujundamise päevast alates.

VII. Staaži arvutamine

73. Üldisesse tööstaaži, mis annab õiguse pensionile, arvatakse tööndusKooperatsiooni artelli liikmena tehtud töö, mis toimus ühistöökodades ja kodus, sõltumata töö iseloomust ning kestusest ja töövaheaegade kestusest, samuti õppeaeg artellides, õppe-tootmiskombinaatides või tööndusKooperatsiooni kutsetehnika koolides, sõltumata sellest, kas õpilased on artelli liikmed või mitte.

74. Peale töö artelli liikmena arvatakse üldisesse tööstaaži samuti:

a) töö töölise või teenistujana, seehulgas töö, mida tehti kodus, ja igasugune töö, millel antud töötaja, mitte olles tööline või teenistuja, kuulus riiklikule sotsiaalkindlustamisele;

b) töö kolhoosi esimehena või esimehe asetäitjana, kui antud töötaja oli suunatud artelli liikmete, tööliste või teenistujate hulgast kolhoosi kooskõlas nõukogude või partei organite otsustega;

c) palgaline töö enne nõukogude võimu kehtestamist;

d) evakueeritud artelliliikmete, tööliste ja teenistujate töö kolhoosides Suure Isamaasõja perioodil, sõltumata nende töö tasumise vormidest;

e) töökohustuse korras tehtud töö;

f) tööperioodil tekkinud ajutise töövõimetuse päevad;

g) õppeaeg riiklike tööjõureservide süsteemi koolides (tööstuskoolides, raudteekoolides, mäetööstuskoolides, vabriku-tehasekoolides, põllumajanduse mehhaniseerimise koolides, tehnilistes koolides jne.) ja muudes kaadri ettevalmistamise, kvalifikatsiooni tõstmise ja ümberkvalifitseerimise koolides ning kursustel;

h) õppeaeg kõrgemates õppeasutustes, kesk-eriõppeasutustes (tehnikumides, pedagoogilistes ja meditsiinilistes koolides jne.), parteikoolides, nõukogude parteikoolides, ametiühingulise liikumise koolides, tööndusкooperatsiooni koolides, töölisfakulteetides;

i) teenistus NSV Liidu relvastatud jõudude koosseisus ning partisanisalkades viibimise aeg, teenistus Ülevenemaalise Erakorralise Komisjoni, Ühendatud Riikliku Poliitilise Valitsuse, Siseasjade RK, Riikliku Julgeoleku RK, Riikliku Julgeoleku Ministeeriumi, NSVL Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Julgeoleku Komitee, NSVL Siseministeeriumi organites või väeosades, teenistus miilitsaorganites;

j) revolutsioonilise tegevuse eest kodanlike valitsuste ajal sunnitööl, vanglas või kindluses, asumisel või väljasaatmisel viibimise aeg, nende valitsuste ajal poliitilistel põhjustel töölt eemaldamise aeg;

k) NSV Liidu kodanike palgaline töö välismaal.

Vanaduspensionide määramisel arvatakse punktis «h» nimetatud perioodid staaži hulka tingimusel, et neile eelnes töö artelli liikmena, töölisena või teenistujana või teenistus NSV Liidu relvastatud jõudude koosseisus või mõni muu punktis «i» märgitud teenistus.

Vanaduspensioni, invaliidsuspensioni või toitja kaotuse pensioni määramised soodustatud tingimustel või soodustatud ulatuses võrdsustatakse punktides «i» ja «j» nimetatud perioodid pensionitaotleja valikul kas antud perioodile eelneva või sellele perioodile järgneva tööga. Punktis «g» nimetatud periood võrdsustatakse selle perioodi lõpule järgneva tööga.

Sõjaväelaste sõjavangis viibimise aeg arvatakse tööstaaži hulka kehtiva korra kohaselt.

75. Töö aja eest alates 1. augustist 1945. a. Kaug-Põhjas ja Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud kaugetes maakohtades, samuti töö ettevõtetes ja asutustes, mille töötajaile on laiendatud soodustused, mis on kehtestatud Kaug-Põhjas või Kaug-Põhjaga võrdsustatud kaugetes maakohtades töötajaile aja eest alates nende soodustuste laiendamise päevast arvatakse staaži hulka kahekordselt tingimustel, kui töötajal oli õigus neis rajoonides või maakohtades asuvates ettevõtetes ja asutustes töötajate kohta kehtestatud soodustustele.

76. Töö kogu hooaja kestel turbatööstuses, metsavarumisel ja metsaparvetamisel arvestatakse ühe tööaasta eest. Muud hooajatööd arvatakse tööstaaži nende faktilise kestuse järgi.

77. Isikuile, kes töötasid artellide liikmetena, töölistena või teenistujatena kuni NSV Liidu territooriumi vastava osa ajutise okupeerimiseni vaenlase poolt Suure Isamaasõja ajal, arvatakse viibimine vaenlase poolt okupeeritud NSV Liidu ja teiste riikide territooriumil, samuti NSV Liiduga sõjaseisukorras olnud riikide territooriumidel, tööstaaži hulka, välja arvatud juhud, mil nad olid nimetatud perioodil toime pannud kuriteo kodumaa vastu.

78. Staaži hulka ei arvata teenistust politseis, sandarmeerias ja muud teenistust, mille ülesandeks oli võitlus revolutsioonilise liikumisega, samuti kodanlike valitsuste ajal kulgenud teenistust ametikohtadel

liiduvabariikide ministrite nõukogude poolt kinnitatud nimestikkude järgi.

79. Lisandid pideva tööstaaži eest arvutatakse pideva töö kestuse eest ühes ettevõttes või asutuses sõltumata sellest, millal artelli liikmel, töölisel või teenistujal oli see pidev staaž, kas pensioni taotlemise eel või kunagi varem.

Kui artelli liige taotles pensioni pärast töötamise lõpetamist, arvutatakse lisand pideva tööstaaži eest, mis oli olemas töö lõpetamise päevaks või kunagi varem.

Pideva staaži säilitamise küsimused ühelt töölt teisele ülemineku puhul lahendatakse samade eeskirjade järgi, mis ajutise töövõimetuse toetuste määramisel kooperatiivse kindlustuse korras.

Pidev töö antud ettevõttes või asutuses kuni nõukogude võimu kehtestamiseni arvatakse pideva staaži hulka siis, kui tööline või teenistuja jäi peale nõukogude võimu kehtestamist samasse ettevõttesse või asutusse ja kui see staaž ei katkenud edaspidi.

80. Tööstaaži tõenditeks võivad olla:

a) tööndusKooperatsiooni artellide liikmete liikmeraamatud — sissekannete suhtes antud artellis töötamise kestuse kohta;

b) tööraamatud, töönimestikud, teenistuskirjad (seehulgas töö kohta enne nõukogude võimu kehtestamist) — kõik sissekannete suhtes, mis on tehtud dokumentide alusel;

c) õiendid, tunnistused ja muud sellised töökoha poolt antud dokumendid töö kohta;

d) sama süsteemi kõrgemalseisvate asutuste tõendid (näiteks tööndusKooperatsiooni liitude, trustide, peavalitsuste, ministeeriumide tõendid), kus antud artelli liige, tööline või teenistuja töötas;

e) arhiiviasutuste õiendid.

Palgaraamatud ja ametiühingute liikmepiletid võivad olla tööstaaži tõenditeks ainult muude dokumentide puudumisel. Seejuures palgaraamatud võivad olla tööstaaži tõenditeks ainult selle aja eest, mille kohta on olemas märkmed töötasu väljamaksmise kohta, aga ametiühingute liikmepiletid — aja eest, mille kohta on olemas märkmed liikmemaksude tasumise kohta töötasult või stipendiumilt.

Tööd üksikute kodanikkude juures (koduteenijad, autojuhid jne.) tõendatakse ametiühingu organisatsiooni tõenditega. Kui aga neid pole võimalik saada — tööandja tõenditega. Tööandja allkirja õigsus peab olema kinnitatud majavalitsuse või külanõukogu poolt.

Tööandja tõend peab olema kinnitatud kontrollaktiga, mis koostatakse sotsiaalkindlustuse osakonna või kindlustusnõukogu esindaja poolt majavalitsuse või täitevkomitee või külanõukogu esindaja osavõtul.

81. Juhul, kui dokumendid olemasoleva tööstaaži kohta puuduvad ning neid pole võimalik saada asutuse või ettevõtte täieliku likvideerimise või arhiiviandmete puudumise tõttu, määratakse kindlaks puudujääv staaž ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu poolt kahe või enama tunnistaja seletuste alusel. Seejuures on nõutav, et üks tunnistajaist tunneks avaldajat ühise töötamise järgi samas artellis, ettevõttes, asutuses või ühes süsteemis.

ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogul on õigus piirduda tunnistajate kirjalike seletuste läbivaatamisega, mitte kutsudes neid kohale isiklikkude seletuste andmiseks, tingimusel, kui nende allkirjade õigsus on kinnitatud notariaalkorras.

ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu otsustes peab olema nimetatud, missuguses artellis, ettevõttes või asutuses nimelt, mis ajast mis ajani ja kellena avaldaja töötas.

Üksikutel juhtudel võib ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu artelli liikme palvel määrata kindlaks dokumentidega tõestamata tööstaaži artellis tunnistajate seletuste alusel ka enne pensioniõigust andvate tingimuste tekkimist (näiteks enne vanaduspensioni määramiseks nõutavasse ikka jõudmist). Protokoll tööstaaži kindlaksmääramise kohta antakse välja avaldajale edaspidiseks hoidmiseks kuni tema pensionitaotluse esitamiseni.

82. Staaž palgalise töö kohta välismaal määratakse kindlaks NSVL Välisministeeriumi poolt kehtestatud korras legaliseeritud dokumentide alusel.

Välismaa tööstaaži kohta dokumentide puudumisel ning kui nende saamine on võimatu asutuse või ettevõtte täieliku likvideerimise või arhiiviandmete puudumise tõttu, määratakse puudujääv välismaa staaž ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu poolt kahe või enama tunnistaja seletuse alusel. Kui tunnistajad elavad välismaal, siis võtab ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu nende seletused tööstaaži kohta läbivaatamisele tingimusel, kui need seletused on legaliseeritud NSVL Välisministeeriumi poolt.

IX. Pensionide arvutamine

83. Pensionid artellide liikmetele arvutatakse kehtivate normide järgi protsentides nende faktilisest keskmisest kuutöötasust, mida nad said enne pensioni taotlemist.

84. Keskmine faktiline kuutöötasu pensioni arvutamiseks võetakse artelli liikmeks oleku 12 viimase kuu kohta ning määratakse selle aja eest saadud töötasu üldsumma kaheteistkümnele jagamise teel.

Isikute kohta, kes on olnud artelli liikmeks vähem kui 12 kuud, arvutatakse keskmine kuutöötasu tööl oldud aja eest saadud faktilise töötasu jagamise teel artelli liikmeks oleku kuude arvule.

Kuud, mille kestel artelli liige faktiliselt ei töötanud või oli tööl osalise tööpäevade arvuga 1) haiguse, 2) korralise või lisapuhkuse või 3) töö lõpetamise tõttu, arvatakse arvutusest maha ning asendatakse teiste, vahetult eelnevate kuudega. Kuud, mille kestel artelli liikmel ei olnud teenistust palgata puhkusel viibimise tõttu või seoses tööseisakuga, ei kuulu arvestusest mahaarvamisele.

Kui artelli liige on töötanud vähem kui üks kuu, siis kogu töötatud aja eest saadud töötasu jagatakse töötatud päevade arvule ning saadud summa korrutatakse 25,6-ga (tööpäevade arv kuus, mis on arvutatud keskmiselt aasta kohta). Sel juhul töötasu, mille alusel arvutatakse pension, ei tohi ületada antud töötaja $1^1/_2$-kordset tariifimäära.

Pensioni määramisel hooajatöödel töötavaile artelliliikmeile arvutatakse tegelik keskmine kuutöötasu kogu hooaja eest saadud töötasu kaheteistkümnele jagamise teel. Kui artelli liige on töötanud alla täit hooaega, siis arvutatakse välja tema hooajaline töötasu korrutades tema keskmist kuutöötasu tööl oldud aja eest hooaja kestusega antud kutsealal. Sel juhul ei tohi pensioni arvutamise aluseks võetud töötasu ületada antud tööaja $1^1/_2$-kordset tariifimäära.

85. Pensionitaotleja soovil arvutatakse pensioni mistahes järjest 5 aasta kestel artelli liikmena saadud keskmise faktilise kuutöötasu alusel viimasest 10 aastast enne pensioni taotlemist. Nimetatud viieaastases perioodis on lubatud töö vaheajad, mis üldkokkuvõttes ei ületa 12 kuud; sel juhul asendatakse puuduvad kuud teiste kuudega, mis vahetult eelnesid või järgnesid viieaastasele perioodile — pensionitaotleja valikul. Töötasu arvutamisel nimetatud aja eest neid kuid, mille kestel artelli liige ei töötanud või töötas mittetäieliku tööpäevade arvuga palgata puhkuse, tööseisaku või töötamise lõpetamise tõttu, ei arvata arvestusest maha. Ajutise töövõimetuse toetuse maksmise aja eest võetakse arvesse tegelikult makstud toetus.

Keskmine kuutöötasu faktilise artelliliikmeks oleku 5 aasta eest määratakse töötasu üldsumma jagamisel kuuekümnele.

Teenimise aega NSV Liidu relvastatud jõudude koosseisus ja teenimise aega töölisena või teenistujana ei arvata ülalnimetatud 10-aastasse ajavahemikku ning ei loeta vaheajaks 5-aastases perioodis, mille kohta määratakse kindlaks keskmine kuutöötasu.

Pensionitaotleja soovil ei arvata invaliidsuspensioni saamise aega 10-aastasse ajavahemikku ning ei loeta vaheajaks 5-aastases perioodis.

86. Töötasu hulka, mille alusel arvutatakse pension, arvatakse kõik töötasu liigid, millelt kehtivate eeskirjade kohaselt arvutatakse kindlustusmakseid kooperatiivse kindlustuse korras, välja arvatud ületunnitöö tasu, tasu kohakaasluse eest ja igasugused ühekordsed väljamaksed.

Keskmise kuutöötasu arvutamisel vastavalt käesoleva põhimääruse paragrahvidele 85 ja 87 arvatakse töötasusse, mille alusel arvutatakse pensioni, ka nimetatud paragrahvides märgitud perioodide eest väljamakstud ajutise töövõimetuse toetused.

87. Pensionäridele, kes on töötanud artelli liikmena vähemalt 2 aastat kõrgema töötasuga kui see, mille alusel oli arvutatud pension kooperatiivse kindlustuse alal, määratakse nende taotlusel pension uues suuruses, lähtudes sellest kõrgemast töötasust.

Nimetatud 2-aastases perioodis on lubatud vaheajad töös, mis üldsummas ei ületa 6 kuud.

Uue pensionisuuruse määramiseks arvestatakse keskmist faktilist kuutöötasu vastava 2 aasta eest. Ajutise töövõimetuse toetuse maksmise aja eest võetakse arvesse tegelikult makstud toetus.

Pensionäri töötasu edasise tõusu puhul viiakse läbi kõrgema töötasuga töötamise iga 2 aasta järel vastav uus pensioni ümberarvutamine.

88. Õpilastele, kes varem on töötanud artelli liikmena, arvutatakse pensionid viimase töötasu või stipendiumi alusel — pensionitaotleja valikul.

89. Pensionide arvutamisel tööndusko1hooside liikmeile põllumajanduses töötamise eest makstud naturaal- ja rahalist tasu ei arvestata.

90. Pensionäride perekondadele arvutatakse pensionid samast töötasust, mille alusel arvutati toitja pension.

Nende pensionäride perekondadele, kel oli õigus pensionide ümberarvutamiseks käesoleva põhimääruse paragrahvi 87 korras, arvutatakse pension töötasust, mille alusel tehti või võidi teha toitja pensioni ümberarvutus.

91. Iga käesoleva põhimäärusega ettenähtud lisand arvatakse juurde pensionile, mis on arvutatud ilma teist lisandit arvestamata.

92. Pensionilisandid, mis on määratud mittetöötavaile pensionäri-

dele, kelle ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid, arvutatakse perekonnaliikmete eest, kes on nimetatud käesoleva põhimääruse paragrahvis 36. Neid lisandeid ei arvutata nende perekonnaliikmete eest, kes saavad ise pensioni.

Kui perekonnas on kaks (või rohkem) mittetöötavat pensionäri, siis arvutatakse lisand iga nende ühisel ülalpidamisel oleva töövõimetu perekonnaliikme eest ainult ühele pensionärile nende valikul.

93. Kui pensioni summa, mis on arvutatud protsentides töötasust, on väiksem pensioni alammäärast, siis arvutatakse lisandid juurde nimetatud pensionisummale (mitte alammäärale).

94. Kui pensionär jätkab töötamist pärast pensioni määramist ja omandab pideva või üld-tööstaaži, mis annab õiguse pideva tööstaaži lisandi saamiseks või selle kõrgendamiseks või lisandi saamiseks üldstaaži eest, siis viiakse läbi pensionäri taotlusel vastav pensioni ümberarvutamine.

95. Neil juhtudel, mil pensionär seoses perekonnaseisu muudatustega või seoses töötamise lõpetamisega või tööle asumisega omandab või kaotab õiguse lisandile töövõimetute perekonnaliikmete kohta või kui selle lisandi suurus kuulub muutmisele, siis tehakse vastav pensioni ümberarvutus.

96. Pensionid kõigi lisanditega määratakse kehtivate normide järgi pensionide ülemmäärade piirides ning seejuures selle töötasu 100 protsendi piirides, mille alusel pension on arvutatud. Kuid kõigil juhtudel ei või pensionid koos kõigi lisanditega olla madalamad pensionide alammääradest (välja arvatud käesoleva põhimääruse paragrahvide 11, 28 ja 47 viimastes lõikudes nimetatud juhud).

Pensionid I grupi invaliididele, samuti toitja kaotanud perekondadele, kel on kolm ja enam töövõimetut, võivad olla kõrgemad kui 100 protsenti töötasust, mille alusel pension on arvutatud, peale käesoleva põhimääruse paragrahvide 28 ja 47 viimastes lõikudes nimetatud juhtude.

97. Keskmise kuutöötasu arvutamisel ja pensioni ulatuse kindlaksmääramisel summad üle 50 kopika ümardatakse täisrublani, aga summasid kuni 50 kopikat (viimane kaasa arvatud) ei arvestata.

X. Pensioni taotlemine

98. Pensionitaotlus esitatakse ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogule.

99. ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu on kohustatud andma pensionide määramise küsimustes kooperatiivse kindlustuse alal seletusi ja õiendeid, samuti abistama taotlejat vajalike dokumentide hankimisel. ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogul on õigus nõuda artellidelt, ettevõtetelt, asutustelt, organisatsioonidelt ja üksikisikuilt vastavaid dokumente.

100. Vanaduspensioni taotlusele tuleb juurde lisada:

a) artelli liikmeraamat või õiend artelli liikmeksoleku kohta;

b) tööstaaži tõendavad dokumendid;

c) õiend (või muud dokumendid) töötasu kohta;

d) majavalitsuse või külanõukogu õiend perekonnaliikmete-ülalpeetavate koosseisu kohta, kelle eest mittetöötavaile pensionäridele arvutatakse pensionilisand (paragrahv 12 punkt «b»);

e) külanõukogu õiend selle kohta, et taotleja kuulub kolhoosiperesse või majandi koosseisu, millel on õue-aiamaad üle 0,15 ha — alaliselt maal elunejate puhul;

f) dokumendid, mis tõendavad laste kuni 8-aastaseks saamiseni kasvatamise fakti — naise puhul, kes on sünnitanud viis ja enam last (paragrahv 9);

g) ATEK-i õiend — pimedate kohta (paragrahv 10).

101. Invaliidsuspensioni taotluse juurde tuleb lisada:

a) artelli liikmeraamat või õiend artelli liikmeks oleku kohta;

b) tööstaaži tõendavad dokumendid;

c) õiend (või muud dokumendid) töötasu kohta;

d) majavalitsuse või külanõukogu õiend perekonnaliikmete-ülalpeetavate koosseisu kohta, kelle eest mittetöötavaile pensionäridele arvutatakse pensionilisand (paragrahv 29 punkt «b»);

e) külanõukogu õiend selle kohta, et taotleja kuulub kolhoosipere või üle 0,15 ha õue-aiamaad omava majandi koosseisu — alaliselt maal elunejate puhul.

ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu lisab taotlusele juurde ATEK'ilt saadud, arstlikus tööekspertiisi komisjonis toimunud järelevaatuse akti väljavõtte.

Kui invaliidsus tekkis töövigastuse tagajärjel, siis esitatakse akt (või ametlik dokument) õnnetusjuhtumi kohta.

102. Taotlusele pensioni määramise kohta artelli liikme perekonnale tuleb juurde lisada:

a) perekonnaseisuaktide registreerimise organi tunnistus perekonna toitja surma kohta (või dokument, mis tõendab tema teadmata äraolekut);

b) dokument perekonna toitja vanuse kohta (kui vanus ei ole märgitud surmatunnistusel);

c) dokumendid, mis tõendavad toitja tööstaaži ja et tema oli artelli liige:

d) õiend (või muu dokument) toitja töötasu kohta;

e) majavalitsuse või külanõukogu õiend (või muud dokumendid) toitja perekonnaliikmete koosseisu kohta, kes olid tema ülalpidamisel (paragrahv 103).

Peale selle vajalikel juhtudel esitatakse:

f) õppeasutuste õiendid selle kohta, et perekonnaliikmed vanusega 16 kuni 18 aastat on õpilased;

g) majavalitsuse või külanõukogu tõend selle kohta, et surnu vanem või abikaasa, kes hooldab surnu lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi, ei tööta;

h) külanõukogu õiend selle kohta, et taotleja kuulub kolhoosipere või üle 0,15 ha õue-aiamaad omava majandi koosseisu.

ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu lisab avaldusele arstlikult tööekspertiisi komisjonilt (ATEK) saadud väljavõtted nende täiskasvanud perekonnaliikmete ATEK-is järelevaatuse aktidest, kellel on õigus pensionile toitja kaotuse puhul nende invaliidsuse tõttu.

Kui toitja surm saabus töövigastuse tagajärjel, siis esitatakse akt (või muu ametlik dokument) õnnetusjuhtumi kohta.

Avaldusele pensioni määramise asjus surnud pensionäri perekonnale tuleb juurde lisada käesoleva paragrahvi punktides «a», «e», «f», «g» ja «h» nimetatud dokumendid. Pensionäri töötasu määratakse tema pensionitoimikus olevate dokumentide järgi.

Kui pensionäril oli õigus pensioni ümberarvutamisele käesoleva põhimääruse paragrahvi 87 korras, kuid tema ei taotlenud sellist ümberarvutamist, siis esitatakse vastav õiend töötasu kohta pärast temale pensioni määramist.

103. Majavalitsuse või külanõukogu õiendis (või muudes dokumentides) toitja ülalpidamisel olnud perekonnaliikmete koosseisu kohta tuleb märkida: perekonna-, ees- ja isanimi, sünniaasta ja -kuu, iga perekonnaliikme sugulusvahekord toitjaga, märkusega, et nad olid tema ülalpidamisel.

Perekonnaliikmete suhtes, kes elavad linnades ja linna tüüpi asulates eraisikuile kuuluvais majades, annab ülalnimetatud õiendi välja majavaldaja ning see peab olema kinnitatud kontrollaktiga, mille koostab ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu esindaja tänavakomitee esindaja ja maja eest vastutava isiku osavõtul.

Abieluvahekorrad peavad olema tõestatud abielutunnistusega või kohtumäärusega (kindlaksmääratud juhtudel).

Vastavate dokumentide puudumisel ning nende taastamise võimatuse korral võib ülalpidamise fakti kindlaks teha kohtumäärusega.

104. Pensioni määramiseks vajalikud dokumendid võib esitada nii algdokumentides kui ka notariaalkorras kinnitatud ärakirjades.

Dokumendid tööstaaži kohta esitatakse algdokumentides. Kuid neil juhtudel, mil tööstaaži tõendab tööraamat, esitatakse sellest väljavõte, mis on kinnitatud viimase töökoha ettevõtte või asutuse administratsiooni poolt. Töönimestiku või teenistuskirja ärakiri võetakse vastu, kui see oli välja antud kehtestatud vormi kohasel planketil.

105. Pensioni taotleja (sõltumata pensioni liigist) peab esitama passi, aga maakohtades, kus ei ole kehtestatud passisüsteemi — muu dokumendi, mis tõendab isikut, vanust ja elukohta.

Neil juhtudel, mil pensionär elab väljaspool ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu asukohta, saadetakse koos pensioni määramiseks saadetavate dokumentidega ka kinnitatud väljavõte passist või muust isikut, vanust ja elukohta tõendavast dokumendist.

106. Kui esitatud dokumendis on märgitud ainult sünniaasta ilma kuu märkimiseta, siis loetakse sünnikuupäevaks antud aasta esimene juuli.

Neil juhtudel, mil dokumendis staaži kohta on märgitud ainult tööle asumise või töö lõpetamise aasta ilma täpsete kuupäevade märkimiseta (näiteks «1927. aastast kuni 1933. aastani»), loetakse töö alustamise või töö lõpetamise kuupäevaks antud aasta esimene juuli.

Kui dokumendis sünniaja või staaži kohta on märgitud ainult aasta ja kuu ilma täpse kuupäeva märkimiseta, siis loetakse kuupäevaks vastava kuu 15-nes kuupäev.

107. ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu annab taotlejale allkirja taotluse ja sellele lisatud dokumentide vastuvõtmise kohta, märkides ära taotluse vastuvõtmise kuupäeva.

Pensionitaotlemise päevaks loetakse päev, mil taotlus ühes kõigi vajalike dokumentidega vastu võeti.

Kui pensionitaotlus saadetakse posti teel ning seejuures esitatakse kõik vajalikud dokumendid, siis loetakse pensionitaotlemise päevaks taotluse lähtekoha postitemplil märgitud kuupäev.

Neil juhtudel, mil taotlusele ei ole juurde lisatud kõiki vajalikke dokumente, selgitab ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu taotlejale (või teatab vastavail juhtudel posti teel), missugused dokumen-

did tuleb tal täiendavalt esitada. Kui need esitatakse hiljemalt 3 kuu jooksul täiendavate dokumentide esitamise vajaduse kohta teate saamise päevast arvates, siis loetakse pensioni taotlemise päevaks taotluse esitamise päev või taotluse lähtekoha postitempli kuupäev.

XI. Pensionide määramine

108. Pensionid kooperatiivse kindlustuse alal määratakse ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu juhatuse poolt.

109. Pensionitaotlused vaadatakse läbi ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu juhatuse poolt hiljemalt 10 päeva jooksul taotluse kõigi vajalike dokumentidega saabumise või täiendavate dokumentide esitamise päevast (paragrahv 107).

110. Pensioni määramise eitavalt otsustamise puhul ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu juhatus hiljemalt 5 päeva jooksul vastava otsuse tegemise päevast arvates annab välja või saadab taotlejale teate pensioni eitavalt otsustamise kohta, märkides ära keeldumise põhjuse ja edasikaebamise korra, ning tagastab samaaegselt kõik dokumendid.

111. ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu juhatuse otsuse peale võib edasi kaevata Eesti NSV Ministrite Nõukogule.

Kaebused pensioniküsimustes ei kuulu lahendamisele kohtuorganites.

112. Pensionid määratakse alates pensionide taotlemise päevast (paragrahv 107), välja arvatud järgmised juhud, mil pensionid määratakse varasemast tähtajast arvates:

a) invaliidsuspensionid määratakse arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) poolt invaliidsuse kindlakstegemise päevast, kui invaliidsus on kindlaks tehtud ajutise töövõimetuse perioodil ning kui seejuures artelli liige taotles pensioni hiljemalt 3 kuu jooksul, arvates invaliidsuse kindlakstegemise päevast;

b) perekondadele määratakse pensionid toitja surma päevast, kui perekond taotles pensioni hiljemalt 3 kuu jooksul toitja surma päevast arvates.

113. Määratud pensioni ümberarvutus toimub järgmistest tähtaegadest:

a) õiguse tekkimise puhul pensioni kõrgendamisele — pensionäri poolt avalduse koos kõigi vajalike dokumentidega esitamise päevast;

b) asjaolude tekkimisel, mis põhjustavad pensioni vähendamist — nende tekkimise päevast.

Käesoleva põhimääruse paragrahvides 32 ja 72 nimetatud juhtudel toimub pensionide ümberarvutamine nimetatud paragrahvides märgitud tähtaegadest alates.

114. Ühelt pensionilt teisele üleviimine (näiteks invaliidsuspensionilt vanaduspensionile) toimub ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu juhatuse otsusel.

Üleviimine toimub avalduse koos kõigi vajalike dokumentidega esitamise päevast alates (kui viimased puuduvad pensionitoimikus).

115. Pensionitaotlus koos kõigi esitatud dokumentidega, samuti ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu juhatuse otsus pensioni määramise kohta (paragrahv 108) hoitakse iga pensionäri eraldi olevas toimikus.

116. Pensionäridele antakse välja pensionitunnistus.
Pensionitunnistuste vorme määrab ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu.

XII. Pensionide väljamaksmine

117. Kooperatiivse kindlustuse pensionäridele, kes töötavad tööndusкooperatsiooni artellides, makstakse pensionid välja töökoha järgi artelli juhatuse kaudu kooperatiivse kindlustuse kindlustusmaksu arvel.
Pensionid töötavaile pensionäridele makstakse välja ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu korralduste põhjal. Kõigile muudele pensionäridele, sealhulgas kõigile pensionäridele, kes saavad pensioni toitja kaotuse puhul (välja arvatud need, kes on märgitud paragrahvis 122), makstakse pensionid välja ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu poolt pensionäri elukoha järgi.
118. Pensionide väljamaksmine töökoha järgi artellis toimub möödunud kuu eest üheaegselt töötasu maksmisega kuu teise poole eest.
Artelli pea(vanem)raamatupidaja, kooskõlas kehtiva seadusandlusega ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide pea(vanem)raamatupidajate kohta, kannab koos artelli kindlustusnõukoguga vastutust töötavaile pensionäridele pensionide õige arvutamise ja väljamaksmise eest.
119. ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu maksab pensione igal kuul tema poolt määratud tähtaegadel, kuid hiljemalt selle kuu 5. kuupäeval, mis järgneb kuule, mille eest pensioni makstakse.
Väljaspool artelle töötavaile pensionäridele, kes saavad vanaduspensioni või invaliidsuspensioni III grupi järgi, makstakse pension välja tõendi esitamisel möödunud kuu töötasu kohta.
Pensionide kohaletoimetamine ja edasisaatmine toimub kooperatiivse kindlustuse vahendite arvel.
120. Volituse põhjal makstakse pensioni mitte rohkem kui 3 kuud järgemööda (välja arvatud paragrahvis 131 ja 135 ettenähtud erandid).
Volitus peab olema notariaalkorras kinnitatud.
121. Kooperatiivse kindlustuse pensionäri ümberasumise korral uude elukohta ühest liiduvabariigist teise liiduvabariiki tasub pensioni määranud kooperatiivse kindlustuse nõukogu pensionäri uue elukoha järgsele kooperatiivse kindlustuse nõukogule tema kulud määratud pensionisumma väljamaksmise alal kuni selle maksmise lõpetamiseni või teist liiki pensioni määramiseni.
Arveldused kooperatiivse kindlustuse nõukogude vahel toimuvad kaks korda aastas, 1. jaanuariks ja 1. juuliks.
122. Nende kooperatiivse kindlustuse pensionäride pensionitoimikud, kes lähevad üle tööle tööliste ja teenistujatena riiklikesse ettevõtetesse ja asutustesse, antakse üle sotsiaalkindlustuse organeile pensionide edasiseks maksmiseks pensionäride elukoha järgi.
Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogult vastuvõetud pensionitoimikute järgi jätkavad sotsiaalkindlustuse osakonnad pensionide väljamaksmist ka töölise või teenistujana töötamise lõpetamise korral, samuti pensionäri tagasipöördumise korral tööle artelli liikmena tööndusкooperatsiooni.
123. Pensionärile ettenähtud, kuid tema poolt õigeaegselt nõudmata jäänud pensionisummad makstakse möödunud aja eest välja mitte rohkem kui 3 aasta kohta, mis eelnevad pensioni nõudmise esitamisele.

Pensionisummad, mis jäid õigeaegselt saamata ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu süü läbi, makstakse välja möödunud aja eest, ilma et see mingisuguse tähtajaga oleks piiratud.

Ülalnimetatud juhtudel makstakse ühekordselt mitte üle 12 kuu eest saada olev pensionisumma ning ülejäänud osa makstakse igal kuul võrdsetes osades, mis ei ületa kuupensioni.

124. Kui I ja II grupi invaliididel ja pensionäridel, kellele on määratud pension toitja kaotuse puhul, on mingisugune teenistus või nad saavad muud tulu, makstakse pensioni täies ulatuses sõltumata teenistusest või muust tulust.

125. III grupi invaliididele, kes töötavad tööndusкooperatsiooni artellide liikmetena, kooperatiivsete või ühiskondlike ettevõtete või asutuste töölistena või teenistujatena, makstakse pensioni sellises ulatuses, et pension ja saadav töötasu ei ületaks kogusummas kogu töötasu enne pensioni määramist, kuid igal juhul makstakse neile vähemalt 50 protsenti määratud pensionist. Seejuures arvatakse nimetatud töötasusse enne pensioni määramist kõik töötasu liigid, millelt arvutatakse kooperatiivse kindlustamise makseid, välja arvatud ületunnitöö tasu, tasu kohakaasluse eest ja igasugused ühekordsed väljamaksed.

Kui pension oli ümber arvutatud uue, kõrgema töötasu alusel (paragrahv 87), siis arvestatakse töötasu asemel enne pensioni määramist töötasu enne pensioni ümberarvutamist.

Neil juhtudel, mil pension oli arvutatud faktilise keskmise kuutöötasu alusel järjestikku 5 aasta eest saadud töötasust viimase 10 aasta jooksul enne pensionitaotluse esitamist (paragrahv 85), võetakse arvesse pensioni määramisele eelneva töötasu asemel vastava 5-aastase perioodi keskmine kuutöötasu.

Kui pension on määratud minimaalses ulatuses, siis loetakse tinglikult töötasuks enne pensioni määramist 350 rubla kuus, ning juhul, kui pension oli ümber arvutatud 350 rubla ületava töötasu alusel, võetakse arvesse ümberarvutusele eelnev töötasu.

Stipendiumi saavaile õppivaile III grupi invaliididele makstakse pensioni sama alusel, mis töötavaile III grupi invaliididele, kusjuures töötasu asemel arvestatakse stipendiumi.

III grupi invaliididele, kes on kolhoosi liikmed makstakse välja 50 protsenti määratud pensionist.

126. Pensionäridele, kes saavad vanaduspensioni ning töötavad tööndusкooperatsiooni artellide liikmetena, kooperatiivsete või ühiskondlike ettevõtete või asutuste töölistena või teenistujatena, makstakse pensioni neile määratud ulatuses, kuid mitte üle 150 rubla kuus, kui nende töötasu pärast pensioni määramist (arvestamata pensionisummat) ei ületa 1000 rubla.

Pensionäridele, kes saavad vanaduspensioni ning on kolhoosi liikmed, makstakse pensioni määratud ulatuses, kuid mitte üle 150 rubla.

Kõigile ülalnimetatud pensionäridele, kellele vanaduspension on määratud soodustatud tingimustel kui allmaatöödel, kahjustavate tingimustega töödel ja kuumades tsehhides töötanuile, makstakse pensioni, sõltumata saadavast töötasust või kuulumisest kolhoosi liikmeskonda, 50 protsendi ulatuses määratud pensionist, kuid mitte alla 150 rubla kuus.

Tööndusкooperatsiooni artellide liikmetena, töölistena või teenistu-

jatena töötavaile või kolhoosi liikmeskonda kuuluvaile pensionäridele mittetäieliku staaži puhul määratud vanaduspensioni ei maksta.

127. Pensionäridele, kes saavad pensioni invaliidsuse III grupi järgi või vanaduspensioni ning töötavad mittekoopereerunud käsitöölistena või kodutööndajatena või vabakutseliste isikutena, makstakse pensioni alustel, mis on kehtestatud tööndusKooperatsiooni artellide liikmetena, töölistena või teenistujatena töötavate pensionäride kohta.

Nende pensionäride tulude arvutamine pensionide maksmisel, kes on mittekoopereerunud käsitöölised, kodutööndajad või kuuluvad vabakutseliste hulka, toimub rahandusorganite andmeil.

128. Käesoleva põhimääruse paragrahvis 125 ja 126 nimetatud pensionäridele, kes saavad vanaduspensioni või pensioni invaliidsuse III grupi järgi, pensionide väljamaksmisel tuleb järgida alljärgnevaid juhiseid:

a) saadava töötasu hulka arvatakse kõik töötasuliigid, millelt arvutatakse kindlustusmakseid kooperatiivse kindlustuse alal ja riikliku sotsiaalkindlustuse alal, välja arvatud ületunnitöö tasu, tasu kohakaasluse eest ja igasugused ühekordsed väljamaksed;

b) ajutise töövõimetuse perioodide eest arvestatakse töötasu asemel toetust haiguslehe järgi;

c) ei arvestata: töötasu töötamise eest ajutise töölisena või teenistujana 2 kuu piirides, töötasu juhuslike tööde eest, tulusid, mis ei ole nimetatud käesoleva põhimääruse paragrahvides 125, 126 ja 127.

Kui pensionär on võetud tööle ajutise töölisena või teenistujana tähtajaga mitte üle 2 kuu, faktiliselt aga töötas üle 2 kuu, siis arvestatakse töötasu, mis on saadud aja eest peale kahekuulise tähtaja möödumist;

d) pensioni väljamaksmisel pensionäridele, kes elavad alaliselt maal ning on seotud põllumajandusega, loetakse määratud pensioniks see pension, mis on arvutatud arvestusega, et pensionär elab maal ning on seotud põllumajandusega.

129. Neil juhtudel, mil määratud pension kuulub töötasu, stipendiumi või muu tulu või põllumajandusega seotuse tõttu maksmisele vähendatud ulatuses või ei kuulu üldse maksmisele või kui pension kuulub ümberarvutamisele, on pensionärid kohustatud teatama ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogule töötasu, stipendiumi või muu tulu olemasolust või põllumajandusega seotud olekust.

Pensionärid, kes saavad pensioni toitja kaotuse puhul või pensionilisandit töövõimetute perekonnaliikmete eest, on kohustatud samuti teatama ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogule muudatustest perekonnaliikmete koosseisus, kelle kohta makstakse pensioni või pensionilisandit.

130. Pensionärile, kes elab vanade- või invaliididekodus, makstakse 10 protsenti määratud pensionist, kuid mitte vähem kui 50 rubla kuus. Kui vanade- või invaliididekodus elava pensionäri ülalpidamisel on töövõimetuid perekonnaliikmeid (paragrahv 36), siis makstakse tema perekonnaliikmetele peale pensioni, mida pensionär ülalnimetatud suuruses ise saab: ühele töövõimetule perekonnaliikmele — veerand määratud pensionist, kahele — üks kolmandik pensionist, kolmele ja enamale — pool pensionist.

Pensionäridele töö eest vanade- ja invaliididekodude juures asuvais töökodades ja abimajandites makstavaid summasid ei arvestata pensioni maksmisel.

Käesolev paragrahv laieneb ka invaliididele, kes on paigutatud kutsekoolide internaatidesse.

131. Pensionäri viibimise aja eest statsionaarses raviasutuses (haiglas, kliinikus, hospidalis jne.) makstakse pensioni üldalustel, seejuures toetust haiguslehe järgi arvestatakse võrdselt töötasuga (III grupi invaliidsuspensionide ja vanaduspensionide maksmisel).

Leprosooriumides viibivaile pensionäridele makstakse pensioni täies ulatuses.

132. Pensionäri vabaduse kaotamise korral pensioni väljamaksmine pannakse seisma. Pärast pensionäri vabastamist kinnipidamiskohast peale karistuse ärakandmist uuendatakse pensioni väljamaksmine päevast, mil esitati avaldus pensioni saamiseks.

133. Mingisugused kinnipidamised pensionist ei ole lubatud, välja arvatud kinnipidamised alimentide sissenõudmiseks ja kinnipidamised pensionäri kuritarvituse tõttu temale liigselt makstud pensionisummade sissenõudmiseks.

Kinnipidamised alimentide tasumiseks toimuvad vastavalt kohtuotsustele nende määratud suuruses.

Pensionäri kuritarvituse tõttu temale liigselt väljamakstud summade kinnipidamised (näiteks teadlikult valeandmetega dokumentide esitamisel, töötasu või muu tulu varjamisel; andmete esitamata jätmisel muudatuste kohta perekonna koosseisus) toimuvad ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu juhatuse otsusel mitte üle 20 protsendi igakordsest väljamaksmisele kuuluvast pensionisummast. Kinnipidamiste üldsumma igal väljamaksmisel ei tohi ületada 50 protsenti väljamaksmisele kuuluvast summast.

Pensioni väljamaksmise katkestamise korral (näiteks töövõime taastumise korral) nõutakse järelejäänud võlgnevus ülemakstud pensionisummade alal sisse kohtu korras.

134. Pensionäril saada olnud summasid, mis jäid saamata seoses tema surmaga, ei arvata pärandi koosseisu ning need makstakse välja neile tema perekonnaliikmeile, kes kuuluvad toitja kaotuse puhul pensioniga kindlustatavate ringi (paragrahv 36). Kuid vanemail ja abikaasal on õigus nende summade saamisele sõltumata sellest, kas nad on töövõimetud ja kas nad olid surnu ülalpidamisel.

Mitme perekonnaliikme pöördumise korral jagatakse neil saadaolev pensionisumma nende vahel võrdselt.

Ülalnimetatud summad makstakse välja, kui taotlus nende saamiseks esitatakse hiljemalt 6 kuu jooksul peale pensionäri surma.

135. Välismaale lahkunud pensionäridele NSV Liidu kodanike seast makstakse pension välja üldistel alustel, kusjuures pension makstakse välja NSV Liidus pensionäri volituse alusel.

XIII. Varemmääratud pensionide ümberarvutamise kord seoses käesoleva põhimääruse kehtestamisega

136. Käesolev põhimäärus jõustub 1. oktoobrist 1956. a.

137. Pensionäridele, kes saavad vanadus-, invaliidsus- või toitja kaotuse pensioni, mis on määratud enne 1. oktoobrit 1956. a., kuid kel käesoleva põhimääruse tingimuste ja normide kohaselt on õigus kõrgemale pensionile, suurendatakse pension alates 1. oktoobrist 1956. a. kuni selle põhimäärusega kehtestatud normideni.

138. Pensionide ümberarvutamine (paragrahv 137) toimub lähtudes keskmisest kuutöötasust enne pensioni määramist; kui aga pension oli hiljem ümber arvutatud kõrgema töötasu alusel, siis viiakse läbi ümberarvutamine selle kõrgema töötasu alusel.

Pensionäri taotlusel arvutatakse pension ümber lähtudes järgmiste ajavahemikkude keskmisest kuutöötasust (pensionäri valikul): a) pärast pensioni määramist 2 aasta töötamise eest saadud kõrgemast töötasust (sõltumata asjaolust, kas seoses sellega oli varem teostatud pensioni ümberarvutus), b) 12 viimase kuu töötamise eest enne 1. oktoobrit 1956. a., c) mistahes järjestikku olnud 5 aasta eest viimase 10 aasta kestel enne pensioni määramist või enne 1. oktoobrit 1956. a. Seejuures tuleb töötasu arvutamisel nimetatud ajavahemiku eest järgida käesoleva põhimääruse vastavaid eeskirju.

139. Pideva tööstaaži eest kehtestatud lisandite arvutamine toimub pensionide ümberarvutamisel (paragrahv 138) lähtudes pidevast staažist, mis pensionäril kunagi on olnud ajajärgul kuni 1. oktoobrini 1956. a. — pensionäri valikul.

140. Pensionide ümberarvutamine (paragrahv 137) toimub lähtudes ümberarvutamise ajaks pensionitoimikus leiduvatest dokumentidest vanuse, staaži, töötasu jne. kohta (kaasa arvatud ka pensionäri poolt ümberarvutamise ajaks täiendavalt esitatud dokumendid).

Pensionäridele, kes enne nende pensionile arvamist olid tööndusko lhoosi liikmed maal või elasid maal, olid seotud põllumajandusega ning töötasid kodutöö tingimustes, toimub pensioni ümberarvutamine kooskõlas käesoleva põhimääruse paragrahvide 11, 28 ja 47 viimaste lõikude eeskirjadega. Pensionitoimikus dokumentide puudumisel, mis määravad seose põllumajandusega pensionile ülemineku ajaks, toimub pensioni ümberarvutamine sellistele pensionäridele samas korras, mis siis, kui nad 1. oktoobriks 1956. a. alaliselt elavad maal ning on seotud põllumajandusega.

Kui pensionär esitab edaspidi täiendavaid dokumente, mis seoses käesoleva põhimääruse kehtestamisega annavad õiguse pensioni edasiseks kõrgendamiseks (dokumendid pideva või üldise staaži, töötasu, perekonnaseisu jne. kohta), siis arvutatakse pension uuesti ümber vastavalt põhimääruse normidele. Seejuures arvutatakse pension ümber ka möödunud aja eest, kuid mitte enam kui 3 kuud tagasi täiendavate dokumentide esitamise ajast ja mitte varemalt kui alates 1. oktoobrist 1956. a.

Pensioni ümberarvutamisel pensionitoimikus enne käesoleva põhimääruse kehtestamist leiduvate töötasu-dokumentide alusel võetakse arvesse kõik töötasuliigid, mida arvestati pensionide arvutamisel enne kooperatiivse kindlustuse pensionide põhimääruse kehtestamist. Pensioni ümberarvutamisel pärast käesoleva põhimääruse väljaandmist täiendavalt esitatud töötasu-dokumentide alusel võetakse arvesse need töötasuliigid, mis on nimetatud selle põhimääruse paragrahvis 86.

141. Pensionärid, kes soovivad üle minna pensionile teisel alusel (näiteks invaliidsuspensionilt vanaduspensionile), viiakse üle teisele pensionile kooskõlas käesoleva põhimääruse tingimuste ja normidega vastava avalduse koos kõigi vajalike dokumentidega esitamise päevast, aga mitte varem kui alates 1. oktoobrist 1956. a.

Töötasu selle pensioni arvutamiseks, millele pensionär soovib üle minna, määratakse käesoleva põhimääruse paragrahvi 138 eeskirjade

järgi. Seejuures kõigil juhtudel, mil pensionär soovib saada pensioni, mis on arvutatud keskmisest kuutöötasust järjestikku olnud 5 aasta eest viimase 10 aasta jooksul enne pensioni määramist, võetakse 10-aastane periood pensionäri valikul kas enne esialgset pensioni määramist või enne üleminekut pensionile teisel alusel.

142. Pensioni väljamaksmine töötasu ja tulu arvestamisega toimub käesoleva põhimääruse paragrahvides 124, 125, 126, 127 ja 128 ettenähtud korras, sõltumata pensioni määramise ajast (enne või pärast 1. oktoobrit 1956. a.).

143. Pensionidele, mis on määratud enne 1. oktoobrit 1956. a. ning on ümber arvutatud käesoleva põhimääruse normide järgi, samuti selle põhimääruse normide järgi uutele määratavatele pensionidele ei arvata juurde lisandit 60 rubla ulatuses kuus, mis oli kehtestatud 16. septembrist 1946. a.

Nendele pensionäridele, kellele pensioni ümber ei arvutata, saadav lisand 60 rubla ulatuses kuus arvatakse alates 1. oktoobrist 1956. a. pensionisummasse. Kui pensionär enne 1. oktoobrit 1956. a. seda lisandit ei saanud, siis edaspidi seda lisandit juurde ei arvata ja selle maksmist ei uuendata.

144. Lisapensionide väljamaksmine, mis oli määratud invaliidide kooperatsiooni vastastikuse kindlustamise kassade poolt, lõpetatakse 1. oktoobrist 1956. a.

145. Arveldused kooperatiivse kindlustuse nõukogude vahel kooperatiivse kindlustuse pensionäri ümberasumisel ühest liiduvabariigist teise liiduvabariiki (paragrahv 121) viiakse läbi nende pensionitoimikute kaudu, mille järgi oli tehtud pensioni ümberarvutus käesoleva põhimääruse alusel, seejuures selle pensioni ümberarvutuse teostanud kooperatiivse kindlustuse nõukogu loetakse esialgse pensioni määramise teostajaks.

KOHTUPRAKTIKAST FAKTIDE TUVASTAMISE ASJUS, MILLEST OLENEB KODANIKE ISIKLIKE VÕI VARALISTE ÕIGUSTE TEKKIMINE, MUUTUMINE VÕI LÕPPEMINE

NSVL Ülemkohtu pleenumi 7. mai 1954. a. määrus nr. 3

Kohtupraktika uurimine faktide tuvastamise asjus, millest oleneb kodanike isiklike või varaliste õiguste tekkimine, muutumine või lõppemine, näitab, et kohtute töös seda liiki asjade arutamisel esineb tõsiseid puudusi.

Paljud kohtud suhtuvad formaalselt nende asjade arutamisse ja teevad määrusi juriidiliste faktide tuvastamise kohta põhjalikult kontrollimata avaldaja seletusi ja kriitiliselt hindamata avaldaja poolt esitatud tõendeid. Mõnikord tehakse määrusi juriidiliste faktide tuvastamise kohta tõendite puudumisel, mis kinnitavad nende faktide olemasolu, ainult avaldaja paljasõnaliste kontrollimata seletuste alusel.

Sageli ei näita kohtud üles vajalikku tähelepanu nende asjade arutamisel, ei selgita välja, milleks on avaldajale vajalik juriidilise fakti tuvastamine ja mõnikord ei nõua avaldajalt kirjalikke tõendeid, mis kinnitavad võimatust saada avaldajal vastavalt organilt dokumenti, mis kinnitab antud fakti, või võimatust ennistada dokumenti selle kaotsimineku või hävitamise tõttu.

Real juhtudel ei tee kohtud kindlaks isikuid või organisatsioone, kes on huvitatud kohtu poolt arutatava fakti, millest oleneb isiklike või varaliste õiguste tekkimine, muutumine või lõppemine, tuvastamise asja tulemusest, ega kutsu neid isikuid või organisatsioone välja osavõtuks asja arutamisest. Mõned kohtud siis, kui asjas on olemas andmeid, mis näitavad teiste isikute või organisatsioonide huvitatusele asja tulemusest, ei kutsu neid kohtuistungile. Sellise suhtumise tagajärjel asja arutamisse jäävad asjaolud igakülgselt välja selgitamata ja asja tulemusest huvitatud isikud ja organisatsioonid kaotavad võimaluse astuda asjasse oma õiguste ja seaduslike huvide kaitseks.

Tihti võtavad kohtud oma menetlusse selliste juriidiliste faktide tuvastamise asju, mida vastavalt kehtivaile seadustele võidakse tuvastada ainult administratiiv-, aga mitte kohtukorras: näiteks tööstaaži kindlakstegemine pensioni saamiseks sotsiaalkindlustuse korras, õppeasutise lõpetamise fakti tuvastamine jne.

Üksikud rahvakohtud võtavad oma menetlusse ja arutavad sisuliselt sugulussuhete tuvastamise asju isikute vahel, kes ei kuulu pärijate ringi seaduse järgi (nõod, õe- ja vennalapsed jne.).

Esineb juhtumeid, millal kohtud, omades tõendeid isiku surma kohta teatud ajal ja teatud asjaoludel, selle asemel, et tuvastada surmafakti korras, mis on sätitud NSVL Ülemkohtu pleenumi 29. juuni 1945. a. määrusega, arutavad kodanike vastavaid avaldusi kui avaldusi teadmata äraolija isiku surnuks tunnistamise kohta, määrates surmapäevaks VNFSV TSK § 12 ja teiste liiduvabariikide TSK vastavate paragrahvide järgi kohtumääruse seadusjõusse astumise päeva.

Mõned rahvakohtud teevad vigu asjade lahendamisel õigusi sättivate dokumentide kuuluvuse fakti tuvastamise kohta isikutel, kelle nimi, isanimi või perekonnanimi, mis tähendatud dokumendis, ei ühtu selle isiku nime, isanime või perekonnanimega, mis on märgitud selle isiku passil või sünnitunnistusel. Kohtud ei tee mitte määrust õigusi sättivate dokumentide kuuluvuse fakti tuvastamiseks isikule, keda erinevais dokumentides mitmeti nimetatakse, vaid tuvastavad perekonnanime, nime ja isanime samasust.

Nende asjade arutamisel kohtud ei nõua tõendeid, mis kinnitavad õigusi sättivate dokumentide avaldajale kuuluvuse fakti, vaid reeglipäraselt tehakse määrusi tunnistajate seletuste alusel, mis kinnitavad ainult nime, isanime või perekonnanime muutmise fakti avaldaja poolt.

Mõnedes kohtutes võib tähele panna ebaõiget praktikat NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. novembri 1944. a. seadluse kohaldamisel, mis väljendub selles, et tegelike abielusuhete, mis tekkinud enne 8. juuli 1944. a. seadluse väljaandmist, fakti tuvastamise asja lahendamisel kohtud ei arvesta, millal tekkisid need suhted, kui kaua need kestsid ja millistel põhjustel avaldaja ei võinud teise abikaasa eluajal registreerida abielu perekonnaseisuorganeis vastavalt NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 8. juuli 1944. a. seadluse § 19.

Seoses ülalesitatuga NSVL kohtuminister NSVL Kohtu RK põhimääruse § 7 p. «c» alusel tõstis NSVL Ülemkohtu pleenumi ees küsimuse kohtuile juhindavate juhtnööride andmise kohta.

NSVL Ülemkohtu pleenum määrab anda kohtuile järgmised juhtnöörid:

1. Kohtud peavad eriti tähelepanelikult suhtuma avalduste läbivaatamisse juriidiliste faktide tuvastamise kohta ja otsustavalt võitlema

katsetega kasutada faktide tuvastamise kohtulikku korda vara, pensioni, maksusoodustuste jne. kuritahtliku saamise eesmärgil.

2. Faktide tuvastamise asjad, millest oleneb kodanike isiklike või varaliste õiguste tekkimine, muutumine või lõppemine, kuuluvad rahvakohtu arutamisele, kui kehtivais seadustes pole ette nähtud teist korda nende tuvastamiseks.

3. Kohtu poolt arutatavate asjade hulka kuuluvad eriti:

a) sugulussuhete tuvastamise asjad isikute vahel, kes kuuluvad pärijate ringi seaduse järgi; [1]

b) lapsendamise, abiellumise, lahutuse, sünni ja surma registreerimise fakti tuvastamise asjad;

c) laste antud emast põlvnemise, samuti nende sündimise tuvastamise asjad, kui on võimatu dokumente esitada;

d) tegelikus abielus olemise tuvastamise asjad, kui ühe abikaasa surma või teadmata kadumise tagajärjel Suures Isamaasõjas tegelikku abielu ei saadud vormistada abielu registreerimise teel perekonnaseisuorganeis, samuti neil üksikuil erandjuhtudel, kui ühe abikaasa surm toimus kuigi pärast Isamaasõja lõppemist, kuid tegelik abielu, mis tekkinud enne NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 8. juuli 1944. a. seadluse väljaandmist, kestis kuni abikaasa surmani ja objektiivsed asjaolud (pikaldane raske haigus ja muud asjaolud, mis takistasid abielu registreerimast) ei võimaldanud abikaasadel registreerida abielu perekonnaseisuorganeis pärast 8. juulit 1944. a.;

e) õigusi sättivate dokumentide kuuluvuse tuvastamise asjad isikule, kelle dokumendis märgitud nimi, isanimi ja perekonnanimi ei ühtu selle isiku nime, isanime ja perekonnanimega passi või sünnitunnistuse järgi. Nende asjade arutamisel peavad kohtud nõudma avaldajalt tõendite esitamist õigusi sättivate dokumentide temale kuulumise kohta.

Partei, komsomoli, ametiühingu pileti, sõjaväeliste dokumentide, passi ja perekonnaseisuorganite poolt väljaantavate tunnistuste isikule kuulumise fakti tuvastamise asjad ei kuulu kohtulikule arutamisele;

f) isiku surma fakti tuvastamise asjad neil juhtudel, kui on tõendeid isiku surma kohta teatud ajal ja teatud asjaoludel, kuid perekonnaseisuorganid keeldusid avaldajale surmajuhu registreerimisest. Isiku surma päevaks neil juhtudel tuleb lugeda kohtu poolt määruses tuvastatud tegeliku surma päeva;

g) [2]

h) ülalpidamisel olemise fakti tuvastamise asjad. [1]

4. Ülaltähendatud faktide tuvastamine kohtukorras toimub ainult juhul, kui asjasthuvitatud isikuil on võimatu saada nõutavaid dokumente, mis tõendavad neid fakte, või kui on võimatu ennistada kaotsiläinud või hävinenud dokumente.

5. Lapsendamise fakti tuvastamise asju pärast lapsendatu või lapsendaja surma, kui elu ajal lapsendamine oli jäänud nõutavalt vormistamata, ei või kohtud võtta arutamisele.

6. Faktide tuvastamise asju arutavad rahvakohtud huvitatud isikute

---

[1] NSVL Ülemkohtu pleenumi 12. oktoobri 1956. a. määruse nr. 5 redaktsioonis.

[2] Kehtetu vastavalt NSVL Ülemkohtu pleenumi 10. aprilli 1957. a. määrusele nr. 6.

avalduste alusel nende elukoha järgi, § 3 p. «g» tähendatud asju aga hoone asukoha järgi.

7. Avalduses peab olema tähendatud:

a) mis eesmärgil on avaldajale vajalik antud fakti tuvastamine;

b) põhjused, mis teevad võimatuks antud fakti tõendavate dokumentide saamise või ennistamise;

c) fakti kinnitavad tõendid (tunnistajad, kirjalikud või muud tõendid).

8. Avalduse vastuvõtmisel kodanikelt juriidilise fakti tuvastamise kohta on kohtud asja eelettevalmistuse korras kohustatud kontrollima, kas antud fakti tuvastamine allub kohtule, selgitama välja, mis eesmärgil on avaldajale vajalik antud fakti tuvastamine, millised isikud või organisatsioonid võivad olla huvitatud antud asja tulemustest, samuti nõudma vajalikel juhtudel avaldajalt kirjalikke tõendeid, mis kinnitavad, et antud fakti tuvastava dokumendi saamine või ennistamine on võimatu, ja fakti kinnitavaid tõendeid.

Juhtida kohtute tähelepanu vajadusele kutsuda kohtuistungile asja tulemusest huvitatud organisatsioone ja isikuid.

9. Faktide tuvastamise asju peavad kohtud arutama korras, mis on ette nähtud VNFSV TsPK § 191—193 ja teiste liiduvabariikide TsPK vastavais paragrahvides avaldaja ja asjast huvitatud olla võivate isikute ja organisatsioonide väljakutsumisega.

Kui asja arutamisel asjast huvitatud isiku või organisatsiooni poolt algatatakse tsiviilõiguslik vaidlus või kohus ise teeb järelduse, et fakti tuvastamine antud asjas on vahetult seotud vajadusega lahendada tsiviilõiguslik vaidlus, lõpetab kohus asja edasise arutamise erimenetluse korras. Sellisel juhul võib asjast huvitatud isik või organisatsioon esitada hagi üldalustel.

10. Määrused juriidiliste faktide tuvastamise kohta peavad olema tehtud tõendite alusel, mis on kohtu poolt hoolega kontrollitud asja arutamisel.

Kohtumääruses peab olema tähendatud: kohtu poolt tuvastatud fakt, mis eesmärgil on see tuvastatud ja tõendid, mille alusel see fakt on kohtu poolt tuvastatud.

11. Kohtumäärus fakti tuvastamise kohta, mis kuulub registreerimisele perekonnaseisuorganeis, näiteks isiku surma kohta, või mis kuulub vormistamisele notariaalorganeis, näiteks seadusjärgsel pärimisel, ei asenda dokumente, mis antakse välja nende organite poolt, näiteks isiku surmatunnistust või pärimisõiguse tunnistust, vaid on aluseks nende dokumentide saamiseks.

12. Kohtumääruse peale faktide tuvastamise kohta võib edasi kaevata üldaluseil kõrgemasse kohtusse nii avaldaja kui ka osa võtnud ja asjast huvitatud isikute ja organisatsioonide poolt.

13. Seoses käesoleva määruse vastuvõtmisega lugeda NSVL Ülemkohtu pleenumi 29. juuni 1945. a. määrus nr. 9 (8) «u», kui käesoleva määrusega hõlmatud, jõu kaotanuks.

KOHTUOTSUSTE JÄRGI KAHJUDE HÜVITAMISEKS MAKSTAVATE RAHASUMMADE ÜMBERARVUTAMISE KORRAST SEOSES 14. JUULI 1956. a. PENSIONI SEADUSE KEHTESTAMISEGA

NSVL Ülemkohtu pleenumi 12. oktoobri 1956. a. määrus nr. 4

Seoses NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi poolt 14. juulil 1956. a. vastuvõetud riiklike pensionide seaduse ja kooskõlas selle seadusega väljaantud NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044 kinnitatud riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustiku kehtestamisega tõusevad tunduvalt pensionimäärad, mida määratakse vanaduse, invaliidsuse ja toitja kaotuse puhul.

Kuivõrd tervise kahjustamise korral kahju hüvitamine nõutakse sisse kannatanute kasuks, aga samuti isikute kasuks, kes on õigustatud hüvitust saama toitja kaotuse puhul, arvesse võttes määratud pensioni või sotsiaal- või kooperatiivset kindlustust või sotsiaalhoolekande toetust, tekib kohtupraktikas küsimus, millises korras peab toimuma varem kohtuotsustega määratud rahaliste summade ümberarvutus seoses pensionimäära suurenemisega.

NSVL Ülemkohtu pleenum määrab kohtuile anda järgmised juhtnöörid:

1. Kohtuotsuste põhjal kahju hüvitamise korras sissenõutavate summade ümberarvutus seoses pensioni suurenemisega toimub korras, mis on ette nähtud VNFSV TsPK § 185 ja teiste liiduvabariikide TsPK vastavais paragrahvides asjast huvitatud poole avaldusel, prokuröri esildisel või kohtu initsiatiivil.

2. Avaldused sissenõudmisele kuuluvate summade ümberarvutamiseks vaadatakse läbi selle kohtu poolt, kes otsustas kahju hüvitamise asja, juhul aga kui nõudja elab teises asukohas, siis nõudja elukohajärgses kohtus.

3. Kahjude hüvitamise korras väljamakstavate summade ümberarvutamise küsimus, seoses pensioni määra suurenemisega, toimub kohtu poolt materjalide alusel, mille põhjal asi oli otsustatud ja rajooni (linna) sotsiaalkindlustuse osakonna õiendi alusel seoses riiklike pensionide seadusega nõudjale määratud pensionimäära kohta.

Kui aga ümberarvutuse küsimus lahendatakse nõudja elukohajärgses kohtus, siis ümberarvutuseks tuleb esitatavale avaldusele lisada peale sotsiaalkindlustuse organite õiendi nõudjale määratud pensionimäära kohta veel ärakiri kohtuotsusest, mille põhjal toimub rahaliste summade väljamaksmine kahjude hüvitamiseks. Sel juhul tuleb ärakiri määrusest kahjude hüvitamise eest maksmisele kuuluvate summade määra ümberarvutamise kohta saata kohtusse, kus otsustati kannatanu põhihagi.

4. Kahjude hüvitamiseks kohtuotsuste põhjal väljamakstavate summade ümberarvutamiseks esitatud avaldus ja sellele avaldusele lisatud dokumendid esitatakse kohtusse koos ärakirjadega, mis saadetakse nõudjale üheaegselt kohtukutsega.

5. Kohtuotsuse põhjal väljamaksmisele kuuluvate summade ümberarvutus, seoses pensionide suurenemisega, peab toimuma 14. juuli 1956. a. pensioni seaduse alusel pensioni määramise päevast, kuid summade ümberarvutamise küsimuse kohtuliku lahendamiseni väljamakstud summad tagasinõudmisele ei kuulu.

TÄHESTIKULINE SISUJUHT

A

Abieluvahekord — abieluvahekorra tõendamine lk. 53;
Ajutine töötamine — lk. 59;
Ajutine töövõimetus — ajutise töövõimetuse aeg lk. 40, 43;
ajutise töövõimetuse toetus lk. 59, 60;
Alammäär — vanaduspensioni alammäär lk. 7, 22;
invaliidsuspensioni alammäärad lk. 9—10, 26;
toitjakaotuspensioni alammäärad lk. 12—13, 34—35; sõjaväelaste ja nende perekondade pensionide alammäärad lk. 14—15, 27—28, 35;
Algtähtaeg — pensioni määramise algtähtaeg lk. 54, 55;
Alimendid — alimentide kinnipidamine pensionist lk. 60;
Allmaatööd — lk. 6, 8, 21, 23, 39;
Ametiühingud — ametiühingute kontroll eraldatavate vahendite õige kulutamise üle lk. 21; ametiühingute ülesannetest, seoses Riiklike pensionide seaduse vastuvõtmisega lk. 73;
Arhiiv — lk. 45;
Arstliku tööekspertiisi komisjon (ATEK) — invaliidsuse põhjuse, grupi ja tekkimise aja kindlaksmääramine lk. 23; ATEK'i põhimäärus lk. 125; ATEK'i koosseis ja organisatsioon lk. 125; ATEK'is läbivaatamisele kuuluvate isikute ring ja nende ATEK'i suunamise kord lk. 127; ATEK'i töökord lk. 128; järelevaatuste tähtajad ja otsustele edasikaebamise kord lk. 129; asjaajamine ja aruandlus lk. 129;
Artellid — pensionid tööndusliku kooperatsiooni artellide liikmetele ja nende perekondadele lk. 190;
Arvele võtmine — pensionäride arvele võtmine ja arvelt kustutamine lk. 163;
Asjaajamine — asjaajamise juhend lk. 152;
Aspirant — aspirantide ja nende perekondade pension lk. 25, 29, 36.

D

Doktorant — doktorantide ja nende perekondade pensionid lk. 25, 29, 36;
Dokumendid — mis vajalikud pensioni taotlemisel lk. 51—54, 153—158; pensioni ümberarvutamisel lk. 62;
Doonor — doonorite invaliidsuspension lk. 24.

E

Evakuatsioon — evakueeritud tööliste ja teenistujate töötamine Suure Isamaasõja ajal kolhoosis lk. 42.

H

Haigla — pensionimaksmine haiglates viibivatele pensionäridele lk. 60;
Haigused — vt. kutsehaigus, üldhaigestumine
Heliloojad — heliloojate ja nende perekondade pensionid lk. 77;
Honorar — lk. 49;
Hooajatööd — lk. 44;
Hooldamine — lisand hooldamise eest I grupi invaliididele lk. 10, 15, 26, 28;
Hooldtoetused — lk. 148—151;
Hävituspataljon — hävituspataljonides haava, vigastuse, haigestumise tagajärjel invaliidistunud isikute ja nende perekondade pensionidest lk. 69.

I

Invaliididekodu — pensionimaksmine invaliididekodudes viibivatele pensionäridele lk. 59;
Invaliidsus — invaliidsuse põhjuse, grupi ja tekkimise aja kindlakstegemine lk. 23; invaliidsuse gruppide määramise juhend lk. 130—135;
Invaliidsusgrupp — invaliidsusgrupp määratakse kindlaks ATEK'i poolt lk. 8, 23; esimese invaliidsusgrupi kindlaksmääramine lk. 131; teise invaliidsusgrupi kindlaksmääramine lk. 132; kolmanda invaliidsusgrupi kindlaksmääramine lk.133;
Invaliidsuspension — töölistele ja teenistujatele lk. 8—10, 22—26, 30—31; sõjaväelastele lk. 13—17, 26—31; õpilastele lk. 25, 29—31; teistele kodanikele lk. 30—31; tööndusliku kooperatsiooni artellide liikmetele lk. 192—197; juhtiva koosseisu sõjaväelastele ja üleajateenijatele lk. 95—96, 99;
Isiklik arve — isikliku arve avamine igale pensionärile lk. 163.

K

Kaebused — pensioni määramise komisjoni otsustele esitatud kaebuste lahendamine lk. 5, 55;
Kaug-Põhi — tööstaaži arvutamine Kaug-Põhjas ja Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud maakohtades töötanutele lk. 43; soodustused Kaug-Põhjas ja Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud maakohtades töötavatele isikutele lk. 114;
Kindlustusfond — lk. 4;
Kindlustusmaks — lk. 4, 48;
Kinnipidamised pensionist — lk. 60;
Kinogrupid — nende kinogruppide töötajate ja nende perekonnaliikmete pensionid lk. 106;
Kirjanikud — kirjanike ja nende perekondade pensionid lk. 77;
Kliiniline ordinaator — kliiniliste ordinaatorite ja nende perekondade pensionid lk. 25, 29, 36;
Kodanlik aeg — ametikohad, millistel töötamist kodanliku Eesti valitsuse ajal ei arvata tööstaaži hulka lk. 44, 107—108;
Kodutööndaja — pensioni maksmine kodutööndajatele lk. 58;
Kohustus — pensionäri kohustus teatada tuludest ja perekonna koosseisu muudatustest lk. 59;
Kolhoosid — kolhoosis töötamise aja tööstaaži hulka arvamisest lk. 123-124; kolhoosi esimehed lk. 42, 123;
Kolhoosnikud — NSVL kodaniku kohuse täitmisel invaliidistunud kolhoosnike õigus pensionile lk. 65;
Kooperatiivne kindlustus — lk. 190;

Kriminaalvastutus — tööliste ja teenistujate kriminaalvastutuse äramuutmisest ettevõtetest ja asutustest omavolilise lahkumise ning mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest lk. 108;
Kujutava kunsti alal töötajad — kujutava kunsti alal töötajate ja nende perekondade pensionid lk. 77;
Kutsehaigus —invaliidsuspension kutsehaiguse tagajärel invaliidistunud isikutele lk. 8, 24—25; kutsehaiguste loetelu lk. 138; kutsehaiguste loetelu rakendamise juhend lk. 142;
Kuumad tsehhid — lk. 6, 8, 21, 23, 39;
Käsitööline — pensionimaksmine mittekoopereerunud käsitöölistele lk. 58.

L

Lapsendamine — lapsendatute ja lapsendajate õigus pensionile lk. 11, 32; pensioni õiguse säilimine lapsendamisel lk. 32;
Leprosoorium — lk. 44, 60;
Lisand — vanaduspensionile lk. 7, 22; invaliidsuspensionile lk. 10, 26; toitjakaotuspensionile lk. 13, 35; reakoosseisu ajateenijatele lk. 15—16, 28—29; lisand pideva staaži eest lk. 44; lisandi arvutamine lk. 50.

M

Maakoht — pensioni määramine ja maksmine isikutele, kes elavad alaliselt maakohas ja on seotud põllumajandusega lk. 41—42;
Majateenija — pensioni arvutamine majateenijatele lk. 45, 50;
Maksud — pension ei kuulu maksustamisele lk. 6, 21;
Meditsiinitöötajad — mere- ja jõelaevastiku laevade meditsiiniliste töötajate ja nende perekondade pensionidest lk. 103;
Meremehed — sõjategevuse piirkonnas sõitvate meremeeste ja jõelaevastiku töötajate ja nende perekondade pensionid lk. 100—101;
Miilits — miilitsa rea- ja noorema juhtiva koosseisu ja nende perekondade pensionidest lk. 20;
Mittekoopereerunud käsitööline — pensioni maksmine mittekoopereerunud käsitöölistele lk. 58;
Mittekoosseisulised töötajad — lk. 59.

N

Naised — vanaduspension naistele, kes on sünnitanud viis last ning kasvatanud nad kaheksa aasta vanuseks lk. 6, 21;
Naturaaltasu — lk, 49;
Navigatsioon — lk. 44.

O

Ohvitserid — ohvitseride ja nende perekondade pensionid lk. 94—100;
Okupatsioon — okupeeritud territooriumil viibimise aja tööstaaži hulk arvamine lk. 44;
Orden — pensioni suurus isikutele, kes on autasustatud kõigi kolme järgu «Kuulsuse» ordenitega lk. 25;
Orvud — toitjakaotuspensioni suurus perekonnale, kelle koosseisu kuulub orb lk. 36;

Osaline staaž —invaliidsuspension osalise staaži alusel lk. 10, 40—41, toitjakaotuspension osalise staaži alusel lk. 13, 40—41; vanaduspension osalise staaži alusel lk. 6, 40—41; osalise staaži alusel pensionide määramisel ei rakendata soodustatud tingimusi ja soodustatud suurusi ja ei arvutata lisandeid lk. 40.

P

Partisanid — endiste partisanide ja nende perekondade pensionidest lk. 19, 29, 36, 63;

Pensioni arvutamine — pensioni arvutamine tegelikust keskmisest töötasust lk. 46—47; pensioni arvutamine õpilastele lk. 49; pensioni arvutamine töölistele ja teenistujatele, kes töötavad välismaal NSVL asutustes või rahvusvahelistes organisatsioonides lk. 49—50; pensioni arvutamine ümberasunutele lk. 50; pensioni arvutamine majateenijatele lk. 50;

Pensionide suurused — vanaduspensioni suurus lk. 7, 22; invaliidsuspensioni suurus lk. 9—10, 25—26; toitjakaotuspensioni suurus lk. 11—13, 33—35; reakoosseisu ajateenijate invaliidsuspensioni suurus lk. 14—16, 27—29; jefreitorite, vanemmadruste ning seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijate invaliidsuspensioni suurus lk. 16, 29; reakoosseisu ajateenijate perekondade pensioni suurus lk. 15—16, 35—36; jefreitorite, vanemmadruste ning seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijate perekondade pensioni suurus lk. 16, 36; invaliidsuspensioni suurus õpilastele lk. 30; õpilaste perekondade pensioni suurus lk. 37; osalise staaži alusel määratud pensioni suurus lk. 40; alaliselt maakohas elunevate ja põllumajandusega seoses olevate isikute pensioni suurus lk. 41;

Pensioni määramine — lk. 5, 54; pensioni taotlemise aeg lk. 5, 20; vanaduspension määratakse eluaegselt lk. 7, 22; toitjakaotuspensioni määramise tingimused lk. 32—33; toitjakaotuspensioni määramine surnud pensionäride perekondadele lk. 37; pensioni määramine osalise staaži puhul lk. 40; mis tähtajast määratakse pensionid lk. 55;

Pensioni määramise komisjon — pensioni määramise komisjoni koosseis lk. 54—55; kaebused pensioni määramise komisjoni otsusele lk. 5, 55;

Pensioni taotlemine — taotluse esitamine lk. 51; taotlusele lisatavad dokumendid lk. 51—54, 153—158; pensionitaotluste lahendamise tähtaeg lk. 55, 160;

Pensioni taotlemise päev — lk. 54;

Pensionitoimik — lk. 56;

Pensionitunnistus — lk. 56;

Pensioni valik — lk. 5, 20;

Pensioni väljamaksmine — kuni Riiklike pensionide seaduse kehtima hakkamiseni määratud pensionide väljamaksmine lk. 18, 61; pensioni väljamaksmise koht, kord ja tähtajad lk. 56—57; pensioni väljamaksmine töötavatele pensionäridele lk. 56; töötavatele vanaduspensionäridele ja III gr. invaliididele pensioni väljamaksmise eeskirjad lk. 57—59; sideettevõtete kaudu pensioni väljamaksmise juhend lk. 169—189; pensioni väljamaksmine mittetäiskuude eest lk. 68;

Personaalpensionid — lk. 86—93;

Pidev tööstaaž — lk. 44, 69—70, 109—113;

Pimedad — vanaduspension soodustatud tingimustel pimedatele lk. 6, 21;

Preemiad — preemiad, mis arvatakse keskmise töötasu hulka pensioni arvutamisel lk. 69; pensionide väljamaksmisel preemiate arvestamise kord lk. 48, 67, 169;

Põllumajandusmaks — lk. 41.

R

Raskete tingimustega tööd — lk. 6, 21, 39;
Raudtee — Teede RK raudteede rindelähedaste lõikude töötajate pensionidest lk. 102;
Rehabiliteeritud — lk. 66, 67, 68, 70;
Repatriandid — vt. ümberasunud;
Riiklike pensionide liigid — lk. 5, 20;
Riiklik ülalpidamine — pensioni maksmine täielikul riiklikul ülalpidamisel olevatele isikutele lk. 32.

S

Saamatajäänud pensionisummade väljamaksmine — lk. 57, 60;
Side — sõjategevuse piirkondades töötavate Side RK töötajate ja nende perekondade pensionidest lk. 104;
Soodustatud tingimustel ja soodustatud suurustes pensionid — õigus soodustatud tingimustel ja soodustatud suurustes pensionile lk. 38—39; vanaduspensioni soodustatud tingimused lk. 6, 21; invaliidsuspensioni soodustatud suurused lk. 9—10, 25—26; vanaduspensioni soodustatud suurused lk. 7, 22; toitjakaotuspensioni soodustatud suurused lk. 12—13, 33—35; soodustatud suurustes määratud vanaduspensionide väljamaksmisest töötavatele pensionäridele lk. 7, 58; reakoosseisu ajateenijatele soodustatud suurustes pensioni määramine lk. 39—40;
Soodustused — soodustused tööstaaži arvestamisel lk. 43—44; soodustused teaduslikele töötajatele-pensionäridele lk. 83; soodustused personaalpensionäridele lk. 91;
Sotsiaalkindlustus — kaubanduse alal töötajate sotsiaalkindlustusest, kes saavad töötasu protsentides lk. 120; mootorkalapüügijaamade laevajuhtide ja motoristide korralistest puhkustest ja nende töötajate sotsiaalkindlustusest lk. 121; sotsiaalkindlustuse mittelaienemisest mõnedele isikutele, kes töötavad lühiajalistel, juhuslikel ja väiketöödel lk. 122; mittekoosseisuliste loomatapjate ja karusloomajahinduse ning karusloomakasvatuse majandite mittekoosseisuliste tööliste sotsiaalkindlustusest lk. 120;
Staaž — vt. tööstaaž;
Stipendium — pensioni maksmine õppivatele lastele, vendadele, õdedele ja lastelastele lk. 11, 32; stipendiumi arvestamine pensioni väljamaksmisel III gr. invaliididele lk. 57;
Sulased — lk. 46;
Sõjavangistus — sõjaväelase sõjavangis oleku aja tööstaaži hulka arvamine lk. 43;
Sõjaväelased — invaliidsuspension rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele lk. 13—17, 26—29; rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijate perekondade pensionid lk. 13—17, 35—36; kindralite, admiralide, ohvitseride ja rea-, seersandi ja vanemate koosseisu üleajateenijate ja nende perekondade pensionid lk. 94—100;
Sõjaväeline auaste — pensioni suurendamine sõjaväelise auastme eest lk. 28—29, 35—36;
Sõjaväelistatud valve — sõjaväelistatud valve rea- ja noorema juhtiva koosseisu ja nende perekondade pensionid lk. 20; sõjaväelistatud valve kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu ja nende perekondade õigusest pensionile lk. 65, 98.

T

Taasläbivaatus — invaliidide taasläbivaatus lk. 31; taasläbivaatuse tähtajad lk. 129, 135; pensioni maksmine taasläbivaatuse puhul lk. 31;
Taluteenijad — lk. 46;
Teadmata äraolek — pensionid teadmata äraolijate perekondadele lk. 32;
Teaduse alal töötajad — teaduse alal töötajate ja nende perekondade pensionid lk. 79—85;
Tervist kahjustavad tööd — lk. 6, 8, 21, 23, 39;
Toetused pensionäridele — lk. 144—147;
Toitjakaotus — toitjakaotuspensionid tööliste, teenistujate, sõjaväelaste ja pensionäride perekondadele lk. 11—13, 16—17, 31—38; toitjakaotuse puhul pensionilise kindlustamise kestus lk. 38;
Tootmine — tootmisõppusel või -praktikal saadud vigastuse tagajärjel invaliidistunule pensioni määramine lk. 25;
Tunnistajad — tööstaaži kindlakstegemine tunnistajate seletuste alusel lk. 45—46; tunnistajate seletuste alusel tööstaaži kindlakstegemise juhend lk. 164—168;
Tuvastamine — faktide, millest sõltuvad kodaniku õigused, tuvastamine lk. 218—221;
Töökohustus — töökohustuse korras täidetav töö arvatakse tööstaaži hulka lk. 43;
Tööstaaž — vanaduspensioni määramiseks nõutav tööstaaž lk. 6, 21; invaliidsuspensioni määramiseks nõutav tööstaaž lk. 8, 23—24; toitjakaotuspensioni määramiseks nõutav tööstaaž lk. 33; tööstaaž üleviimisel töövigastuse pensionilt invaliidsuspensionile üldhaigestumise tagajärjel lk. 24; üldtööstaaži arvestamise kord lk. 42—44; soodustatud tingimustel ja soodustatud suurustes pensioniõigust andva tööstaaži arvestamine lk. 39; tööstaaži tõendavad dokumendid lk. 44—45; tööstaaži kindlakstegemine tunnistajate seletuste alusel lk. 45—46, 164—168; ametikohtade loetelu, millistel töötamist kodanliku valitsuse ajal ei arvata tööstaaži hulka lk. 107—108;
Töötasu — tegelik keskmine töötasu, millest arvutatakse pension lk. 17, 46—47; töötasuliigid, mis arvestatakse keskmise töötasu arvutamisel lk. 47—49;
Töötavad pensionärid — pensioni väljamaksmine töötavatele vanaduspensionäridele lk. 58; pensioni väljamaksmine töötavatele III gr. invaliididele lk. 57—59;
Töövigastus — töövigastuse mõiste lk. 24; invaliidsuspension töövigastuse tagajärjel invaliidistunud isikutele lk. 8, 23; toitjakaotuspension töövigastuse tagajärjel surnud isikute perekondadele lk. 11, 33;
Töövõime — vanaduspension määratakse eluaegselt sõltumata töövõimest lk. 7, 22; invaliidsuspensioni määramine töövõime kaotuse puhul lk. 8, 22;
Töövõimetused — ring, kellel õigus toitjakaotuspensionile lk. 11, 31.

U

Ujuvkoosseis — NSVL Kalatööstuse RK tööndusliike ja transportlaevade ujuvkoosseisu pensionidest lk. 102.

V

Vabadusekaotus — pensionimaksmisest vabaduse kaotanud pensionäridele lk. 60; invaliidsuspensioni määramisest isikutele, kes invaliidistusid nende poolt sooritatud kuriteo tagajärjel lk. 31;
Vabakutseline — pensioni maksmine vabakutsega pensionäridele lk. 58;

Vabapalgalised — Punaarmee inseneriväegede ja kaitseehituste valitsuse vabapalgaliste töötajate pensionidest lk. 104; Sõjalaevastiku RK laevade vabapalgaliste töötajate pensionid lk. 105;
Valik — õigus valida pensioni lk. 5, 20;
Valitav ametikoht — õigus pensionile soodustatud tingimustel ja soodustatud suurustes valitavatel ametikohtadel töötajatel lk. 40;
Vanaduspension — töölistele ja teenistujatele lk. 6, 21; juhtiva koosseisu sõjaväelastele ja üleajateenijatele lk. 20;
Vanus — vanaduspensioni määramiseks lk. 6, 21; invaliidsuspensioni määramiseks lk. 8, 23; vanaduspensioni määramine isikutele, kes lõpetasid töötamise enne vastavasse vanusesse jõudmist lk. 7, 22;
Volitus — pensioni väljamaksmine volituse alusel lk. 57, 61;
Välismaa — välismaal töötamine lk. 46; välismaa kodanikud lk. 46, 61;
Välismaalased — välismaalastele pensioni määramine lk. 56; välismaalastele tööstaaži arvestamine lk. 46; välismaalastele pensioni väljamaksmine lk. 61;
Välisvaluuta — lk. 50;
Väljateenitud aastate pensionid — lk. 18;
Väljateenitud aastate tasu — arvestamine keskmise töötasu arvutamisel lk. 17, 48; pensioni väljamaksmisel lk. 59.

Õ

Õhulaevastik — NSVL Kalatööstuse RK lennukoosseisu pensionidest lk. 102;
Õigus riiklikule pensionile — lk. 5, 19;
Õpilased — õpilaste ja nende perekondade pensionid lk. 25, 29—30, 36—37.

Ü

Ülalpeetav — lisand ülalpeetavate eest lk. 7, 10, 15, 22, 26, 28, 29; ülalpeetavad, kes omavad õiguse pensionile toitja surma puhul lk. 11, 31;
Ülalpidamine — lk. 32;
Üldhaigestumine — lk. 8, 23;
Üleajateenijad — rea-, seersandi ja vanemate koosseisu üleajateenijate ja nende perekondade pensionid lk. 94—100;
Üleminek — üleminek ühelt liigilt pensionilt teise liigi pensionile lk. 55, 63;
Ülemmäär — vanaduspensioni ülemmäär lk. 7, 22; invaliidsuspensioni ülemmäärad lk. 9—10, 26; toitjakaotuspensioni ülemmäärad lk. 12—13, 34—35; ajateenijate ja nende perekondade pensioni ülemmäärad lk. 14—15, 27—28, 35;
Ümardamine — lk. 40, 51;
Ümberarvutus — pensioni ümberarvutus tööstaaži täitumisel lk. 41; pensioni ümberarvutus töötasu suurenemisel lk. 49; pensioni ümberarvutus seoses pensioniõiguslike perekonnaliikmete arvu muutumisega lk. 38; ümberarvutuse tähtajad lk. 55; põllumajandusega seose tekkimisel või kadumisel pensioni ümberarvutus lk. 41; pensioni ümberarvutus invaliidsusgrupi muutumisel lk. 31;
Ümberasunud — teistest riikidest ümberasunud nõukogude kodanike invaliidsuspensionid lk. 24; ümberasunud perekondade toitjakaotuspensionid lk. 33; ümberasunute pensionide arvutamine lk. 50.

SISUKORD

I. Üldalused

Lk.

Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Konstitutsioon (Põhiseadus) *(Väljavõte)* 3

NLKP XX kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise kuuenda viie aasta plaani kohta aastaiks 1956—1960 *(Väljavõte)* . . . 3

VNFSV Tööseaduste Koodeksist (§§ 175—180) 4

II. Pensionid 14. juuli 1956. aasta riiklike pensionide seaduse alusel (töölistele, teenistujatele, rea-, seersandi ja vanemate koosseisu ajateenijatele jt.).

Riiklike pensionide seadus. *Vastu võetud NSV Liidu Ülemnõukogu neljanda koosseisu viiendal istungjärgul 14. juulil 1956. a.* 5

Riiklike pensionide määramise ja väljamaksmise korra määrustik. *Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 4. augusti 1956. a. määrusega nr. 1044* . . 19

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 10. jaanuari 1957. a. seletus nr. 2 64

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 11. jaanuari 1957. a. seletus nr. 3 64

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 28. veebruari 1957. a. seletus nr. 7 65

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 28. veebruari 1957. a. seletus nr. 8 65

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 28. veebruari 1957. a. seletus nr. 9 65

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 28. veebruari 1957. a. seletus nr. 10 66

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 13. aprilli 1957. a. seletus nr. 12 66

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 13. aprilli 1957. a. seletus nr. 13 66

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 13. aprilli 1957. a. seletus nr. 14 66

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 13. aprilli 1957. a. seletus nr. 15 67

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 20. mai 1957. a. seletus nr. 18 67

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 14. augusti 1957. a. seletus nr. 26 67

NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 13. septembri 1957. a. seletus nr. 28 68
NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 13. septembri 1957. a. seletus nr. 29 68
NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 13. septembri 1957. a. seletus nr. 30 68
NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 13. septembri 1957. a. seletus nr. 31 69
NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 28. septembri 1957. a. seletus nr. 33 69
NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 6. märtsi 1958. a. seletus nr. 5 69
NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 29. märtsi 1958. a. seletus nr. 6 70
NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 24. aprilli 1958. a. seletus nr. 7 70
NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 4. juuni 1958. a. seletus nr. 10 71
NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee ja Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu 4. juuni 1958. a. seletus nr. 11 . 71
NSVL Ministrite Nõukogu Töö- ja Töötasu Küsimuste Riikliku Komitee 2. juuli 1958. a. seletus nr. 15 72
Ametiühingute ülesannetest seoses riiklike pensionide seaduse vastuvõtmisega. *ÜAÜKN Presiidiumi 24. juuli 1956. a. otsus (väljavõte)* 73

III. Pensionid kirjanikele, heliloojatele ja kujutava kunsti alal töötajaile

Kirjanike, heliloojate ja kujutava kunsti alal töötajate ning nende perekonnaliikmete pensionilisest kindlustamisest. *NSVL Ministrite Nõukogu 7. augusti 1957. a. määrus nr. 946.* 77

IV. Pensionid teaduslikele töötajatele

Teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise määrustiku kinnitamisest. *NSVL Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määrus nr. 4140* . . . 79
Teaduslike töötajate pensionilise kindlustamise määrustik. *Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 28. septembri 1949. a. määrusega nr. 4140* 80
NSVL Ministrite Nõukogu 6. märtsi 1956. a. korraldus nr. 1199-r 84
NSVL Ministrite Nõukogu 27. jaanuari 1953. a. korraldus nr. 1761-r . . . 84
NSVL Ministrite Nõukogu 27. oktoobri 1952. a. korraldus nr. 28101-r . . . 84
NSVL Ministrite Nõukogu 24. mai 1952. a. korraldus nr. 12823-r 84
NSVL Ministrite Nõukogu 3. jaanuari 1952. a. korraldus nr. 74-r 85
NSVL Rahandusministeeriumi 18. oktoobri 1950. a. instruktiivne kiri nr. 1519 85

V. Personaalpensionid

Personaalpensionide määrustiku kinnitamisest *NSVL Ministrite Nõukogu 14. novembri 1956. a. määrus nr. 1475* 86
Personaalpensionide määrustik. *Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 14. novembri 1956. a. määrusega nr. 1475* 86
Seoses personaalpensionide määrustiku kehtestamisega kehtetuks muutunud NSVL Valitsuse määruste ja korralduste loetelu 92

ENSV Valitsuse määruste ja korralduste loetelu, millised personaalpensionide määrustiku kehtestamisega kaotasid kehtivuse 93

VI. Pensionid ja toetused kindralitele, admiralidele, ohvitseridele, seersandi ja vanemate koosseisu üleajateenijatele, reakoosseisu üleajateenijatele-spetsialistidele ja nende isikute perekondadele

Üldisest sõjaväekohustusest. *1. septembri 1939. a. seadus (Väljavõte)* . . . 94
Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikute, noorema juhtiva koosseisu üleajateenijate, reakoosseisu üleajateenijate-spetsialistide ning nende perekondade pensionidest ja toetustest. *NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määrus nr. 1474* 94
Ohvitseride ja üleajateenijate ning nende perekondade pensionidest. *NSVL Ministrite Nõukogu 2. jaanuari 1957. a. määrus nr. 1 (Väljavõte)* . . . 99
NSVL RKN 5. juuni 1941. a. määruse «Kõrgema, vanema ja keskmise juhtiva koosseisu isikute, noorema juhtiva koosseisu üleajateenijate, reakoosseisu üleajateenijate-spetsialistide ning nende perekondade pensionidest ja toetustest» täiendamise kohta. *NSVL RKN 30. juuni 1945. a. määrus nr. 1545* 100
Meresõjategevuse piirkondades sõitvate merelaevastiku laevade meremeeste ja nende perekondade pensionidest. *NSVL RKN 12. septembri 1942. a. määrus nr. 1511 (Väljavõte)* 100
Merelaevastiku töötajate pensionidest. *NSVL RKN 20. märtsi 1944. a. määrus nr. 298* 101
Sõjategevuse piirkondades sõitvate jõelaevastiku laevade laevameeste ja nende perekondade pensionidest. *NSVL RKN 22. oktoobri 1942. a. määrus nr. 1728 (Väljavõte)* 101
NSVL Kalatööstuse Rahvakomissariaadi tööndusliike ja transpordilaevade ujuvkoosseisu ja õhulaevastiku lennukoosseisu pensionidest. *NSVL RKN 22. detsembri 1942. a. korraldus nr. 24543-r (Väljavõte)* 102
Teede Rahvakomissariaadi raudteede rindelähedaste lõikude töötajate töötasu kõrgendamisest ja pensionilisest kindlustamisest. *Teede RK 12. jaanuari 1943. a. käskkiri nr. 38-ts* 102
Sõjategevuse piirkondades sõitvate mere- ja jõelaevastiku laevade meditsiiniliste töötajate ja nende perekondade pensionidest. *NSVL RKN 7. jaanuari 1943. a. määrus nr. 26* 103
Punaarmee Kaitsehituste ja Insenerivägede Valitsuse organites kaitseliinide püstitamisel töötavate vabapalgalise koosseisu töötajate pensionidest. *NSVL RKN 5. augusti 1943. a. määrus nr. 863 (Väljavõte)* 104
Sõjategevuse piirkondades töötavate Side Rahvakomissariaadi töötajate ja nende perekondade pensionidest. *NSVL RKN 28. oktoobri 1943. a. määrus nr. 1181 (Väljavõte)* 104
Sõjategevuse piirkondades sõitvate sõjalaevastiku Rahvakomissariaadi laevade vabapalgaliste töötajate ja nende perekondade pensionidest. *NSVL RKN 25. novembri 1943. a. määrus nr. 1312 (Väljavõte)* 105
Rinnete kinogruppide töötajate ja nende perekondade pensionidest. *NSVL RKN Kinematograafia Komitee 19. augusti 1944. a. käskkiri nr. 367 (Väljavõte)* 106

VII. Tööstaaž

Ametikohtadest, millistel töötamist kodanliku valitsuse ajal ei arvestata tööstaaži hulka pensioni määramisel. *ENSV Ministrite Nõukogu 23. augusti 1956. a. määrus nr. 211* 107

Tööliste ja teenistujate kohtuliku vastutuse äramuutmise kohta ettevõtetest ja asutustest omavolilise lahkumise ning mõjuva põhjuseta töölt puudumise eest. *NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 25. aprilli 1956. a. seadlus* 108

Riikliku sotsiaalkindlustuse toetuste määramise ja väljamaksmise korra määrustik. *Kinnitatud ÜAÜKN Presiidiumi 5. veebruari 1955. a. määrusega (Väljavõte)* 109

Tööndusliku kooperatsiooni ümberorganiseerimisest. *NLKP KK ja NSVL Ministrite Nõukogu 14. aprilli 1956. a. määrus nr. 474 (Väljavõte)* . . . 112

Kazahhi NSV ja Uzbeki NSV näljastepi uudismaade niisutustöödele ja ülesharimisele suunatavate töötajate värbamise ja töö tasustamise tingimustest. *NSVL Ministrite Nõukogu 24. septembri 1956. a. määrus nr. 1338 (Väljavõte)* 113

Pideva tööstaaži säilitamisest riikliku sotsiaalkindlustuse korras toetuste ja riiklike pensionide määramisel töölistele ja teenistujatele, kes viibisid ajavahemikul 1. augustist 1941. a. kuni 1. veebruarini 1944. a. Leningradi linnas. *ÜAÜKN sekretariaadi 19. oktoobri 1956. a. määrus* . . . 113

Pideva tööstaaži säilitamisest töötajatele, kes suunati tööle seoses rahvakomissariaatide akadeemiate sulgemisega. *NSVL RKN poolt 31. detsembril 1940. a. kinnitatud ÜAÜKN seletus* 113

Soodustustest isikutele, kes töötavad Kaug-Põhja rajoonides. *NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadlus (Väljavõte)* . . . 114

Kaug-Põhja maakohtade loetelu ja NSVL Rahanduse RK ja ÜAÜKN juhendi kinnitamise kohta NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadluse «Soodustustest isikutele, kes töötavad Kaug-Põhja rajoonides» rakendamiseks. *NSVL RKN 2. septembri 1945 a. määrus nr. 2262* 114

Kaug-Põhja maakohtade loetelu, millede suhtes laiendatakse NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadluse «Soodustustest isikutele, kes töötavad Kaug-Põhja rajoonides» kehtivust. *Kinnitatud NSVL RKN 2. septembri 1945. a. määrusega nr. 2262* 114

Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud kaugete maakohtade loetelu, millede suhtes laiendatakse NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadluse «Soodustustest isikutele, kes töötavad Kaug-Põhja rajoonides» kehtivust. *NSVL RKN 18. novembri 1945. a. määrus nr. 2927* . . 115

Kaug-Põhja rajoonidega võrdsustatud kaugete maakohtade loetelu, millede suhtes laiendatakse NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadluse «Soodustustest isikutele, kes töötavad Kaug-Põhja rajoonides» kehtivust vähendatud protsendiliste lisatasudega ja lisapuhkuste määradega 115

Soodustustest Põhja Mereteede Peavalitsuse töötajatele, kes töötavad polaarjoone taga. *NSVL RKN 7. juuli 1933. a. määrus* 116

Abinõudest maa ida- ja põhjarajoonides ning Donbassis asuvate tähtsaimate ehituste ja ettevõtete kindlustamiseks tööjõuga. *NLKP KK ja NSVL Ministrite Nõukogu 17. mai 1956. a. määrus nr. 648* 116

NSVL Rahandusministeeriumi ja ÜAÜKN juhend NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 1. augusti 1945. a. seadluse «Soodustustest isikutele, kes töötavad Kaug-Põhja rajoonides» rakendamise kohta. *NSVL Rahandus-*

ministeeriumi 16. märtsi 1953. a. kirja lisa (Väljavõte) 117
Kaubanduse alal töötajate sotsiaalkindlustusest, kes saavad töötasu protsentides käibest. *ÜAÜKN Sekretariaadi 29. oktoobri 1935. a. määrus (Väljavõte)* 120
Mittekoosseisuliste loomatapjate ja karusloomajahinduse ning karusloomakasvatuse majandite mittekoosseisuliste tööliste kindlustamisest sotsiaalkindlustuse korras. *ÜAÜKN Sekretariaadi 1. juuli 1957. a. määrus (Väljavõte)* 120
Mootor-kalapüügi jaamade laevajuhtide ja motoristide korralistest puhkustest ja nende töötajate sotsiaalkindlustusest. *ÜAÜKN Sekretariaadi 28. oktoobri 1939. a. määrus (Väljavõte)* 121
Sotsiaalkindlustuse mittelaiendamisest mõnedele isikutele, kes töötavad lühiajalistel, juhuslikel ja väiketöödel. *NSVL Töö RK juures asuva LSKN 21. juuli 1930. a. määrus nr. 266 (Väljavõte)* 122
Partei ja nõukogude organisatsioonide ülesannetest kolhooside esimeeste ja teiste juhtivate töötajate koosseisu edasisel tugevdamisel. *NSVL Ministrite Nõukogu ja ÜK(b)P Keskkomitee 9. juuli 1950. a. määrus nr. 2931 (Väljavõte)* 123
Abinõudest kolhooside edasisel kindlustamisel juhtiva kaadriga. *NLKP Keskkomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu 25. märtsi 1955. a. määrus nr. 577 (Väljavõte)* 123
Kolhooside reorganiseerimisel sovhoosideks kolhooside maade ja ühisvara sovhoosidele üleandmise korra ning kolhoosnikutega arvelduste pidamise korra määrustik. *Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu ja NLKP Keskkomitee 3. mai 1957. a. määrusega nr. 495 (Väljavõte)* 123
Põllumajanduslikesse abimajanditesse või teistesse riiklikesse ettevõtetesse või organisatsioonidesse, kellele anti üle kolhoosi maad, alalisele tööle üle läinud endiste kolhoosnike tööstaažist. *NSVL Ministrite Nõukogu 7. märtsi 1958. a. määrus nr. 262* 124
Kalurikolhooside esimeeste koosseisu edaspidise tugevdamise abinõud. *Kinnitatud NSVL Ministrite Nõukogu 7. juuli 1953. a. määrusega nr. 1688 (Väljavõte)* 124

VIII. Arstlik tööekspertiis

Arstlike tööekspertiisi komisjonide (ATEK) põhimäärus. *Kinnitatud ENSV Ministrite Nõukogu 26. aprilli 1957. a. määrusega nr. 140* 125
Juhend invaliidsuse gruppide määramisest. *Kinnitatud NSVL Tervishoiuministeeriumi poolt 1. augustil 1956. a., ÜAÜKN ja VNFSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi poolt 2. augustil 1956. a.* 130
Haiguste loetelu, mille puhul ATEK'id määravad invaliidsuse grupi ilma taasläbivaatuse tähtajata. *Kinnitatud NSVL Tervishoiuministeeriumi poolt 1. augustil 1956. a., ÜAÜKN ja VNFSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi poolt 2. augustil 1956. a.* 135
Kutsehaiguste loetelu. *Kinnitatud NSVL Tervishoiuministeeriumi poolt 1. augustil 1956. a., ÜAÜKN poolt 2. augustil 1956. a.* 138
Kutsehaiguste loetelu rakendamise juhend. *Kinnitatud NSVL Tervishoiuministeeriumi poolt 1. augustil 1956. a., ÜAÜKN poolt 2. augustil 1956. a.* 142

IX. Toetused pensionäridele

Rea-, seersandi ja vanemate koosseisu sõjaväelastele invaliidsuse puhul pensionide määramise ja väljamaksmise juhend. *Kinnitatud NSVL RKN 31. jaanuari 1941. a. määrusega nr. 101 (Väljavõte)* 144

Rea- ja noorema juhtiva koosseisu sõjaväelaste perekondadele toetuste ja pensionide määramise ja väljamaksmise juhend. *Kinnitatud NSVL RKN 17. juuni 1943. a. määrusega nr. 668 (Väljavõte)* 145
Lapse sünnitoetuste eeskirjadest. *Kinnitatud NSVL Töö RK juures asuva LSKN poolt 17. aprillil 1932. a. (ÜAÜKN poolt sisseviidud muudatuste ja täiendustega)* 146
Matusetoetuste eeskirjadest. *Kinnitatud NSVL Töö RK juures asuva LSKN poolt 17. aprillil 1932. a. (ÜAÜKN poolt sisseviidud muudatuste ja täiendustega)* 147

X. Hooldtoetused

Juhend invaliidide abistamise kohta hooldamise korras. *Kinnitatud ENSV RKN 12. mai 1945. a. määrusega nr. 408. (Väljavõte)* 148
ENSV Ministrite Nõukogu 19. augusti 1949. a. otsuste protokoll nr. 53. (Väljavõte) 148
Ülalpidamisallikaid mitteomavate kodanike riikliku kindlustamise kohta. *ENSV Ministrite Nõukogu 20. septembri 1957. a. määrus nr. 321* . . . 148
Igakuuliste hooldtoetuste määramise ja väljamaksmise korra juhend. *Kehtestatud ENSV Sotsiaalkindlustuse ministri 3. jaanuari 1958. a. käskkirjaga nr. 3* 149

XI. Asjaajamisest pensionide määramisel ja väljamaksmisel

Asjaajamise juhend pensionide määramise alal rajooni/linna sotsiaalkindlustuse osakonnas. *Kehtestatud ENSV Sotsiaalkindlustuse ministri 4. aprilli 1957. a. käskkirjaga nr. 80* 152
Tunnistajate seletustega tööstaaži kindlakstegemise juhend. *Kehtestatud ENSV Sotsiaalkindlustuse ministri 9. jaanuari 1958. a. käskkirjaga nr. 9* 164
Riiklike pensionide arvutamiseks töötasu tõendite väljaandmise juhend. *Kinnitatud ENSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi ja ENSV Ametiühingute Nõukogu poolt 30. mail 1958. a.* 168
Sideministeeriumi ettevõtete kaudu pensioniraamatute alusel pensionide väljamaksmise juhend. *Kinnitatud ENSV Sotsiaalkindlustuse Ministeeriumi ja ENSV Sideministeeriumi poolt 5. veebruaril 1958. a.* 169

XII. Lisa

Kooperatiivse kindlustuse pensionide põhimäärus. *Kinnitatud ENSV Kooperatiivse Kindlustuse Nõukogu juhatuse 26. septembri 1956. a. otsusega nr. 22* 190
Kohtupraktikast faktide tuvastamise asjus, millest oleneb kodanike isiklike või varaliste õiguste tekkimine, muutumine või lõppemine. *NSVL Ülemkohtu pleenumi 7. mai 1954. a. määrus nr. 3* 218
Kohtuotsuste järgi kahjude hüvitamiseks makstavate rahasummade ümberarvutamise korrast seoses 14. juuli 1956. a. pensioni seaduse kehtestamisega. *NSVL Ülemkohtu pleenumi 12. oktoobri 1956. a. määrus nr. 4* . . 222
Tähestikuline sisujuht 223

ПРАВИЛА ПЕНСИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ

На эстонском языке

*

Toimetaja G. Bachverk

Tehniline toimetaja A. Sepp

Ladumisele antud 24. I 1958. Trükkimisele antud 22. XII 1958. Paber 70×108,1/16. Trükipoognaid 14,75. Arvutuspoognaid 19,70. Autoripoognaid 18,68. Trükiarv 5000. MB-09687. Tellimise nr. 2103.

Trükikoda „Pioneer", Tartu, Kastani tn. 38.

Tasuta.

Tasuta.

B
2946
191843

TÜ RAAMATUKOGU
1 0300 00213321 5